

รายงาน ผลการดำเนินงาน

ประจำปี 2567

ศูนย์ประเมินผล

Center For Project And Programme Evaluation
Office Of Agricultural Economics
Ministry Of Agriculture And Cooperatives

รายงาน ผลการดำเนินงาน

ประจำปี 2567

ศูนย์ประเมินผล

คณะผู้บริหาร

ศูนย์ประเมินผล

ดร.ชัยพล สายะพันธ์
ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล

นางพนิตา โต้ฟ่วง
ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล
การพัฒนาการเกษตร

ดร.อนุวัฒน์ พิ๋วอ่อน
รักษาการในตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลนโยบาย
และโครงการพิเศษ

นายเมธี จันดี

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผล
แผนพัฒนาการเกษตร

-ว่าง-

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผล
การพัฒนาด้านพืช

นายสุวิทย์ ศิริโก

ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ
และนวัตกรรมการประเมินผล
รายงานประจำปี 2567. ศูนย์ประเมินผล

นางสาวณัฐชาลีตา สังขโสภณ

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผล
การพัฒนาศาสนาเกษตรกรรมและเกษตรกร

นางลออ จิตต์ชอบ

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลการพัฒนา
ปัจจัยพื้นฐานและทรัพยากรทางการเกษตร

นางตรีสตรี จันต๊ะ

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลการพัฒนา
ด้านปศุสัตว์และประมง

นางสาวชฎาธาร สุขจรัญ

ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นางจตุมวรรณ ธานี

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

CENTER FOR PROJECT AND PROGRAMME EVALUATION

คำนำ

รายงานประจำปี 2567 ของศูนย์ประเมินผลฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประมวลผลงานและเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน ติดตาม/งานประเมินผล/โครงการ ภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การพัฒนา งานวิชาการด้านการติดตาม และประเมินผล ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการ ในรอบปีที่ผ่านมา รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลด้านการติดตามและประเมินผลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจนำข้อมูลการติดตามและประเมินผลไปใช้ประโยชน์

ในโอกาสนี้ ศูนย์ประเมินผล ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน สถาบันเกษตรกร และองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งเกษตรกรที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และสนับสนุน ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการติดตามและประเมินผล หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ในการนำไปวางแผน การพัฒนาแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อภาคการเกษตรของไทยและเป็นข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้า ของผู้ที่สนใจ งานการติดตามประเมินผล ต่อไป

| จัดทำโดย

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

	หน้า
คณะผู้บริหาร	ค
คำนำ	ช
สารบัญ	ณ
ส่วนที่ 1 ภาพรวมองค์กร	1-12
วิสัยทัศน์ พันธกิจ	
โครงสร้างศูนย์ประเมินผล	
อัตรากำลัง	
งบประมาณ	
ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานในรอบปี 2567	13-102
แผนแม่บทด้านการเกษตร	15
งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	17-25
1. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	
2. โครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่ด้านหม่อนไหม	
งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย	26-43
1. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	
2. โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูพืชธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร	
3. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	
งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ	44-52
1. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	
งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	53-57
1. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

หน้า

58-76

งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ

1. โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ
2. โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน
3. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
4. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร
6. โครงการส่งเสริมการใช้สัตว์น้ำพันธุ์คุณภาพดีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

งานติดตาม : แผนแม่บทย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

77-102

1. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)
2. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
3. โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร
4. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังงานทางสังคม

103-122

1. โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ
2. โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (เขื่อนห้วยโสมง) จังหวัดปราจีนบุรี
3. โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
4. โครงการพัชรสุธาชาบุรุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
6. โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

หน้า

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างผลงานทางสังคม 103-122

7. โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ
จังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี
8. โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
9. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

**โครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ 123-168**

- นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
- นโยบายแก้ไขปัญหาลาถาเฉพาะหน้า
- นโยบายกลาง และระยะยาว
- “สร้างรายได้ สร้างโอกาส และสร้างคุณภาพชีวิต”
- การยกระดับสินค้าเกษตรเสริมศักยภาพเกษตรกร

กองทุน FTA 169-174

- โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA
ปี 2567

งานประเมินผล 175-196

- การประเมินผลโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
ปี 2564 - 2566
- การประเมินผลโครงการเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
ปี 2561 - 2565
- การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ ปี 2565
- การประเมินผลการบริหารจัดการกลุ่มระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตร
สมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด
- การประเมินผลโครงการพัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน :
กิจกรรมเกษตรกรอินทรีย์

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

หน้า

งานวิชาการการประเมินผล

197-208

งานมอบหมายพิเศษ

209-226

โครงการส่งความสุขปีใหม่มอบให้เกษตรกรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประจำปี พ.ศ. 2567
มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวถนนสายดอกไม้ริมกว๊านพะเยา
จังหวัดพะเยา
การจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนที่ 3 กิจกรรมในรอบปี

227-265

กิจกรรมของศูนย์ประเมินผล
ทำเนียบบุคลากรศูนย์ประเมินผล
คณะกรรมการ/คณะทำงาน
สถานที่ตั้งศูนย์ประเมินผล

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนที่ 1

ภาพรวมองค์กร

วิสัยทัศน์

"องค์กรหลักในการติดตาม
ประเมินผล แบบบูรณาการ
ผสานด้วยนวัตกรรม
เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย
การพัฒนา ภาคเกษตร"

พันธกิจ

1. ติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานสำคัญ รวมถึงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. บูรณาการงานติดตาม ประเมินผล กับหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงหน่วยงานต่างประเทศ
3. พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงสุด มีความเชี่ยวชาญด้านการติดตามประเมินผล โดยนำเทคนิค เทคโนโลยีสมัยใหม่ และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้
4. เสนอผลการติดตาม ประเมินผล ให้กับผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ

โครงสร้างศูนย์ประเมินผล

ศูนย์ประเมินผล เป็นหน่วยงานหนึ่งในสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร แต่เดิมมีสถานะเป็น กองประเมินผล หลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีผลทำให้ทุกส่วนราชการต้อง มีการปรับบทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาระบบราชการไทย ให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับกับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สูงสุดของประชาชน จึงได้มีการยกสถานะกองประเมินผลเป็นศูนย์ประเมินผลในปัจจุบัน

การจัดแบ่งโครงสร้าง และหน้าที่ความรับผิดชอบภายในของศูนย์ประเมินผล

ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร

Division of Agricultural Programme Evaluation

1. กลุ่มประเมินผลนโยบายและมาตรการ

- 1.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการ
- 1.2 ประเมินผลการพัฒนาการเกษตรส่วนรวมที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภาคเกษตร อันสืบเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศ
- 1.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มประเมินผลแผนงานและโครงการพิเศษ

- 2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน และโครงการสำคัญ
- 2.2 ประเมินความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบาย การใช้มาตรการแผนงาน และโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช

Division of Crop Evaluation

1. กลุ่มประเมินผลการพัฒนาพืชไร่

- 1.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพืชไร่และการใช้เทคโนโลยีการผลิตพืช
- 1.2 ประเมินผลความสำเร็จ และผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพืชไร่ และการใช้เทคโนโลยีการผลิต
- 1.3 เสนอผลการประเมินผลและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารศูนย์ประเมินผลและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มประเมินผลการพัฒนาพืชสวนและไม้ยืนต้น

- 2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพืชสวน และไม้ยืนต้นและการใช้เทคโนโลยี
- 2.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพืชสวนและไม้ยืนต้น และการใช้เทคโนโลยีการผลิต
- 2.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารศูนย์ประเมินผลและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล

Division of Academic Services and Innovation in Evaluation

1. กลุ่มงานวิชาการการประเมินผล

- 1.1 ศึกษา พัฒนาเทคนิคทางวิชาการในการติดตามประเมินผล รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการประเมินผลกับหน่วยงานต่างประเทศ
- 1.2 ศึกษาและประยุกต์ใช้เทคนิคทางวิชาการเพื่อสร้างนวัตกรรมการติดตามและประเมินผล
- 1.3 ให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ทางด้านวิชาการการประเมินผลเพื่อสร้างเครือข่ายด้านการติดตามและประเมินผลกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 1.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมการประเมินผล

- 2.1 ศึกษา พัฒนาจัดทำสารสนเทศข้อมูลเกษตรกรที่ร่วมโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
- 2.2 ศึกษาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างนวัตกรรมการติดตามและประเมินผล
- 2.3 ให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการประเมินผล เพื่อสร้างเครือข่ายด้านการติดตามและประเมินผลกับหน่วยงานอื่น ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร

Division of Farmers and Farmer Institutional Development Evaluation

1. กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกร

- 1.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถาบันเกษตรกร
- 1.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถาบันเกษตรกร
- 1.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาเกษตรกร

- 2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกร
- 2.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกร
- 2.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและทรัพยากรทางการเกษตร

Division of Agricultural Infrastructure Development and Resources Evaluation

1. กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

- 1.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ได้แก่ การพัฒนาที่ดิน การพัฒนาระบบชลประทาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และระบบโลจิสติกส์ทางการเกษตร
- 1.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ได้แก่ การพัฒนาที่ดิน การพัฒนาระบบชลประทาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และระบบโลจิสติกส์ทางการเกษตร
- 1.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรทางการเกษตร

- 2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ บริหารจัดการพื้นที่ ทำกินทางการเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ บริหารจัดการพื้นที่ ทำกินทางการเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง

Division of Livestock and Fisheries Development Evaluation

1. กลุ่มประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์

- 1.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการ และโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านปศุสัตว์
- 1.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านปศุสัตว์ และการใช้เทคโนโลยีการผลิต
- 1.3 เสนอผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มประเมินผลการพัฒนาด้านประมง

- 2.1 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการ และโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านประมง
- 2.2 ประเมินผลความสำเร็จและผลกระทบจากการดำเนินงานตามมาตรการและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านประมง และการใช้เทคโนโลยีการผลิต
- 2.3 เสนอผลการประเมินผลข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

Royal Development Project Coordination Center

1. กลุ่มวิจัยองค์ความรู้และติดตามประเมินผลโครงการ

- 1.1 ติดตามและประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 ศึกษา วิจัย รวบรวม และประมวลองค์ความรู้ด้านการเกษตรและสหกรณ์ตามแนวพระราชดำริ
- 1.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มประสานงานเครือข่ายและเผยแพร่องค์ความรู้

- 2.1 ประสานงานและร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 2.2 เผยแพร่และถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้และประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ
- 2.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายบริหารทั่วไป

General Administration Department

1. งานสารบรรณและบุคลากร

- 1.1 จัดทำข้อมูลบุคลากร โครงสร้างบุคลากร บันทึกและตรวจสอบการมาปฏิบัติราชการของบุคลากร
- 1.2 การพัฒนาบุคลากร
- 1.3 ประสานงานในการจัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรเสนอผู้บังคับบัญชาและเก็บรวบรวม
- 1.4 ลงทะเบียนรับ-ส่ง เอกสาร หนังสือราชการ
- 1.5 เสนอหนังสือ และแจ้งเวียนหนังสือให้บุคลากรในองค์กรทราบ
- 1.6 ร่าง โต้ตอบหนังสือ จัดเก็บเอกสาร รวมถึงการทำลายเอกสารที่หมดอายุการใช้งาน
- 1.7 ติดตาม ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของหน่วยงานในกิจกรรมต่าง ๆ
- 1.8 การจัดประชุม จัดทำหนังสือเชิญประชุม เตรียมเอกสารในการประชุมจัดทำรายงานการประชุม รวมถึงการติดตาม ดูแล ความเรียบร้อยในการประชุม
- 1.9 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. งานงบประมาณและการเงิน

- 2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การขออนุมัติไปราชการต่างจังหวัดเอกสารสำคัญทางการเงิน และเงินยืมทดรองราชการ หักล้างเงินยืมทดรองราชการ
- 2.2 ประสานจัดทำแผนงานและงบประมาณ
- 2.3 ประสาน ติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน
- 2.4 ประสานในการจัดทำ และรายงานตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์กร
- 2.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. งานพัสดุ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ

- 3.1 จัดทำแผนการจัดซื้อ จัดจ้าง รายงานพัสดุครุภัณฑ์ประจำปี ร่างและตรวจสัญญาซื้อสัญญาจ้าง
- 3.2 การขออนุมัติให้ความเห็นชอบในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์ ควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การลงทะเบียนรับ-จ่าย งานพัสดุ ครุภัณฑ์
- 3.3 ปฏิบัติงานในการจัดหา จัดซื้อ ว่าจ้าง การเก็บรักษา นำส่ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ จัดทำรายละเอียดบัญชี หรือทะเบียนคุมทรัพย์สิน
- 3.4 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ประเมินผล

Center For Project and Programme Evaluation

ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร

Division of Agricultural Programme Evaluation
กลุ่มประเมินผลนโยบายและมาตรการ
กลุ่มประเมินผลแผนงานและโครงการพิเศษ

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช

Division of Crop Evaluation
กลุ่มประเมินผลพืชไร่
กลุ่มประเมินผลพืชสวนและไม้ยืนต้น

ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล

Division of Academic Services and Innovation in Evaluation
กลุ่มงานวิชาการการประเมินผล
กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการประเมินผล

ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร

Division of Farmers and Farmer Institutional Development Evaluation
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกร
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาเกษตรกร

ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและทรัพยากรทางการเกษตร

Division of Agricultural Infrastructure Development and Resources Evaluation
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรทางการเกษตร

ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง

Division of Livestock and Fisheries Development Evaluation
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์
กลุ่มงานประเมินผลการพัฒนาด้านประมง

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

Royal Development Project Coordination Center
กลุ่มวิจัยองค์ความรู้และติดตามประเมินผลโครงการ
กลุ่มประสานงานเครือข่าย และเผยแพร่องค์ความรู้

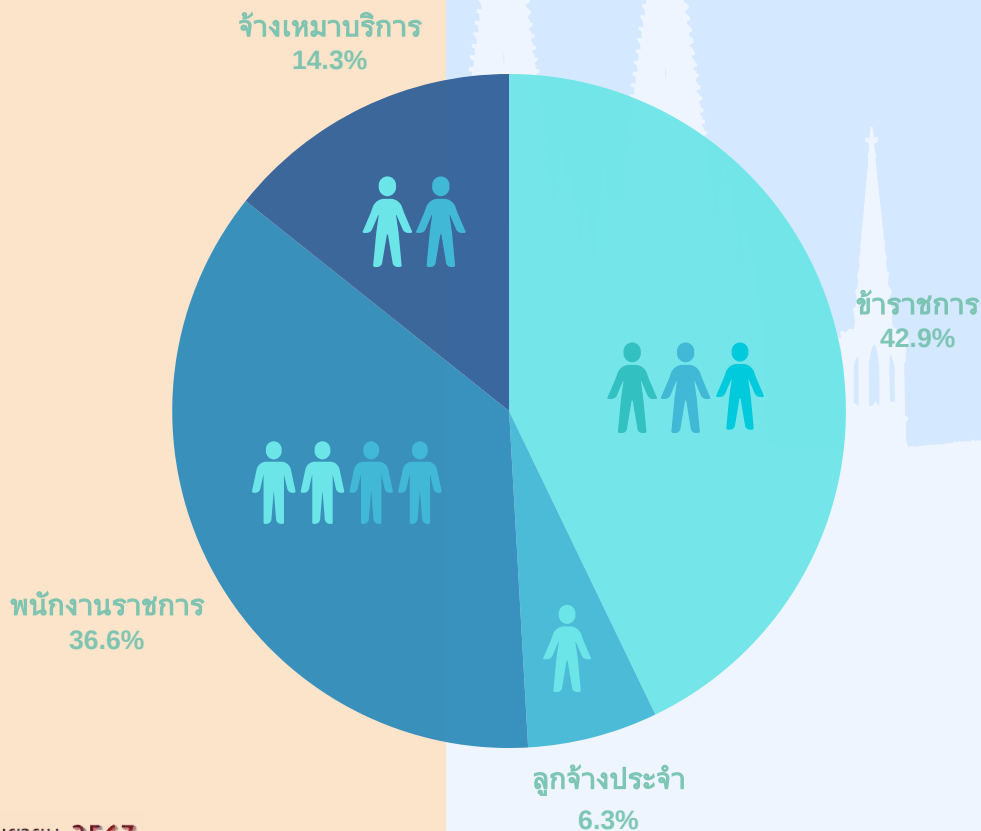
ฝ่ายบริหารทั่วไป

General Administration Department
งานสารบรรณและบุคลากร
งานงบประมาณและการเงิน
งานพัสดุ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ

อัตรากำลัง

ประเภท	กรอบอัตรา	ปฏิบัติงานจริง
ข้าราชการ	50	48
ลูกจ้างประจำ	7	7
พนักงานราชการ	42	41
จ้างเหมาบริการ	16	16
รวม	115	112

สัดส่วนอัตรากำลัง

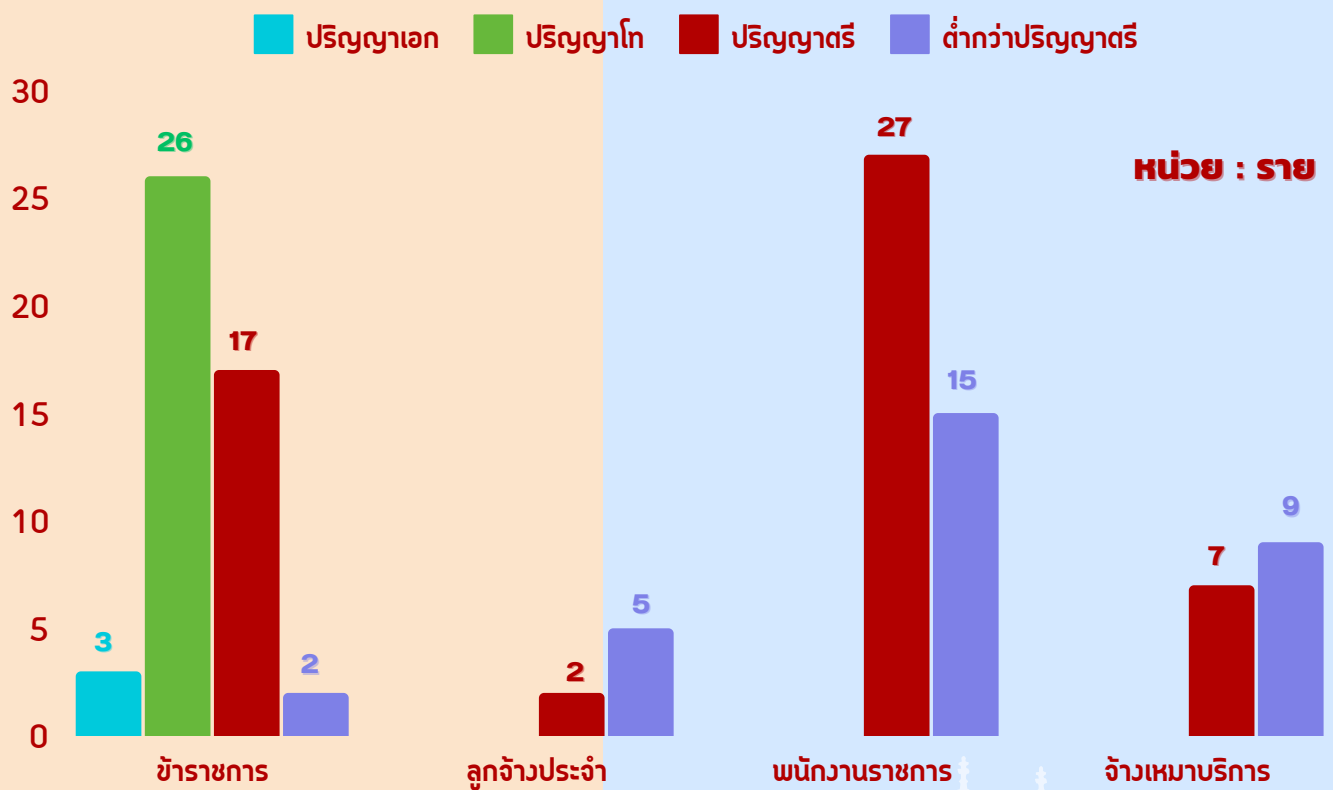

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567
หมายเหตุ อัตราว่าง 3 อัตรา

รายงานประจำปี 2567 ศูนย์ประเมินผล

อัตรากำลังจำแนกตามวุฒิการศึกษา

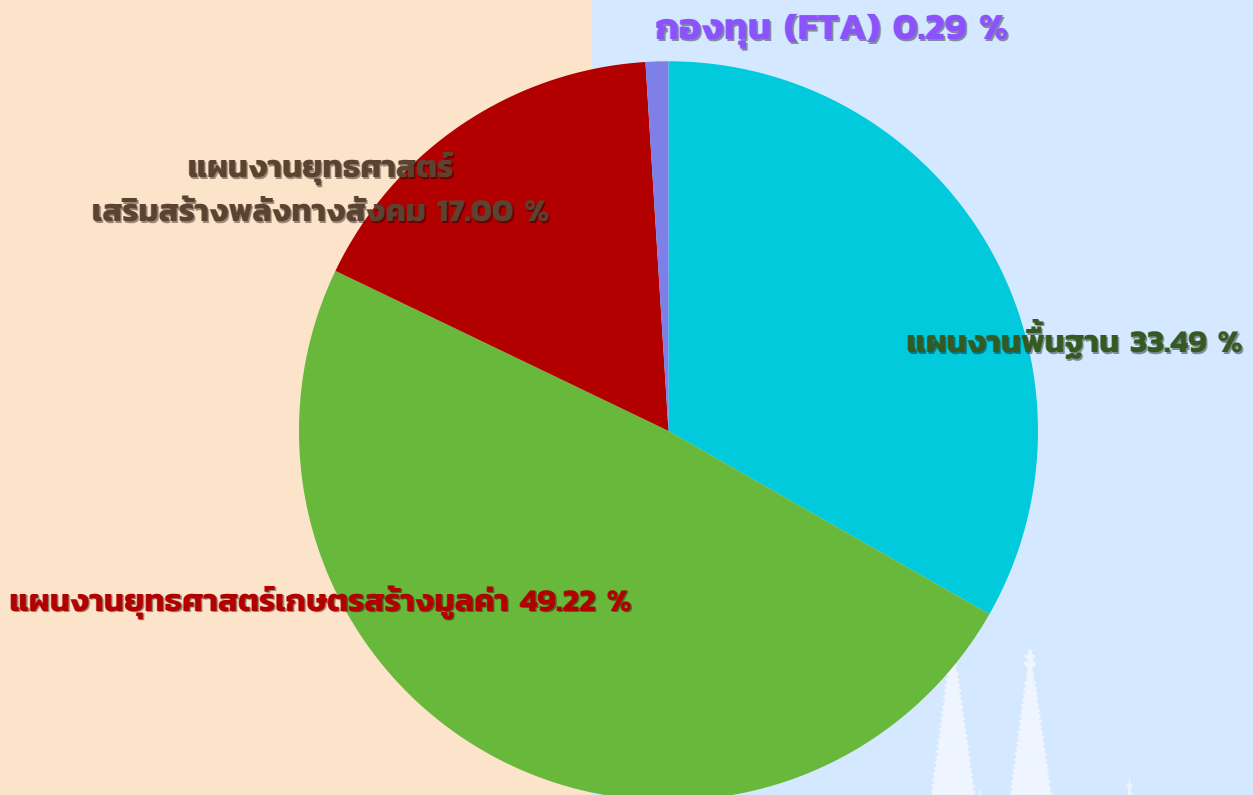
ประเภท	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี
ข้าราชการ	3	26	17	2
ลูกจ้างประจำ	-	-	2	5
พนักงานราชการ	-	-	27	14
จ้างเหมาบริการ	-	-	7	9
รวม	3	26	53	30

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567
หมายเหตุ อัตรารว่าง 3 อัตรา

งบประมาณ

แผนงาน	ปี 2566	ปี 2567	เพิ่ม/ลด (ร้อยละ)
แผนงานพื้นฐาน	3,347,160	4,490,200	34.15
แผนงานยุทธศาสตร์เกษตรสร้างมูลค่า	3,930,000	6,600,000	67.94
แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	343,000	2,280,000	564.72
แผนงานบูรณาการฐานราก	350,000	-	-100
กองทุน (FTA)	56,630	38,300	-47.86
รวม	8,025,790	13,408,500	40.14

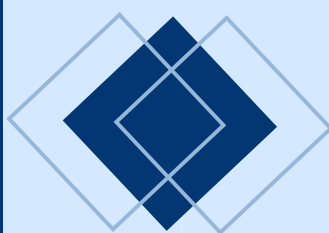

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

A stylized, light blue city skyline with various building shapes and vertical lines, serving as a background for the text.

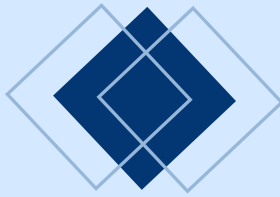
ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินงาน
ในรอบปี 2567

แผนแม่บทด้านการเกษตร

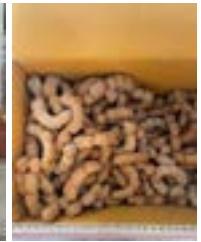

แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

ภาพรวม มีการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 6,157 ราย และพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ 66 ราย รวม 6,223 ราย ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในสถาบันเกษตรกร 57 แห่ง และตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) 250,567.66 เมตร คิดเป็นมูลค่า 642.9742 ล้านบาท

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ และกรมหม่อนไหม เป็นหน่วยงาน

ดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นที่ออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการและส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก เป้าหมาย ส่งเสริมทางด้านองค์ความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ใน 5 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าว ไม้ผล ผักไหม ปศุสัตว์ และประมง และตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน)

ผลการดำเนินการ

1) กรมการข้าว ดำเนินกิจกรรมการยกระดับสินค้าข้าวพื้นเมือง และข้าว สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI เป้าหมาย 3 ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาสายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ในท้องถิ่น เป้าหมาย 1,300 ไร่

2) กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้การสร้างอัตลักษณ์สินค้าเกษตรพื้นถิ่นให้กลุ่มเกษตรกร เป้าหมาย 10 กลุ่ม

3) กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ 10 ครั้ง และมีเป้าหมายพัฒนาเกษตรกร ผลิตสินค้า

ไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เหมาะสมกับพื้นที่สู่มาตรฐานสร้างความเข้มแข็งขององค์กร 1,550 ราย นอกจากนี้ มีแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่ พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมในงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น และเสริมสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป้าหมาย 2 ครั้ง พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเสริมสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป้าหมาย 6 จุด และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานผล เป้าหมาย 6 จุด

4) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้มีมูลค่าเพิ่มและพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดแก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เป้าหมาย 57 แห่ง จัดอบรมหลักสูตรส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม (กลุ่มผลิตภัณฑ์) ให้กับเกษตรกรเป้าหมาย 975 ราย จัดอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (กลุ่มที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI) เป้าหมาย 450 ราย และสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต/รวบรวม/แปรรูป สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

5) กรมประมง ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าสัตว์น้ำอัตลักษณ์ พื้นถิ่นปลาหมอ ได้แก่ การพัฒนาระบบการเพาะและอนุบาลลูกปลาหมอ โดยปรับปรุงระบบการเพาะและอนุบาล ปลาหมอ จัดหาพ่อแม่พันธุ์ปลาหมอ และพัฒนาเทคนิคการผลิตลูกพันธุ์ปลาหมอมีเป้าหมาย 1 ชนิด การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงปลาหมอ ซึ่งมีเป้าหมาย 20 ราย และมีเป้าหมายส่งเสริมฟาร์มเลี้ยงปลาหมอ ต้นแบบ 1 ฟาร์ม สำหรับการพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาหมอ มีแผนในการจัดทำองค์ความรู้และข้อมูล การพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลาหมอ 1 ชนิด พร้อมทั้งขับเคลื่อนและสร้างเครือข่ายผู้เพาะเลี้ยงปลาหมอ เพื่อพัฒนา การผลิต 1 เครือข่าย นอกจากนี้หน่วยงานมีแผนในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าสัตว์น้ำอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปลานวลจันทร์ทะเล โดยการสร้างพ่อแม่พันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเล อนุบาลและเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และจุดเรียนรู้การผลิตสัตว์น้ำอัตลักษณ์ มีเป้าหมาย 1 ชนิด พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำ 10 ราย และประชาสัมพันธ์ สินค้าอัตลักษณ์ในจังหวัด เป้าหมาย 1 ครั้ง

6) กรมปศุสัตว์ ดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เกษตรกร 44 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตและอุปกรณ์การเลี้ยงให้แก่ฟาร์มเครือข่ายเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ 4 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตและอุปกรณ์การเลี้ยงให้แก่ฟาร์มเครือข่ายเลี้ยงขุน 40 ราย สนับสนุนพ่อแม่พันธุ์ไก่พื้นเมืองอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้แก่ฟาร์ม 4 ราย สนับสนุนลูกไก่พื้นเมืองอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้แก่ฟาร์มเครือข่ายเลี้ยงขุน 40 ราย นอกจากนี้มีแผนดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI และการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เกษตรกร 80 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์ 2 ผลิตภัณฑ์/กลุ่ม

7) กรมหม่อนไหม ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาหม่อนไหมอุตสาหกรรม 440 ราย ส่งเสริมและพัฒนาหม่อนไหมหัตถกรรม 665 ราย ส่งเสริมและพัฒนางานหม่อนไหมเชิงพื้นที่ โดยมีเป้าหมาย

ในการชี้แจงแผนงาน/โครงการ และติดตามผลการดำเนินงาน 35 ครั้ง ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน 15 ราย จัดฝึกอบรมให้เกษตรกร 26 หลักสูตร 575 ราย จัดทำแปลงสาธิตต้นแบบในการผลิตหมอนพืชมอาหารสัตว์ 4 จุด และจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากเส้นไหมผสมพืชเส้นใยอื่น 2 ผลิตภัณฑ์ ขับเคลื่อนระบบอัจฉริยะหมอนไหม Smart Thai Silk 1 แห่ง ส่งเสริมและติดตามงาน 1 ครั้ง คัดเลือกศูนย์ 6 แห่ง เพื่อดำเนินการทดสอบและจัดทำเป็นต้นแบบโรงเลี้ยงไหมและห้องเย็นอัจฉริยะและขับเคลื่อนหมู่บ้านนำร่องไหมอุตสาหกรรมวังเหล็กเพื่อความยั่งยืน 1 แห่ง

สำหรับกิจกรรมการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตไหมพันธุ์ดีแบบบูรณาการมีเป้าหมายในการผลิตไหมพันธุ์ดี 2,100 แผ่น กิจกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านหมอนไหม มีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรายใหม่ที่ผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน 755 ราย บริหารจัดการโครงการ/ติดตามงาน 70 ครั้ง ดำเนินกิจกรรมยกระดับและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) โดยมีเป้าหมายตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย 220,000 เมตร และจัดทำป้ายรับรองมาตรฐานร้านค้าจำหน่ายผ้าไหมไทยที่ได้มาตรฐาน (Certified Thai Silk Shop) 23 ราย นอกจากนี้กรมหมอนไหมมีแผนดำเนินการอบรมส่งเสริมการเลี้ยงไหมตามมาตรฐาน GAP ฟาร์มไหมสำหรับไหมเหลืองเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์จากดักแด้และหนอนไหม

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สุรินทร์ ระยอง จันทบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สุพรรณบุรี เชียงใหม่ ลำพูน และสุโขทัย สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (ICS) การขอขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI (รูปแบบออนไลน์) (กรมการข้าว) เทคโนโลยีการผลิตสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น (กรมส่งเสริมการเกษตร) การเลี้ยงไก่พื้นเมืองอัตลักษณ์พื้นถิ่น (กรมปศุสัตว์) เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงปลาหมอ (กรมประมง) การผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานและการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ และส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตเส้นไหมไทยสาวมือ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.8000-2565 และ มกษ.5900-2565 (กรมหมอนไหม) พบว่า หลังเข้ารับการส่งเสริมองค์ความรู้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 98.55 โดยก่อนเข้ารับการอบรมมีความรู้ระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.90 และหลังอบรมมีความรู้ระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.54 ส่วนอีกร้อยละ 1.45 ไม่ได้รับการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงาน เนื่องจากติดภารกิจ จึงไม่สามารถมาอบรมได้

2) ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรทุกรายมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดในเรื่องเกี่ยวกับการให้อาหารปลาหมอและไก่พื้นเมืองในปริมาณที่เหมาะสมการออกแบบลวดลายผ้าไหม/ผ้าฝ้าย เทคนิคการย้อมสี การขอขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI เพื่อส่งเสริมการตลาด และการจำหน่ายที่กว้างขึ้น การวางแผนการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

3) ด้านการได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 138 ราย ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้ว 86 ราย โดยเป็นสินค้าข้าว ผ้าไหม ทุเรียน ลำไย มะม่วง ชมพู่ และฝรั่ง คิดเป็นร้อยละ 62.32 ของเป้าหมาย อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.42 และไม่ได้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.26 เนื่องจากเกษตรกรเพิ่งเข้าร่วมโครงการปีแรก และพื้นที่ปลูกน้อย จึงไม่สนใจยื่นเอกสารขอขึ้นทะเบียนฯ ส่วนเกษตรกรที่ทอผ้าไหม เพิ่งเริ่มหัดทอ ยังทอวดลายไม่สม่ำเสมอทั้งผืน จึงต้องใช้เวลาและประสบการณ์ในการทอ

4) ด้านรายได้

4.1) เกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม/ผ้าฝ้าย กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติเหล่าหลวงใต้ จังหวัดอุดรธานี ก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยทอผ้าฝ้ายได้รายละ 62 เมตรต่อปี ได้รับรายได้เป็นค่าจ้างทอผ้าฝ้ายเฉลี่ย 150 บาทต่อเมตร มีรายได้เฉลี่ยรายละ 9,300 บาทต่อปี หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนจากทอผ้าฝ้ายมาเป็นทอผ้าไหมเพิ่มขึ้น เฉลี่ยรายละ 77.56 เมตรต่อปี ได้รับรายได้จากค่าจ้างทอผ้าไหมเฉลี่ย 500 บาทต่อเมตร ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยรายละ 38,780 บาทต่อปี และสมาชิกกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทานสีน้ำเงิน ปี 2566 แล้ว จำนวน 4 ราย สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม/ผ้าฝ้าย กลุ่มสตรีไหมไทยบ้านเชิงอะ จังหวัดสุรินทร์ ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทอผ้าไหมได้เฉลี่ยรายละ 73.33 เมตรต่อปี จำหน่ายผ้าไหมราคาเฉลี่ย 1,147 บาทต่อเมตร ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยรายละ 84,109.51 บาทต่อปี เป็นการจำหน่ายภายในชุมชนและจำหน่ายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นที่มารับซื้อ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 550 บาทต่อเมตร หลังเข้าร่วมโครงการยังไม่มีเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรอยู่ระหว่างกระบวนการตรวจสอบสถานที่แหล่งผลิต และกระบวนการผลิต เพื่อขอรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน และเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม กลุ่มทอผ้าบ้านสุขสำราญ จังหวัดสระแก้ว โดยก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรทอผ้าไหมได้เฉลี่ยรายละ 36.25 เมตรต่อปี จำหน่ายผ้าไหมราคาเฉลี่ย 1,238 บาทต่อเมตร ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 44,859.38 บาทต่อปี ซึ่งจำหน่ายภายในชุมชนและจำหน่ายให้กับหน่วยงานราชการในพื้นที่ มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 425 บาทต่อเมตร ซึ่งหลังเข้าร่วมโครงการยังไม่มีเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ เนื่องจากยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทานจึงผลิตผ้าไหมเหมือนเดิม

4.2) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการผลิต เนื่องจากเคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งผลผลิตของเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น การรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ซึ่งเกษตรกรจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุรินทร์ ราคาเฉลี่ย 16.79 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าการจำหน่ายในตลาดทั่วไปเฉลี่ย 12 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ยรายละ 322.14 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ยรายละ 1,028.57 บาทต่อไร่ต่อปี

4.3) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนวังห้ว ตำบลวังห้ว อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตทุเรียนเฉลี่ยรายละ 1,382.91 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลง

จากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 470 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 25.37 เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด ต้นทุเรียนปรับสภาพอากาศไม่ทัน ส่งผลให้ต้นทุเรียนไม่ค่อยออกดอก หากต้นติดลูกทุเรียนแล้ว ลูกทุเรียนจะร่วง อย่างไรก็ตามเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนวังห้ว ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) แล้ว เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2567 และได้รับการสนับสนุนกล่องบรรจุทุเรียนที่มีการบอกเล่าเรื่องราวของกลุ่ม (Story) ประโยชน์ของทุเรียนแหล่งผลิต วัน/เดือน/ปี ที่บรรจุและเก็บเกี่ยวผลผลิต และวิธีการเก็บรักษาบนกล่อง จำนวน 400 กล่อง ส่งผลให้เกษตรกรที่ขายทุเรียนออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 81.82 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถจำหน่ายทุเรียนได้ในราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 123.33 บาท เฉลี่ยกิโลกรัมละ 142.22 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.89 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 15.32 และลดต้นทุนค่าบรรจุภัณฑ์เฉลี่ยกล่องละ 40 บาท เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนกลุ่มแปลงใหญ่ หมู่ 14 ตำบลนายายอาม อำเภอนายายอามจังหวัดจันทบุรี หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตทุเรียนเฉลี่ยรายละ 920.77 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 471.60 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 33.87 เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด ต้นทุเรียนไม่ค่อยติดดอก บางส่วนเป็นต้นทุเรียนอายุ 4 - 5 ปี ยังได้ผลผลิตไม่เต็มที่ อย่างไรก็ตามเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ หมู่ 14 ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน 3 ราย ได้รับการสนับสนุนป้ายแขวนขั้วทุเรียน สติกเกอร์ติดกล่องทุเรียน กล่องลังไม้ ป้ายแสดนต์ ทุเรียนจันท (ไต่คัท) ป้ายแสดนต์ข้อมูลทุเรียน (สื่เปลี่ยนผืนผ้า) จำหน่ายออนไลน์ ทำให้ผู้บริโภคทราบเรื่องราวของทุเรียน ประกอบกับตราสัญลักษณ์ GI เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เกษตรกรที่จำหน่ายทุเรียนออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถจำหน่ายทุเรียนได้ในราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 121.70 บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 150.90 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 29.20 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 23.99 และเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนหอมทองห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตทุเรียนเฉลี่ยรายละ 289.71 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 35.00 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 10.78 เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด ต้นทุเรียนไม่ค่อยติดดอก และเพิ่งเก็บผลผลิตปีแรก จึงยังได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ทั้งนี้เกษตรกรมีราคาจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้น จากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 157.78 บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 188.75 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 30.97 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.63 เนื่องจากปี 2567 ทุเรียนได้ผลผลิตน้อย ทำให้ราคาจำหน่ายทุเรียนสูงขึ้น อย่างไรก็ตามเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี ร้อยละ 25.00 ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และร้อยละ 70.00 อยู่ระหว่างการขอรับการรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ทุเรียนหอมทองห้วยขาแข้ง และยังได้รับการสนับสนุนท่อ PVC ทำระบบน้ำแมงโซลาร์เซลล์ ป้ายแปลงต้นแบบ และปุ๋ยสูตร

4.4) เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงกลุ่มแปลงใหญ่มะม่วง ตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เกษตรกรเพิ่งได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ปี 2567 หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรจำหน่ายราคา 48 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งยังเป็นราคาเดิมและปริมาณการผลิตมะม่วงเฉลี่ยรายละ 669.18 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 143.78 กิโลกรัม

ต่อไร่ต่อปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.37 เป็นผลมาจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการแปลงปลูกที่ดีขึ้น สำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงมหาชนก จังหวัดลำพูน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตมะม่วงเฉลี่ยรายละ 1,155.40 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 335.40 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 22.50 เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวนอากาศร้อน และฝนตก ในช่วงมะม่วงออกดอกส่งผลให้ดอกร่วงทำให้ผลผลิตลดลง ทั้งนี้เกษตรกรมีราคาจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 23.00 บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.80 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.87 เนื่องจากผลผลิตมีน้อย ทำให้ราคาจำหน่ายมะม่วงสูงขึ้น โดยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงมหาชนกได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI และมาตรฐาน GAP และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ฤกษ์หอมมะม่วง และกล่องบรรจุภัณฑ์มะม่วง

4.5) เกษตรกรผู้ปลูกขมพู่ กลุ่มแปลงใหญ่ขมพู่คลองหาด จังหวัดสระแก้ว หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตขมพู่เฉลี่ยรายละ 3,331 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 202.86 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 5.74 เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด พื้นที่ปลูกขมพู่ขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้เกษตรกรมีราคาจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 38.29 บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 50.43 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.14 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 31.72 เป็นผลมาจากเกษตรกรมีการบริหารจัดการแปลงปลูกที่ดีขึ้นผลผลิตได้มาตรฐาน ทั้งนี้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ครบทุกราย ผลผลิตจำหน่ายผ่านกลุ่ม ห้างท็อปส์ซูเปอร์มาร์เก็ต (TOP) และส่งออกประเทศจีน

4.6) เกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งกิมจู กลุ่มแปลงใหญ่ฝรั่ง หมู่ 10 ตำบลบ้านมะเกลือ จังหวัดนครสวรรค์ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีปริมาณการผลิตฝรั่งเฉลี่ยรายละ 1,581.43 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยรายละ 131.90 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลดลงร้อยละ 7.70 เนื่องจากเกิดปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด ประสบปัญหาภัยแล้งขาดแคลนน้ำ ทั้งนี้ เกษตรกรมีราคาจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.00 บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 23.00 บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.75 เนื่องจากปี 2567 ผลผลิตมีน้อยทำให้ราคาจำหน่ายปรับสูงขึ้น อีกทั้งภาครัฐมีการส่งเสริมให้จำหน่ายออนไลน์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และมีจุดรวบรวมสินค้า โดยไม่จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง ส่วนผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์สามารถนำมาแปรรูป เป็นฝรั่งแช่บ๊วย น้ำฝรั่งคั้นสด เพื่อจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ และได้รับการสนับสนุนกระตาะห่อฝรั่ง 1 มัด (5 กก.) และตะกร้าใส่ฝรั่ง 2 ใบ (40 กก.) โดยเกษตรกรร้อยละ 27.27 ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP แล้ว

5) ด้านความพึงพอใจ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.40 ในเรื่องประโยชน์ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ การชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/ วิธีการดำเนินโครงการจากส่วนกลาง และการถ่ายทอดความรู้ หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ และปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน

โครงการส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้า
เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ในสู่ตลาดยุคใหม่ด้านหม่อนไหม

กรมหม่อนไหม หน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ทราบถึงคุณค่า และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าไหมไทย (Thai silk) เพื่อนำเสนอ และเผยแพร่นวัตกรรมด้านหม่อนไหมให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ รวมถึงประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมหม่อนไหม และเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กลุ่มผู้ทอผ้าไหม และผู้ประกอบการผ้าไหมรวมถึงผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม โดยการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านหม่อนไหมให้ผู้บริโภคเข้าถึงผู้ผลิตให้มากขึ้น เป้าหมาย เกษตรกร/ผู้ประกอบการผ้าไหม และผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหมได้รับความรู้ในการนำสินค้าขึ้นขายออนไลน์บนสื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่น้อยกว่า 80 ราย เกษตรกร/ผู้ประกอบการผ้าไหม และผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม มีช่องทางจำหน่ายผ้าไหม และผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม ไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง

ผลการดำเนินการ

1) ส่งเสริมช่องทางการจำหน่ายผ้าไหม และผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหมให้กับเกษตรกร 18 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย ได้แก่ งานสถาปนากรมหม่อนไหม ครั้งที่ 11 รายได้ 482,410 บาท งานวันกาชาด 100 ปี พุทธศักราช 2566 รายได้ 65,100 บาท งานศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง รายได้ 4,659 บาท งานเกษตรอีสาน สร้างสรรค์นวัตกรรม นำคุณค่าสู่สังคมจังหวัดขอนแก่น รายได้ 85,00 บาท งานหม่อนไหมใต้ร่มพระบารมี เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ สู่เกษตรไทยมูลค่าสูง รายได้ 266,750 บาท โครงการจัดแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าหม่อนไหม ในงานมหกรรมสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายได้ 430,150 บาท โครงการส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์หม่อนไหม ในงานมหรสพสมโภช เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 รายได้ 121,940 บาท งาน The Mall Life store Women Inspired Textile in Bloom “เส้นใยรักสานสัมพันธ์ บันดาลใจ” รายได้ 1,021,100 บาท งานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหม

และผลิตภัณฑ์หม่อนไหมสัญจร ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 2 กรุงเทพมหานคร รายได้ 1,039,868 บาท โครงการผลิตภัณฑ์ไหมอุตสาหกรรมรังเหลืองในภาคเหนือ (พะเยาโมเดล) รายได้ 263,735.22 บาท งานวันลองกอง “ของดีเมืองนรา” ครั้งที่ 47 รายได้ 28,985 บาท ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์หม่อนไหมดี 4 ภาค (เขต 1) รายได้ 2,567,099 บาท ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์หม่อนไหมดี 4 ภาค (เขต 3) รายได้ 2,500,453 บาท และ (เขต 5) รายได้ 1,999,061 บาท งานจัดแสดงสินค้าหม่อนไหม ชื่องาน มหกรรมสืบสานภูมิปัญญาด้านหม่อนไหมและผลิตภัณฑ์ ประจำปี 2567 Thai Silk Product Fair 2024 รายได้ 608,779 บาท การแสดงสินค้าหม่อนไหม ชื่องานมหกรรมผ้าไหม สายใยลุ่มแม่น้ำโขงประจำปี 2567 รายได้ 1,240,070 บาทโครงการจัดแสดงผลงานและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโครงการทายาหม่อนไหมในโรงเรียน และทายาหม่อนไหมในชุมชน รายได้ 1,008,520 บาท และโครงการจัดนิทรรศการหม่อนไหม ภายในงาน “สี่สรรพคุณไม้ เทิดไท้บรมราชินีนาถ” ประจำปี 2567 รายได้ 435,700 บาท นอกจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดแล้ว กรมหม่อนไหมยังมีการจัดกิจกรรมนิทรรศการ และสาธิตเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประชาสัมพันธ์งานด้านหม่อนไหม เผยแพร่นวัตกรรมด้านหม่อนไหม และผลงานวิจัยควบคู่ไปด้วย มีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านช่องทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook YouTube และจัดทำสื่อวีดิทัศน์ อีกทั้งดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกร ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการด้านหม่อนไหมให้มีความรู้ทักษะในด้านการตลาดเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น TikTok และส่งเสริมการใช้วัสดุหม่อนไหมเหลือใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

2) โดยฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ ณ ศูนย์การค้าศูนย์การค้าใหม่ด้านหม่อนไหม 189 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.53 ของเป้าหมาย 188 ราย ส่งผลให้เกษตรกร/ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายสินค้าภายใต้โครงการโดยมีมูลค่าการจำหน่ายทั้งสิ้น 14,169,379.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.68 ของเป้าหมาย 25,000,000 บาท เนื่องจากกรมหม่อนไหมได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายสินค้าหม่อนไหมด้วยการเปิดตลาด ขยายตลาดกระจายไปสู่ส่วนภูมิภาคทั่วประเทศมากขึ้น เป็นการสร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์สินค้า ผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม ซึ่งภายในงานจะมีการพบปะระหว่างผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค เกิดการสร้างฐานลูกค้าใหม่ มีการติดต่อซื้อ - ขายผลิตภัณฑ์ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดแล้ว (Pre-order) ทำให้ไม่สามารถรายงานมูลค่าจำหน่ายสินค้าภายในสิ้นไตรมาสที่ 4 ได้

แผนแม่บทย่อยเกษตรปลอดภัย

ภาพรวม ส่งเสริมองค์ความรู้ตามระบบมาตรฐานสินค้าให้กับบุคลากร เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้ตรวจรับรอง และสถาบัน/กลุ่มเกษตรกร 44,988 ราย 50 แห่ง ตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกร และสถานประกอบการ 552 ราย 89,363 แห่ง โดยมีเกษตรกรได้รับการตรวจติดตาม และกำกับดูแล 15,000 ราย กิจกรรมเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ 10,742 ราย พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ 61,741 ไร่ ตลาดสีเขียวได้รับการพัฒนา 10 แห่ง การยกระดับมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ และการพัฒนาตลาดแหล่งจำหน่ายดำเนินกิจกรรมพัฒนา การตลาด และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ 20 แห่ง กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ ถ่ายทอดความรู้ด้านประมง 5,000 ราย ด้านบัญชี 3,701 ราย ด้านปศุสัตว์ 1,002 ราย ด้านหม่อนไหม 100 ราย และรายงานประจำปี 2567 ศูนย์ประเมินผล

ด้านทฤษฎีใหม่ให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 500 ราย ซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้มีการบูรณาการกันระหว่างหน่วยงาน มีเป้าหมายเกษตรกรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ 5,000 ราย และมีเกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านการผลิตข้าว 3,956 ราย ด้านประมง 5,000 ราย ด้านปศุสัตว์ 1,002 ราย ด้านปฏิรูปที่ดิน 500 ราย และสนับสนุนหม่อนพันธุ์ดี/หม่อนชำสูง 101,769 พันธุ์ กิจกรรมเกษตรผสมผสาน มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 800 ราย การสร้างกระบวนการเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 4 แปลง การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมเกษตรกรมีความตระหนักรู้ในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณ การส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทน มีเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยใช้วิธีผสมผสาน/การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย 6,500 ราย มีการสนับสนุนปัจจัยสำหรับการป้องกันศัตรูพืช ได้แก่ จุลินทรีย์ 55,413 กิโลกรัม ไวรัสเอ็นพีวี 150 ลิตร แมลงศัตรูธรรมชาติ 4,830,719 ตัว สารสกัดธรรมชาติ 2,101 ลิตร แตนเบียนแมลงตำหนามมะพร้าว 25,530 มัมมี หัวเชื้อจุลินทรีย์ 6,756 ขวด แมลงวันผลไม้ 54,684,338 ตัว มีการพัฒนาแปลงที่ได้รับการพัฒนาเป็นต้นแบบ 8 แปลง พื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ 18,000 ไร่ และมีตัวอย่างผลผลิตการเกษตรของเกษตรกรที่ได้รับการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้าง 13,000 ตัวอย่าง การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมองค์ความรู้ตามระบบมาตรฐานสินค้าเกษตร ให้กับบุคลากรเกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้ตรวจรับรอง 21,946 ราย และสถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร 50 แห่งมีเกษตรกร สถานประกอบการได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร 552 ราย 89,363 แห่ง มีการตรวจติดตามกำกับดูแลให้กับกลุ่มเกษตรกร 15,000 ราย ในส่วนของการรับรองมาตรฐานสินค้าข้าวอยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจประเมินโดยหน่วยงานภายนอกซึ่งได้มีการลงนามในสัญญาแล้ว ในช่วงเดือนสิงหาคม 2567 จำนวน 364,801 ไร่ โดยคาดว่าจะดำเนินการตรวจประเมินแล้วเสร็จในช่วงเดือนมีนาคม 2568

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
: กิจกรรมเกษตรอินทรีย์

กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลัก กรมการข้าว กรมหม่อนไหม กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับวิถีธรรมชาติรักษาความสมดุลให้กับระบบนิเวศ มีความปลอดภัยนำไปสู่ความเป็นอยู่และสุขภาพที่ดีของผู้ผลิตและผู้บริโภคยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับ

สากล และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร เป้าหมาย พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น 2.0 ล้านไร่ ภายในปี 2570 เกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 250,000 ราย ในปี 2570 และอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี

ผลการดำเนินการ

พื้นที่เข้าร่วมโครงการได้ผ่านการส่งเสริมเกษตรกร ด้วยระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถดำเนินการได้ 61,741 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 204.44 ของเป้าหมาย 30,200 ไร่ การส่งเสริมและพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ สัตว์น้ำอินทรีย์ การแปรรูปสัตว์น้ำ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ การพัฒนาศักยภาพการผลิต และการบริหารจัดการตลาดโซ่อุปทานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ด้านส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร รวม 10,742 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.78 ของเป้าหมาย 10,659 ราย การพัฒนาตลาดสีเขียว ดำเนินการได้ 10 แห่ง ครบตามเป้าหมาย การยกระดับมาตรฐานและระบบการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ 3 แห่ง ครบตามเป้าหมาย และการพัฒนาการตลาดแหล่งจำหน่าย ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาการตลาด และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 133.33 ของเป้าหมาย 15 แห่ง

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย อุตรดิตถ์ จันทบุรี ระยอง แพร่ อุดรดิตถ์ พิษณุโลก สุรินทร์ บุรีรัมย์ กระบี่ พังงา และชุมพร ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ มีเกษตรกรที่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สารอินทรีย์ และสารชีวภัณฑ์ อยู่ที่ร้อยละ 49.00 ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยภายหลังเข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวนเกษตรกรมีการปรับมาใช้เฉพาะปุ๋ยอินทรีย์ สารอินทรีย์ และสารชีวภัณฑ์ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 64.23 สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่ยังคงมีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีบางส่วน หรืออาจอยู่ระหว่างการลดใช้สารเคมี ก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ที่ร้อยละ 44.18 หลังเข้าร่วมโครงการ ปรับลดลงมาที่ ร้อยละ 33.08 และกลุ่มที่ยังมีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีทั่วไปเป็นปกติ ก่อนเข้าร่วมโครงการ อยู่ที่ร้อยละ 6.82 หลังเข้าร่วมโครงการปรับลดลงมาที่ ร้อยละ 2.69 ทั้งนี้ในภาพรวมของเกษตรกรมีการเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ อาทิ GAP Organic Thailand และ PGS หลังเข้าร่วมโครงการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

2) ข้อคิดเห็นของเกษตรกรจากการได้รับประโยชน์หลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าหลังเข้าร่วมโครงการ การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตจะมีปริมาณ คุณภาพ และราคาเพิ่มขึ้น โดยปกติเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 59.65 ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีอยู่แล้ว และร้อยละ 68.86 ไม่มีการใช้สารเคมี สำหรับเกษตรกรที่ยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีอยู่ คาดหวังให้ค่าใช้จ่ายหรือปริมาณการใช้ลดลง

3) การเปลี่ยนแปลงด้านการผลิตภายหลังเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ สินค้าข้าว (ข้าวนาปี หอมมะลิ) พบว่า ปริมาณผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 382 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 377 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งมีปริมาณผลผลิตปรับลดลงเล็กน้อย ที่ร้อยละ 1.31 เนื่องจาก

มีการปรับลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี โดยปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีก่อน เฉลี่ย 47 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 21 กิโลกรัมต่อไร่ มีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ที่ร้อยละ 55.32 สิ้นค้าพืชผัก (กลุ่มพืชผักสวนครัว อาทิ คื่นช่าย กวางตุ้ง ผักบุ้ง ต้นหอม และผักชี) พบว่า ปริมาณผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 1,081.00 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 1,119.00 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งมีปริมาณผลผลิตปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ที่ร้อยละ 3.52 โดยมีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีก่อน เฉลี่ย 73.00 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 22.00 กิโลกรัมต่อไร่ มีปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ที่ร้อยละ 69.86

4) ด้านความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.82 (คะแนนเต็ม 5) โดยพึงพอใจต่อการชี้แจงแนวทางจากส่วนกลาง งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแนวทางการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ เป้าหมายและหลักเกณฑ์ของโครงการ พื้นที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่เห็นว่า การทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต และในปีต่อไปควรเพิ่มเป้าหมายการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าอินทรีย์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของเกษตรกร ด้านความพึงพอใจของเกษตรกร ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.59 (คะแนนเต็ม 5) โดยพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และการถ่ายทอดความรู้ และมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน อยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.77 (คะแนนเต็ม 5) ทั้งนี้ เกษตรกรเห็นว่าปัจจัยการผลิตที่ได้รับ อาทิ เมล็ดพันธุ์พืชผัก ปุ๋ยหมัก อุปกรณ์สำหรับ ทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลดลง นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกรทุกปี

5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

5.1) ควรจัดสรรงบประมาณให้มีความต่อเนื่อง ตั้งแต่การผลิต ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งให้ทันกับฤดูกาลผลิต และความต้องการของเกษตรกร

5.2) ควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานเกี่ยวกับสินค้าเกษตรปลอดภัยต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีการทำ MOU กับหน่วยงานที่ตรวจรับรอง เพื่อจะได้มีงบประมาณในการตรวจรับรอง รวมทั้งการบูรณาการจากภาคเอกชน และมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มความรู้ในเชิงลึกให้มากขึ้น

5.3) ควรมีการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด หาดตลาดรองรับผลผลิตที่ต่อเนื่องหรือตลาดเฉพาะในส่วนของผลผลิตอินทรีย์ (ที่มีมาตรฐานรับรอง) เพื่อเพิ่มช่องทางการระบายผลผลิตมาสู่แหล่งจำหน่ายที่ได้ราคา/มูลค่าสูงขึ้น รวมทั้งตลาดออนไลน์ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาผลิตในรูปแบบเกษตรอินทรีย์มากขึ้น

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
: กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่

กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม หน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เป้าหมาย เกษตรกร 5,000 ราย

ผลการดำเนินการ

ถ่ายทอดความรู้ด้านประมง 5,000 ราย ด้านบัญชี 3,701 ราย ด้านปศุสัตว์ 1,002 ราย ด้านหม่อนไหม 100 ราย และด้านทฤษฎีใหม่ให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 500 ราย ซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้มีการบูรณาการกันระหว่างหน่วยงานมีเป้าหมายเกษตรกรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ 5,000 ราย และมีเกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการผลิตข้าว 3,956 ราย

ด้านประมง 5,000 ราย ด้านปศุสัตว์ 1,002 ราย ด้านปฏิรูปที่ดิน 500 ราย และสนับสนุนหม่อนพันธุ์ดี/หม่อนชำถุง 101,769 พันธุ์

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ชุมพร พัทลุง สงขลา กระบี่ ฉะเชิงเทรา สระบุรี น่าน สุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์กาญจนบุรี และราชบุรี ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การถ่ายทอดความรู้มีการถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรแล้ว 2,183 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.37 ของเป้าหมาย 2,175 ราย

2) ผลลัพธ์เบื้องต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การนำความรู้และปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ร้อยละ 84.27 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ อาทิ การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การปรับปรุง บำรุงดิน ฯลฯ โดยก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนน 2.93 และหลังเข้ารับการอบรมเกษตรกรมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.38(1.4.2) การพัฒนาการผลิตเป็นสินค้าเกษตรปลอดภัย ก่อนเข้าร่วมโครงการลักษณะการทำเกษตรของครัวเรือน ร้อยละ 72.73 ทำการเกษตรทั่วไป ใช้ปุ๋ยเคมีสารเคมี ร้อยละ 17.88 ทำการเกษตรปลอดภัย และร้อยละ 9.39 ทำเกษตรอินทรีย์ หลังเข้าร่วมโครงการมีเกษตรกรทำเกษตรทั่วไปลดลง ร้อยละ 3.03 และมีการทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.12 และ 0.91 ตามลำดับ

3) การเข้าสู่/การได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 13.03 ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรแล้ว และร้อยละ 86.97 ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร สำหรับเกษตรกรที่ยังไม่ได้ใบรับรอง เนื่องจากเกษตรกรไม่เห็นถึงประโยชน์ของการขอใบรับรอง เกษตรกรไม่ทราบขั้นตอนการขอใบรับรอง อยู่ระหว่างการขอใบรับรอง และทำการปลูกแคในพื้นที่ขนาดเล็ก จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชน ไม่ได้ทำการส่งออกไปยังที่อื่น

4) อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรที่ทำเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น โดยก่อนเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าเฉลี่ย 1,209,830 บาทต่อปี และหลังโครงการมีมูลค่าเฉลี่ย 1,789,180 บาทต่อปี มูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 579,350 บาทต่อปี มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 47.89

5) ความพึงพอใจ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.98 ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความรู้ ด้านปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน และด้านการได้รับประโยชน์ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ สำหรับเกษตรกร มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.49 ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการที่ด้านการถ่ายทอดความรู้ และด้านปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุน

6) ข้อค้นพบ

เจ้าหน้าที่ เกษนธ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มาก่อน ทำให้ได้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอยู่กระจายกันในแต่ละพื้นที่ ยากต่อการนัดหมายทำกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรายใหม่ ยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินการรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

เกษตรกร หลักสูตรที่หน่วยงานร่วมบูรณาการเป็นหลักสูตรที่ไม่เฉพาะเจาะจง เป็นการแนะนำและเตรียมพร้อมการรับรองการเข้าสู่มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรกรที่มีการทำการเกษตรของครัวเรือนแบบเกษตรปลอดภัยส่วนใหญ่ไม่ได้ขอรับรองสินค้ามาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยเนื่องจากไม่ทราบถึงประโยชน์ของใบรับรอง ขั้นตอน วิธีการขอใบรับรอง

7) ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ ควรเพิ่มระยะเวลาในการสรรหาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยหน่วยงานในส่วนกลางควรจัดประชุมชี้แจงโครงการตั้งแต่ช่วงต้นไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ ควรมีการส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง นำผู้ที่ประสบ ความสำเร็จ ในด้านการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรปลอดภัยมาถ่ายทอดเรื่องราว เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตร และควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้หน่วยงาน ส่งเสริมอย่างเพียงพอ เพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

เกษตรกร ควรออกแบบหลักสูตรที่เกษตรกรมาอบรมใน 1 วัน ไม่ให้หลากหลายองค์ความรู้มากเกินไป เพิ่มระยะเวลาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ แต่ละวิชาให้มากขึ้น ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่มีภารกิจหลัก ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย เข้าไปส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้เห็นประโยชน์ของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
: กิจกรรมเกษตรผสมผสาน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หน่วยงาน ดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพให้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และมีแปลง ดันแบบการทำเกษตรและองค์ความรู้ที่ สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมาย เกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรรม ยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน) จำนวน 800 ราย และแปลงต้นแบบ การทำเกษตร 4 แปลง

ผลการดำเนินการ

1) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 800 รายการ ชักซ้อมพัฒนาครุบัญชี เพื่ออบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพให้แก่เกษตรกร 75 ราย ครบตามเป้าหมาย

2) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการจัดทำแปลงต้นแบบการทำการเกษตร และองค์ความรู้ที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 4 แปลง มีการจัดกิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้และจัดทำแปลงต้นแบบ 4 ครั้ง และชุดองค์ความรู้ในการสร้างการตระหนักรู้ กิจกรรมที่ไม่ได้ดำเนินการ ได้แก่ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเกษตรกร มีความตระหนักรู้ในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณ

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน ลำปาง อุตรดิตถ์ สุโขทัย หนองบัวลำภู เลย กาฬสินธุ์ มหาสารคาม นครราชสีมา สุรินทร์ ปราจีนบุรี สระแก้ว พระนครศรีอยุธยา สระบุรี กระบี่ ชุมพร สตูล พัทลุง นครปฐม กาญจนบุรี อำนาจเจริญ อุบลราชธานี พิจิตร อุทัยธานี อ่างทอง หนองคาย และนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแล้ว 800 ราย ได้รับการกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 565 ราย ครบตามเป้าหมาย

2) แปลงต้นแบบการทำการเกษตรและองค์ความรู้ในการทำการเกษตรที่สามารถปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน 4 แปลง ได้แก่ จังหวัดน่าน หนองคาย อ่างทอง และนครศรีธรรมราช โดยจัดอบรมให้เกษตรกรมีความตระหนักรู้และในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แปลงละ 50 ราย รวม 200 ราย ครบตามเป้าหมาย

3) ผลลัพธ์เบื้องต้น

3.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 83.62 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เช่น การทำบัญชีประกอบอาชีพ วางแผนการใช้จ่ายต่าง ๆ ในครัวเรือนการวางแผนการผลิต ระบบเกษตรผสมผสาน การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เทคโนโลยีด้านพลังงานเพื่อการเกษตรสมัยใหม่ เทคโนโลยีการจัดการดินและปุ๋ย เทคโนโลยีการผลิตสมุนไพรคุณภาพ การรวมกลุ่มการสร้างเครือข่าย และส่วนที่เหลือร้อยละ 16.38 ยังไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีเวลา ไม่มีแรงจูงใจในการทำบัญชีและเป็นเกษตรกรสูงอายุ

3.2) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกษตรกรร้อยละ 16.08 ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากมีความสามารถในการปรับตัวหรือวางแผน การผลิต โดยปรับปรุงระบบน้ำ เพิ่มแหล่งน้ำในการทำเกษตร เลือกใช้พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ที่ทนต่อสภาพอากาศ อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรร้อยละ 83.92 ยังคงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ ภัยแล้ง น้ำท่วม และปัญหาแมลง/ศัตรูพืช

3.3) การพัฒนาการผลิตเป็นสินค้าเกษตรปลอดภัย พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกร ร้อยละ 76.30 ทำการเกษตรทั่วไปที่มีการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมี ร้อยละ 14.62 ทำการเกษตรปลอดภัย และร้อยละ 9.08 ทำเกษตรอินทรีย์ หลังเข้าร่วมโครงการมีการปรับเปลี่ยนโดยเกษตรกรร้อยละ 60.41 ทำการเกษตรทั่วไป รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 28.46 ทำการเกษตรปลอดภัย และร้อยละ 11.13 ทำการเกษตรอินทรีย์ ภาพรวมกลุ่มเป้าหมายที่ทำเกษตรทั่วไปมีการปรับเปลี่ยน พัฒนาการผลิตเป็นการทำการเกษตรปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 13.84

3.4) การเข้าสู่/การได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 38.90 ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรแล้ว อีกร้อยละ 61.10 ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากเกษตรกรเพิ่งเข้าร่วมโครงการ ยังไม่ได้ยื่นขอการรับรองมาตรฐาน บางส่วนอยู่ในระยะปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต และอยู่ระหว่างการยื่นขอใบรับรอง

4) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.39 ในเรื่องการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือก/เงื่อนไขของโครงการ ในส่วนเกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.60 ในเรื่องการดำเนินโครงการของเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ ในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.59 ตามลำดับ

5) ข้อค้นพบ

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน : กิจกรรมเกษตร ข้อค้นพบของเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้าส่งผลให้ในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเร่งดำเนินการ และไม่มีเวลาซักซ้อมพัฒนาครูบัญชี กิจกรรมอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพเกษตรกรไม่มีความพร้อมในการอบรม เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และเขียนหนังสือไม่ค่อยได้ รวมถึงระยะเวลาในการอบรมเป็นไปแบบกระชั้นชิด การกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ ต้องคอยติดตามและกระตุ้นเกษตรกรให้ทำบัญชีเสมอ เกษตรกรบันทึกบัญชีไม่ต่อเนื่อง เพราะไม่เห็นความสำคัญของการบันทึกบัญชีและไม่มีเวลาในการจัดทำบัญชี ข้อค้นพบของเกษตรกรต่อโครงการ ในเรื่องด้านการอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ เกษตรกรยังไม่เข้าใจ ความรู้พื้นฐานก่อนอบรม จึงไม่สามารถลงบัญชีได้ด้วยตัวเอง ต้องมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ ไม่มีการจดบันทึกยังต้องการอบรมความรู้เรื่องการทำบัญชี เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่น หลังจากการอบรม นำความรู้ในการทำบัญชีไปต่อยอดน้อย และการทำเกษตรในแปลง อยู่ในช่วงการปรับเปลี่ยนยังขาดแคลนน้ำ เงินทุน และตลาดจำหน่ายผลผลิต

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อค้นพบของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ งบประมาณที่ได้รับมาล่าช้าและไม่เพียงพอ โดยได้รับงบประมาณดำเนินการในไตรมาสที่ 4 เนื่องจากได้ปรับเปลี่ยนโครงการตามข้อสั่งการของผู้บริหารสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากเดิมโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน) และโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) เป็นโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการ

เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อค้นพบของเกษตรกร มีปัญหาโรคพืช เชื้อรา ได้รับการอบรม ภาครัฐปฏิบัติยังไม่เพียงพอ และขาดแคลนปัจจัยการผลิต จึงต้องการให้หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ มูลไก่ แกลบ ปุ๋ยมะพร้าว และอยากให้มีความต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่คอยให้ คำปรึกษาด้านการทำเกษตรกับเกษตรกร

6) ข้อเสนอแนะ

โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน : กิจกรรมเกษตรผสมผสาน ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ ควรวางแผนการดำเนินงานตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 จัดสรรงบประมาณในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม (ไตรมาสที่ 2) เพิ่มค่าตอบแทนครุภัณฑ์อาสาในการกำกับและติดตาม การอบรมการจัดทำบัญชี ต้นทุนอาชีพโดยครุภัณฑ์ ควรผลักดันให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการบันทึกบัญชีและแนะนำให้ เกษตรกรบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะของเกษตรกร ควรมีการอบรมเพิ่มเติมการทำบัญชี ต้นทุนอาชีพ และปูพื้นฐานความรู้ให้เกษตรกรก่อนการอบรม โดยใช้สื่อการสอนแบบง่ายในการ สื่อสารใช้เทคโนโลยีเพื่อลงบัญชีเสริมในหลักสูตร เช่น การลงบัญชีผ่านแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์ เป็นต้น สนับสนุน/พัฒนาระบบน้ำในแปลง/แหล่งน้ำ ส่งเสริมด้านการตลาด ตามความต้องการของ เกษตรกร

โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืนเพื่อการ ปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควร สนับสนุนงบประมาณในช่วงต้นปีงบประมาณ และ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการดำเนินการ ในแปลงต้นแบบ ได้แก่ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ ให้เกษตรกร การสนับสนุนวัสดุทางการเกษตร การดำเนินการในระยะต่อไป ควรมีการบูรณาการ จัดทำแผนงานและงบประมาณระหว่างหน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ ข้อเสนอแนะ ของเกษตรกร ควรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูก พืชที่ถูกรื้อโรคพืช การป้องกันโรคพืช โดยการ จัด อบรมให้เกษตรกรควรเพิ่มช่วงเวลาในภาคปฏิบัติ ให้มากขึ้น และส่งเสริมการใช้โซลาร์เซลล์ในครัวเรือน

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูพืช
ธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน รวมถึงการใช้ชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อผลักดันให้เกษตรกร ลด ละ เลิกการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือให้มีการใช้อย่างถูกต้องและปลอดภัย เป้าหมาย เกษตรกรที่ต้องการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ เกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูพืชและมีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมาก จำนวน 6,500 ราย พื้นที่ 77 จังหวัด

ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 2 ครั้ง แบ่งเป็น การจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ครั้งที่ 1 การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จำนวน 6,500 ราย ครบตามเป้าหมาย และการจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ครั้งที่ 2 การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย จำนวน 6,500 ราย ครบตามเป้าหมาย สนับสนุนให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ (เชื้อจุลินทรีย์ และศัตรูธรรมชาติ) รวมถึงวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการควบคุมศัตรูพืชแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6,500 ราย ครบตามเป้าหมาย สำรวจประเมินประชากรแมลงวันผลไม้จำนวน 18,000 ไร่ ครบตามเป้าหมาย สนับสนุนการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ จำนวน 18,000 ไร่

ครบตามเป้าหมาย และจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการด้วงงวงเจาะเมล็ดมะม่วงแบบผสมผสาน จำนวน 8 แปลง ครบตามเป้าหมาย

2) การพัฒนาแปลงต้นแบบสำรวจ เฝ้าระวังศัตรูพืช ดำเนินการแล้ว 9 แปลง ครบตามเป้าหมาย

3) การสนับสนุนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่มีประวัติเกิดการระบาดของรุนแรงและพื้นที่เสี่ยง โดยดำเนินการผลิตขยายจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช จำนวน 55,413 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 106.56 ของเป้าหมาย ไวรัสเอ็นพีวีควบคุมศัตรูพืช 150 ลิตร ครบเป้าหมาย แผลงศัตรูธรรมชาติ 4,830,719 ตัว คิดเป็นร้อยละ 101.31 ของเป้าหมาย สารสกัดธรรมชาติ 2,101 ลิตร คิดเป็นร้อยละ 116.72 ของเป้าหมาย แตนเบียนแมลงตำหนามมะพร้าว 25,530 มัมมี่ คิดเป็นร้อยละ 104.20 ของเป้าหมาย หัวเชื้อจุลินทรีย์ขยายให้เกษตรกร 6,756 ขวด คิดเป็นร้อยละ 103.94 ของเป้าหมาย และแมลงวันผลไม้เป็นหมันสายพันธุ์ Genetic Sexing Strain 54,684,338 ตัว คิดเป็นร้อยละ 182.28 ของเป้าหมาย

4) การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ดำเนินการจัดหาและสนับสนุนชุดตรวจวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิตการเกษตร จำนวน 454 ชุด ครบตามเป้าหมาย และตรวจสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในผลผลิตการเกษตรของเกษตรกร 13,000 ตัวอย่าง ครบเป้าหมาย

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พิชณุโลก กำแพงเพชร พิจิตร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุพรรณบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

1) ผลการดำเนินงาน ปี 2567 ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจกิจกรรม IPM ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีความรู้ระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.03 และหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีความรู้ระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.57 และกิจกรรมการควบคุมประชากรแมลงวันผลไม้ ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีความรู้ระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.10 และหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีความรู้ระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 และด้านการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างฯ เกษตรกรได้รับการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตทั้งหมด 1,388 ตัวอย่าง พบว่าปลอดภัย 1,295 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 93.30 และไม่ปลอดภัย 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.70

2) ผลลัพธ์ของเกษตรกร ปี 2566 ได้แก่ ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติ เกษตรกรร้อยละ 99.46 นำความรู้ไปใช้ในการผลิตพืชอย่างปลอดภัย ด้านค่าใช้จ่ายสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ 438.32 บาทต่อไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.79 ด้านมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.24 และด้านความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.14 (คะแนนเต็ม 5) ส่วนเกษตรกรมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.81 (คะแนนเต็ม 5)

3) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1) การจัดสรรงบประมาณขาดความต่อเนื่อง และไม่สอดคล้องกับแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติ ควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานและเพิ่มงบประมาณในกิจกรรมการผลิตขยายชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติ ให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการใช้งาน

3.2) คู่มือการดำเนินงานโครงการขาดความละเอียด ชัดเจน ขั้นตอน วิธีการดำเนินงานกิจกรรมทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการดำเนินกิจกรรมในระดับพื้นที่กรมส่งเสริมการเกษตร ควรเพิ่มรายละเอียดโครงการให้ชัดเจน ครอบคลุมทุกกิจกรรมย่อยภายใต้โครงการอย่างเป็นขั้นตอน

3.3) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนได้จริง และควรมีการส่งเสริม/อบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและขยายผลไปสู่เกษตรกรกลุ่มอื่นต่อไป

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาด้านการมาตรฐานและการรับรองระบบงานสินค้าเกษตร ส่งเสริมองค์ความรู้การผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ตรวจสอบและรับรองสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เป้าหมาย ผู้ตรวจรับรอง เกษตรกร ผู้ประกอบการ และสถานประกอบการ 3 กลุ่มชนิดสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)

ผลการดำเนินการ

การส่งเสริมองค์ความรู้ตามระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรให้กับบุคลากร เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ตรวจรับรอง 21,946 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.97 ของเป้าหมาย และสถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร 50 แห่ง ครบตามเป้าหมาย มีเกษตรกรได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร 552 ราย คิดเป็นร้อยละ 110.40 ของเป้าหมาย และสถานประกอบการได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร 89,363 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 127.61 ของเป้าหมาย มีการตรวจติดตามกำกับดูแลให้กับกลุ่มเกษตรกร 15,000 ราย ครบตามเป้าหมาย ในส่วนของการรับรองมาตรฐานสินค้าข้าวอยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจประเมิน โดยหน่วยงานภายนอกจำนวน 364,801 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.96 ของเป้าหมาย ซึ่งได้มีการลงนามในสัญญาแล้วในช่วงเดือนสิงหาคม 2567 โดยคาดว่าจะดำเนินการตรวจประเมินแล้วเสร็จในช่วงเดือนมีนาคม 2568

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ นครราชสีมา ขอนแก่น และสุราษฎร์ธานี ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทันเวลาต่อการปฏิบัติงาน และความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 87.50 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเพียงพอกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ส่วนร้อยละ 12.50 งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปติดตามเกษตรกรไม่สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกรที่ต้อง รับผิดชอบ ซึ่งมีระยะทางค่อนข้างห่างไกล

2) เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ตามระบบมาตรฐานสินค้าเกษตร 2,279 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย จำแนกเป็นเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานจำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร 1,409 ราย กรมส่งเสริมสหกรณ์ 164 ราย กรมการข้าว 283 ราย กรมประมง 266 ราย และกรมปศุสัตว์ 112 ราย เกษตรกร และสถานประกอบการได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า เกษตร ด้านพืชจำแนกเป็นสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 45 ราย สินค้าข้าว จำนวน 16 กลุ่ม ด้านประมง 146 ฟาร์ม และด้านปศุสัตว์ 1,829 ฟาร์ม ครอบคลุมเป้าหมาย

3) ผลลัพธ์เบื้องต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP การลดการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร โดยมีเกษตรกรร้อยละ 44.21 นำความรู้ไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ 53.68 นำความรู้ไปใช้บางส่วน เนื่องจาก นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับความรู้เดิม ส่วนเกษตรกรร้อยละ 2.11 ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์เพิ่มเติม เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้ และทำเกษตรแบบปลอดภัยอยู่แล้ว

3.2) การขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.00 เป็นเกษตรกร ที่ได้รับการต่ออายุการรับรองมาตรฐานสินค้า ร้อยละ 37.89 เป็นเกษตรกรรายใหม่ที่ได้รับการ มาตรฐานสินค้า และร้อยละ 12.11 เป็นเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกร ปรับเปลี่ยนมาทำการผลิตสินค้าตามมาตรฐานการปฏิบัติการทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในส่วนของ การยื่นขอการรับรองมาตรฐาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.38 ยื่นขอรับมาตรฐานผ่านประธานกลุ่ม หรือมีเจ้าหน้าที่เข้ามารับเรื่องในพื้นที่และอีกร้อยละ 27.62 มีการยื่นขอรับการตรวจรับรองด้วย ตัวเอง โดยไปยื่น ณ สถานที่ราชการ ซึ่งเกษตรกรที่ยื่นขอตรวจรับรองได้รับการรับรองมาตรฐาน แล้วทุกราย ทั้งนี้ เกษตรกรเห็นว่า หากไปรับรองมาตรฐานหมดอายุร้อยละ 99.41 ก็จะมี ความต้องการต่ออายุใบรับรองต่อไป เนื่องจากการจำหน่ายผลผลิตจำเป็นต้องใช้ใบรับรองประกอบการ จำหน่ายผลผลิต เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ซื้อ/ผู้บริโภค อย่างไรก็ตามพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกพืช บางส่วน เช่น ข้าว ทุเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากใบรับรองฯ เนื่องจากจำหน่ายให้กับผู้รวบรวม ที่รับซื้อผลผลิตตามราคาตลาดทั่วไป

4) มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยในภาพรวม ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.80 เนื่องจากปริมาณการ ผลิตสินค้าปศุสัตว์ลดลง โดยจำแนกเป็นชนิดสินค้า ได้แก่ สินค้าพืช ภาพรวมหลังเข้าร่วมโครงการ

มีมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ด้านพืชเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 377,933.00 บาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.03 สินค้าประมง หลังเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ด้านประมง เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 122,914.71 บาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.75 สินค้าปศุสัตว์ หลังเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ด้านปศุสัตว์ลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 835,460.45 บาทต่อปีหรือลดลงร้อยละ 10.40 เนื่องจากฟาร์มปศุสัตว์ของเกษตรกรบางส่วน ได้รับผลกระทบจากโรคประจำถิ่น จึงทำให้ผลิตสินค้าปศุสัตว์ได้ลดลง

5) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจที่มีต่อโครงการระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.11 คะแนน ในเรื่องประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ การชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/วิธีการดำเนินโครงการจากส่วนกลาง การถ่ายทอด ความรู้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร และปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน และสำหรับเกษตรกรมีความพึงพอใจที่มีต่อโครงการระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.57 คะแนน ในเรื่องการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ หลักเกณฑ์ การคัดเลือกเกษตรกร ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน

6) ข้อค้นพบ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรยื่นขอรับรองมาตรฐานมากกว่าเป้าหมาย และคาดว่าจะขอต่ออายุการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรบางรายขาดความรู้ในการใช้ประโยชน์จากใบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ด้านราคาสินค้ายังไม่แตกต่างกับราคาสินค้าทั่วไปมากนัก เนื่องจากราคาขึ้นอยู่กับผู้รับซื้ออย่างไรก็ตามผู้บริโภคยินดีจ่ายมากขึ้นสำหรับสินค้าเกษตรปลอดภัย และในส่วนของเกษตรกร ปีเพาะปลูกที่ผ่านมาเกษตรกรประสบกับภัยธรรมชาติ และโรคพืช ทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย

7) ข้อเสนอแนะ ควรเตรียมการรองรับปริมาณเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นและ ส่งเสริมการยื่นขอรับ มาตรฐานสินค้าเกษตรผ่านระบบออนไลน์ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในเรื่องเอกสารการยื่นขอรับรอง มาตรฐานสินค้าเกษตร และควรผลักดันราคาสินค้าที่ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ให้สูงขึ้น และประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเข้าใจความสำคัญของสินค้าเกษตรปลอดภัย

แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ

ภาพรวม มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร 27,789 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.92 ของเป้าหมาย 27,810 ราย ผลลัพธ์ที่ได้ เกษตรกรร้อยละ 91.36 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้มีผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้น 661.03 บาทต่อหน่วย หรือร้อยละ 82.95 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหน่วยลดลง 395.72 บาทต่อหน่วย หรือร้อยละ 40.73 สินค้าสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 256.30 บาทต่อหน่วย หรือร้อยละ 38.88 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสำคัญในแผนฯ ร้อยละ 86.05 มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร 2.58 บาทต่อกิโลกรัม

โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการ เกษตร กรมปศุสัตว์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ประโยชน์ สามารถลดต้นทุน และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป้าหมาย เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่ 77 จังหวัด

ผลการดำเนินการ

1) กรมการข้าว กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการ จัดการฟางข้าว หลังเก็บเกี่ยว เกิดแปลงต้นแบบ การจัดการฟางข้าว ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 40 ไร่ ใน 4 พื้นที่ ครบตามเป้าหมาย ได้แก่ (1) ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรในการย่อยสลายฟางข้าวเพื่อลดขั้นตอน การผลิตข้าวแปลงส่งเสริมอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี 10 ไร่ (2) ส่งเสริมให้เกษตรกรอัดฟางก้อน ออกจากแปลงนาเพื่อจำหน่าย หรือนำไปใช้เลี้ยงสัตว์ แปลงส่งเสริมอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี 10 ไร่ (3) ส่งเสริมการใช้สารชีว ภัณฑ์ในการย่อยสลายฟางข้าว แปลงส่งเสริม อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 10 ไร่ และ (4) ส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการย่อยสลาย

ฟางข้าว และตอซังข้าวด้วยสารชีวภัณฑ์แปลงส่งเสริมอำเภอสสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 10 ไร่ และ

กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทำให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ที่ได้จากรำข้าว 1 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ลิปบาล์มจากน้ำมันรำข้าว ถ่ายทอดให้แก่กลุ่มเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว ขณะที่ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอมระเหยจากน้ำมันรำข้าว (Rice Bran Oil Aroma Stick) อยู่ระหว่างการทดสอบความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ก่อนถ่ายทอดให้เกษตรกร และอยู่ระหว่างการเตรียมการเผยแพร่องค์ความรู้และผลิตภัณฑ์ ผ่านสื่อออนไลน์ โดยขยายระยะเวลาดำเนินการไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

2) กรมส่งเสริมการเกษตร การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ตามความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ชุมชน ได้แก่ การอัดฟางก้อนจำหน่ายเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์เลี้ยง การเพาะเห็ดฟาง การทำปุ๋ยหมัก วัสดุดินปลูก รวมไปถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระถางสำหรับปลูกต้นไม้ ภาชนะสำหรับบรรจุอาหาร จำนวน 15,420 ครอบตามเป้าหมาย

3) กรมปศุสัตว์ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นอาหารสัตว์ ได้แก่ การให้บริการยืมเครื่องจักรกลอาหารสัตว์ และการถ่ายทอดความรู้การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเป็นอาหารสัตว์ จำนวน 7,409 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.49 ของเป้าหมาย 7,600 ราย เกษตรกรได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นอาหารสัตว์ที่เอ็มอาร์ และซื้ออาหารสัตว์ที่เอ็มอาร์ จำนวน 1,490 ราย คิดเป็นร้อยละ 106.43 ของเป้าหมาย 1,400 ราย และดำเนินการพัฒนาศักยภาพเครื่องจักรกลอาหารสัตว์ ถ่ายทอดเทคนิคการตรวจเช็คสภาพ และการบำรุงรักษาแก่เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์จำนวน 32 แห่ง ครอบตามเป้าหมาย

4) กรมวิชาการเกษตร พัฒนาระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยใช้ข้อมูลปริมาณวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากการสำรวจในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก และขอนแก่น จำนวน 3 ระบบ คิดเป็นร้อยละ 300 ของเป้าหมาย 1 ระบบ ได้แก่ (1) ระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้จากพืชผักและกาแฟในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มี 5 ระบบย่อย ประกอบด้วย การใช้โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศการใช้เตาเผาชีวภาพไรค์ควิน การใช้ถังหมักและหม้อกลั่นชุมชน นวัตกรรม heat treatment และนวัตกรรม bioplastic (2) ระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้จากกล้วยในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก มี 4 ระบบย่อย ประกอบด้วย การใช้โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศ เครื่องบดสับอาหารสัตว์ชุมชน นวัตกรรม extraction และ นวัตกรรม distillation (3) วัสดุเหลือใช้จากมันสำปะหลังและอ้อยในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มี 4 ระบบย่อย ประกอบด้วย การใช้โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศ เครื่องอัดวัสดุปลูก นวัตกรรม heat treatment และนวัตกรรม bioplastic และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร 230 ราย คิดเป็นร้อยละ 153.33 ของเป้าหมาย 150 ราย

5) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รายงานผลการศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกินและโซ่อุปทานของการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และรายงานการติดตามประเมินผลโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จำนวน 3 เรื่อง ครอบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย 7 เรื่องย่อย ได้แก่ (1) การศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการลดการเผาวัสดุเหลือใช้จากการทำนาข้าว (2) การศึกษา แนวทางการบริหารจัดการเปลือกทุเรียนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) การศึกษาแนวทาง

การบริหารจัดการซังข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (4) การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสิ่งปฏิภูลจากฟาร์มโคนมในการผลิตก๊าซชีวภาพ (5) การศึกษาห่วงโซ่คุณค่าวัสดุเหลือใช้จากมังคุดของกลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช (6) การศึกษาวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปวัสดุเหลือใช้จากกาแฟในภาคใต้ตอนล่าง และ (7) รายงานการติดตามประเมินผลโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

6) กรมส่งเสริมสหกรณ์สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ได้รับความรู้ด้านการนำผลผลิตผลพลอยได้หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในการลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่ม การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองตลอดห่วงโซ่การผลิต และได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากงานวิจัยการนำส่วนเกินหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ จำนวน 119 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.17 ของเป้าหมาย 120 แห่ง

7) กรมประมง ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปลาหมักแก่เกษตรกรทางการประมง จำนวน 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ในฟาร์มต้นแบบ 2 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี และศรีสะเกษ โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปลาหมัก (fish silage) และน้ำหมักปลา (fish hydrolysate) จากเศษปลา กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตวัตถุดิบจากเศษปลาเพื่อเป็นอาหารสัตว์น้ำ 205 กิโลกรัม และถ่ายทอดความรู้การสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อปลา โดยใช้ฟางข้าว จำนวน 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย กลุ่มเกษตรกรยังได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ ประกอบด้วย ปลาตะเพียนขาว ปลานิลดำ และปลายี่สกเทศ รายละ 3,000 ตัว รวม 180,000 ตัว

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 22 จังหวัด ได้แก่ ตราด จันทบุรี ระยอง กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ ฉะเชิงเทรา ขอนแก่น สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด หนองคาย อุตรดิตถ์ นครราชสีมา อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ประจวบคีรีขันธ์ และนครศรีธรรมราช ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) ผลผลิต การส่งเสริมการจัดการฟางข้าวในพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี และอำเภอสามชูกิจจังหวัดสุพรรณบุรี ก่อให้เกิดแปลงต้นแบบการจัดการฟาง โดยใช้สารชีวภัณฑ์ย่อยสลายฟางและต่อซังข้าว จำนวน 2 แปลง ในพื้นที่ 20 ไร่ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้การจัดการวัสดุเหลือใช้ เช่น การนำฟางข้าวไปเพาะเห็ดฟาง การผลิตปุ๋ยหมักจากฟางข้าว และสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 3 กลุ่ม ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ได้แก่ การผลิตอาหารสัตว์จากเปลือกกล้วย การแปรรูปเศษผักเหลือทิ้ง เพื่อเพิ่มมูลค่า การผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์

2) ด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้ว ร้อยละ 82.71 ในเรื่องการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อย่อยสลายฟางและต่อซังข้าว การอัดฟางก้อน การผลิตเห็ดฟางจากฟางข้าว การแปรรูปฟางข้าวเป็นภาชนะ เช่น กระถาง จาน ชาม การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และการนำเศษวัสดุเหลือใช้ไปเป็นอาหารสัตว์ และร้อยละ 17.29 ยังไม่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เนื่องจากเกษตรกรมีวัสดุเหลือใช้ในแปลงน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาแปรรูปหรือจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในขณะที่บางส่วนอยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติ

3) ด้านรายได้ของเกษตรกร ร้อยละ 86.05 มีรายได้เสริมจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้น 3,375.80 บาทต่อเดือน จากการจำหน่ายเห็ดฟาง ฟางอัดก้อน และปุ๋ยหมัก ราคาเฉลี่ย 2.58 บาทต่อกิโลกรัม และร้อยละ 13.95 รายได้เท่าเดิม เนื่องจากอยู่ระหว่างการทดลองตลาดและบางส่วนนำไปปฏิบัติเพื่อผลิต และใช้เองในแปลง เช่น การทำปุ๋ยหมัก

4) มูลค่าสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ของเกษตรกรก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของวัสดุเหลือใช้จากวัสดุที่ไม่มีมูลค่า ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2.58 บาทต่อกิโลกรัม มูลค่าดังกล่าวเกิดจากการแปรรูปฟางข้าวเป็นเป็นฟางอัดก้อน เห็ดฟาง และปุ๋ยหมัก

5) ด้านความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.98 ในเรื่องประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ หลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการ การถ่ายทอดความรู้ การชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนวิธีการดำเนินงานโครงการ ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน ตรงตามความต้องการของเกษตรกรและทันเวลา และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ตามลำดับ ด้านความพึงพอใจของเกษตรกร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.79 โดยเกษตรกรพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ การติดต่อประสานงาน และการตรวจเยี่ยมให้คำปรึกษา หลักเกณฑ์การคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ เนื้อหา หลักสูตร ระยะเวลา และรูปแบบวิธีการถ่ายทอดความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์ และการชี้แจงโครงการ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุน ตรงตามความต้องการ และทันฤดูกาลตามลำดับ

6) ข้อค้นพบ

เจ้าหน้าที่ พบว่า ขาดแคลนงบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลอาหารสัตว์ การสนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากโครงการต้องขยายผลไปยังกลุ่มอื่น ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนกลุ่มที่เคยได้รับการสนับสนุนมาแล้วได้ ข้อค้นพบ เจ้าหน้าที่กรมประมง ประสบปัญหาการติดตามผลเนื่องจากปัญหาอุทกภัย ในส่วนของเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้บางส่วนยังไม่นำความรู้ ไปต่อยอดเพื่อจำหน่าย เนื่องจากอยู่ในช่วงทดลองตลาดจากผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่กรมการข้าวสนับสนุน เพื่อสร้างความสามารถด้านการตลาด ประกอบกับกลุ่มเกษตรกรขาดความชำนาญด้านการตลาดออนไลน์ และขาดเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการแปรรูป จึงทำให้ยังไม่มี การต่อยอดผลิตภัณฑ์ และเกษตรกรที่มาใช้บริการ ยืมเครื่องจักรกลอาหารสัตว์ ประสบปัญหาการยืมเครื่องจักรกลอาหารสัตว์ล่าช้า เนื่องจากความล่าช้าในขั้นตอนการยืมเครื่องจักรกลอาหารสัตว์จากกรมปศุสัตว์ บางพื้นที่ยังพบวัสดุเหลือใช้ที่ยังต้องจัดการด้วยวิธีการเผาทำลาย เช่น ราก ตอต้นยางพารา เกิดจากการโค่นต้นยางพาราเพื่อปลูกทุเรียน เนื่องจากประสบปัญหาการขนย้าย ทำให้ไม่สามารถขนย้ายไปสู่โรงไฟฟ้าชีวมวลในพื้นที่ใกล้เคียงได้ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจจริง มีความเข้มแข็ง มีความร่วมมือร่วมใจ มีความชัดเจนในการดำเนินงานตามนโยบายของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการวิเคราะห์ชุมชน รวมถึงความต้องการแก้ไขปัญหาวัสดุเหลือใช้ในชุมชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

7) ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ พบว่า การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเพื่อสนับสนุนความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเศษวัสดุเหลือใช้จากข้าว ควรคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรกลุ่มที่มีศักยภาพที่จะต่อยอดได้ มีตลาดรองรับ ควรเพิ่มเติมการประสานงาน บูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ ควรมีการพิจารณาเงื่อนไขของโครงการที่สามารถดำเนินการ สนับสนุนในกลุ่มเดิมและขยายผลไปยังกลุ่มใหม่ได้ เช่น การจัดสรรกลุ่มที่สามารถเข้าร่วมโครงการหรือได้รับ งบประมาณสนับสนุนตามสัดส่วนความเหมาะสมตามสภาพปัญหาวัสดุเหลือใช้ของแต่ละพื้นที่ อาทิ การจัดสรร คัดเลือกกับกลุ่มเดิมร้อยละ 40 กลุ่มใหม่ร้อยละ 60 เป็นต้น ในส่วนของเกษตรกร พบว่า ควรสนับสนุนต่อยอดกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการส่งเสริมด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้เกิดมูลค่า ควรประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรกลุ่มเกษตรกร รับรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรกลอาหารสัตว์ และการให้บริการยืมเครื่องจักรกลอาหารสัตว์มากยิ่งขึ้น และควรสนับสนุนเครื่องมือ/นวัตกรรม/เทคโนโลยี ให้แก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมวัสดุเหลือใช้จากเกษตรกรสมาชิก และใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรสามารถพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ สมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ มีการรวมกลุ่มการผลิตสินค้าสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจที่ได้คุณภาพ และพัฒนาเข้าสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ต่อไป เป้าหมาย เกษตรกร จำนวน 3,150 ราย

ผลการดำเนินการ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร การสนับสนุนแปลงใหญ่สมุนไพรที่มีศักยภาพสูงให้เป็น Model นำร่องผู้ผลิตสมุนไพรคุณภาพครบวงจร 2 จุด พัฒนาศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร 1,110 ราย ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดพืชสมุนไพร 5 เรื่อง พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร 700 ราย ยกระดับน้ำผึ้งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 2 ศูนย์ และเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตตลาด และประชาสัมพันธ์สินค้าแมลงเศรษฐกิจ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

2) กรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่น จำนวน 16 แปลง คิดเป็นร้อยละ 228.57 ของเป้าหมาย 7 แปลง พัฒนาโรงแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐานจำนวน 1 โรงงาน ครบตามเป้าหมาย และเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรเป้าหมายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15 ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

3) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สนับสนุนโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.52 ของเป้าหมาย 27 แห่ง เนื่องจากขยายระยะเวลาจึงก่อสร้างไปถึงวันที่ 31 มีนาคม 2568 ขณะดำเนินการก่อสร้างเกิดอุทกภัยทำให้การทำงานล่าช้า มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร หลักสูตรการดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ การผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มจำนวน 270 ราย ครบตามเป้าหมาย

และฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร หลักสูตรการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร จำนวน 107 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น นครราชสีมา แพร่ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ และมุกดาหาร ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การถ่ายทอดทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 3,150 ราย ได้แก่ หลักสูตร การแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และหลักสูตร การดูแลรักษาโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ การผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร อบรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจและพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร เกษตรกรทุกราย นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยนำความรู้ทางการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ การเลี้ยงชันโรง การเลี้ยงพันธุ์จิ้งหรีด เช่น การเตรียมรัง การกำจัดแมลง การให้อาหาร การเก็บ การแปรรูป ด้านการจำหน่าย และความรู้เรื่องสมุนไพรที่นำไปใช้ ได้แก่ การขยายพันธุ์ การปลูก ดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การแปรรูปสมุนไพร แหล่งจำหน่าย เป็นต้น

2) ผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้น จากก่อนเข้าร่วมโครงการ 796.89 บาทต่อหน่วย หลังเข้าร่วมโครงการเป็น 1,457.92 บาทต่อหน่วย หรือเพิ่มร้อยละ 82.95 เนื่องจากก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเริ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ ปริมาณผลผลิตน้อย หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรเริ่มมีความชำนาญ ทำให้ผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น และเพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้น

3) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหน่วยลดลง จากก่อนเข้าร่วมโครงการ 971.58 บาทต่อหน่วย หลังเข้าร่วมโครงการเป็น 575.86 บาทต่อหน่วย หรือลดลงร้อยละ 40.73 เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายลดลงจากก่อนเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้รับความรู้จากการอบรม เช่น เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี การขยายพันธุ์พืชสมุนไพร การทำรังผึ้งจากวัสดุเหลือใช้ ซึ่งส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลง รวมทั้งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหน่วยลดลงด้วย

4) มูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ ก่อนเข้าร่วมโครงการ 659.20 บาทต่อหน่วย หลังเข้าร่วมโครงการเป็น 915.50 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.88 เนื่องจากหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตมากขึ้น รวมทั้งราคาจำหน่ายสูงขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีการนำไปแปรรูป ซึ่งส่งผลให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ร้อยละ 92.06 เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการ ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีการปลูกพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจในพื้นที่น้อย ส่งผลให้รายได้ก็น้อย หลังจากเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้วเกษตรกรเพิ่มพื้นที่ในการปลูกสมุนไพร และเพิ่มจำนวนรังผึ้ง จึงทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการแปรรูปผลผลิตได้รับราคาสูงขึ้นอีกด้วย

5) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.06 ในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/วิธีการดำเนินโครงการ จากส่วนกลาง หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน การถ่ายทอดความรู้ และประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร สำหรับเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.74 ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ในด้านวิชาการ หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ และการถ่ายทอดความรู้

6) ข้อค้นพบ

6.1) เจ้าหน้าที่ เนื่องจากสมุนไพรมีหลายชนิด และหลากหลายสายพันธุ์ บางชนิดยังที่เป็นที่ต้องการ แต่ขาดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ ควรบูรณาการพัฒนาทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

6.2) เกษตรกร กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรต้องการให้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการแปรรูปสินค้าเพิ่มเติมและต้องการกาสนับสนุน ลังไม้/กล่อง เพิ่มเติมให้ผึ้งเข้ามาทำรังเนื่องจากใช้เวลาในการเลี้ยงและดูแลรักษาบ่อย จึงต้องการเพิ่มรังเลี้ยงมากขึ้น เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต แต่ไม่มีทุนในการซื้อรังเพิ่ม เกษตรกรใช้วิธีการจำหน่าย สมุนไพรโดยที่ให้ผู้ผลิตแก่ผู้มารับซื้อไปก่อน ส่งผลให้เกษตรกรได้รับเงินสดล่าช้า ไม่สามารถนำมาซื้อปัจจัยการผลิตได้ และเจ้าหน้าที่สนับสนุนพันธุ์สมุนไพรมองไม่ตรงตามฤดูกาลที่ปลูก เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสมุนไพรมีส่วนน้อยส่วนใหญ่ปลูกเพื่อบริโภค และเกษตรกรเป็นสูงอายุ ยังขาดแรงงานในการช่วยทำการเกษตร รวมถึงการขาดแหล่งน้ำในการปลูกพืชสมุนไพร

7) ข้อเสนอแนะ

7.1) กรมวิชาการเกษตร ควรสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าไปช่วยในกระบวนการผลิต เร่งสร้างฐานการผลิตสมุนไพรที่ได้รับมาตรฐาน และปลอดภัย และสนับสนุนการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่การตลาดสมัยใหม่

7.2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ควรเร่งรัดการดำเนินงานจัดสร้างโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ เพื่อให้กลุ่ม/เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์ได้ทันเวลา

7.3) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นสื่ออุปกรณ์ ในการถ่ายทอดความรู้เพียงพอ และเหมาะสมต่อความต้องการของเกษตรกร เช่น เกษตรกรต้องการ จิ้งหรีดขาวพันธุ์เวียดนาม เนื่องจากทนทานต่อโรค เป็นต้น

แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

ภาพรวม ประธาน เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรสมาชิกผ่านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำธุรกิจแปรรูปสินค้าเกษตร 4,088 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.23 ของเป้าหมาย และสถาบันเกษตรกรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำธุรกิจแปรรูปสินค้าเกษตร 354 แห่ง ครบตามเป้าหมาย และมีผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรได้รับการพัฒนา 256 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 79.26 ของเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมประมง เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพื่อส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้ และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูปสร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ เพื่อ สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่งและยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า เพื่อส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินการ

1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นสามารถทำให้มูลค่าเพิ่มขึ้นได้ ร้อยละ 6 คิดเป็นร้อยละ 120.00 ของเป้าหมายร้อยละ 5 สินค้าแปรรูปได้รับการประชาสัมพันธ์ส่งเสริม ผลักดันให้เข้าสู่ตลาดออนไลน์ สามารถทำให้เข้าสู่ตลาดออนไลน์ได้ 100 ผลิตภัณฑ์ สินค้าแปรรูปได้รับการจัดทำฐานข้อมูลการผลิตและการตลาด 100 ผลิตภัณฑ์ ครบตามเป้าหมาย ผู้ได้รับการอบรมหลักสูตรการจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด 2,058 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.90 ของเป้าหมาย 2,000 ราย สถาบันเกษตรกรได้รับเงินอุดหนุน

เพื่อจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์/สิ่งก่อสร้าง 38 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย สถาบันเกษตรกรได้รับการส่งเสริม การแปรรูปสินค้าเกษตร 100 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย และจำนวนเครือข่ายการตลาดสินค้าเกษตร แปรรูป สามารถสร้างเครือข่ายได้ 144 คู่ค้า คิดเป็นร้อยละ 180.00 ของเป้าหมาย 80 คู่ค้า

2) กรมการข้าว ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวได้รับการพัฒนา 2 ผลิตภัณฑ์ ครอบคลุมเป้าหมาย

3) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สถาบันเกษตรกรได้รับการสอนแนะ/ติดตามการจัดทำบัญชี 100 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย

4) กรมส่งเสริมการเกษตร วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป 1,760 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานโครงการ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรผ่านการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 396 ราย คิดเป็นร้อยละ 396.00 ของเป้าหมาย 100 ราย

5) กรมประมง กลุ่มเกษตรกร ชาวประมง และผู้ประกอบการด้านประมงได้รับการถ่ายทอด องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ 270 ราย คิดเป็นร้อยละ 135.00 ของเป้าหมาย 200 ราย ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าและ ความหลากหลายรวมถึงความปลอดภัย 30 ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ประมงได้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การรับรองมาตรฐานตราสัญลักษณ์ประมงธงเขียว 124 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 124.00 ของเป้าหมาย 100 ผลิตภัณฑ์ และระบบการจัดการห่วงโซ่ความเย็นภายหลังการจับสัตว์น้ำได้รับการ พัฒนาและส่งเสริม 3 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 29 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด สุรินทร์ พังงา กระบี่ ตรัง ชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร พะเยา เชียงใหม่ ลำพูน นครสวรรค์ อุทัยธานี สิงห์บุรี ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู เลย เพชรบูรณ์ ลพบุรี สงขลา สตูล ระนอง และเพชรบุรี ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนกันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ สถาบันเกษตรกรร้อยละ 96.30 มีการนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ประโยชน์ โดยนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.46 โดยมีการนำไปใช้ ประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผนและกำหนดเป้าหมายการผลิต/จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผ่านร้านค้าของสถาบันเกษตรกรเอง ศูนย์กระจายสินค้า/ตลาดนัดในจังหวัด การออก บูธตามงานต่าง ๆ (งาน OTOP เมืองทองธานี งานลดค่าครองชีพ) รวมทั้ง จำหน่ายผ่าน LINE และ Facebook หาเครือข่ายลูกค้า/ผู้ผลิตวัตถุดิบ/พันธมิตรทางธุรกิจที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ ลด/ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการใช้เครื่องมือ/เครื่องจักร ดูแลรักษาทำความสะอาด เครื่องมือ/เครื่องจักรเป็นประจำ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ่ายค่าแรงจากจ่ายรายวันเป็นเหมาจ่าย ปรับเปลี่ยนวิธีการอบผลผลิตจากใช้แก๊สเป็นใช้แสงแดด การดูแล/บำรุง/รักษา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มปริมาณผลผลิต การผลิต ผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มลูกค้า และผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ ข้าวกล้องงอก นม น้ำพริกปูนา ไชร์ปอ้อย น้ำตาลอ้อยแบบก้อน สำหรับชงกาแฟ ผงผ้าโรยข้าว ข้าวกรอบเคลือบช็อกโกแลต ลิปบาล์มจากขี้ผึ้ง เป็นต้น การผลิตและ จำหน่ายผลผลิตทันทีตามคำสั่งซื้อ (ข้าวสาร) เพื่อลดปัญหาคุณภาพผลผลิตจากแมลงรบกวน (มอด)

จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของสถาบันเกษตรกรให้น่าสนใจสำหรับ ลูกค้าและนำ AI เข้ามาช่วยสร้างเนื้อหาหรือโควตาคำพูด (Content หรือ Quote) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ของสถาบันเกษตรกร และตั้งชื่อ/ออกแบบแบรนด์/โลโก้/ตราสัญลักษณ์/สติ๊กเกอร์/ ฉลากสำหรับผลิตภัณฑ์ของสถาบันเกษตรกร การนำความรู้มาใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งราคา/ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์และแหล่ง/ปริมาณการจัดซื้อปัจจัยการผลิต และขอมาตรฐานตราสัญลักษณ์ ประมงเชิงเขียวและใช้ตราดังกล่าวเพื่อขยายตลาดเพิ่มเติม

2) การนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ สถาบันเกษตรกร ร้อยละ 87.50 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 3.94 โดยนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตผลิตภัณฑ์ได้อย่างรวดเร็ว รสชาติ/กลิ่น/สี/ลักษณะภายนอกถูกใจ/ดึงดูดใจ ผู้บริโภค มีความหลากหลาย และได้คุณภาพ/เป็นมาตรฐาน การบรรจุผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สามารถ นำมาบริโภคได้สะดวก เก็บรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์เอาไว้ได้เป็นระยะเวลานาน และสามารถขนส่ง ไปจำหน่ายได้ทั้งในพื้นที่ที่อยู่ใกล้และไกล ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (ชื่อผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิต ส่วนผสม วันที่ผลิต วันหมดอายุ คุณภาพ/มาตรฐานต่าง ๆ ที่ได้รับ) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและสามารถ จำหน่ายได้ทั้งในราคาและปริมาณที่มากขึ้น และจัดบันทึกข้อมูล/เก็บหลักฐานทางบัญชี

3) ขีดความสามารถด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร ในภาพรวมสถาบันเกษตรกรมีขีดความสามารถด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 4.20 ในด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร เนื่องจากสมาชิกกลุ่มเข้าใจ ให้ความร่วมมือเอาใจใส่ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเป็นอย่างดี กลุ่มมีการเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร เนื่องจากกลุ่มมีความพร้อมสามารถควบคุมดูแลได้ ทั้งด้านแรงงาน วัตถุดิบ เครื่องมือเครื่องจักร สถานที่ และโครงสร้างพื้นฐาน กลุ่มมีการวางแผนการผลิต สามารถควบคุมดูแลปริมาณการผลิตให้อยู่ในช่วงกำลังการผลิตที่กลุ่มมีศักยภาพที่จะทำได้ และด้านการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร เนื่องจากกลุ่มสามารถทำการตลาดได้ด้วยตนเอง มีแบรนด์สินค้าเป็นของตนเอง สามารถนำผลิตภัณฑ์ไปประกวดและออกบูธเพื่อจำหน่ายตามงานต่าง ๆ

4) มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร ก่อนโครงการ ปี 2566 สถาบันเกษตรกรมีมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรเฉลี่ย 315,333 บาทต่อเดือน หลังโครงการ ปี 2567 มีมูลค่าเฉลี่ย 527,375 บาทต่อเดือน หรือมีมูลค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 212,042 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.24 ของมูลค่าก่อนโครงการ ปี 2566

5) แผนบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 91.89 มีแผนบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร ได้แก่ ธุรกิจแปรรูปนม ธุรกิจแปรรูปขนม ธุรกิจข้าวสาร ธุรกิจแปรรูปอาหารอื่น ๆ และธุรกิจแปรรูปเสื้อผ้าและอื่น ๆ

6) ความทันเวลาและความพอเพียงของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 92.59 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทันเวลาต่อการปฏิบัติงาน และร้อยละ 7.41 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่ทันเวลาต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากได้รับงบประมาณมาล่าช้ากว่าแผนปฏิบัติงาน

ด้านความพึงพอใจของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 66.67 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และร้อยละ 33.33 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่เพียงพอสำหรับค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่/ค่าตอบแทนวิทยากร การสอนแนะและติดตามผลการดำเนินงานจำนวนหลายครั้ง และการพัฒนากลุ่มเกษตรกรจำนวนหลายกลุ่มในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการฝึกปฏิบัติของสมาชิกสถาบันเกษตรกร

7) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 4.14 ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการและการชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/วิธีการดำเนินโครงการจากส่วนกลาง และประธานเจ้าหน้าที่ และเกษตรกรสมาชิกสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.90 ในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และหลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

8) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

8.1) การดำเนินโครงการ โดยการให้องค์ความรู้ และการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้กลุ่มได้รับความรู้มากขึ้นส่งผลให้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลง อย่างไรก็ตามการให้องค์ความรู้และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มาในระยะเวลาที่ไม่พร้อมกัน ส่งผลให้ไม่มีความต่อเนื่องในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากสมาชิกลืมองค์ความรู้ที่ได้รับ ก่อนมีการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง

8.2) ควรมีการสนับสนุนกับหลายกลุ่มมากขึ้น และอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มมีความชำนาญในการดำเนินงานธุรกิจ ทั้งในเรื่องของงบประมาณอุดหนุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมให้กับกลุ่ม ปัจจัยการผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรทุนแรงต่าง ๆ โครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน ข้อมูล องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มการต่อยอดแปรรูป/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ การโปรโมทผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ

ภาพรวม การส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 11 แปลง เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะดำเนินการได้ในพื้นที่ 150 ไร่ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 5,000 ราย การพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง 5 ชนิดข้อมูล ครบตามเป้าหมาย และการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันชุมชน 8 เครือข่าย ครบตามเป้าหมาย การผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 804,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 100.93 ของเป้าหมาย

โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลง เกษตรอัจฉริยะ

กรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเกษตรกรต้นแบบหรือแปลงต้นแบบให้เป็นจุดเรียนรู้ที่มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม การเกษตรมาปรับใช้ สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

แปลงด้วยเกษตรอัจฉริยะ เป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 400 ไร่ พัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ 1 ระบบ พัฒนาระบบผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เกษตรแม่นยำสูง 5 ชนิดข้อมูล และแปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ จำนวน 5 แปลง

ผลการดำเนินการ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำแปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะแล้ว 5 แปลง ส่งเสริมนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ด้านการเกษตรครบ 80 แปลง พัฒนาแปลงต้นแบบให้เป็นจุดเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีแล้ว 36 จุด มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ครบ 1,590 ราย และพัฒนาเกษตรกรสู่เกษตรกร อัจฉริยะต้นแบบแล้ว 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 112.50 ของเป้าหมาย ซึ่งการดำเนินงานครบตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

2) กรมการข้าว โดยดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ในพื้นที่นำร่องกลุ่มเกษตรกร/ศูนย์ ข้าวชุมชนแล้ว 150 ไร่ ครบตามเป้าหมาย พัฒนาระบบการผลิตข้าว ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง ครบทั้ง 5 ชนิดข้อมูล กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลข้าว อัจฉริยะดำเนินการตรวจรับงานงวดที่ 1 เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาระบบอัจฉริยะ สนับสนุนการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการข้าวของประเทศ ในส่วนอื่นของระบบต่อไป

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 29 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ลพบุรี ร้อยเอ็ด นครราชสีมา พัทลุง สุราษฎร์ธานี และเพชรบุรี ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้ในแปลงอย่างต่อเนื่อง และมีการขยายผลไปยังแปลงอื่น ได้แก่ ด้านการเตรียมดิน มีใช้รถแทรกเตอร์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ รถไถโรตารี การไถระเบิดดินดาน ไถหัวหมู และเครื่องตีดินแบบหมุนวน เพื่อเตรียมดินสำหรับเพาะปลูกหรือปรับระดับพื้นดินในแปลงให้มีระดับที่ราบเรียบเสมอกันแทนการใช้เลเซอร์ปรับหน้าดิน เป็นต้น ด้านการเพาะปลูก เกษตรกรมีการนำโดรนมาใช้หว่านเมล็ดพันธุ์ และรถปักดำนาในการเพาะปลูกในแปลงแปลงย่อยจะใช้เครื่องปลูกย่อยแบบควบคุมทิศทางอัตโนมัติ และแปลงข้าวโพดจะใช้เครื่องหยอดข้าวโพดในการเพาะปลูก เป็นต้น ด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน เกษตรกรมีการตรวจวิเคราะห์ดินและการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินมาปรับใช้ในแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยและเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับดินและตรงตามความต้องการของพืชได้ ด้านการให้น้ำ เกษตรกรทุกรายนำเทคโนโลยีที่ใช้ในการให้น้ำ (หน่วยวัดระดับน้ำในแปลง/ระบบน้ำหยด/ระบบให้น้ำอัจฉริยะ) มาปรับใช้ในแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรสามารถบริหารจัดการน้ำได้ดีขึ้นจากการดูระดับน้ำในแปลงได้ สามารถลดต้นทุนการใช้น้ำ พืชได้รับน้ำทั่วถึง และเพียงพอต่อความต้องการ ด้านการดูแลแปลง เกษตรกรมีการใช้โดรนใส่ปุ๋ย พ่นสารเคมี และการใส่ปุ๋ยผ่านระบบน้ำอัจฉริยะ และด้านเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้แก่ สถานีตรวจวัดอากาศ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศและการเพาะปลูก ปริมาณน้ำฝน ปริมาณแสงแดด ความเร็วลม อุณหภูมิ ความชื้นอากาศ และความชื้นดิน พบว่า ไม่มีเกษตรกรนำเทคโนโลยีสถานีตรวจวัดอากาศ มาปรับใช้ภายในแปลง และไม่มีการขยายผลการใช้เทคโนโลยีการดูแลแปลงไปยังพื้นที่แปลงอื่นหรือ เกษตรกรรายอื่น ๆ เนื่องจากเทคโนโลยีสถานีตรวจวัดอากาศมีราคาสูง และเป็นเทคโนโลยีที่กรมการข้าวใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อสนับสนุนระบบพยากรณ์ และเตือนภัยการระบาดของโรคในพืชเท่านั้น

2) มูลค่าสินค้าเกษตรและผลผลิตต่อหน่วยที่ได้จากการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม การเกษตรไปปรับใช้ โดยเปรียบเทียบแปลงเกษตรกรต้นแบบกับแปลงเกษตรกรทั่วไป ที่ไม่มีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้าไปใช้ในกระบวนการผลิต แยกตามชนิดสินค้าได้ดังนี้

2.1) แปลงเกษตรกรต้นแบบข้าว แปลงต้นแบบในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนพฤศจิกายน พบว่า แปลงต้นแบบมีมูลค่าและผลผลิตต่อหน่วยลดลง เมื่อเทียบกับแปลงเกษตรกรทั่วไปร้อยละ 36.36 โดยมูลค่าสินค้าลดลง 3,891 บาทต่อไร่ และมีผลผลิตต่อหน่วยลดลง 364 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากแปลงต้นแบบเกิดวัชพืชร้ายแรงในแปลง (ข้าวดีด) ส่งผลให้ผลผลิตภายในแปลงลดลงจำนวนมาก

2.2) แปลงเกษตรกรต้นแบบปาล์มน้ำมัน แปลงต้นแบบในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มูลค่าของสินค้าและผลผลิตต่อหน่วยของแปลงต้นแบบเพิ่มขึ้นมากกว่าแปลงเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 35.48 โดยมีมูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น 6,710 บาทต่อไร่ และมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น 1,100 กิโลกรัมต่อไร่

เนื่องจากมีการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรด้านการอารักขาพืช จึงมีผลต่อการเพิ่มผลผลิตในแปลงของเกษตรกร รวมทั้งมีการดูแลแปลงตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.3) แปลงเกษตรกรต้นแบบข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แปลงต้นแบบในพื้นที่จังหวัดลพบุรี พบว่ามูลค่าของสินค้าแปลงต้นแบบเพิ่มขึ้นมากกว่าแปลงเกษตรกรทั่วไป ร้อยละ 27.18 และมีผลผลิตต่อหน่วยของแปลงเกษตรกรต้นแบบเพิ่มขึ้นมากกว่าแปลงเกษตรกรทั่วไป คิดเป็น ร้อยละ 34.78 โดยมีมูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น 2,851 บาทต่อไร่ และมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น 800 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตในแปลงของเกษตรกร รวมทั้งมีการดูแลแปลงตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

3) ความพึงพอใจ พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.12 คะแนน ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ การชี้แจงการดำเนินงานโครงการจากส่วนกลาง ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ เทคโนโลยี/นวัตกรรม/ เครื่องจักร ที่ดำเนินการสนับสนุนโครงการ และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ตามลำดับ และเกษตรกร พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.74 คะแนน ในเรื่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ และปัจจัยการผลิต ตามลำดับ

4) ข้อค้นพบ

4.1) เจ้าหน้าที่ พบว่า ด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาแปลงต้นแบบได้อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับงบประมาณที่ล่าช้าไม่ตรงตามวงปฏิทินการเพาะปลูกของเกษตรกร ทำให้การดำเนินงานโครงการล่าช้า จึงทำให้พืชบางชนิดในแปลงต้นแบบยังไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในบางพื้นที่ขาดองค์ความรู้ ทักษะ และความชำนาญ ในการใช้งานและดูแลระบบ Handy Sense ส่งผลทำให้ เมื่อชำรุดหรือเสียหายไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ด้านความไม่เสถียรของระบบและแอปพลิเคชัน ได้แก่ระบบ Handy Sense และแอปพลิเคชัน DOAE Pest Forecast ที่ใช้ในการรายงานข้อมูล

4.2) เกษตรกร พบว่า ด้านการคัดเลือกเกษตรกร เกษตรกรบางรายเป็นผู้สูงอายุทำให้การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นไปได้ยากเมื่อเทียบกับเกษตรกรรุ่นใหม่ ด้านเทคโนโลยี และเครื่องจักรกลทางการเกษตร เนื่องจากเทคโนโลยีบางชนิดมีราคาค่อนข้างสูง และบางพื้นที่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยี ส่งผลให้ไม่เกิดการใช้ เทคโนโลยีในการผลิตอย่างต่อเนื่อง

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) เจ้าหน้าที่ พบว่า ด้านงบประมาณกรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่มเกษตรกรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น งบประมาณสำหรับการซื้อชุดตรวจวิเคราะห์ดินประกอบการอบรมถ่ายทอดความรู้ และควรจัดสรรให้ทันฤดูกาลเพาะปลูกของเกษตรกร ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมการข้าว

ควรมีการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพด้านช่างและเทคโนโลยีให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยจัดให้มีการอบรมและฝึกปฏิบัติจริง/ศึกษาดูงาน/พัฒนาทักษะ การเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญด้านระบบมากขึ้น ด้านหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกับบริษัทหรือหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของระบบอย่างน้อย 3 ปี ในกรณีเกิดปัญหาจากความไม่เสถียรของระบบและควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรประกอบการตัดสินใจลงทุนในการนำระบบ Handy Sense มาปรับใช้ในแปลงของตนเอง และด้านการคัดเลือกเกษตรกร กรมการข้าวและกรมส่งเสริมการเกษตร ควรเน้นการคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมและความสนใจในการใช้เทคโนโลยี และเครื่องจักรกลทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อยอด และขยายผลการใช้งานเทคโนโลยีได้มากขึ้น หน่วยงานควรมี การบูรณาการการทำงานร่วมกันในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อต่อยอดและหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการใช้งานเทคโนโลยีของเกษตรกร เช่น การบูรณาการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (โครงการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับ เกษตรกรและผู้ประกอบการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) โดยการสนับสนุนคูปองดิจิทัล "Depa mini Transformation Voucher" แก่เกษตรกรที่สนใจนำระบบ Handy Sense ไปปรับใช้ในแปลงรายละไม่เกิน 10,000 บาท โดยมีเป้าหมาย 170 ราย ทั่วประเทศ เป็นต้น

โครงการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ วัดฤๅษะสงฆ์ เพื่อพัฒนาเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการเกษตรอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะนักส่งเสริมการเกษตร สำหรับการเป็นที่ปรึกษาด้านเกษตรสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย เครือข่ายต้นแบบการบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 8 เครือข่าย และเกษตรกร 15 ราย

ผลการดำเนินการ

กิจกรรมสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน 8 เครือข่าย และจัดเวทีวางแผนการดำเนินงานให้แก่สมาชิกกลุ่มเครือข่าย 240 ราย ในพื้นที่ 5 ศูนย์ปฏิบัติการ ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร จังหวัดชัยนาท และร้อยเอ็ด ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเพชรบุรี กำแพงเพชร และลพบุรี ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรเปรียบเทียบกับวิธีการเดิมในชุมชน จำนวน 2 งาน เป็นแปลงสาธิตในพื้นที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 แปลง และอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 1 แปลง การอบรมเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามแนวทางการสร้างเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน จำนวน 1 ครั้ง ได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมจากการอบรมเพิ่มศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน เครือข่ายเป็นการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หลักสูตรผู้บังคับอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินในระยะสายตา (โดรนเพื่อการเกษตรพื้นฐาน) การอบรมเพิ่มศักยภาพเกษตรกรเกี่ยวกับเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขัน จำนวน 2 ครั้ง

และจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพเกษตรกร หลักสูตรการพัฒนาทักษะเกษตรกรเป็นผู้ควบคุมโดรนเพื่อการเกษตรสำหรับเกษตรกร เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 115.00 ของเป้าหมาย 60 ราย และกิจกรรมสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางเกษตรอัจฉริยะ (ASP) โดยอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อให้บริการทางเกษตรอัจฉริยะ (ระบบน้ำอัจฉริยะ) จำนวน 15 ราย ซึ่งการดำเนินงานครบตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด เพชรบุรี และ สุพรรณบุรี ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การจัดตั้งเครือข่ายเครื่องจักรกลทางการเกษตร กลุ่มเกษตรกรทั้งหมดมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการด้านเครื่องจักรกลการเกษตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยใช้โครงสร้างการบริหารงานของระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย ประธาน ฝ่ายบริหาร ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบริการ และฝ่ายบำรุงรักษา รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร โดยกำหนดอัตราค่าบริการ แผนการจัดสรรรายได้ การซ่อมบำรุง และแผนการ ให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร

2) การถ่ายทอดองค์ความรู้/วางแผนการดำเนินงาน เกษตรกรทุกรายได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการวางแผนการดำเนินงาน และมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เช่น ด้านการจัดทำปฏิทินการเพาะปลูกของชุมชน การคำนวณต้นทุนเครื่องจักร และอุปกรณ์เพื่อการบริหารจัดการเทคนิคการใช้และการซ่อมบำรุงดูแลรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตร แนวทางการดำเนินการ ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และแนวทางการทำงานเพื่อให้ผู้ใช้บริการพึงพอใจ รวมถึงการบริหารการเงิน และการวางแผนการลงทุน อีกทั้งยังมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อจัดทำแผนการให้บริการเครื่องจักรกล และสามารถกำหนดอัตราค่าบริการของเครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกัน เป็นต้น

3) การติดตามให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ได้มีการเข้ามาติดตามผลการดำเนินงานโครงการ สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือแก้ไข ปัญหา การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย โดยให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การตรวจเช็คอะไหล่ ตามรอบอายุการใช้งาน การบำรุงรักษาเพื่อยืดอายุการใช้งานเครื่องจักรกลทางการเกษตร การจัดทำแผนการ ให้บริการเครื่องจักรกล การจัดสรรรายได้ การกำหนดอัตราค่าบริการเครื่องจักรกล และการจัดทำบัญชีคุมประเภทต่าง ๆ

4) ความพึงพอใจ

4.1) เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.39 คะแนน เนื่องจากในกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ยังขาดการสนับสนุน เครื่องมือ อุปกรณ์ซ่อมที่จำเป็น และสื่อที่ใช้ในการสอนและฝึกปฏิบัติยังไม่ครบถ้วน และเจ้าหน้าที่เห็นว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการน้อยเกินไป และยังขาดความชัดเจนในการดำเนินงานบางกิจกรรม

4.2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.35 คะแนน ในเรื่องประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

โครงการ การถ่ายทอดความรู้ ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การประชาสัมพันธ์/ชี้แจงรายละเอียดโครงการ ตามลำดับ

5) ข้อค้นพบ

5.1) เจ้าหน้าที่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด ส่งผลให้การพัฒนากลุ่มเครือข่ายทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ เช่น การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ในการซ่อมที่จำเป็น จึงทำให้การสาธิต การอธิบายกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรให้เกิดความเข้าใจ และการฝึกปฏิบัติทำได้น้อยไม่ครอบคลุมสามารถส่งเสริมได้เฉพาะกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้และการจัดตั้งเครือข่ายเท่านั้น แต่ไม่มีงบประมาณในการติดตามงานในพื้นที่ หน่วยงานยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ประสบการณ์ และความชำนาญในการทำงาน โดยเจ้าหน้าที่ให้ความ เห็นว่า ระยะเวลาในการชี้แจงโครงการยังมีน้อยเกินไป จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจน รายละเอียดการดำเนินงานโครงการ/คู่มือโครงการมีความซับซ้อน ในบางพื้นที่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียน เจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ที่มารับช่วงต่อยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานโครงการ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา และทำความเข้าใจในการดำเนินโครงการ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เครือข่ายเกษตรกร มีความจำเป็นต้องบูรณาการ/ประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง และต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และรูปแบบการทำงานของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้นำและแกนนำของชุมชนที่มีภารกิจจำนวนมาก ส่งผลให้การดำเนินงานเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลการเกษตรยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่โครงการกำหนดได้ในระยะเวลาเพียง 1 ปี

5.2) เกษตรกร การอบรมถ่ายทอดความรู้ต้องการให้มีการอบรมถ่ายทอดความรู้เพิ่มเติมและต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เป็นที่เล็งและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษา ดูแลรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตร/อุปกรณ์การเกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมเครื่องจักรกล/อุปกรณ์การเกษตรได้อย่างเห็นผลจริง และในบางพื้นที่ประสบปัญหาด้านภัยแล้งส่งผลกระทบต่อผลผลิตด้านการเกษตรยังไม่เกิดการดำเนินงานของเครือข่ายเครื่องจักรกลการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม ขณะนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการจัดให้มีเครือข่าย และอบรมการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น

6) ข้อเสนอแนะ

6.1) สนับสนุนงบประมาณบางส่วนให้หน่วยงานระดับภูมิภาคหรือระดับพื้นที่ ในการดำเนินงานการจัดเวทีถอดบทเรียนร่วมกับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร เพื่อให้สามารถเข้าใจบริบทในพื้นที่ และหาแนวทางการพัฒนาร่วมกันในการเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่มเครือข่าย เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในส่วนของปัจจัยการผลิต เพื่อการสาธิตการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้แก่กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรในเบื้องต้นได้

6.2) หน่วยงานในพื้นที่ซึ่งมีที่ตั้งในทุกจังหวัด เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด มอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานโครงการ และให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรเป็นหน่วยงานสนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เนื่องจากสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นหน่วยงานในพื้นที่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

6.3) ควรมีการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำในการสร้างเครือข่ายฯ โดยจัดให้มีการอบรม/ศึกษาดูงาน/พัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้น

6.4) ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดแรงผลักดันและบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

6.5) ควรพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในรูปแบบวิธีการจัดอบรม คู่มือโครงการให้ทันสมัย และมีความชัดเจนให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานของแต่ละพื้นที่ที่หน่วยงานเข้าไปส่งเสริม

6.6) จัดทำโครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ร่วมกันในการขับเคลื่อนบริหารจัดการเครือข่าย เพื่อพัฒนากลุ่มเครือข่ายให้เข้าถึงเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจ เพื่อผลักดันให้เกิดการประกอบธุรกิจบริการเครื่องจักรกลการเกษตร และการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและเกิดความยั่งยืน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำชุมชน สามารถซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร ช่างเคียงได้ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เทคนิคด้านการใช้และการ บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร สำหรับรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี เพื่อช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการซ่อม บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรให้คุ้มค่ากับการลงทุนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 4,300 ราย

ผลการดำเนินการ

การพัฒนาสื่อความรู้เรื่องการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อการเกษตร จำนวน 1 เรื่อง การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการ 1 ครั้ง ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร จำนวน 4,300 ราย ได้แก่ การสร้างช่างเกษตร ท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน จำนวน 3,600 ราย การสร้างช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรเน้นหนัก จำนวน 500 ราย และการบริหารจัดการการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรให้คุ้มค่ากับการลงทุนในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวน 200 ราย ซึ่งดำเนินงานครบตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี บุรีรัมย์ และเพชรบุรี ระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามหลักสูตรที่หน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ การสร้างช่างเกษตรท้องถิ่น หลักสูตรพื้นฐาน หลักสูตรเน้นหนัก และหลักสูตรการบริหารจัดการการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรให้คุ้มค่ากับการลงทุนในพื้นที่แปลงใหญ่ และหลังเข้ารับการส่งเสริมองค์ความรู้เกษตรกรทุกรายมีความรู้เพิ่มขึ้นระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.29

2) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ร้อยละ 88.24 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เช่น การตรวจเช็คดูแลซ่อมแซมบำรุงรักษา ถอดประกอบอุปกรณ์เครื่องจักรกลของตนเอง และชุมชนได้ และร้อยละ 82.35 ยังมีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปถ่ายทอดต่อกับเกษตรกรรายอื่น ได้แก่ คนในชุมชน เพื่อนบ้าน เกษตรกรรายอื่น ๆ และครอบครัวญาติพี่น้อง นอกจากนี้ หลังจากการอบรมเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลงเฉลี่ย 542 บาทต่อไร่ และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายแรงงานในการซ่อมเครื่องจักรกลจำนวน 238 บาทต่อไร่ เนื่องจากเกษตรกรมีการซ่อมแซมเครื่องจักรกลเองได้

3) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.44 คะแนน ในเรื่องประโยชน์ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้และการฝึกปฏิบัติยังขาดการสนับสนุนเครื่องมือซ่อมที่จำเป็นสื่อการสอนยังไม่ครบถ้วน และไม่มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยเจ้าหน้าที่เห็นว่า โครงการควรสนับสนุนเครื่องมือในการซ่อมเครื่องจักรกลเบื้องต้นให้กับเกษตรกรด้วย สำหรับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.74 คะแนน ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

4) ข้อค้นพบ

4.1) เจ้าหน้าที่ งบประมาณดำเนินการที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด เมื่อเทียบกับจำนวนกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ จึงทำให้เกิดข้อจำกัด การติดตามให้คำแนะนำกลุ่ม ส่งผลให้พัฒนากลุ่มได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณในช่วงฤดูการเพาะปลูก ทำให้เกษตรกรบางรายไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ หน่วยงานมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีความ

เชี่ยวชาญในการซ่อมเครื่องจักรกลไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรต้องรับผิดชอบหลายจังหวัด ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการอาจทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

4.2) เกษตรกร การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านหลักสูตร การจัดอบรมมีการดำเนินการต่อเนื่อง 4 วัน ทำให้เกษตรกร บางรายไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ตลอดหลักสูตร เนื่องจากเป็นช่วงฤดูการเพาะปลูก ประกอบกับสื่อการสอนยังไม่ทันสมัย และยังขาดอุปกรณ์สาธิตเพื่อการฝึกปฏิบัติทำให้เกษตรกรดังกล่าวไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ในการคัดเลือกเกษตรกรและติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรมีพื้นที่รับผิดชอบหลายจังหวัด งบประมาณในการลงพื้นที่ และการดูแลติดตามอาจจะไม่เพียงพอและทั่วถึง

5.2) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนให้ครบถ้วน ทันสมัย และน่าสนใจมากขึ้น รวมทั้งควรจัดการสอนแบบฝึกปฏิบัติจริง โดยมีการสนับสนุนเครื่องมือซ่อมที่จำเป็นให้เกษตรกรร่วมด้วย

5.3) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการสร้างเครือข่ายช่างอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อนำกลุ่มช่างที่มีการเปิดอู่ซ่อมเครื่องจักรกลทางการเกษตรที่ประสบความสำเร็จมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ช่างรุ่นใหม่ได้เห็นถึงข้อดี - ข้อเสีย และเกิดแรงบันดาลใจในการเปิดอู่ซ่อมฯ ในพื้นที่/ชุมชน

โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงาน
ดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อนำ
เทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะมาช่วย
เพิ่มศักยภาพการผลิตพืช เพื่อนำ
เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะมาประยุกต์
ใช้ให้เหมาะสมกับระบบการผลิตพืชใน
ประเทศ เป้าหมาย จัดทำแปลงเรียนรู้
โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ
จำนวน 6 แปลง

ผลการดำเนินการ

การพัฒนาเทคโนโลยีเกษตร
อัจฉริยะโดยการจัดทำแปลงต้นแบบ
6 แปลง ครบตามเป้าหมาย ซึ่งแปลง
เรียนรู้ดังกล่าว สามารถลดปัจจัยการ
ผลิตหรือมีผลผลิตเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 12 ตามเป้าหมาย

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา และเพชรบุรี ช่วงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง

1.1) โรงเรือนผักไฮโดรโปนิคส์ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา ได้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเพาะปลูกโรงเรือนผักอัจฉริยะพลังงานแสงอาทิตย์ และกล่องโฟมปลูกผักไฮโดรโปนิคส์แบบน้ำนิ่ง ในการเพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง โดยในโรงเรือนสามารถปลูกผักได้ 600 - 1,440 ต้น และด้านการดูแลแปลงมีการใช้นวัตกรรมระบบตาข่ายพรางแสงอัตโนมัติ และเซนเซอร์วัดอุณหภูมิอากาศในโรงเรือนอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความร้อนที่จะสัมผัสกับผักโดยตรงมีการควบคุมมอเตอร์พลาแสงด้วยบอร์ดสมองกลฝังตัว ซึ่งจะอ่านค่าอุณหภูมิจากเซนเซอร์ในโรงเรือน และจะมีการประมวลผลทุก 3 นาที หากอุณหภูมิในโรงเรือนสูงกว่า 30 องศาเซลเซียสตาข่ายพรางแสงจะทำงานอัตโนมัติ และทุกกิจกรรมมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรแล้ว จำนวน 30 ราย

1.2) แปลงเรียนรู้สับปะรดผลสด ซึ่งเป็นการทดลองปลูกสับปะรดนอกฤดูกาลผลิต ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ได้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนี้ การตรวจวิเคราะห์ดิน มีการวิเคราะห์ดินและการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยและเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยให้คุ้มค่าเหมาะสมกับดิน และตรงตามความต้องการของพืชอย่างต่อเนื่อง การให้น้ำ มีการใช้เทคโนโลยีถังวัดน้ำฝน หักล้างกับการละลายผสม และระบบให้น้ำแบบอิมแพคสปริงเกอร์ปรับองศาการดูแลแปลง มีการนำโดรนมาสำรวจและติดตามการเจริญเติบโตของพืช การใส่ปุ๋ยผ่านระบบน้ำ โดยใส่ปุ๋ยแบบละลายน้ำ และเครื่องพ่นสาร ชนิดแขนพ่น ให้ยื่นออกจากตัวรถแทรกเตอร์อย่างต่อเนื่อง การเก็บเกี่ยว มีการนำเครื่องลำเลียงสับปะรด เพื่อช่วยลำเลียงสับปะรดมาใช้อย่างต่อเนื่อง และทุกกิจกรรมมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรแล้วจำนวน 150 ราย

2) มูลค่าสินค้าเกษตร ผลผลิตต่อหน่วย และค่าใช้จ่ายในการผลิต

2.1) โรงเรือนผักไฮโดรโปนิคส์ เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าของสินค้าระหว่างแปลงเรียนรู้กับแปลงทั่วไป พบว่า มูลค่าสินค้าเท่ากัน คือ 15,816 บาทต่อรอบการผลิต โดยมีผลผลิตเท่ากันที่ 158 กิโลกรัมต่อรอบการผลิต และค่าใช้จ่ายในการผลิต พบว่า ค่าใช้จ่ายในแปลงเรียนรู้ลดลงกว่าแปลงทั่วไป 1,683 บาทต่อรอบการผลิต เนื่องจากการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ในโรงเรือนผักอัจฉริยะไม่จำเป็นต้องใช้แรงงานคนดูแลมากจึงสามารถลดค่าจ้างแรงงานลงได้

2.2) แปลงเรียนรู้สับปะรดผลสด เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าของสินค้าระหว่างแปลงเรียนรู้กับแปลงทั่วไป พบว่า แปลงเรียนรู้มีมูลค่าสินค้ามากกว่าแปลงทั่วไป 130,750 บาทต่อไร่ และมีผลผลิตต่อหน่วยสูงกว่า 5,230 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากการปลูกสับปะรดนอกฤดูกาล โดยแปลงเรียนรู้ได้มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการน้ำในแปลงที่ดีทำให้การปลูกสับปะรดนอกฤดูกาลสามารถให้ผลผลิตได้เพิ่มขึ้น และจำหน่ายสับปะรดผลสดได้ในราคาที่สูงกว่าการปลูกสับปะรดในฤดูกาลเพาะปลูกปกติ ซึ่งการปลูกสับปะรดในแปลงเรียนรู้ดังกล่าว พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าแปลงทั่วไป 8,543 บาทต่อไร่

จากมูลค่าผลผลิตที่ได้รับก็ยังคงคุ้มค่าต่อการลงทุน ทั้งนี้เกษตรกรอาจนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในการปลูก สับปะรดของตนเองได้

3) ความพึงพอใจ พบว่า เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.92 คะแนนในเรื่องการชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/วิธีการดำเนินโครงการจาก ส่วนกลาง และหลักเกณฑ์/เงื่อนไขการดำเนินงานโครงการการสนับสนุนปัจจัยการผลิต การถ่ายทอด ความรู้ประโยชน์ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ ในส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสามารถ ทำงานได้ในระดับศูนย์ แต่ไม่เพียงพอในการต่อยอดขยายผลสู่แปลงเกษตรกร

4) ข้อค้นพบ ด้านงบประมาณที่หน่วยงานได้รับจัดสรรมีความเพียงพอในการดำเนินงานกิจ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ เห็นว่า การดำเนินงานในปีต่อไปควรเพิ่มงบประมาณในการต่อยอด และขยายผลสู่แปลงเกษตรกร ในส่วนของเกษตรกร มีข้อจำกัดด้านเงินทุน โครงการเป็นกิจกรรมการ จัดทำแปลงเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะของกรมวิชาการเกษตร เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช และเป็นการประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับระบบการผลิตพืชในประเทศ ซึ่งเทคโนโลยี ดังกล่าว มีราคาที่สูง และเทคโนโลยีบางชนิดยังไม่มีการผลิตและจัดจำหน่ายอย่างแพร่หลาย จึงทำให้เกษตรกรยังไม่มีการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ได้

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในปีต่อไป หากต้องการต่อยอดกิจกรรมหรือ ขยายผลไปสู่แปลงของเกษตรกร โดยจัดทำแปลงต้นแบบในแปลงเกษตรกร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้เกษตรกรในพื้นที่ได้ศึกษาและเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จริง

5.2) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำงานวิจัยและเทคโนโลยี ของกรมวิชาการเกษตรไปขยายผลกับเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการติดตามผลการใช้ ประโยชน์จากการเข้าชมแปลงเรียนรู้ของเกษตรกร เพื่อให้ทราบถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในแปลง

5.3) ควรวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการใช้เทคโนโลยีในแต่ละชนิด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจให้แก่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการรวมกลุ่มในการจัดซื้อเทคโนโลยีมาใช้ในแปลงได้ ทราบถึงความคุ้มค่าที่เกิดจากการใช้งานของเทคโนโลยีนั้น ๆ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร

กรมการข้าว หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนากระบวนการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะครบวงจร ในการลดต้นทุนการผลิตข้าวให้กับเกษตรกร และถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร ในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวให้กับเกษตรกร เป้าหมาย จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะแบบครบวงจรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการข้าว จำนวน 700 ราย

ผลการดำเนินการ

กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะแบบครบวงจรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการนาข้าว เพื่อช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวให้กับเกษตรกร จำนวน 700 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยแบ่งเป็นการอบรมในรูปแบบ Online จำนวน 450 ราย และ Onsite จำนวน 250 ราย

โครงการส่งเสริมการใช้สัตว์น้ำพันธุ์คุณภาพดีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

กรมประมง เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจสำหรับใช้เป็นสัตว์น้ำพันธุ์หลักที่มีคุณภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของภาคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจนผลิตและกระจายพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่ภาคการเกษตรผลิตในอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ เป้าหมาย จำนวนสัตว์น้ำพันธุ์ดีที่ส่งเสริมสู่ภาคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 802,200 ตัว

ผลการดำเนินการ

การพัฒนาพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจสำหรับใช้เป็นสัตว์น้ำพันธุ์หลักที่มีคุณภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของภาค การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจนผลิตและกระจายพ่อแม่พันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่ภาคการเกษตร โดยดำเนินการผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่เกษตรกรผู้เลี้ยง 804,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 100.22 ของเป้าหมาย 802,200 ตัว ผลิตและดำรงพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดีพันธุ์หลัก 9,400 ตัว คิดเป็นร้อยละ 102.17 ของเป้าหมาย 9,200 ตัว ผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่โรงเพาะฟัก 261,200 ตัว คิดเป็นร้อยละ 100.08 ของเป้าหมาย 261,000 ตัว การสนับสนุนสัตว์น้ำพันธุ์ดีพันธุ์ขยายสู่เกษตรกรผู้เลี้ยง (กึ่ง) ดำเนินการ

ได้ 1,830,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 101.67 ของเป้าหมาย 1,800,000 ตัว การผลิตสารเสริมอาหาร 100 กิโลกรัม ครบตามเป้าหมาย การเก็บรักษา และกระจายเชื้อพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดี 3 ชนิด ครบตามเป้าหมาย การตรวจโรคสำคัญในสัตว์น้ำ 121 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100.83 ของเป้าหมาย 120 ตัวอย่าง และการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพันธุ์ดี ดำเนินการได้ 250 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.46 ของเป้าหมาย 244 ราย

ผลการดำเนินการในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การคัดเลือกพื้นที่/เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ศูนย์วิจัยและพันธุ์กรรมสัตว์น้ำบุรีรัมย์ ศูนย์วิจัยและพันธุ์กรรมสัตว์น้ำนครศรีธรรมราช และศูนย์วิจัยและพันธุ์กรรมสัตว์น้ำชุมพร ได้มีการ

ดำเนินการการคัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร จำนวน 118 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร เช่น เป็นเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อม มีความรู้ และเอาใจใส่ มีทุนเพียงพอในการเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ค่าอาหาร ค่าขนส่ง มีการขึ้นทะเบียนฟาร์มกับ กรมประมงในพื้นที่ดำเนินการ และมีป้อนขนาดตามมาตรฐาน 0.5 - 1 ไร่ ที่มีน้ำเพียงพอต่อการเลี้ยงสัตว์น้ำตลอดปี

2) ผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่เกษตรกรผู้เลี้ยง ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำบุรีรัมย์ ได้ผลิตและกระจายปลาตะเพียนขาวนีโอเมล จำนวน 230,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่เกษตรกรผู้เลี้ยง 46 ราย ในพื้นที่บุรีรัมย์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำชุมพร ได้ผลิตและกระจายปลาหมอชุมพร 1 ปลานิลจิตรลดา 3 และปลาสดพันธุ์ปรับปรุง จำนวน 174,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่เกษตรกรผู้เลี้ยง 60 ราย ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พัทลุง นราธิวาส และปัตตานี

3) ผลิตและดำรงพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดี พันธุ์หลัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการผลิตและดำรงพันธุ์ปลานิลจิตรลดา 3 ปลานิลจิตรลดา 4 ปลานิลแดงปทุมธานี ปลาตะเพียนขาวซิลเวอร์ 2 เค และปลาตะเพียนขาวนีโอเมล จำนวน 1,700 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำนครศรีธรรมราชได้ ดำเนินการผลิตและดำรงพันธุ์กึ่งขาวสีชล 1 และกึ่งขาวศรีดา 1 จำนวน 1,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำชุมพร ได้ดำเนินการผลิตและดำรงพันธุ์ปลานิล ปลานิลแดง และปลาหมอชุมพร 1 จำนวนทั้งหมด 1,500 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

4) ผลิตและกระจายสัตว์น้ำพันธุ์ดีสู่โรงเพาะฟัก ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการผลิตและกระจายปลาตะเพียนขาวซิลเวอร์ 2 เค และปลานิลจิตรลดา 4 จำนวน 2,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่โรงเพาะฟักเกษตรกร 6 ราย ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการผลิตและกระจายกึ่งขาวพันธุ์สีชล 1 ศรีดา 1 และเพชรดา 1 1,700 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่โรงเพาะฟักเกษตรกร 2 ราย ในพื้นที่จังหวัดสงขลา และระยอง ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำชุมพร ได้ดำเนินการผลิตและกระจายพันธุ์ปลาหมอชุมพร 1 และกึ่งก้ามกราม จำนวน 2,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่โรงเพาะฟักเกษตรกร 2 ราย

5) สนับสนุนสัตว์น้ำพันธุ์ดีพันธุ์ขยายสู่เกษตรกรผู้เลี้ยง (กึ่ง) ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการผลิตและกระจายกึ่งขาวสีชล 1 จำนวน 900,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สู่เกษตรกรผู้เลี้ยง 2 ราย ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และนครศรีธรรมราช

6) การเก็บรักษาและกระจายเชื้อพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์ดี ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการเก็บรักษาและกระจายน้ำเชื้อปลาตะเพียนขาวนีโอเมล จำนวน 50 มิลลิลิตร ครอบคลุมเป้าหมาย

7) การตรวจโรคสำคัญในสัตว์น้ำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำนครศรีธรรมราช ดำเนินการตรวจเฝ้าระวังโรคสำคัญในกึ่งขาวแวนนาโม จำนวน 60 ตัวอย่าง ครอบคลุมเป้าหมาย ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากเกิดโรคระบาดในกึ่งขาวแวนนาโม เช่น โรคซี้ขาว เป็นต้น

8) พัฒนาเกษตรกรต้นแบบผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพันธุ์ดี ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสัตว์น้ำชุมพร ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพันธุ์ดี จำนวน 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเป็นการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์โครงการรวมถึงให้คำแนะนำในการเตรียมความพร้อมก่อนรับการสนับสนุนลูกพันธุ์สัตว์น้ำของเกษตรกร เป็นต้น

9) การให้คำแนะนำ/ติดตาม/ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือจำนวน 1 ครั้งขึ้นไป ครบตามเป้าหมาย ด้วยการลงพื้นที่ประสานงานทางโทรศัพท์ และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัด เพื่ออธิบายถึงที่มาของโครงการ ให้คำแนะนำในการเตรียมความพร้อมของเกษตรกรก่อนสนับสนุนลูกพันธุ์สัตว์น้ำ การจัดบันทึกข้อมูลการเลี้ยง การติดตามการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ พร้อมทั้งรวบรวมประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ในพื้นที่และหาวิธีแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

10) มูลค่าสินค้าและผลผลิตต่อหน่วย ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำนครศรีธรรมราช ได้เข้าไปดำเนินการส่งเสริมและกระจายพันธุ์ปลาหมอชุมพร 1 ซึ่งเป็นสัตว์น้ำพันธุ์คุณภาพดีที่ได้รับการวิจัยจากกรมประมงให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยง พบว่า มูลค่าหลังการใช้สัตว์น้ำพันธุ์ดี (ปลาหมอชุมพร 1) เพิ่มขึ้น 17,100 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.95 ของมูลค่าก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยปลาหมอชุมพร 1 ให้ผลผลิตมากกว่าการใช้สัตว์น้ำพันธุ์เดิม คิดเป็นร้อยละ 70.95 เนื่องจากปลาหมอชุมพร 1 เป็นสัตว์น้ำพันธุ์ดีที่ได้รับการวิจัยและพัฒนาจากกรมประมง มีการเจริญเติบโตเร็วใช้ระยะเวลาการเลี้ยงลดลง และมีขนาดและน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นจากปลาหมอพันธุ์เดิมถึง 171 กิโลกรัมต่อไร่

11) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจภาพรวมในระดับปานกลางที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.93 คะแนน เนื่องจากงบประมาณที่จำกัดทำให้มีการปรับเปลี่ยนการอบรมถ่ายทอดความรู้เป็นเพียงการพูดคุยและการให้แนะนำเท่านั้น และความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.63 คะแนน ในเรื่องเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรที่ดำเนินการสนับสนุน ประโยชน์ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ หลักเกณฑ์คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ และปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน

12) ข้อค้นพบ เจ้าหน้าที่ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีจำนวนจำกัด ไม่สอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ในขณะที่กิจกรรมที่ดำเนินการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้เป็นเพียงการลงพื้นที่เพื่อชี้แจงโครงการ และให้คำแนะนำ เกษตรกรเท่านั้น และข้อค้นพบเกษตรกร กิจกรรมในการดำเนินโครงการเป็นการพัฒนาและสนับสนุนสัตว์น้ำพันธุ์ดีกระจายสู่เกษตรกรภาคการผลิต ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพและมูลค่าให้กับผลผลิต แต่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในขั้นตอนการผลิตของเกษตรกรโดยตรง บางพื้นที่ประสบปัญหาด้านภัยแล้งทำให้ปริมาณน้ำในบ่อลดลงส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิต เนื่องจากสัตว์น้ำมีอัตราการรอดที่ลดลง ผลผลิตเกิดความเสียหาย ประกอบกับเกิดโรคระบาดในกุ้ง เกษตรกรขาดทุน ทำให้ต้องลดปริมาณการเลี้ยงกุ้งลง

13) ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ ควรสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น และเพียงพอต่อการติดตาม แนะนำ และการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และข้อเสนอแนะของเกษตรกรควรสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำตามช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำแต่ละชนิด

โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร
เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์
กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร
กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและ
อาหารแห่งชาติ การยางแห่งประเทศไทย
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงาน
ดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
และการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร
อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตร
ที่สำคัญ สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือน
เกษตรกรและชุมชน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร
ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี
และนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร พัฒนา
คุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ส่งเสริม
ด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร
อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบ
โลจิสติกส์การเกษตร เป้าหมาย ประสิทธิภาพการ
ผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น และ
สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และ
กลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินการ

1) กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการพัฒนาที่ดินสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิต ในพื้นที่ ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน 60,860 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.77 ของเป้าหมาย 62,250 ไร่

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้และศึกษาดูงาน การปลูกพืช ทางเลือกใหม่ จำนวน 1,118 ราย คิดเป็นร้อยละ 111.80 ของเป้าหมาย 1,000 ราย และสนับสนุน ปัจจัยการผลิตการปลูกพืชทางเลือกใหม่ จำนวน 2,550 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย

3) กรมหม่อนไหม ดำเนินการถ่ายทอด ส่งเสริม และสนับสนุนเทคโนโลยี ที่เหมาะสมให้แก่ เกษตรกร -หลักสูตรการปรับเปลี่ยนพืชอื่นเป็นการปลูกหม่อน จำนวน 135 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และสนับสนุนวัสดุทางการเกษตรหลังการฝึกอบรม สนับสนุนปัจจัยการผลิตพื้นฐานในการปลูก หม่อนเลี้ยงไหมและการแปรรูป จำนวน 149 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 102.76 ของเป้าหมาย 145 ไร่

4) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการชักชวนพัฒนาครูบัญชี จำนวน 18 ราย และอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ จำนวน 700 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำ บัญชีต้นทุนอาชีพ จำนวน 508 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.67 ของเป้าหมาย 490 ราย

5) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตร จำนวน 153 แปลง คิดเป็นร้อยละ 113.33 ของเป้าหมาย 135 แปลง และสำหรับตัวชี้วัดเกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 หน่วยงานได้มีการติดตามโครงการ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 41.69 มีรายได้ เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 416.90 ของเป้าหมาย

6) กรมปศุสัตว์ ดำเนินการตามกิจกรรมบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริการจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ จำนวน 1,000 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย และเกษตรกรฟาร์มโคเนื้อ-กระบือที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ระบบการให้น้ำในแปลงพืชอาหารสัตว์ จำนวน 180 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของเป้าหมาย 200 ราย

7) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ สินค้าเกษตรในระดับจังหวัด จำนวน 1 เรื่อง และศึกษาแนวทางการ จัดทำเขตส่งเสริมการปลูกพืช เศรษฐกิจที่สำคัญ จำนวน 2 เรื่อง ครอบคลุมเป้าหมาย

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด มุกดาหาร อ่างนาจเจริญ อุบลราชธานี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา อุตรดิตถ์ และขอนแก่น ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในภาพรวมเกษตรกรร้อยละ 90.60 นำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ประโยชน์แล้ว โดยนำไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.55 ความรู้ที่ นำไปใช้ ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักและ ปุ๋ยน้ำ การทำเกษตรผสมผสาน การปลูกดูแลแปลงปลูกหญ้า เลี้ยงสัตว์ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทำ บัญชีรายรับ รายจ่าย เป็นต้น

2) ด้านการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม ในภาพรวมเกษตรกรยังไม่ได้รับผลผลิต เนื่องจากเพิ่งเริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่ จากการปลูกข้าวเป็นสินค้าอื่นที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ตาม

Agri-Map เช่น เกษตรผสมผสาน หญ้าเลี้ยงสัตว์ หม่อน เป็นต้น อย่างไรก็ตามเกษตรกรคาดว่าเมื่อได้รับผลผลิตแล้ว มูลค่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น 2,503.02 บาทต่อไร่ โดยเพิ่มขึ้นจากเดิม 3,190.93 บาทต่อไร่ เป็น 5,693.95 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 78.44 และเกษตรกรคาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต 2,238.06 บาทต่อไร่ โดยเพิ่มขึ้นจากเดิม 2,711.90 บาทต่อไร่ เป็น 4,949.96 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 82.53

3) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.60 ในเรื่องงบประมาณเพียงพอและทันเวลา การชี้แจงโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และพื้นที่การเกษตรได้รับการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และด้านการประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ครอบคลุม เนื่องจากขาดเทคโนโลยี และจำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อยมากสำหรับเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อของโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.49 ในเรื่อง การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การถ่ายทอดความรู้ การปรับเปลี่ยนการผลิต รวมถึงการชี้แจงโครงการและงบประมาณ

4) ข้อค้นพบ

4.1) เจ้าหน้าที่

4.1.1) การบูรณาการในการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการ ซึ่งหน่วยงานมีการบูรณาการร่วมกันในการคัดเลือกเกษตรกรที่มีพื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว เพื่อเข้าร่วมโครงการ โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 หน่วยงานในระดับจังหวัดจะคัดเลือกเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการแล้วของกรมพัฒนาที่ดิน ในระบบจัดเก็บข้อมูลในเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเข้าร่วมโครงการ การบันทึกข้อมูลในระบบจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการต้อง ประสานขอข้อมูลโดยตรงจากสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ส่งผลให้การคัดเลือกเกษตรกรและจัดทำแผนการดำเนินงานล่าช้า

4.1.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การสนับสนุนสระน้ำในไร่นาขนาดเล็ก การปรับพื้นที่คันนา และการปรับพื้นที่ปลูกข้าวให้เรียบ หน่วยงานในระดับพื้นที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2567 ซึ่งเป็นช่วงฤดูการผลิตข้าว พื้นที่เข้าร่วมโครงการ จึงไม่ได้นำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว

4.1.3) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เห็นว่างบประมาณสำหรับกิจกรรมการศึกษาดูงานไม่เพียงพอในการศึกษาดูงานนอกพื้นที่หรือต่างจังหวัด

4.1.4) โครงการมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่มีการเปลี่ยน กลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริม ทำให้เกษตรกรขาดการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2) เกษตรกร

4.2.1) กรมพัฒนาที่ดิน เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้หน่วยงานควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรที่ถ่ายทอด ความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้วย และกิจกรรมการปรับระดับแปลงนาให้เสมอกัน บางพื้นที่ยังมีการปรับระดับไม่เสมอกันทั่วทั้งแปลง

4.2.2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีมาก่อน และได้รับการอบรมการทำบัญชีเป็นครั้งแรก จึงขาดความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชี นอกจากนี้เกษตรกรยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในการทำบัญชีมากนัก

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) เจ้าหน้าที่

(5.1.1) กรมพัฒนาที่ดิน (1) ควรพิจารณาปรับข้อมูลในระบบจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 เพื่อให้หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนการดำเนินงานได้ตามแผน (2) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ก่อนฤดูการปลูกข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในการปลูกข้าวในปีการเพาะปลูกที่ดำเนินโครงการ (3) ควรเพิ่มการติดตาม/กำกับ/ตรวจสอบการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้มีการปรับระดับพื้นที่ปลูกข้าวให้เสมอกัน และ (4) ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรที่จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เพื่อเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(5.1.2) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรชี้แจงแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณ ในกรณีที่หน่วยงานในระดับพื้นที่ต้องการศึกษาดูงานนอกพื้นที่หรือต่างจังหวัด ในการจัดประชุมชี้แจงโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง

(5.1.3) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ควรเพิ่มการติดตาม/แนะนำเกษตรกร ให้สามารถทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และบัญชีต้นทุนอาชีพได้ ตลอดจนสร้างการรับรู้ถึงความสำคัญในการทำบัญชี เพื่อให้เกษตรกรทำบัญชี และสามารถนำข้อมูลทางบัญชีดังกล่าว ไปใช้ในการวางแผนการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

(5.1.4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน ควรจัดสรรงบประมาณในการติดตามดูแลเกษตรกรรายเดิม เพื่อให้มีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

กรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม และบริหารจัดการร่วมกัน ด้านการผลิตและตลาด รวมทั้งเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น สินค้ามีคุณภาพมาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของภาครัฐและเอกชน เป้าหมาย จำนวน 2,795 แปลง (กรมส่งเสริมการเกษตร 1,800 แปลง กรมปศุสัตว์ 60 แปลง กรมประมง 44 แปลง กรมหม่อนไหม 6 แปลง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 42 แปลง กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร 490 แปลง และการยางแห่งประเทศไทย 353 แปลง และพื้นที่นาแปลงใหญ่ 405,000 ไร่

ผลการดำเนินการ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร กิจกรรมการบริหารจัดการถ่ายทอดความรู้การส่งเสริมการดำเนินงานแบบแปลงใหญ่ 1,800 แปลง กิจกรรมส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร 1,003 แปลง กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 477 แปลง และกิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรเป็นผู้จัดการแปลง 768 ราย ครบตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

2) กรมการข้าว กิจกรรมส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป้าหมาย 405,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.12 ของเป้าหมาย 312,330 ไร่ กิจกรรมเฝ้าระวังเตือนภัยการระบาดของศัตรูข้าว 52 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3) กรมปศุสัตว์ กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแปลงใหญ่ รายชนิดสัตว์เล็ก 35 แปลง ส่งเสริมแปลงที่ได้รับ GFM 25 แปลง ฝึกอบรมด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 10 กลุ่ม สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ด้านปศุสัตว์ผู้ผ่านการอบรม (ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการผลผลิตและแปรรูป เพื่อพึ่งพาตนเอง) 4 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมายทุกกิจกรรม

4) กรมประมง กิจกรรมระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ แบ่งเป็น 7 กิจกรรม ดังนี้

4.1) กิจกรรมเตรียมการ โดยจัดทำข้อมูลการเลี้ยงสัตว์น้ำรายบุคคลและรายแปลง 15 แปลง สํารวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมเกษตรกรก่อนดำเนินโครงการ 15 แปลง สํารวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมเกษตรกรหลังดำเนินโครงการ 44 แปลง จัดทำแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายผลผลิต 44 แปลง

4.2) กิจกรรมพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 1 หลักสูตร 437 ราย ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการลดต้นทุน/การเพิ่ม ผลผลิต/มาตรฐาน เป้าหมาย 1,718 ราย ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมให้ความรู้ด้านจุลินทรีย์ ปม.1 1,340 ราย การจัดทำแปลงต้นแบบอาหาร และการจัดการอาหารที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิต 1 แปลง ครอบคลุมเป้าหมายทุกกิจกรรม

4.3) กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต สนับสนุนสัตว์น้ำพันธุ์ดี 496 ราย สนับสนุน จุลินทรีย์ ปม.1 1,505 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

4.4) กิจกรรมส่งเสริมการตลาด โดยมีการส่งเสริมการวางแผนการตลาด/ เชื่อมโยงตลาด และกระจายสินค้า 44 แปลง ครอบคลุมเป้าหมาย

4.5) กิจกรรมยกระดับมาตรฐานสินค้าและสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐาน สินค้า 576 ราย ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม 520 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.82 ของเป้าหมาย 576 ราย การรับรองมาตรฐานฟาร์ม 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.78 ของเป้าหมาย 576 ราย

4.6) กิจกรรมจัดชั้นคุณภาพและถอดบทเรียน มีการจัดชั้นคุณภาพและถอดบทเรียน แปลงใหญ่ 44 แปลง ครอบคลุมเป้าหมาย

4.7) กิจกรรมติดตามและประเมินผล (ภูมิภาค) 1,056 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

5) กรมหม่อนไหม กิจกรรมการวางแผนการดำเนินงาน (ต้นทาง) หลักสูตรวางแผนและ ทบทวนการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่ 334 ราย กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ (กลางทาง) ประกอบด้วย 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมและพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐาน 182 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.41 ของเป้าหมาย 176 ราย หลักสูตรการเขียนแผนธุรกิจ 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.84 ของเป้าหมาย 176 ราย และหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมระบบแปลงใหญ่ 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.57 ของเป้าหมาย 140 ราย กิจกรรมส่งเสริมการตลาด (ปลายทาง) หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด 60 ราย กิจกรรมจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบ เพื่อเพิ่มผลผลิตการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมการแปรรูป และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ปลายทาง) 6 แปลง ครอบคลุมเป้าหมายทุกกิจกรรม

6) กรมวิชาการเกษตร กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวนกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุน และพัฒนาศักยภาพ 23 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 115.00 ของเป้าหมาย 20 กลุ่ม เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการถ่ายทอด ความรู้มีผลผลิตหรือรายได้เพิ่มขึ้นเป้าหมาย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เมื่อมีการประมวลผล

สิ้นปีงบประมาณ พบว่า เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้มีผลผลิตหรือรายได้เฉลี่ยร้อยละ 11.45 คิดเป็นร้อยละ 114.50 ของเป้าหมาย ร้อยละ 10

7) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แปลงใหญ่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการ กลุ่มร่วมกันตลอดห่วงโซ่ 490 แปลง ส่งเสริมให้แปลงใหญ่ทั่วไปที่จัดตั้งในปี 2565 แปลงใหญ่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแต่ละจังหวัดมีการจับคู่ค้า ไม่น้อยกว่าจังหวัดละ 1 คู่ค้า 104 คู่ค้า คิดเป็นร้อยละ 135.06 ของเป้าหมาย 77 คู่ค้า จัดประชุมชี้แจงหน่วยงานฯ และจัดประชุมเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้า 1 ครั้ง จัดประชุมเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าอุตสาหกรรมแปลงใหญ่สหกรณ์ (ข้าวโพดมันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน) ผ่านระบบ Zoom application 1 ครั้ง จัดประชุมถ่ายทอดความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าประกวดแปลงใหญ่ดีเด่นในการบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ให้กับแปลงใหญ่สหกรณ์ 725 ราย คิดเป็นร้อยละ 108.21 ของเป้าหมาย 670 ราย ประชุมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงตลาด/เครือข่าย ระหว่างผู้ผลิตแปลงใหญ่และผู้ซื้อ จำนวน 1,213 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.02 ของเป้าหมาย 1,155 ราย แนะนำส่งเสริม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ 494 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.82 ของเป้าหมาย 490 แห่ง สนับสนุนเงินอุดหนุนให้สถาบันเกษตรกรเพื่อจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ 3 จังหวัด 3 แห่ง 5 รายการ แปลงใหญ่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 1,200 บาทต่อไร่ เมื่อมีการประมวลผลสิ้นปีงบประมาณ พบว่า แปลงใหญ่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ย 1,344 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 112.00 ของเป้าหมาย ประชุมเชิงปฏิบัติการ แนวทางการบริหารจัดการและเชื่อมโยงเครือข่าย ธุรกิจสหกรณ์แบบครบวงจรตลอดห่วงโซ่ 50 รายการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการแปรรูปปาล์มเพื่อเพิ่มมูลค่า 30 ราย จัดอบรมให้ความรู้จากหน่วยงานรัฐและเอกชนมาตรฐานการผลิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน 40 ราย และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับสมาชิกในด้านการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกัน 50 ราย

8) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กิจกรรมชักชวนพัฒนาครอบครัวบัญชี 310 ราย อบรมการจัดทำบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ 12,400 ราย ครบตามเป้าหมาย และการกำกับแนะนำและติดตามการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกร 8,706 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.30 ของเป้าหมาย 8,680 ราย

9) กรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 71,570 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 102.24 ของเป้าหมาย 70,000 ไร่

10) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กิจกรรมการอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปีงบประมาณ 2567 ดังนี้ แปลงใหญ่ปีที่ 1 (แปลงปี 2567) 16 แปลง 748 ราย แปลงใหญ่ปีที่ 2 (แปลงปี 2566) 13 แปลง เกษตรกร 515 ราย แปลงใหญ่ปีที่ 3 (แปลงปี 2565) 13 แปลง 581 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ 42 แปลง ครบตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

11) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาด้านมาตรฐานการผลิตในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่ โดยปรับเข้าสู่ระบบการผลิตตามมาตรฐาน จำนวน 5 แห่ง ครบตามเป้าหมาย และมีเกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านมาตรฐานได้ 668 ราย คิดเป็นร้อยละ 121.45 ของเป้าหมาย 550 ราย

12) การยางแห่งประเทศไทย

12.1) กิจกรรมบริหารโครงการ กำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนการดำเนินงานโดยบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี 2567 1 ครั้ง จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการทำสวนยางในรูปแบบแปลงใหญ่ ประจำปี 2567 1 ฉบับ ประชุมคณะทำงานบริหารโครงการส่งเสริมการทำสวนยางในรูปแบบแปลงใหญ่ 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

12.2) กิจกรรมส่งเสริมการทำสวนยางในรูปแบบแปลงใหญ่ กิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนแปลงใหญ่ แปลงปีที่ 1 เป้าหมายจำนวน 101 แปลง โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนในพื้นที่เข้าร่วม จำนวน 61,024 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 203.41 ของเป้าหมาย 30,000 ไร่ กิจกรรมดูแลส่งเสริมและสนับสนุนแปลงใหญ่อย่างพาราเต็ม แปลงปีที่ 2 และแปลงปีที่ 3 เป้าหมาย จำนวน 252 แปลง

12.3) กิจกรรมประกวดต้นแบบแปลงใหญ่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

12.4) กิจกรรมติดตามโดยเก็บข้อมูลต้นทุน ผลผลิต และรายได้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในแปลง ปีที่ 2 และ แปลงปีที่ 3 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก เชียงใหม่ เชียงราย จันทบุรี ตราด ขอนแก่น ชัยภูมิ สงขลา และนครศรีธรรมราช ช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 สรุปได้ดังนี้

1) กิจกรรมการจัดทำ/ทบทวนแผนรายแปลง เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำ/ ทบทวนแผนพัฒนารายแปลงสามารถวางแผนทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มได้ตรงตามพื้นฐานความรู้และความต้องการของเกษตรกรในกลุ่ม และเกษตรกรบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนารายแปลง เนื่องจากติดภารกิจในแปลงของตนเองจึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้

2) การได้รับการถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรทั้งหมด และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในแปลงของตนเอง ดังนี้

(2.1) ด้านการผลิต เกษตรกรร้อยละ 96.46 ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิต/การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งเกษตรกรได้นำองค์ความรู้ในการบำรุงดูแลรักษาที่ถูกต้องมากขึ้นไปปฏิบัติ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 12.20 ไม่ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปีแรก ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนการศึกษา และวางแผนเตรียมปฏิบัติในแปลงของตนเอง

(2.2) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการวางแผนบริหารจัดการกลุ่ม โดยเกษตรกรร้อยละ 61.81 ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติข้อปัจจัยการผลิตร่วมกัน การรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่าย สามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิตลงได้ และเกิดอำนาจการต่อรองราคา ทั้งราคาปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิตเมื่อมีการรวมกลุ่มกันขายในปริมาณมาก ๆ จะสามารถ

ต่อราคาขายได้ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 38.19 ยังไม่ได้รับการส่งเสริม เนื่องจากเกษตรกรติดภารกิจในแปลงของตนเอง จึงไม่สะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม

(2.3) ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรร้อยละ 81.50 ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ส่วนเกษตรกรร้อยละ 18.50 ยังไม่ได้รับการส่งเสริม เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2567 ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการในปีแรก โดยเกษตรกรร้อยละ 56.30 นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติซึ่งหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมร้อยละ 41.34 ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรแล้ว ส่วนเกษตรกรร้อยละ 58.66 ยังไม่ได้รับการรับรอง ฯ

(2.4) ด้านการพัฒนาคุณภาพดิน/คุณภาพน้ำ/ คุณภาพฟาร์ม ได้รับการส่งเสริมความรู้โดยเกษตรกรร้อยละ 85.83 ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การไถกลบตอซัง เพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน การปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน การดูแลฟาร์มที่ถูกต้องวิธีการตรวจโรคในฟาร์ม การใช้จุลินทรีย์ในบ่อเลี้ยง สัตว์น้ำ และการตรวจคัดกรองวิเคราะห์สารตกค้างในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 14.17 ยังไม่ได้ นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปีแรก อยู่ระหว่างขั้นตอนการศึกษา และเตรียมปฏิบัติในแปลงของตนเอง

(2.5) ด้านการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ เกษตรกรร้อยละ 77.95 ได้รับการส่งเสริมในการอบรมการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ที่เหลือร้อยละ 22.05 ยังไม่ได้รับการส่งเสริม เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2567 ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการในปีแรก โดยเกษตรกรร้อยละ 64.96 นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 35.04 ยังไม่ได้ นำความรู้การทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีเวลาในการจัดบันทึก รายจ่ายเยอะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

3) การได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ดังนี้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ เช่น ถั่วลิสง ข้าวโพด ที่ส่งเสริมเป็นอาชีพเสริมในแปลงยางพารา แม่พันธุ์ชันโรง เมล็ดหญ้าเนเปียร์ในแปลงโคเนื้อ พันธุ์ปุ๋ยทะเล พันธุ์ปลาสด และลูกสุกร เป็นต้น การสนับสนุนปัจจัยการผลิตวัสดุทางการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารกำจัดศัตรูพืช โดโลไมท์กรดทอริก เชื้อไวรัส NPV (เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการควบคุมศัตรูพืช) วัสดุที่ใช้เลี้ยงไหม หัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 จุลินทรีย์ ปม.1 แบบน้ำ อาหารจิ้งหรีด เป็นต้น การสนับสนุนปัจจัยการผลิตอุปกรณ์/เครื่องมือการเกษตร ได้แก่ กรรไกร เลื่อย ตะขอแต่งกิ่ง จอบ เสียม มีดกรีดยาง แกลลอนถังสำหรับทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ตะกร้าหูลูกเพื่อใส่ผลผลิต ท่อ PVC บูธออกงาน เครื่องหันเนื้อ เครื่องตัดกระดูก เครื่องสไลด์เนื้อ เครื่องบดเนื้อ รังชันโรง กล่องบรรจุภัณฑ์ ขวดบรรจุน้ำผึ้งชันโรง สติกเกอร์ร้านค้า เป็นต้น

4) การลดค่าใช้จ่ายในการผลิตของเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการผลิตของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรร้อยละ 49.21 มีค่าใช้จ่ายลดลงร้อยละ 3.60 โดยสินค้ากลุ่มข้าวลดลง 242.26 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 6.93

กลุ่มพืชไร่ลดลง 21.79 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.50 กลุ่มไม้ยืนต้น (ยางพารา) ลดลง 20.01 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.31 กลุ่มไม้ผลลดลง 317.85 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 3.03 กลุ่มปศุสัตว์ลดลง 77.63 บาทต่อตัว หรือ ลดลงร้อยละ 1.78 ได้แก่ โคเนื้อลดลง 45.64 บาทต่อตัว หรือ ลดลงร้อยละ 1.00 และสุกรลดลง 135.22 บาท ต่อตัว หรือลดลงร้อยละ 3.37 กลุ่มหม่อนไหมลดลง 95.45 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 2.23 กลุ่มพืชผัก/ สมุนไพร (หอมแดง) ลดลง 315 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.35 กลุ่มแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) ลดลง 194.68 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 10.50 และกลุ่มประมง ได้แก่ ปลานิลลดลง 3,357.71 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 11.04 ปลาสดลดลง 929 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 6.17 และปลากะพงเพิ่มขึ้น 500 บาทต่อกระชัง หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.67 ทั้งนี้ จากที่เกษตรกรมีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ จึงเกิดการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม โดยมีการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี การใช้เมล็ดพันธุ์/พันธุ์สัตว์น้ำในอัตราที่เหมาะสม ทั้งยังมีการ ผลิตอาหารจากวัสดุธรรมชาติในการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน รวมทั้งการรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูกลง อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 50.79 ค่าใช้จ่ายการผลิตยังไม่ลดลง เนื่องจากเกษตรกร บางส่วนยังไม่ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง ประกอบกับการปรับตัวสูงขึ้นของราคา ปัจจัยการผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายปุ๋ยเคมี สารเคมี อาหารสัตว์/ สัตว์น้ำ ยารักษาโรค น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น เกษตรกรในบางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ทั้งยังประสบปัญหาน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ ผลผลิต เจริญเติบโตไม่เต็มที่ ได้รับความเสียหายในช่วงการเพาะปลูก ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายจากการปลูกซ่อม การดูแล และบำรุงรักษาที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งเกษตรกรบางรายต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในด้านการบำรุงรักษาที่เพิ่มขึ้น เนื่องจาก ต้องการเพิ่มปริมาณน้ำหนักรวมและคุณภาพผลผลิตให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย

5) การเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรร้อยละ 31.10 มีผลผลิตต่อหน่วยที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.41 โดย สินค้ากลุ่มข้าวเพิ่มขึ้น 25.65 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.12 กลุ่มพืชไร่เพิ่มขึ้น 50.75 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.35 กลุ่มปศุสัตว์เพิ่มขึ้น 4.93 กิโลกรัมต่อตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.57 ได้แก่ โคเนื้อเพิ่มขึ้น 6 กิโลกรัมต่อตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.50 และสุกรเพิ่มขึ้น 3 กิโลกรัมต่อตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.84 กลุ่มประมง ได้แก่ ปลานิลเพิ่มขึ้น 262.35 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.87 ปลาสดเพิ่มขึ้น 52.44 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.31 ปูทะเลเพิ่มขึ้น 3.08 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.26 และปลากะพง เพิ่มขึ้น 36 กิโลกรัมต่อกระชัง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.63 กลุ่มหม่อนไหมเพิ่มขึ้น 706.67 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.92 กลุ่มแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) เพิ่มขึ้น 3.01 กิโลกรัมต่อบ่อ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.60 กลุ่มไม้ยืนต้น (ยางพารา) ลดลง 9.66 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 2.64 กลุ่มไม้ผลลดลง 25.21 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลง ร้อยละ 2.15 และกลุ่มพืชผัก/สมุนไพร (หอมแดง) ลดลง 25 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลง ร้อยละ 1.12 ทั้งนี้เนื่องจาก เกษตรกรมีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในการใช้พันธุ์ดี และมีการดูแล บำรุงรักษาที่ถูกต้องขึ้น ส่วนเกษตรกร ที่เหลือร้อยละ 68.90 ผลผลิตต่อหน่วยไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ในแปลงของตนเอง ประกอบกับเกษตรกรในบางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่

6) มูลค่าผลผลิตต่อไร่ เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าผลผลิตต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า หลังมีโครงการเกษตรกรมีมูลค่าผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.10 โดยสินค้ากลุ่มข้าวเพิ่มขึ้น 1,433.66 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.31 กลุ่มไม้ยืนต้น (ยางพารา) เพิ่มขึ้น 2,549.24 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.24 กลุ่มไม้ผลเพิ่มขึ้น 7,657.23 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.43 กลุ่มประมง ได้แก่ ปลานิลเพิ่มขึ้น 48,525.34 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.42 ปลาสลิดเพิ่มขึ้น 6,186.83 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.85 ปูทะเลเพิ่มขึ้น 999.28 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.26 และปลากระพง เพิ่มขึ้น 32,506.50 บาท ต่อกระชัง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.50 กลุ่มหม่อนไหมเพิ่มขึ้น 5,403.84 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น 29.94 กลุ่มพืชผัก/สมุนไพร (หอมแดง) เพิ่มขึ้น 11,430.33 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.38 กลุ่มแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) เพิ่มขึ้น 649.71 บาทต่อบ่อ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.06 โดยจะเห็นได้ว่ามูลค่า ผลผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณ และราคาผลผลิตสูงขึ้น มีการใช้พันธุ์ดี เกษตรกรมีการดูแล เอาใจใส่ที่ดีขึ้น อัตราการรอดเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มประมง ยกเว้นกลุ่มพืชไร้ลดลง 1,016.78 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 9.58 และกลุ่มปศุสัตว์ลดลง 764.65 บาทต่อดัว หรือลดลงร้อยละ 5.61 โคเนื้อลดลง 1,440.15 บาทต่อดัว หรือลดลงร้อยละ 8.41 เนื่องจากราคามันสำปะหลังและราคาโคเนื้อ ลดลงจากปีก่อนเข้าร่วมโครงการ

7) รายได้สุทธิต่อไร่ เมื่อเปรียบเทียบรายได้สุทธิของเกษตรกร ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการ พบว่า หลังมีโครงการเกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 36.15 สินค้ากลุ่มข้าวเพิ่มขึ้น 1,675.93 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 69.72 กลุ่มไม้ยืนต้น (ยางพารา) เพิ่มขึ้น 2,569.25 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.04 กลุ่มไม้ผลเพิ่มขึ้น 7,975.09 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.68 กลุ่มประมง ได้แก่ ปลานิลเพิ่มขึ้น 51,883.06 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 95.89 ปลาสลิดเพิ่มขึ้น 7,115.83 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.97 ปูทะเล เพิ่มขึ้น 999.28 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.44 และปลากระพงเพิ่มขึ้น 32,006.50 บาทต่อกระชัง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.83 กลุ่มหม่อนไหมเพิ่มขึ้น 5,499.29 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น 39.96 กลุ่มพืชผัก/สมุนไพร (หอมแดง) เพิ่มขึ้น 11,745.33 บาทต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.89 กลุ่มแมลง เศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) เพิ่มขึ้น 844.39 บาทต่อบ่อ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 77.45 ยกเว้นกลุ่มพืชไร้ลดลง 994.98 บาท ต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 15.96 และกลุ่มปศุสัตว์ลดลง 687.01 บาทต่อดัว หรือลดลงร้อยละ 7.41 โคเนื้อลดลง 1,394.51 บาทต่อดัว หรือลดลงร้อยละ 10.62 เนื่องจากราคามันสำปะหลังและราคาโคเนื้อลดลงจากปีก่อนเข้าร่วมโครงการ

8) ความพึงพอใจ

8.1) เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.87 มีรายละเอียด ดังนี้

8.1.1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่องบประมาณที่ได้รับจัดสรรในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความจำเป็นต่อการดำเนินการพัฒนาเกษตรกร โดยงบประมาณสามารถพัฒนาเกษตรกรได้ แต่ทั้งนี้ พบว่า งบประมาณมีจำนวนจำกัด รวมถึง การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ไม่ตรงกับช่วงเวลาการเพาะปลูก/ผลผลิตของเกษตรกรในบางพื้นที่ จึงทำให้ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยในบาง

กิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น การศึกษา ดูงานที่เป็นการสร้างโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึง และยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา 5 ด้าน ของโครงการ เป็นต้น

8.1.2) การชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอน/วิธีการดำเนินโครงการจากส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่เห็นว่า ส่วนกลางมีการชี้แจงขั้นตอน/วิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ในเบื้องต้นทุกปีโดยผ่านช่องทางออนไลน์ และสามารถสอบถามเพิ่มเติมภายหลังได้ แต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ เห็นว่าการชี้แจง โดยมีการจัดประชุมแบบเผชิญหน้ายังมีความจำเป็นซึ่งเป็นการสร้างความคุ้นเคย ส่งผลให้เกิด ความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกัน และการบูรณาการระหว่าง หน่วยงาน

8.1.3) หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์/ เงื่อนไขของโครงการอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.17 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ โครงการ เห็นว่า โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มีหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ชัดเจน ทำให้สามารถทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเข้าใจได้ง่าย

8.1.4) ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนน เฉลี่ย 3.44 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ เห็นว่า การส่งเสริมปัจจัยการผลิตสำหรับกลุ่มแปลงใหญ่ที่จัดตั้งไม่ เกิน 3 ปี นับว่าเป็นเงินทุน ในการเริ่มต้นกิจการของกลุ่มแปลงใหญ่ได้เป็นอย่างดีแต่ยังมีบางส่วนที่ การส่งเสริมไม่ทันตามรอบการเพาะปลูก/การผลิต ส่งผลให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็ม ประสิทธิภาพ

8.1.5) การถ่ายทอดความรู้เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการเห็นว่า การถ่ายทอดความรู้ได้ตรงตามความต้องการ ของกลุ่ม และสามารถประสานงานหน่วยงาน ร่วมบูรณาการในพื้นที่ เพื่อร่วมกันถ่ายทอดความรู้ได้ ในหลายมิติแต่ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการเห็นว่า ระยะเวลาและจำนวนครั้งของการ ถ่ายทอดความรู้สั้น เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้อาจไม่ครบถ้วน ส่งผลให้กลุ่ม ขาดความเข้าใจ และควรจัดให้มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มแปลงใหญ่นอกจังหวัดเพื่อให้ เกิด การสร้างเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการกลุ่มของเกษตรกรใน ระยะยาว

8.1.6) ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบ โครงการมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก ที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.22 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ เห็นว่า โครงการมีประโยชน์ ต่อกลุ่มเกษตรกร โดยเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการรวมกัน ซื้อปัจจัยการผลิตในราคา ที่ถูกลง และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพภายใต้ ค่าใช้จ่ายด้านการผลิตที่ลดลง จากการ นำความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในแปลง

9) เกษตรกร มีความพึงพอใจต่อภาพรวมในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.13 มีรายละเอียด ดังนี้

9.1) การทำงานของผู้จัดการแปลง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.45 เนื่องจากผู้จัดการแปลงมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม โดยเข้ามาที่กลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำ ตามความต้องการของเกษตรกร มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และมีการประสานการจัด ประชุม/อบรมความรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยประสานงานผ่านทางช่องทาง LINE Application และประสานกลุ่มโดยตรง

9.2) การลดค่าใช้จ่ายการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.05 เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้มากขึ้นจากการอบรมและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการลดค่าใช้จ่ายการผลิตได้ เช่น มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการผสมปุ๋ยใช้เอง เป็นต้น

9.3) การเพิ่มผลผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้มากขึ้นจากการอบรมและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเพิ่มผลผลิตได้ เช่น มีการใช้เมล็ดพันธุ์ดี การปรับสภาพดินโดยการไถ สารอินทรีย์และการใช้จุลินทรีย์ในแปลงประมง เป็นต้น

9.4) การพัฒนาคุณภาพผลผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.07 เนื่องจากเกษตรกรมีความรู้มากขึ้นจากการอบรมและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้ โดยมีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกร ทำเกษตรปลอดภัย และมีการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถยกระดับสินค้าเกษตร ของตนเองได้

9.5) การเชื่อมโยงตลาด เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจ ต่อการเชื่อมโยงตลาดในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.97 เนื่องจากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อจำหน่ายสินค้า ในนามกลุ่ม ทั้งนี้ ด้านการเชื่อมโยงตลาดยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก เพราะเป็นช่วงเริ่มต้นการดำเนินงานโครงการ ในช่วงปีแรก

9.6) การบริหารจัดการกลุ่ม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจ ต่อการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.22 เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าการดำเนินการกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่คณะกรรมการกลุ่มอย่างชัดเจน มีการประสานงานที่ดี และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยเกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรในแปลง ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

10) ข้อค้นพบ

10.1) เจ้าหน้าที่

10.1.1) ด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์บางชนิดที่ทางกลุ่มต้องการเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มได้ในส่วนของการจัดอบรม หรือการจัดประชุมมีจำนวนลดลง เมื่อเทียบกับการส่งเสริมในช่วงปีแรกของโครงการส่งผลให้ประสิทธิภาพการพัฒนากลุ่มลดลง

10.1.2) ด้านการดำเนินงานโครงการ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทำได้อย่างจำกัด เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีภารกิจค่อนข้างมาก เกษตรกรสูงอายุในกลุ่มแปลงใหญ่ที่มี

แนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ระยะเวลาและงบประมาณที่มากขึ้นในการส่งเสริมเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

10.1.3) ด้านข้อจำกัดในพื้นที่ เกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีหน่วยงานรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถพัฒนากลุ่มได้ เช่น การขอมาตรฐานโรงคัดบรรจุ (GMP) การขอการสนับสนุนงบประมาณอาคารสิ่งปลูกสร้างจากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น ประกอบกับปัญหาสภาพอากาศที่แปรปรวนซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรและการเกิดโรคแมลง

(10.2) เกษตรกร

(10.2.1) ด้านการผลิต เกษตรกรได้รับการสนับสนุนการตรวจค่าดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินทำให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยได้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี ทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิตได้ แต่ทั้งนี้เกษตรกรยังประสบปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย เคมีภัณฑ์ ที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้การรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิตในอัตราที่ถูกกลงนั้นไม่เห็นผลมากนัก ทั้งอัตราค่าจ้างแรงงานในการทำการเกษตร และเครื่องจักรกลทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้น จึงส่งผลให้การลดต้นทุนการผลิตยังไม่เห็นผลชัดเจน

(10.2.2) ด้านผลผลิตและคุณภาพผลผลิต เกษตรกรประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงในปีที่ผ่านมาปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรต้องอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรในบางสินค้ามีปริมาณผลผลิตลดลง อีกทั้งยังประสบปัญหาการเกิดโรคระบาดแมลงศัตรูพืช เช่น โรครากเน่า เพลี้ย หนอน เป็นต้น และการขอรับรองมาตรฐานสินค้าบางกลุ่มสินค้าไม่จุใจ เนื่องจากราคาที่จำหน่ายไม่มีความแตกต่างจากการผลิตสินค้าเกษตรแบบทั่วไป

(10.2.3) ด้านการตลาด ด้านการเชื่อมโยงตลาดยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากเป็นช่วงเริ่มต้นการดำเนินงานโครงการในช่วงปีแรก จึงทำให้เกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาได้ ทั้งในปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาราคาผลผลิตสินค้าเกษตรตกต่ำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะราคาโคเนื้อ จึงทำให้มูลค่าผลผลิตลดลง ซึ่งพบว่าปัจจุบันเกษตรกรขาดแรงจูงใจในการเลี้ยงโคเนื้อโดยจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ มีจำนวนลดลง

(10.2.4) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ผู้นำกลุ่มมีความเข้มแข็ง มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างเป็นรูปธรรม สามารถบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มได้ โดยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มเพื่อวางแผนการผลิตและรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิต ในส่วนของการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและการจำหน่าย ผลผลิตยังมีน้อย เนื่องจากผลผลิตของเกษตรกรออกไม่พร้อมกัน และสมาชิกเห็นว่าการแยกกันจำหน่ายสะดวกต่อการบริหารจัดการของตนมากกว่า

11) ข้อเสนอแนะ

11.1) ด้านงบประมาณดำเนินการ ควรมีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ กลุ่มเกษตรกรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น การใช้งบประมาณ

เพื่อศึกษาดูงานที่เป็นการสร้างโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนา 5 ด้านของโครงการ

11.2) ด้านการดำเนินงานโครงการ ควรปรับกิจกรรมการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกัน โดยการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน/โครงสร้างการบริหารจัดการระดับจังหวัด นำไปสู่การวางแผนการบูรณาการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถทราบว่าแต่ละหน่วยงานมีกิจกรรมดำเนินการในกลุ่มเกษตรกรอย่างไร และควรมีการจัดทำโครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ ร่วมขับเคลื่อนการบริหารจัดการกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อพัฒนากลุ่มได้อย่างยั่งยืน

11.3) ด้านข้อจำกัดในพื้นที่ ควรมีมาตรการรองรับหรือมีหน่วยงานที่มีอำนาจรับรองพื้นที่ให้สามารถดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกกฎหมาย เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่ขับเคลื่อนในระดับภูมิภาคสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยสู่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและทั่วถึง นอกจากนี้ควรมีการจัดทำแผนการผลิตที่มีความเหมาะสม กับสภาพของพื้นที่ เพื่อสามารถดำเนินการด้านการผลิตได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

11.4) ด้านการผลิต กรมพัฒนาที่ดิน ควรมีการสนับสนุนการตรวจค่าวิเคราะห์ดินอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพิ่มการสนับสนุนชุดตรวจวิเคราะห์ดินอย่างง่ายให้กับสมาชิกในแปลงใหญ่ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้อย่างเห็นผลชัดเจน

11.5) ด้านผลผลิตและคุณภาพผลผลิต กรมส่งเสริมการเกษตร ควรประสานกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในการเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งน้ำในกลุ่มแปลงใหญ่ และกรมชลประทานควรดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอในช่วงฤดูแล้ง ในส่วนของกรมพัฒนาที่ดิน ควรดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรหาตลาดหรือแหล่งรับซื้อสินค้าที่สามารถ จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยในราคาที่แตกต่างกันจากสินค้าที่มีการผลิตแบบทั่วไป ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

11.6) ด้านการตลาด กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประสานภาครัฐ/ภาคเอกชนในการต่อสัญญาการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิตร่วมกัน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน รวมทั้งการประสานการทำข้อตกลงควรมีความชัดเจน และเข้าใจกันตรงกันทั้งสองฝ่าย เพื่อให้เกิดการซื้อขายผลผลิตกันอย่างแท้จริง

11.7) ด้านการบริหารจัดการ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม การยางแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมสหกรณ์และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ควรสร้างองค์ความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรในการจำหน่ายผลผลิตร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น การจัดประมูลเพื่อจำหน่ายผลผลิต การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร การจำหน่ายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มแปลงใหญ่มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน นำไปสู่การมีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งขึ้น และมีความยั่งยืนมากขึ้น

โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะสหกรณ์และยกระดับขีดความสามารถการบริหารจัดการและการแข่งขันของสหกรณ์ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เป้าหมาย สหกรณ์ภาคการเกษตรที่มีชั้นความเข้มแข็ง ชั้น 1 - 3 จำนวน 200 แห่ง

ผลการดำเนินการ

1) กิจกรรมการปรับพื้นฐานเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการมืออาชีพ อบรมหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะทักษะผู้ประกอบการด้านการบริหารจัดการ

แบบมืออาชีพดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมอบรม ทั้งสิ้น 152 แห่ง 230 ราย คิดเป็นร้อยละ 101.33 และ 153.33 ของเป้าหมาย 150 แห่ง 150 ราย ประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการประยุกต์ใช้ข้อมูลเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กร และการตลาด 88 แห่ง 140 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.00 และ 100.00 ของเป้าหมาย 100 แห่ง 140 ราย อบรมหลักสูตรการส่งเสริมธุรกิจเกษตรสร้างอาชีพ ดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 210 แห่ง 288 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.00 และ 103.60 ของเป้าหมาย 200 แห่ง 278 ราย อบรมหลักสูตรการเสริมสร้างการตรวจมาตรฐานการผลิตเบื้องต้นด้วยบุคลากรของสถาบันเกษตรกร ดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมอบรม ทั้งสิ้น 17 แห่ง 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.38 และ 84.38 ของเป้าหมาย 26 แห่ง 64 ราย

2) กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน ประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ผ่านการมีส่วนร่วมของสหกรณ์ (On the job training) 3 แห่ง 120 ราย ประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ เพื่อยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (On the job training) ดำเนินการแล้ว ครบตามเป้าหมาย 3 แห่ง 60 ราย อบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์ด้านธุรกิจรวบรวมและแปรรูปดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมอบรม ทั้งสิ้น 144 แห่ง 247 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.29 และ 88.53 ของเป้าหมาย 175 แห่ง 279 ราย ประชุมเชิงปฏิบัติการยกระดับคนสหกรณ์สู่ผู้ประกอบการข้าว อย่างมืออาชีพและประชุมสรุปผลการรายงานประจำปี 2567 ศูนย์ประเมินผล

ดำเนินงานภายใต้โครงการยกระดับคนสหกรณ์สู่ผู้ประกอบการข้าว อย่างมืออาชีพ มีการปรับแผนการดำเนินงาน เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเดียวกับกิจกรรมประชุม เชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ ครอบคลุมจรรยาบรรณ 2 กิจกรรม และประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการยกระดับการเพิ่มมูลค่าการผลิต ของสหกรณ์เพื่อให้ได้ผลตอบแทนคุ้มค่า ดำเนินการแล้ว 21 แห่ง 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ 100.00 ของเป้าหมาย 25 แห่ง 80 ราย

3) กิจกรรมการยกระดับสมรรถนะสหกรณ์สู่ผู้ประกอบการมืออาชีพ หลักสูตรการเสริมสร้างความรู้ด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ของสถาบันเกษตรกรเพื่อการส่งออก ดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 111 แห่ง 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.37 และ 88.42 ของเป้าหมาย 114 แห่ง 190 ราย ศึกษารูปแบบสหกรณ์ต้นแบบเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 1 เรื่อง ประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ครบวงจร จำนวน 55 แห่ง 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.62 และ 93.53 ของเป้าหมาย 65 แห่ง 170 ราย และประชุมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (สหกรณ์นิคม) ดำเนินการแล้ว 36 แห่ง 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.59 และ 95.00 ของเป้าหมาย 51 แห่ง 80 ราย การอบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting ดำเนินการแล้ว 4 แห่ง 52 ราย คิดเป็น ร้อยละ 100.00 และ 520.00 ของเป้าหมาย 4 แห่ง 10 ราย จัดเวทีเสวนาการเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและศึกษาดูงานระดับพื้นที่ 4 จังหวัด 4 แห่ง 80 ราย จัดทำแผนเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ 4 จังหวัด 4 แห่ง 80 ราย และจัดประชุมติดตามผลการดำเนินงานระดับพื้นที่ นำร่อง 4 จังหวัด 4 แห่ง 80 ราย

4) กิจกรรมสนับสนุนเงินอุดหนุนให้สถาบันเกษตรกร เพื่อจัดซื้อจัดจ้าง ครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง 22 จังหวัด 34 แห่ง 49 รายการ ครบตามเป้าหมาย และสหกรณ์ภาคการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรระดับชุมชนได้ ร้อยละ 95.95 คิดเป็นร้อยละ 119.94 ของเป้าหมายร้อยละ 80

ผลการติดตามในพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุพรรณบุรี อุทัยธานี ชัยนาท ปทุมธานี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี แพร่ พิษณุโลก กำแพงเพชร และพิจิตร ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์จากการสำรวจ พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ที่ผ่านการอบรมทุกราย มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1) การเสริมสร้างสมรรถนะทักษะผู้ประกอบการด้านการบริหารจัดการ แบบมืออาชีพ พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ร้อยละ 95.24 นำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนภายในสหกรณ์ เพื่อปฏิบัติงาน และติดตามงาน บริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์และวิเคราะห์เพื่อลดความเสี่ยง เพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้ดีขึ้น อีกร้อยละ 4.76 ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้

1.2) การประยุกต์ใช้ข้อมูลเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลขับเคลื่อน การบริหารจัดการ องค์กรและการตลาด พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ร้อยละ 90.91 นำความรู้ด้านการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลของสหกรณ์ ตรวจสอบสินค้าคงคลัง เป็นต้น อีกร้อยละ 9.09 ยังไม่ได้ นำไปใช้ เนื่องจากมีภารกิจมาก จึงยังไม่นำความรู้ไปปรับใช้

1.3) การส่งเสริมธุรกิจเกษตรสร้างอาชีพ พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ร้อยละ 93.33 นำความรู้ ที่ได้ไปถ่ายทอด ส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เสริมเพิ่มเติม เช่น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยหลังฤดูทำนา การปลูกหญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์ การเลี้ยงกุ้งฝอย กบ ปลาไหลนา เปิดโล่ทุ่ง หรือนำวัชพืชที่เหลือ จากการทำเกษตรมาใช้ประโยชน์และจำหน่าย เช่น เปลือกไม้ ฟาง แกลบ อีกร้อยละ 6.67 ยังไม่ได้ นำไปถ่ายทอดต่อ

1.4) การเสริมสร้างการตรวจมาตรฐานการผลิตเบื้องต้นด้วยบุคลากรของสถาบันเกษตรกร พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ร้อยละ 50.00 มีการถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานคุณภาพยางพารา ให้แก่ กรรมการสหกรณ์เพื่อถ่ายทอดต่อให้กับสมาชิก อีกร้อยละ 50.00 ยังไม่มีการถ่ายทอดต่อ

1.5) การพัฒนาศักยภาพสหกรณ์ด้านธุรกิจรวบรวมและแปรรูป พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ ร้อยละ 87.50 นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการคำนวณต้นทุนเพื่อวางแผนกำหนดราคา จำหน่ายเพื่อให้การบริหารจัดการธุรกิจรวบรวมและแปรรูปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มช่องทางการ จัดจำหน่ายออนไลน์ รวมถึงการเพิ่มสายผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ข้าวสารบรรจุถุงเพิ่มขนาด 1 กิโลกรัม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก อีกร้อยละ 12.50 ไม่มีธุรกิจรวบรวม และแปรรูปจึงไม่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1.6) การยกระดับการเพิ่มมูลค่าการผลิตของสหกรณ์เพื่อให้ได้ ผลตอบแทนคุ้มค่า จากการ ลงพื้นที่ติดตาม พบว่า มีสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ 1 แห่งที่ได้รับการถ่ายทอด ความรู้หลักสูตรกล่าว และได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์แล้วในการประกอบการวางแผนการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์

1.7) การเสริมสร้างความรู้ด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรของสถาบัน เกษตรกร เพื่อการส่งออก พบว่า ผู้แทนสหกรณ์ร้อยละ 33.33 เห็นว่า สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการ วางแผนส่งออกผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์ได้ และทำให้ทราบว่าสหกรณ์ยังคงต้องพัฒนาด้านคุณภาพ มาตรฐาน จึงจะสามารถส่งออกได้ อีกร้อยละ 66.67 ยังไม่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดยเห็นว่ายัง มีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องการส่งออกสินค้า และสหกรณ์ส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในการดำเนิน ธุรกิจส่งออก

2) การเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรระดับชุมชน จากการสำรวจ พบว่า สหกรณ์ภาคการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 92.31 สามารถเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจที่ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรแบบครบวงจรในระดับชุมชนได้ โดยมีการดำเนินธุรกิจเงินให้กู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวบรวมผลผลิต แปรรูปผลผลิต ให้บริการ อื่นๆ และ รับฝากเงิน โดยมีมูลค่าการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรรวมทั้งสิ้น 2,658.0646 ล้านบาท และร้อยละ 7.69 ยังไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการ บริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร ระดับชุมชนที่ครบวงจรได้ เนื่องจากสหกรณ์ไม่มีการดำเนิน ธุรกิจรวบรวม/แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรก่อนการดำเนินโครงการ สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการมี

มูลค่าธุรกิจรวม (มกราคม - ธันวาคม 2566) เฉลี่ยแห่งละ 404.36 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นมูลค่าการดำเนินงานธุรกิจรวบรวม ผลผลิตเพื่อจำหน่ายหรือแปรรูป เฉลี่ยแห่งละ 211.39 ล้านบาท รองลงมาเป็นธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เฉลี่ยแห่งละ 70.38 ล้านบาท รับฝากเงิน เฉลี่ยแห่งละ 60.25 ล้านบาท สินเชื่อ เฉลี่ยแห่งละ 51.96 ล้านบาท แปรรูป เฉลี่ยแห่งละ 9.98 ล้านบาท และธุรกิจอื่น เฉลี่ยแห่งละ 0.40 ล้านบาท หลังจากเข้าร่วมโครงการ พบว่าสหกรณ์มีมูลค่าการดำเนินงานธุรกิจ ตั้งแต่เดือนมกราคม - สิงหาคม 2567 รวมเฉลี่ยแห่งละ 384.59 ล้านบาท โดยธุรกิจที่มีมูลค่าการดำเนินงานธุรกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อและแปรรูป เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็น 56.23 และ 10.36 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับธุรกิจด้านอื่นและปริมาณธุรกิจในภาพรวม ยังไม่สามารถสรุปได้ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์บางแห่งคาดว่าจะมีมูลค่าการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมผลผลิตลดลง เนื่องจากสหกรณ์ไม่สามารถรวบรวมผลผลิตได้ตามแผน และ สหกรณ์ประสบปัญหาด้านการตลาด เช่น สหกรณ์ไม่มีตลาดรับซื้อผลผลิต สมาชิกสหกรณ์ไม่สามารถเก็บเกี่ยว ผลผลิตได้เนื่องจากปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน และสมาชิกสหกรณ์เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น เป็นต้น เมื่อพิจารณาเป็นรายสหกรณ์ โดยเปรียบเทียบข้อมูลปริมาณธุรกิจ ก่อนเข้าร่วมโครงการ (มกราคม - ธันวาคม 2566) และหลังจากเข้าร่วมโครงการ (มกราคม - สิงหาคม 2567) สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการมีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ด้านการรับฝากเงิน ร้อยละ 30.77 ด้านสินเชื่อ ร้อยละ 53.85 ด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 15.38 ด้านรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย/ แปรรูป ร้อยละ 53.85 ด้านการแปรรูป 23.08 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 23.08 ที่เหลือยังไม่สามารถสรุปได้ เนื่องจากยังดำเนินงานไม่ครบปี

3) ความพึงพอใจ

3.1 เจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.14 โดยเจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าหลักสูตรที่ถ่ายทอดมีความเหมาะสม ทำให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และสหกรณ์ได้รับประโยชน์จากการ เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับความพึงพอใจด้านหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการได้ค่าคะแนน เฉลี่ย 3.93 เนื่องจากเจ้าหน้าที่เห็นว่าการคัดเลือกสหกรณ์เข้าร่วมอบรมในบางหลักสูตรยังไม่ตรงกับการดำเนินงานธุรกิจในปัจจุบันของสหกรณ์ ควรมีการสำรวจข้อมูลก่อนกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

3.2) ผู้แทนสหกรณ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.37 โดยผู้แทนสหกรณ์พึงพอใจต่อการชี้แจงโครงการ การติดตามให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ หลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ และเห็นว่า สหกรณ์ได้รับประโยชน์จากการ เข้าร่วมโครงการในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรที่ได้รับการอบรมเป็นการเพิ่มองค์ความรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในการบริหารจัดการสหกรณ์

4) ข้อค้นพบ

4.1) เจ้าหน้าที่ (1) การชี้แจงรายละเอียดโครงการและคู่มือการแนวทางการปฏิบัติงานเป็นข้อมูลในภาพรวมขาดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติจริง เนื่องจากการคัดเลือกสหกรณ์เป้าหมายในแต่ละกิจกรรมดำเนินการ โดยหน่วยงานส่วนกลางทำให้หน่วยงานในพื้นที่ไม่ทราบข้อมูลว่าต้องดำเนินงานในกิจกรรมใดบ้าง (2) งบประมาณไม่เพียงพอในบางพื้นที่ เนื่องจากสหกรณ์

เป้าหมายบางแห่งอยู่ไกลจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง (3) โครงการมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายใหม่ทุกปี ทำให้ขาดการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอย่างต่อเนื่อง

4.2) ผู้แทนสหกรณ์ (1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าอบรมในบางหลักสูตรไม่ตรงกับ การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ (2) การจัดอบรมส่วนใหญ่ดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ทำให้มี อุปสรรคและข้อจำกัด เช่น มีภารกิจระหว่างการอบรม ขาดโอกาสในการสร้างเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ และ บางหลักสูตรที่มีเนื้อหาซับซ้อน ผู้เข้าอบรมไม่สะดวกในการสอบถามวิทยากร (3) การรวมกลุ่มของสหกรณ์ยังไม่เข้มแข็ง สหกรณ์บางแห่งมี ปัญหา สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือกับสหกรณ์อำนาจในการต่อรองด้านการตลาดมีน้อยขาดการ เชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจ ระหว่างสหกรณ์กับผู้รับซื้อ เป็นอุปสรรคในการยกระดับสหกรณ์ให้ เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) เจ้าหน้าที่ (1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานในพื้นที่ควรประสานงานร่วมกันในการคัดเลือกสหกรณ์ ร่วมกัน ตรวจสอบข้อมูลของสหกรณ์ และควรมีการสำรวจความต้องการและสำรวจธุรกิจในปัจจุบัน ของสหกรณ์ ก่อนกำหนดให้เข้าร่วมโครงการ และในโครงการระยะต่อไปควรเลือกกลุ่มเป้าหมาย เดิมที่เคยเข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย 2 ปีด้วย เพื่อให้สหกรณ์ได้รับการพัฒนาศักยภาพ เพื่อยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร อย่างต่อเนื่อง (2) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรเพิ่มการ สนับสนุนกิจกรรมด้านการเชื่อมโยง เครือข่ายทางธุรกิจ รวมถึงกิจกรรมด้านการตลาดให้กับ สหกรณ์ เช่น สร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจ ระหว่างสหกรณ์กับผู้รับซื้อเอกชน หรือมี กิจกรรมเรียนรู้ช่องทางการตลาดแบบออนไลน์ เป็นต้น (3) หน่วยงานส่วนกลางควรจัดทำคู่มือแนว ทางการปฏิบัติงานที่มี ความละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.2) ผู้แทนสหกรณ์ (1) ลดกิจกรรมการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ เพิ่มการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างสหกรณ์และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มการศึกษาดูงานในสหกรณ์ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (2) ควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมหลักสูตรที่เนื้อหาที่มีความซับซ้อนหรือ มีรายละเอียดมาก เช่น การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่า

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับ หมู่บ้าน รวมทั้งจัดทำแผนงาน/โครงการ ด้าน การเกษตรที่มีความเชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งได้มา จากปัญหาและความต้องการของประชาชนที่ผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ใน พื้นที่ เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้าน ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตร ปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ) เพื่อสร้างเสริมให้อาสาสมัคร เกษตรระดับหมู่บ้านสามารถเป็นกลไกหลักในการ

ขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย อำนวยความสะดวกและสนับสนุน การทบทวนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้ง จัดทำแผนงาน/โครงการ ด้านการเกษตร อำเภอละ 1 หมู่บ้าน จำนวน 878 หมู่บ้าน ใน 76 จังหวัด และสนับสนุนให้ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้าน ในหมู่บ้าน เป้าหมาย หมู่บ้านละ 3 ราย จำนวนทั้งสิ้น 2,634 ราย

ผลการดำเนินการ

- 1)ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ ให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย
- 2) แต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิต สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ 878 อำเภอ ครอบคลุมเป้าหมาย
- 3) ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 76 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย
- 4) ประชุมคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิต สินค้าเกษตรมูลค่าสูงระดับอำเภอ (หรือคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD)) 825 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 93.96 ของเป้าหมาย 878 ครั้ง
- 5) คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูงระดับอำเภอหรือคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) มีผลการดำเนินการ ดังนี้ (1) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน 878 แผน ครอบคลุมเป้าหมาย (2) จัดทำ (Project Idea) โครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนพัฒนา การเกษตรระดับหมู่บ้าน/แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า 1,239 แผน คิดเป็นร้อยละ 141.12 ของเป้าหมาย 878 แผน (3) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหมู่บ้าน ดำเนินการได้ 813 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 92.60 ของเป้าหมาย 878 หมู่บ้าน (4) คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) 878 หมู่บ้าน ครอบคลุมเป้าหมาย และได้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน 1,870 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.99 ของเป้าหมาย 2,634 ราย
- 6) จัดส่งแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า และสื่อประชาสัมพันธ์หมู่บ้านให้สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ. ดำเนินการได้ครอบคลุมเป้าหมาย 878 แผน
- 7) การติดตามและประเมินผล 76 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

ผลการติดตามในพื้นที่

การดำเนินงานโครงการ ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช อานาจเจริญ ยโสธร และร้อยเอ็ด ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2567 สรุปได้ดังนี้

1) โครงการ (Project Idea) /แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านที่ได้รับการผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด รวมทั้งแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดหรือจังหวัด เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลัง โครงการส่งเสริมการผลิตท่อนพันธุ์ สะอาดและการใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดีเพื่ออุตสาหกรรมแป้งของกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ในจังหวัดยโสธร เป็นต้น สำหรับแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าจะถูกเสนอเพื่อขอรับสินเชื่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ทั้งนี้ คาดว่าผลลัพธ์ในระยะต่อไปจากการจัดทำโครงการ/กิจกรรมภายใต้ แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านจะเกิดขึ้นหลังจากหมู่บ้านได้รับการจัดสรรงบประมาณผ่านทางหน่วยงาน

ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่อไป หรือเมื่อแผนธุรกิจเกษตรได้รับอนุมัติ ลินเชื้อจาก ธ.ก.ส. เพื่อการดำเนินการตามแผนธุรกิจ

2) มีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) เป็นกลไกหลักในการ ขับเคลื่อนภาค การเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ 80 หมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่ดูแลเกษตรกรในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ ร่วมจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและแผนธุรกิจรายสินค้า กับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งสนับสนุน และประสานงานกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และ ทำหน้าที่ดูแลเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

3) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.90 โดยพึงพอใจต่อการดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน การจัดทำ โครงการ (Project idea) และการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ความพึงพอใจของเกษตรกร ภาพรวมมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.97 โดยเกษตรกรพึงพอใจต่อการคัดเลือกหมู่บ้าน และสินค้าเกษตร การจัดทำโครงการ (Project Idea) การจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า และการ ตรวจสอบ/ให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่

4) ข้อค้นพบ

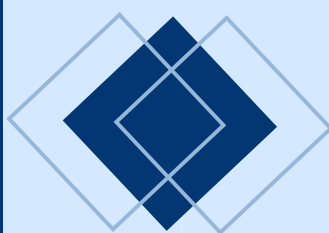
4.1) เจ้าหน้าที่ งบประมาณได้รับจัดสรรล่าช้า ทำให้มีปัญหาในการวางแผน การใช้จ่าย งบประมาณที่ได้รับ การชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการให้กับคณะทำงานขับเคลื่อนงาน ด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ในพื้นที่เพื่อให้เข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการยังไม่มี ความชัดเจน การเสาะหาและคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทำได้ยาก เนื่องจากในพื้นที่เป้าหมาย มีเกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดมีจำนวนน้อยหรือบางส่วนไม่ต้องการที่จะมาเป็น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) และโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การ ผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูง เป็นโครงการที่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้กับกลุ่ม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพื่อการผลิตสินค้าเกษตร/พัฒนาสินค้าเกษตร ทำให้สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ต้องไปขอสนับสนุนงบประมาณของแผนพัฒนาจังหวัดหรือหน่วยงานในพื้นที่ ให้กับกลุ่มเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการทำให้การดำเนินงานในการผลิตสินค้าเกษตร/พัฒนาสินค้า เกษตรของกลุ่มเกษตรกรล่าช้า

4.2) เกษตรกร การจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้ากลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความ ต้องการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า เนื่องจากการจัดทำแผนมีความยุ่งยาก ประกอบกับ เกษตรกรบางกลุ่มไม่ต้องการมีภาระหนี้ เพราะเห็นว่ารายได้ของกลุ่มไม่เพียงพอต่อการผ่อนชำระหนี้ ให้กับแหล่งเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการส่วนใหญ่มีความประสงค์ขอสนับสนุนงบประมาณจากงบปกติของหน่วยงานหรืองบพัฒนา จังหวัด และกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มไม่เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เนื่องจากไม่ได้เชื่อมโยงกับแผนชุมชนหรือไม่ได้นำแผนชุมชนมาใช้ประโยชน์ ทำให้ ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ได้

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) เจ้าหน้าที่ ควรพิจารณาวางแผนจัดสรรงบประมาณให้ทันเวลาให้สอดคล้องกับกิจกรรมในการดำเนินงานของโครงการ ควรพิจารณาค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจให้กับอาสาสมัครเกษตร หมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ควรชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการให้คณะทำงานขับเคลื่อน งานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ในพื้นที่ให้เข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการให้ชัดเจนด้วย และควรพิจารณาเสนอของบประมาณในการดำเนินการโครงการ เพื่อนำมาจัดสรรให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

5.2) เกษตรกร ควรแนะนำส่งเสริมหรือให้ความรู้ในการขอสินเชื่อจากแหล่งเงินทุน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจรายสินค้า เพื่อยื่นเสนอขอเงินกู้จากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจะทำให้มีเงินทุนในการผลิตหรือพัฒนาสินค้าเกษตรอีกช่องทางหนึ่ง แนะนำแหล่งเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำจากโครงการภาครัฐ เช่น สินเชื่อระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการสินเชื่อล้านละร้อย เป็นต้น และควรชี้แจง แนะนำให้ข้อมูลกับกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา ชุมชนด้วย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ได้และเกิดประโยชน์สูงสุด

**แผนงานยุทธศาสตร์
เสริมสร้างพลังทางสังคม**

แผนงานยุทธศาสตร์ เสริมสร้างพลังทางสังคม

โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์ 1. ศึกษาทดลองวิจัยแนวทาง และวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและตัวแบบความสำเร็จในลักษณะ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต 2. เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียวที่ บูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวมเป็นระบบครบวงจร 3. ขยายผล องค์ความรู้สู่ประชาชนโดยพัฒนาส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตร และอาชีพที่สอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้ ประชาชนกินดีอยู่ดีพึ่งตนเองได้ 4. พัฒนาคนและคุณภาพของคนให้มีการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาสังคมเพื่อ สร้างความมั่นคงของมนุษย์ 5. ขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ เพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นภูมิคุ้มกันรองรับ ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุก แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และขยายผลสู่ระดับ ประเทศและประเทศเพื่อน บ้าน เป้าหมาย ประกอบด้วยหมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 1 จำนวน 27 หมู่บ้าน 7 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 2 จำนวน 41 หมู่บ้าน 4 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 3 จำนวน 13 หมู่บ้าน 2 ตำบล แปลงเกษตรกรต้นแบบ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ แก่เกษตรกรจำนวน 158 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 20 ราย 2 กลุ่ม กิจกรรมส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสดและการดูแลรักษาแปลงหม่อน 1 แห่ง และกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไหม 1 แห่ง ขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร 138 ราย

2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 294 ราย ร้อยละ 117.13 จากเป้าหมาย 251 ราย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 5 ครั้ง 50 ราย อบรมการจัดทำบัญชี 30 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ พืชผัก และการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 50 ราย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 164 ราย ของเป้าหมาย 121 ราย

3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 12 ครั้ง รวมทั้งแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์และผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปีสามารถปิดบัญชี และประชุมใหญ่ได้ตามกำหนดโดยให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง 12 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 497 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 62 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 5 ไร่ กิจกรรมสาธิตปลูกพืชอาหารสัตว์ 20 ไร่ สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 320 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 45 ไร่ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ภายในฟาร์ม/ศูนย์ (แปลงสาธิต) 40 ไร่ แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ พืชผัก และการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (แปลงเกษตรกร) 5 ไร่

5) สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกในการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 100 ตัว ปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยผลิตลูกสัตว์ 1,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 387,000 ตัว ร้อยละ 129.00 ของเป้าหมาย 300,000 ตัว

7) การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์รวมทั้งการนำโครงการตามแผน กลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 แห่ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

8) รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง 2 ครั้ง ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ครั้ง และจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี

กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรติดตาม วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มพื้นที่ชลประทานใน ฤดูฝน 111,300 ไร่ และฤดูแล้ง 45,000 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่ม น้ำปราจีนบุรี และลุ่มน้ำสาขาในเขตพื้นที่อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีเพื่อเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคของราษฎรและการประปา เพื่อช่วยรักษาระบบนิเวศ ผลักดันน้ำเค็มและน้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง 5. เพื่อใช้อ่างเก็บน้ำเป็นแนวกันชนหรือแนวป้องกันการบุกรุก ทำลายพื้นที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยาน แห่งชาติปางสีดา รวมทั้งช่วยเพิ่มระดับความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่าไม้ ทำให้โอกาส การเกิดไฟไหม้ป่าลดลง หรือหากเกิดไฟป่าก็จะมี แหล่งน้ำต้นทุนที่จะสามารถนำน้ำมาใช้ดับไฟป่าได้ เป้าหมาย เพิ่ม พื้นที่ชลประทาน 94,800 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการปรับเปลี่ยนไปผลิตพืชชนิดใหม่ 15 ราย การอบรมถ่ายทอด ความรู้เพื่อต่อยอดให้กับเกษตรกรต้นแบบ 15 ราย และเกษตรกร 15 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุนปัจจัยจัดทำ แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ 15 แปลง วัสดุประกอบการถ่ายทอดความรู้ 15 ราย ปัจจัย สำหรับการปลูกพืชทางเลือกใหม่ 15 แปลง และวัสดุประกอบการถ่ายทอดความรู้ 15 ราย

2) งานจ้างก่อสร้างอาคารพร้อมส่วนประกอบอื่น ๆ ของระบบส่งน้ำ ดำเนินการก่อสร้างส่วนประกอบอื่นเรียบร้อยแล้วตามเป้าหมาย

3) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 1 ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ความยาว 46.968 กิโลเมตร และคลองส่งน้ำสายย่อย 12 สาย ความยาวรวม 37.018 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 40,000 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 97.21 ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 2.79 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากมีราษฎรบางรายไม่ยินยอมให้เข้าใช้พื้นที่ซึ่งต้องใช้พระราช กฤษฎีกาเวนคืน เพื่อส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้างได้อย่างต่อเนื่อง และอยู่ระหว่างการดำเนินจ่ายค่าที่ดิน ให้กับราษฎรฯ

4) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 2 ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายชอย 25 สาย ความยาวรวม 102.697 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 54,800 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 60.54 ส่วนที่เหลือร้อยละ 39.46 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากการจัดหาที่ดินไม่เป็นไปตามแผน จากการเปลี่ยนลักษณะทำประโยชน์ที่ดินของราษฎร และมีการแก้ไขสัญญาจากการแก้ไขแบบเพื่อลดผลกระทบต่อให้กับราษฎรฯ

5) งานจ้างก่อสร้างระบบระบายน้ำฝั่งซ้าย ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองระบายน้ำ 9 สาย ความยาวรวม 44.10 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ 52 แห่ง ดำเนินการแล้วร้อยละ 81.81 ส่วนที่เหลือร้อยละ 18.19 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดหาที่ดินและส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้าง ซึ่งจัดหาที่ดินได้ 405 แปลง จ่ายค่าที่ดินแล้ว 312 แปลง หรือร้อยละ 77.00

6) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งขวาประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ยาว 14.569 กิโลเมตร คลองส่งน้ำสายชอย 9 สาย ความยาวรวม 19.346 กิโลเมตร คลองระบายน้ำ 2 สาย ความยาวรวม 8.950 กิโลเมตร พื้นที่ชลประทาน 16,500 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 36.42 ส่วนที่เหลือร้อยละ 63.58 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากผู้รับจ้างไม่นำเครื่องจักร และบุคลากรมาปฏิบัติตามแผน ซึ่งคณะกรรมการได้ส่งหนังสือเร่งรัดแจ้งผู้รับจ้าง 23 ฉบับ และอยู่ระหว่างงดลดค่าปรับ

โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการน้อมนำพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการสืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล ปลอดภัย เพื่อเป็นแหล่งสาธิต หรือเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปมาในเส้นทางเพชรเกษม เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนในพื้นที่ ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโครงการพระราชดำริน้อมนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตประจำวัน เป้าหมาย ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประชาชนในพื้นที่และรอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก โครงการพระราชดำรินักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม

ผลการดำเนินงาน

1) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ทั้งหมด 323 ราย ร้อยละ 398.77 จากเป้าหมาย 81 ราย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 260 ราย การจัดทำบัญชี 62 ราย และเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช การปลูกพืชแบบผสมผสาน (เกษตรกรขยายผล) 1 ราย

2) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านพืช 32 ไร่ 1 โรงเรือน ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2 ไร่ แปลงถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 30 ไร่ โรงเพาะเห็ด และแปลงไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แปลงผักในโรงเรือนกางมุ้ง และพืชผักในภาชนะ 1 โรงเรือน จุดเรียนรู้ และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

3) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ (1) ประสานข้อมูลกรอบดำเนินงาน 1 ครั้ง ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ แนวทางการดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการและจัดทำแผน 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/กิจกรรม 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน 4 ไตรมาส ติดตามความก้าวหน้าและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหาร 4 ไตรมาส และประเมินผลสำเร็จและถอดบทเรียน 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย (2) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง 4 ครั้ง จัดทำสรุปรายงานการติดตามเสนอผู้บริหาร 2 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินการในพื้นที่ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์
กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจ
บัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริม
สหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็น
หน่วยงานดำเนินการ วัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟู
ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า ให้มีความ
อุดมสมบูรณ์ เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ
โดยมีความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อพัฒนาอาชีพ
และคุณภาพชีวิตของชุมชน เป้าหมาย ระยะสั้น
เกิดแผนภาพรวมอนุรักษ์ และพัฒนาของพื้นที่ร่วมกัน
ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน แผนการ
ดำเนินงาน รวมถึงเกิดพื้นที่ตัวอย่างความสำเร็จ
จัดการปัญหา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่าง
คนและช้าง และเกิดเครือข่ายภาคประชาชน อนุรักษ์
ช้าง กลุ่มอาสาสมัครทำงานร่วมกัน ระยะกลาง เกิด
ระบบจัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล
ระหว่างคน และช้างที่สามารถขยายผลความสำเร็จ
อย่างต่อเนื่องได้ ระยะยาว เกิดระบบติดตามประเมิน
จัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกัน ระหว่างคนกับช้าง
และเกิดแนวทางพัฒนาจัดการปัญหาเพื่อการอยู่
ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคน และช้างอย่างยั่งยืน
พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้านคชา
อนุรักษ์ต้นแบบ และหมู่บ้าน เครือข่ายใน 5 จังหวัด
ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว
และจันทบุรี

ผลการดำเนินงาน

1. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนา
อาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 13 ราย ร้อยละ 10.83
ของเป้าหมาย 120 ราย

2. การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรม
เกษตรกร 753 ราย ร้อยละ 56.11 ของเป้าหมาย

1,342 ราย ประกอบด้วยความรู้ด้านการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 50 ราย ร้อยละ 55.56 ของเป้าหมาย 90 ราย ด้านการเลี้ยงปลุสัตว์ 313 ราย ร้อยละ 72.45 ของเป้าหมาย 432 ราย การพัฒนาที่ดิน 100 ราย ร้อยละ 23.26 ของเป้าหมาย 430 ราย และการจัดทำบัญชี 70 ราย ร้อยละ 77.78 ของเป้าหมาย 90 ราย การทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 80 ราย ร้อยละ 80.00 ของเป้าหมาย 100 ราย อีกทั้งเกษตรกรได้รับการอบรมในด้านการเลี้ยงหมูฟูก 10 ราย การจัดการระบบการผลิต 10 ราย การปลูกพืชสมุนไพร 20 ราย การแปรรูปสมุนไพร 15 ราย การเพาะเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ 20 ราย การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น 10 ราย การผลิตถ่านไบโอชาร์ 20 ราย และการผลิตพืชปลอดภัย 35 ราย ครบตามเป้าหมาย

3. แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 8 แห่ง 160 ราย ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 16 แห่ง 320 ราย

4. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนการปลูกพืชปุ๋ยสด 270 ไร่ ร้อยละ 96.43 ของ

เป้าหมาย 280 ไร่ และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 0.5 ตัน ครบตามเป้าหมาย

5. การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ได้แก่ การจัดประชุม ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยใช้รูปแบบของสหกรณ์ 4 ครั้ง 80 ราย ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 8 ครั้ง 160 ราย การดำเนินการจัดเวทีการมีส่วนร่วมโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ร้อยละ 60.00 ของเป้าหมาย 5 จังหวัด และการติดตาม และรายงานผล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 ครั้ง ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง ประสานข้อมูลและกรอบการดำเนินงานแผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานร่วมดำเนินการ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยสาธิตแสดงไว้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต 2) เพื่อพัฒนาส่งเสริมและขยายผลการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ขจัดความยากจนให้ประชาชนพอยู่พอกินและพึ่งตนเอง 3) พัฒนาศักยภาพคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับสวัสดิการพื้นฐานตามสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 4) เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมแหล่งต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5) เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก รวมกลุ่มรวมพลังเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 6) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีพลังงาน ประชาชนใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า เต็มประสิทธิภาพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามแนวพระราชดำริ เป้าหมายพื้นที่ดำเนินงานภายในศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ 6 หมู่บ้านในตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ หมู่ 2 บ้านป่าปู้ หมู่ 3 บ้านห้วยเตี๋ย หมู่ 5 บ้านท่าโป่งแดง หมู่ 7 บ้านห้วยแก้ว หมู่ 8 บ้านห้วยเสือเฒ่า หมู่ 11 บ้านมอนตะแลง และพื้นที่ 7 หมู่บ้านในตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ หมู่ 3 บ้านทุ่งกองมู หมู่ 4 บ้านในสอย หมู่ 6 บ้านสบป่อง หมู่ 7 บ้านสบสอย หมู่ 8 บ้านไม้แฉะ หมู่ 9 บ้านไม้สะเป่ และหมู่ 13 บ้านดอยแสง

ผลการดำเนินการ

1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร 45 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยการขยายผลเทคโนโลยี จัดทำแปลงไม้ผลผสมผสานในพื้นที่เกษตรกร 10 ราย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 20 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 1 กลุ่ม 10 ราย

2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 130 ราย 2 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 50 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านปศุสัตว์ 1 ครั้ง 10 ราย การจัดทำบัญชี พร้อมกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 20 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2 กลุ่ม

3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ร่นอมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ ยั่งยืนของชุมชน 1 ครั้ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการ 115 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (ศูนย์รู้เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จุดเรียนรู้การผลิตและเพาะขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องและตามพระราชเสาวนีย์ จุดเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตพืช แปลงเรียนรู้การผลิตพืชอินทรีย์ จุดเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีสู่ชุมชน จุดเรียนรู้การผลิตไม้ผลเชิงเศรษฐกิจที่มีศักยภาพพืชทางเลือกท้องถิ่นในพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จุดเรียนรู้พืชไร่ที่มีศักยภาพการผลิตในท้องถิ่น จุดเรียนรู้การผลิตพืชผักคุณภาพปลอดภัยตามฤดูกาล) 59 ไร่ แปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 12 ไร่ สาธิตการทำกรรไกรใช้น้ำหมักชีวภาพ 20 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 20 ไร่ ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ แปลงเรียนรู้การผลิตกล้วยไม้และผักไฮโดรโปนิคส์ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตเมล่อน 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตกุหลาบ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตเมล่อน 4 โรงเรือน ส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสดและการดูแลรักษาแปลงหม่อน 1 แห่ง

5) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 80,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ (1) ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง และจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย (2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครบตามเป้าหมาย (3) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 ไตรมาส รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานร่วมดำเนินการ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาศึกษาการอยู่ของคนกับป่าบนพื้นที่สูง รวมทั้งสาธิต และแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต 2) เพื่อขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะศูนย์บริการและพัฒนาต้นแบบเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน 3) เพื่ออนุรักษ์พื้นที่พุทธรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า 4) เพื่อพัฒนาส่งเสริมเรียนรู้การท่องเที่ยวสืบสานตามรอยพระยุคลบาท และพัฒนาสร้างอาชีพสร้างรายได้เพิ่มให้กับประชาชน เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินงานภายในศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอนและราษฎรในหมู่บ้านโดยรอบศูนย์ฯ ตามโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับความรู้และบริการ 14 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สะงา ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 9 หมู่บ้าน มีประชากร 8,967 คน และหมู่บ้านในพื้นที่ต่อเนื่องกับลุ่มน้ำสะงา บริเวณตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 หมู่บ้าน 4,669 ราย และตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 หมู่บ้าน 1,329 ราย ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและกลุ่มเกษตรกร 40 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 5 ราย ยกกระดับเกษตรกรต้นแบบพัฒนาสู่การขยายผลองค์ความรู้ (ปี 2566) 5 ราย พัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต

เพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 1 กลุ่ม 10 ราย และส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ 20 ราย

2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 130 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้การเกษตรตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย เทคโนโลยีการผลิตข้าว 50 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 1 ครั้ง 10 ราย และอบรมการจัดทำบัญชี พร้อมกำกับแนะนำ/ติดตาม การจัดทำบัญชี 20 ราย

3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือ และพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

กลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ออมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความ เป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 1 ครั้ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการครอบคลุมเป้าหมาย โดยดูแลแปลงแม่พันธุ์และ แปลงรวบรวมพันธุ์ ฐานเรียนรู้กล้วยไม้ท้องถิ่นและเฟิร์น 3 ไร่ ฐานเรียนรู้การผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นบน พื้นที่สูง 1 ไร่ ดูแลแปลงไม้ดอกไม้ประดับและปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ศูนย์ฯ 2 ไร่ แปลงสาธิตผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 8 ไร่ สาธิตการทำกรรไกรใช้น้ำหมักชีวภาพ 20 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 20 ไร่ การขยายพันธุ์ไม้ในโรงเรือนเพาะชำ 1 โรงเรือน ปลูกหม่อนผลสดและดูแลรักษาแปลงหม่อน (ในพื้นที่ โครงการและพื้นที่ขยายผล) 2 แห่ง และผลิตและขยายพันธุ์หม่อน 1 แห่ง

5) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 80,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ (1) ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่ เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และ งบประมาณ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครอบคลุม เป้าหมาย (2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง จัดทำเวที ประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่ เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง การบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครอบคลุมเป้าหมาย (3) ติดตามผล การดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ลงพื้นที่/ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบ 4 ไตรมาส รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการ ติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี

กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานดำเนินการ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต 2) เป็นศูนย์บริการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จที่บูรณาการงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะองค์กรรวม 3) ขยายผลการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตร และอาชีพสอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีพึ่งพาตนเองได้ 4) พัฒนาค้นและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ รวมกลุ่มรวมพลังในการพัฒนาและสร้างความมั่นคง 5) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร ธรรมชาติ เป็นภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว เป้าหมายเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี พื้นที่ดำเนินงาน ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และปราจีนบุรีประมาณ 407,543 ไร่ แบ่งพื้นที่การพัฒนาเป็น 9 พื้นที่ 106 หมู่บ้าน (หมู่บ้านหลัก 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านรอง 87 หมู่บ้าน)

ผลการดำเนินงาน

1) อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร 245 ราย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว การจัดทำบัญชีเทคโนโลยีด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 50 ราย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 10 ราย

3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินตามแผน พัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 5 แห่ง 60 ครั้ง รวมทั้งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด 5 แห่ง 60 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 230 ไร่ 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงสาธิตการทำน้ำหมัก การใช้น้ำหมักชีวภาพ 200 ไร่ และแปลงสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่ รวมทั้งจัดทำแปลงต้นแบบ 10 ราย

5) การผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำได้ 200,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ มีการประสานงานประชุมพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงาน จัดเวทีประชาคม และประเมินความสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 10 ครั้ง รวมทั้งบูรณาการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ 4 ไตรมาส ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

กรมวิชาการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมดำเนินงาน วัตถุประสงค์ 1) เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบและแหล่งศึกษาและถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร ด้านไม้ผลในระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรและประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ 2) พัฒนาการผลิตไม้ผลชนิดต่าง ๆ ในรูปแบบเกษตรดีที่เหมาะสม ที่มีคุณภาพมาตรฐานที่ดีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตรและขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่ออนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ศูนย์ฯ และชุมชนหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างภูมิคุ้มกัน ในอาชีพการเกษตรและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติต่าง ๆ 3) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ฯ มุ่งบูรณาการดำเนินงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป้าหมาย พื้นที่ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการทั้งสิ้น 109.99 ไร่ พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 8 หมู่บ้าน 25,250 ไร่ และพื้นที่ดำเนินการในศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร 198 ราย ร้อยละ 104.21 ของเป้าหมาย 190 ราย อบรมเรื่องการทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 108 ราย ร้อยละ 108.00 เกินจากเป้าหมาย 100 ราย การขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร 80 ราย และการจัดทำบัญชี 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

2) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้หันมำนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2 แห่ง 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3) จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ 359 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 109 ไร่ และแปลงสาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมัก พด. 250 ไร่ จุดเรียนรู้การเลี้ยงชันโรงและผึ้งโพรง 32 รัง สาธิตการเลี้ยงสัตว์ 30 ตัว และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

4) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ ได้แก่ (1) การจัดประชุมดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย (2) ดำเนินการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย (3) การติดตาม และรายงานผลดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัดและลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง รวมถึงประสานข้อมูลและกรอบการดำเนินงานแผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร

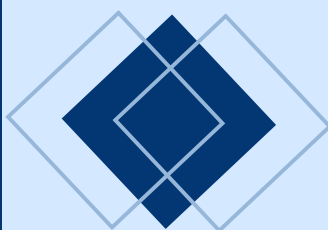

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสนองพระราชดำริและเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม 2) เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน 3) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร เป้าหมาย

ดำเนินงานในพื้นที่ 77 จังหวัด เกษตรกร 79,934 ราย (เกษตรกร 1 ราย เข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก) และจัดคลินิก 308 ครั้ง เป็นเป้าหมายของกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ๓ 308 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน จำนวนเกษตรกรมารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ของแต่ละหน่วยงาน 135,366 ราย ร้อยละ 162.78 จากเป้าหมาย 83,160 ราย ซึ่งเกษตรกร 1 ราย เข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก จำแนกเป็นรายคลินิก ดังนี้ คลินิกข้าว มีผู้เข้ารับบริการ 13,833 ราย ร้อยละ 251.51 จากเป้าหมาย 5,500 ราย คลินิกบัญชี และคลินิกประมง บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการคลินิกประมง 14,069 ราย ร้อยละ 217.79 จากเป้าหมาย 6,460 ราย คลินิกปศุสัตว์ บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 16,738 ราย ร้อยละ 108.98 จากเป้าหมาย 15,400 ราย คลินิกพืช (กรมวิชาการเกษตร) ผู้เข้ารับบริการ 11,658 ราย ร้อยละ 116.58 จากเป้าหมาย 10,000 ราย คลินิกส่งเสริมการเกษตร บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 59,658 ราย ร้อยละ 193.69 จากเป้าหมาย 30,800 ราย คลินิกส่งเสริมสหกรณ์ ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 19,365 ราย ร้อยละ 129.10 จากเป้าหมาย 15,000 ราย คลินิกหม่อนไหม บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 178 ครั้ง ร้อยละ 107.88 จากเป้าหมาย 165 ครั้ง คลินิกกฎหมาย บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 288 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

โครงการสำคัญตามนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการสำคัญตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับมอบหมายให้ติดตามผลการดำเนินงานโครงการสำคัญตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีความเชื่อมโยง กับนโยบายพיתักษรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน 3 โครงการ นโยบายแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จำนวน 6 โครงการ นโยบายระยะกลาง และระยะยาว “สร้างรายได้สร้างโอกาส และสร้างคุณภาพชีวิต” จำนวน 19 โครงการ การยกระดับสินค้าเกษตรเสริมศักยภาพเกษตรกร จำนวน 1 โครงการ รวม 29 โครงการ ดำเนินการโดย 22 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมชลประทาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมหม่อนไหม กรมฝนหลวงและการบินเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การสะพานปลา องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย การยางแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) และสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รายไตรมาส)

๑ นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

ภาพรวม เผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยจัดงานมหกรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ และจัดงานนิทรรศการ หมุนเวียนเผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ 107,653 ราย ผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ 10,534 ราย และเผยแพร่องค์ความรู้ทาง Social media 36 เรื่อง ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยการสาธิตและส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ 28,146 ไร่ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ 15,974 ไร่ และส่งเสริมการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3,014 ราย และกำกับแนะนำการจัดทำบัญชี 3,006 ราย

โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมาย ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๗ เมษายน ๒๕๖๗ ๑๓:๑๓:๑๓

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และสามารถจัดทำ บัญชีได้ (เกษตรกร: บัญชีต้นทุนอาชีพ, กรรมการกลุ่ม/ผู้ทำบัญชี: บัญชีกลุ่มอาชีพ บัญชีกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง, นักเรียน/ครู: บัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน บัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียงและบัญชีรับ - จ่ายในครัวเรือน) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเห็นประโยชน์ของบัญชีและนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารการเงิน เพื่อปลูกฝังให้กลุ่มเป้าหมายมีวินัยทางการเงิน ประหยัดอดออม และฝึกทักษะ องค์กรความรู้ในรายวิชา พร้อมทั้งสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านกิจกรรมสหกรณ์เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายของโครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมาย ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน 3,000 ราย

ผลการดำเนินงาน

อบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชีแล้ว 3,014 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.47 ของเป้าหมาย 3,000 ราย กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีจำนวน 3,006 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.20 ของเป้าหมาย 3,000 ราย ทั้งนี้ จากการติดตามเบื้องต้นของหน่วยงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2,736 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.78 ของจำนวนเกษตรกรที่ได้ระบบการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

infographic

โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรมพัฒนาที่ดิน หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อสนองพระราชดำริที่ พระราชทานให้ไว้ในการดำเนินงานศึกษาและพัฒนา ด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อส่งเสริมสาธิตและถ่ายทอด องค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรใช้ที่ดินได้อย่างเหมาะสม และ นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาการ ปฏิบัติงานในการอนุรักษ์และจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และพัฒนาการ ท้องที่เชิงอนุรักษ์ เป้าหมาย พื้นที่โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน 28,364 ไร่

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมสาธิตและส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน 28,146 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.52 ของเป้าหมาย 28,000 ไร่ และกิจกรรมจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 15,974 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.06 ซึ่งไม่ครบตามเป้าหมาย 16,125 ไร่ เนื่องจากผู้รับจ้างจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่สามารถก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้เพราะ เกษตรกรได้เข้าใช้พื้นที่เพื่อทำเพาะปลูกทางการเกษตร แล้ว ส่งผลให้ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตาม เป้าหมาย ทั้งนี้ได้กั้นเงินเหลือมปีเรียบร้อยแล้ว

infographic

โครงการจัดงานมหกรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ และจัดงานนิทรรศการหมุนเวียน

สำ

นางงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ตามแนวพระราชดำริพระราชปณิธาน และพระอัจฉริยภาพด้านต่าง ๆ แก่สาธารณชน เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อปวงชนชาวไทย เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านองค์ความรู้ นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามแนวทางของตนเอง เพื่อการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนเกษตรกรและนักวิชาการเครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตรฯ ภาควิชาความร่วมมือในการสืบทอด สืบสานภูมิปัญญา นวัตกรรม ทางการเกษตรตามแนวพระราชดำริ เป้าหมาย เผยแพร่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรตามแนวพระราชดำริและพระราชปณิธาน ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศานุวงศ์ สู่สาธารณชน เป็นองค์กรสำคัญในการเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทางด้านการเกษตร เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับเครือข่ายสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และภาคีความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการสืบทอดสืบสานภูมิปัญญา นวัตกรรมทางการเกษตรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศานุวงศ์ สำนักงานพิพิธภัณฑิ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีภาพลักษณ์ที่ดีในฐานะพิพิธภัณฑิ์ที่มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร และเป็นพิพิธภัณฑิ์ยุคใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัย

ผลการดำเนินงาน

จัดทำองค์ความรู้จากเครือข่ายและภาคีความร่วมมือ นำมาเผยแพร่ทาง Social Media แล้ว 36 เรื่อง ได้แก่ 1. องค์ความรู้ "เตรียมดินปลูกผักบนพื้นปูน ฉบับคนเมือง" 2. องค์ความรู้ "ปุ๋ยหมักใบไม้แห้ง ไม่กลับกองในวงตาข่าย" 3. องค์ความรู้ "น้ำหมักผลไม้" 4. องค์ความรู้ "น้ำอ้อยคั้นสด" 5. EP.1 รูปแบบวนเกษตร 6. EP.2 วนเกษตร...วิถีป่า 7. Ep.3 หลักคิดพื้นฐานวนเกษตร 8. Ep.4 ออกแบบป่าวนเกษตร 7 ชั้น 9. 7 วิธีการเลือกท่อนพันธุ์อ้อย 10. ปุ๋ยหมักใบไม้แห้ง แบบไม่กลับกองในวงตาข่าย 11. อ้อยคั้นน้ำสิงคโปร์ 12. ข้าวไร้พิฆฆฆฆฆฆ 13. ปลูกป่าเพื่อความอยู่รอด 14. ปลูกป่า 5 ระดับ 15. เส้นทางข้าว 16. Kombucha 17. Baby Bug Bite Balm 18. ข้าวเกรียบผักหวานป่า 19. ผลไม้ไซเดอร์วินีการ์ 20. ไชริปผลไม้ 21. 4 ธัญพืชกระตุ้นภูมิ 22. สวนผักแนวตั้ง 23. ดอกไม้กินได้ 24. สูตรฮอร์โมนไข่ 25. ผักกะละมัง 26. สูตรฮอร์โมนนมสด 27. ฮอร์โมนสูตรเร่งดอก ผล 28. ผักอายุสั้นปลูกง่าย ใช้พื้นที่น้อย 29. 9 ผักยืนต้นกินได้ 30. จิ้งหรีด 31. วงจรชีวิตของจิ้งหรีด 32. สายพันธุ์จิ้งหรีด 33.จิ้งหรีด แมลงเศรษฐกิจ 34. มูลจิ้งหรีดสารพัดประโยชน์ 35. กินผักเป็นยาสมุนไพรใกล้ตัวของดีประจำบ้าน 36. ผัก 5 สีช่วยบำรุงสายตา คิดเป็นร้อยละ 300.00 ของเป้าหมาย 12 เรื่อง โดยมีผู้เข้าชมพิพิธภัณฑิ์ (onsite และ online) จำนวน 107,653 ราย คิดเป็นร้อยละ 165.62 ของเป้าหมาย 65,000 ราย และมีผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ (onsite และ online) จำนวน 10,534 ราย คิดเป็นร้อยละ 351.13 ของเป้าหมาย 3,000 ราย โดยผู้เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 85.04

infographic

๒ นโยบายแก้ไขปัญหาน้ำ

ภาพรวม

1. เร่งเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งรวมถึงภัยพิบัติ อาทิ การจัดทำประกันภัยสินค้าเกษตร โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68 และจัดทำแนวทางการดำเนินโครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และมันสำปะหลัง การจัดหาอากาศยานสำหรับการปฏิบัติการฝนหลวง จำนวน 8 ลำ การพัฒนาแอปพลิเคชันฝนหลวง เช็คแล้งเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการฝนหลวงที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว 1 ระบบ และการสนับสนุน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและกระจายน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบ โครงการหลวง 280 แห่ง

2. ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร อาทิ การพัฒนาฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบ โดยจัดทำฟาร์มสาธิตในพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมของ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จำนวน 2 ฟาร์ม และจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานฟาร์มโคนมต้นแบบมีผู้เข้าชม 680 ราย การตรวจสอบ รับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ เพื่อให้ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยสำหรับการ บริโภคภายในประเทศและส่งออก เพื่อให้ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย สำหรับการบริโภคภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ โดยตรวจประเมินมาตรฐานสถาน ประกอบการสินค้าปศุสัตว์ 71,216 แห่ง และตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 311,191 ตัวอย่าง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ
วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลสำหรับ
ช่วยเหลือเกษตรกรจากผลกระทบ ของภัยพิบัติทางธรรมชาติ
เป้าหมาย จัดทำโครงการประกันภัยพืชผล ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยง
สัตว์ และมันสำปะหลัง

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมช่วงที่ 1 การประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและ
เอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแนวทางการประกันภัยพืชผล ตามมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 และจัดตั้งกลไกขับเคลื่อน
การดำเนินงานตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี

1) ประชุมหารือแนวทางการประกันภัยพืชผล 3 ชนิด ได้แก่
ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ดำเนินการแล้ว
3 โครงการ ครบตามเป้าหมาย

2) จัดตั้งคณะกรรมการ 1 คณะ ครบตามเป้าหมาย โดยรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการขับเคลื่อนการประกันภัยการเกษตร เมื่อวันที่ 30
มกราคม 2567 โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน
และผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร
เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ทั้งนี้เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตร ได้มอบหมายให้ สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรเป็นกรรมการ
และเลขานุการร่วม

กิจกรรมช่วงที่ 2 จัดทำแนวทางและโครงการฯ เสนอคณะกรรมการ
ขับเคลื่อนการประกันภัยการเกษตร พิจารณาให้ความเห็นชอบ และ
เสนอจัดตั้งคณะทำงานฯ 2 คณะ ตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี

1) เสนอโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร 3 ชนิด ได้แก่
ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง รวม 3 โครงการ ครบ
ตามเป้าหมาย

2) เสนอจัดตั้งคณะทำงาน 2 คณะ ครบตามเป้าหมาย โดย
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการ
ขับเคลื่อนการประกันภัยการเกษตร ได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง
คณะทำงานปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการช่วยเหลือ
เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีและคณะทำงานออกแบบระบบการประกันภัยพืชผล เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2567 และปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ) เป็นประธานคณะทำงานฯ ทั้ง 2 คณะ และเห็นชอบแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะทำงานออกแบบระบบการประกันภัยพืชผล

กิจกรรมช่วงที่ 3 เสนอโครงการประกันภัยสินค้าเกษตรต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการรายสินค้า คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68 ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมติให้เกษตรกรได้รับค่าสินไหมเต็มจำนวน และพิจารณาแนวทางการดำเนินงานโครงการประกันภัย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง เพื่อดำเนินการในปี 2568

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) การดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68 มีความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ทั้งในส่วนของการพิจารณาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คณะกรรมการ นโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ขั้นตอนการพิจารณาเรื่องที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ขอเป็นผู้รับประกันลำดับที่ 1 ซึ่งต้องขอความเห็นจากฝ่ายกฎหมายและสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และขั้นตอนการพิจารณาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งการดำเนินงานโดยทั่วไปมีลำดับการพิจารณา 3 ขั้นตอน ได้แก่ คณะทำงานฝ่ายจัดการฯ คณะกรรมการกลั่นกรองฯ และคณะกรรมการบริหารธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือน จากมติที่เสนอให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทบทวนมติเกี่ยวกับการสนับสนุนค่าเบี้ยให้แก่ลูกค้าสินเชื่อ จึงต้องนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะทำงานฝ่ายจัดการฯ อีกครั้งตามลำดับ ส่วนในกรณีที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรไม่อุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยจะต้องดำเนินการพิจารณารูปแบบโครงการใหม่ซึ่งต้องใช้เวลาในการกำหนดเครื่องมือวิธีการ และสมาคมประกันวินาศภัยไทย ต้องพิจารณาอัตราค่าเบี้ยประกันภัยและค่าสินไหมใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาในการกำหนดเครื่องมือ วิธีการ และสมาคมประกันวินาศภัยไทยต้องพิจารณาอัตราค่าเบี้ยประกันภัยและค่าสินไหมใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาอันยาวนาน ไม่ทันกับฤดูกาลเพาะปลูกที่จะช่วยเหลือเกษตรกร

2) โครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ในปี 2567 เนื่องจากมีระยะเวลาสั้น จึงได้เตรียมการจัดทำแนวทางเพื่อดำเนินการในปี 2568

3) โครงการประกันภัยมันสำปะหลัง ตามที่คณะรัฐมนตรี มีมติให้พิจารณาดำเนินการเป็นโครงการที่ต้องการให้ตอบโจทย์ปัญหาด้านโรคใบด่าง ในขณะที่ปัจจุบันความรุนแรงของโรคน้อยลง และหากจะดำเนินโครงการฯ ต้องพิจารณาให้ครอบคลุมภัยพิบัติธรรมชาติ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนในวิธีการตรวจสอบความเสียหาย เนื่องจากหัวมันสำปะหลังอยู่ใต้ดิน แตกต่าง จากข้าว และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

infographic

โครงการจัดหาอากาศยานสำหรับการปฏิบัติการฝนหลวง

ก รมฝนหลวงและการบินเกษตร
หน่วยงานรับผิดชอบ วัดฤๅษะประสงค์
เพื่อจัดหาอากาศยานทดแทนอากาศยาน
ที่มีอายุการใช้งานมาเป็นเวลานานเกินกว่า
25 ปีขึ้นไป ไว้ใช้ในภารกิจการปฏิบัติการฝน
หลวงและภารกิจของกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ เพื่อให้มีอากาศยานในการบินปฏิบัติ
ภารกิจการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบริหาร
จัดการน้ำช่วยเหลือ และบรรเทาพื้นที่ประสบ
ภัยแล้งได้ทันทั่วทั้งที่และครอบคลุมพื้นที่ทั่วทุก
ภูมิภาคของประเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงาน
มีความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นแก่
เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานบนอากาศยาน
เป้าหมาย จัดหาอากาศยานชนิดปีกตรึงขนาด
กลาง จำนวน 4 ลำ จัดหาอากาศยานชนิดปีก
ตรึงแบบปรับความดัน จำนวน 1 ลำ จัดหา
อากาศยานชนิดปีกตรึงขนาดเล็ก จำนวน 1 ลำ
และจัดหาเครื่องเฮลิคอปเตอร์ จำนวน 2 ลำ

ผลการดำเนินงาน

จัดหาอากาศยานสำหรับการปฏิบัติการ
ฝนหลวงและการบินเกษตร จำนวน 8 ลำ
ครบตามเป้าหมาย และมีความพร้อมในการ
ปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตร

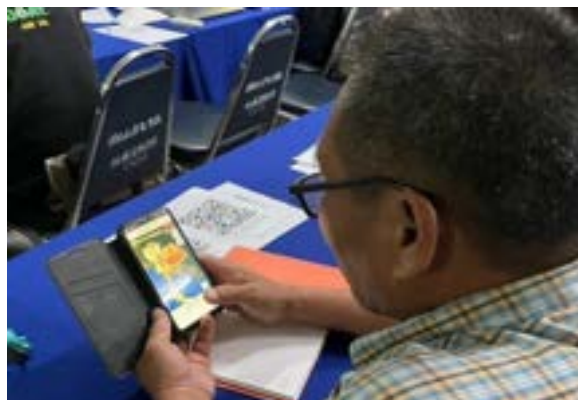
infographic

โครงการพัฒนาแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้ง

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ การพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจในการปฏิบัติการฝนหลวง ที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว โดยอาสาสมัครฝนหลวง สามารถเข้าถึงและรายงานข้อมูลต่าง ๆ ผ่าน LINE Official Account อีกทั้งเจ้าหน้าที่สามารถใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลในการประมวลผลต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย การมีส่วนร่วมทางดิจิทัลของอาสาสมัครฝนหลวง จำนวน 4,313 ราย เพื่อการรายงานข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติการฝนหลวง

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงทั่วประเทศเพื่อสอบถามความต้องการใช้งานแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้งแล้ว 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย จัดอบรมอาสาสมัครฝนหลวงเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการออกแบบและใช้งานแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้ง จำนวน 100 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย พัฒนาแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้ง โดยใช้ LINE Official Account จำนวน 1 ระบบ ครอบคลุมเป้าหมาย ทดสอบการใช้งานแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้งโดยกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครฝนหลวง 100 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

ปรับปรุง และนำแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้ง มาใช้ในการปฏิบัติงาน 1 ระบบ ครอบคลุมเป้าหมาย และอาสาสมัครสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการเกษตรกรรม ขอรับบริการฝนผ่านแอปพลิเคชัน และรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการฝนหลวง 1,250 ราย จากเป้าหมาย 4,313 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.98 ของเป้าหมาย เนื่องจากอาสาสมัครฝนหลวงมีข้อจำกัดในด้านอุปกรณ์และการเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต อีกทั้งการรายงานข้อมูลยังเป็นการรายงานโดยความสมัครใจ อย่างไรก็ตาม igrmฝนหลวงและการบินเกษตรจะได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้อาสาสมัครฝนหลวงรายงานข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันฝนหลวงเช็คแล้งให้มากขึ้น ต่อไป

infographic

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำ เพื่อการเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและระบบกระจายน้ำสำหรับการเกษตร สามารถใช้น้ำได้ตลอดทั้งปีและยกระดับการประกอบอาชีพที่ได้มาตรฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน การบริหารจัดการและบำรุงรักษา เพื่อให้ชุมชนมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร มีการปรับระบบการปลูกพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืนทั้งทางด้านอาชีพ ที่ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อต่อยอดและสร้างความร่วมมือของชุมชนและหน่วยงานบูรณาการทุกภาคส่วน ในการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ ให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง เป้าหมาย ชุมชนมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร ทำให้สามารถปรับระบบการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

ผลการดำเนินงาน

สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำกระจายแหล่งน้ำและการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแล้ว จำนวน 280 แห่ง ครบตามเป้าหมาย

ผลลัพธ์

เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบนพื้นที่สูงให้สามารถแก้ไขปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำภาคการเกษตร น้ำอุปโภคบริโภค โดยคาดว่าเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะมีผู้รับประโยชน์ จำนวน 1,400 ครัวเรือน 2,163 ราย 2,242 แปลง คิดเป็นพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน 14,200 ไร่ ชุมชนมีแหล่งน้ำสำหรับต่อยอดในการสร้างอาชีพที่หลากหลาย เช่น ฝายชะลอน้ำ ระบบส่งน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ และมีรายได้เพียงพอจากการปรับระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตเชิงปริมาณและมูลค่าผลผลิตในอนาคต รวมถึงเกิดการดูแลป่าต้นน้ำในพื้นที่ดำเนินงาน จำนวน 27,142 ไร่

infographic

โครงการผลสำเร็จในการพัฒนาฟาร์มโคนม ประสิทธิภาพสูงขยายผลไปยังเกษตรกร

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อนำองค์
ความรู้ฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบไปเผยแพร่และ
ขยายผล ให้เกษตรกรนำไปพัฒนาฟาร์มอันนำไปสู่การเพิ่ม
ผลผลิต และควบคุมต้นทุนการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกร
เป้าหมาย ฝึกอบรมและศึกษาดูงาน 680 ราย และเกษตรกร
เข้าร่วมโครงการ 20 ราย

ผลการดำเนินงาน

1) การจัดกิจกรรมจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกรฯ รุ่นใหม่ จำนวน 2 รุ่น
จำนวน 80 ราย ครบตามเป้าหมาย และจัดศึกษาดูงานฟาร์ม
โคนมประสิทธิภาพสูง ให้กับนักศึกษา เกษตรกร และ
บุคลากรด้านกิจการโคนม จำนวน 600 ราย ครบตาม
เป้าหมาย

2) การจัดทำฟาร์มสาธิตในพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยง
โคนมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
2 ฟาร์ม ครบตามเป้าหมาย โดยคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการที่ผ่านการฝึกอบรม/ศึกษาดูงานฟาร์ม
โคนมต้นแบบขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 155.00
จากเป้าหมาย 20 ราย และติดตามให้คำแนะนำการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนมแล้ว 12 ครั้ง ครบตาม
เป้าหมาย และอยู่ระหว่างสรุปผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
ภายในเดือนตุลาคม 2567

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงให้กับนักศึกษาเกษตรกร และบุคลากร
ด้านกิจการโคนม ค่อนข้างกระจุกตัวในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2567

2) ควรมีการวางแผนและประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน
และการปรับกระบวนการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย
ให้มากยิ่งขึ้น

infographic

การตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์

ก รมปศุสัตว์ หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่ผลิตได้ มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย สำหรับการบริโภค ภายใน ประเทศและส่งออกต่างประเทศ เป้าหมาย ตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ จำนวน 52,740 แห่ง ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 300,140 ตัวอย่าง

ผลการดำเนินงาน

ตรวจประเมินมาตรฐานสถานประกอบการสินค้าปศุสัตว์ อาทิ ตรวจฟาร์มเลี้ยงสัตว์และโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่ได้รับมาตรฐาน จำนวน 44,747 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 147.39 ของเป้าหมาย 30,360 แห่ง ตรวจฟาร์มที่ได้รับการตรวจประเมินและรับรองฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ โรงแปรรูปเพื่อการส่งออก สถานที่จำหน่ายให้มีมาตรฐานตามที่กำหนด รวมถึงการกำกับดูแล ให้รักษามาตรฐานตลาดการรับรอง จำนวน 26,469 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 118.27 ของเป้าหมาย 22,380 แห่ง

ตรวจวิเคราะห์คุณภาพสินค้าปศุสัตว์ตามเกณฑ์มาตรฐาน อาทิ 1. ตัวอย่างที่ตรวจประเมินและรับรองฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ โรงแปรรูปเพื่อการส่งออก สถานที่จำหน่ายให้มีมาตรฐานตามที่กำหนด รวมถึงการกำกับ ดูแล ให้รักษา

มาตรฐานตลาดการรับรอง จำนวน 51,312 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 123.37 ของเป้าหมาย 41,593 ตัวอย่าง 2. ตัวอย่างที่หน่วยงานสังกัดกรมปศุสัตว์เก็บตัวอย่างสินค้าปศุสัตว์และส่งตรวจวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์ เพื่อเฝ้าระวังการปนเปื้อนสารตกค้าง สารเคมี ยาปฏิชีวนะ และเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรค จำนวน 203,638 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100.36 ของเป้าหมาย 202,900 ตัวอย่าง และ 3. ตัวอย่างอาหารสัตว์ ยาสัตว์ และวัตถุดิบตรายด้านการปศุสัตว์ที่ได้รับการวิเคราะห์ จำนวน 56,241 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 101.07 ของเป้าหมาย 55,647 ตัวอย่าง

infographic

๓ นโยบายระยะกลางและระยะยาว “สร้างรายได้ สร้างโอกาส และสร้างคุณภาพชีวิต”

ภาพรวม

▶ การสร้างรายได้ภาคการเกษตร ได้แก่ 1. ถ่ายทอดความรู้หลักสูตรวางแผนและทบทวนการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่ การเขียนแผนธุรกิจ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมระบบแปลงใหญ่แก่เกษตรกร 902 ราย 2. เปิดฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบ 1 ฟาร์ม โดยมีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม 54,289 ราย 3. สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพให้เกษตรกรชาวสวนยาง 1,500 ตันต่อปี และถ่ายทอดความรู้การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้เกษตรกร 900 ราย 4. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรให้กับสถาบันเกษตรกร 100 แห่ง และยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 5. จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพแบบคาร์บอนต่ำ เมื่อวันที่ 28 - 29 มีนาคม 2567 โดยถั่วเหลืองพันธุ์ กวก เชียงใหม่ 7 ให้ผลผลิต 410 กิโลกรัมต่อไร่ (เป้าหมายไม่ต่ำกว่า 400 กิโลกรัมต่อไร่) ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 6. จัดตั้งตลาดสินค้าประมง ณ ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต เพื่อสร้างตลาดสินค้าประมงแห่งใหม่ และฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยมีรายได้ที่เกิดจากการพัฒนาพื้นที่ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต โซน H จำนวน 3.11 ล้านบาท 7. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนากลุ่มเกษตรกรต้นแบบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน (มกษ. 4408-2565) ให้แก่ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และภาคเอกชน จำนวน 25 ราย 8. ยกร่างและพิจารณาแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนการออกไปสำคัญและการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย 1 ฉบับ และรวบรวมสรุปข้อคิดเห็นจากการประชาสัมพันธ์ครั้งที่ 1 เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างรวบรวมข้อคิดเห็น เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาทบทวนกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2

▶ การสร้างโอกาสและขยายโอกาส อาทิ การสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร อ.ต.ก. (จังหวัดพะเยา) ดำเนินการจัดทำข้อตกลงการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาลเมืองพะเยา และแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการตลาดกลางสินค้าเกษตรภาคเหนือ และสำรวจ ออกแบบ และประเมินราคางานก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว การจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร 252,447 ฉบับ เกษตรกรได้รับโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร 199,947 ราย เนื้อที่ 2,652,282 ไร่ และพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการพัฒนาที่ดินตามบริบทของท้องถิ่น ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้หมอดินอาสา จำนวน 61,382 ราย

▶ การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

1. สนับสนุนการปลูกพืชที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง เกษตรกรบนพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง ในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้จากการส่งเสริมชนิดพืชที่เหมาะสม สร้างรายได้รวมมูลค่า 410.75 ล้านบาท 2. จัดทำ Carbon Credit ของการยางแห่งประเทศไทย ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ผู้ร่วมลงทุน 1 ฉบับ ลงนามความร่วมมือกับภาครัฐหรือบริษัทเอกชนที่ร่วมลงทุน 1 ครั้ง และเสนอระบบการประเมินและระบบการซื้อขายคาร์บอนเครดิต จำนวน 1 ระบบ 3. สำรวจและจัดทำแผนที่เป้าหมายเพื่อวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กสำหรับสนับสนุนกิจกรรมการปรับระบบเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน 10 ชุมชน และจัดทำระบบทวนสอบและศึกษาช่องทางการสร้างกลไกการตลาดในการรับซื้อผลผลิตร่วมกับกรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยและ

พัฒนาพื้นที่สูง และบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) เรื่องการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ (แอปพลิเคชัน ฟ.ฟาร์ม) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สำหรับการยื่นยื่น การผลิตพืชแบบไม่เผาตามมาตรฐาน GAP PM 2.5 FREE จำนวน 1 เรื่อง 4. ส่งเสริมการปลูกพืชอย่าง ยั่งยืนภายใต้มาตรฐานการผลิตพืชแบบไม่เผา GAP PM 2.5 Free ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัด พะเยา โดยมีแปลงได้รับใบรับรอง GAP ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เมล็ดแห้ง (มกษ. 4402-2553 และพืชอาหาร มกษ. 9001-2564) แล้ว 2,078 แปลง เกษตรกร 1,362 ราย ในพื้นที่ 19,794 ไร่ 5. สนับสนุนสวัสดิการ เกษตรกรชาวสวนยางกรณีเสียชีวิต โดยดำเนินการแก้ไขระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่าย ในการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง 1 ระเบียบ จากเดิมให้ความช่วยเหลือรายละ 3,000 บาท เป็น 30,000 บาท ทั้งนี้ มีเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือแล้ว จำนวน 9,722 ราย เป็นเงินช่วยเหลือ 239 ล้านบาท 6. เสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง เพื่อให้ชาวประมงสามารถพึ่งพา ตนเองได้ โดยองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น 200 ชุมชนได้จัดทำโครงการ/กิจกรรมพร้อมแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณยื่นต่อสำนักงานประมงจังหวัด ซึ่งสำนักงานประมงจังหวัดโอนเงิน งบประมาณ (เงินอุดหนุน) ให้กับองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นแล้ว 200 ชุมชน 7. พื้นฟูและบริหารจัดการ ทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ 3 แหล่ง ได้แก่ บึงบอระเพ็ด หนองหาร และกว๊านพะเยา ดำเนินการ เพาะพันธุ์ปลาด้วยชุดเพาะฟักแบบเคลื่อนที่ (Mobile Hatcher) รวมทั้งสิ้น 118.28 ล้านตัว และ 8. ก่อสร้าง และพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง ระบบส่งน้ำเพื่อชุมชน แหล่งน้ำในพื้นที่รับน้ำ และปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพ งานชลประทาน ดำเนินการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 54,190 ไร่ ปริมาณน้ำเก็บกักเพิ่มขึ้น 52.71 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำชุมชน/ชนบทเพิ่มขึ้น 59 แห่ง และมีครัวเรือนได้รับประโยชน์ 26,471 ครัวเรือน

▶ การยกระดับสินค้าเกษตรเสริมศักยภาพเกษตรกร ขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่อการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยอำนวยการขับเคลื่อนโครงการตามกลไกระดับจังหวัด 76 ครั้ง และอำนวยการขับเคลื่อนโครงการตามกลไกระดับอำเภอ 825 ครั้ง ทบทวน แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน 878 แผน จัดทำ Project Idea โครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า 1,239 แผน และ คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน 1,870 ราย

โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมระบบแปลงใหญ่

กรมหม่อนไหม หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ รวมกลุ่มการผลิตเพื่อให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานเกิดการสร้างโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตรเป้าหมาย เกษตรกรได้รับประโยชน์ 645 ราย แปลงใหญ่ 16 แปลง ได้รับการพัฒนา เกิดการรวมกลุ่มในระบบแปลงใหญ่เพิ่มขึ้น 6 แปลง

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการและชี้แจงเกษตรกร ดำเนินการแล้ว 6 ครั้ง เกษตรกร 235 ราย ครบตามเป้าหมาย กิจกรรมการรวมกลุ่มในระบบแปลงใหญ่ ดำเนินการแล้ว 6 แปลง ครบตามเป้าหมาย กิจกรรมการวางแผนการดำเนินงาน (ต้นทาง) มีการวางแผนและทบทวนการดำเนินงานเกษตรแปลงใหญ่แล้ว จำนวน 334 ราย ครบตามเป้าหมาย กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ (กลางทาง) หลักสูตรส่งเสริมและพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐาน ดำเนินการได้ จำนวน 182 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.41 ของเป้าหมาย 176 ราย หลักสูตรการเขียนแผนธุรกิจ ดำเนินการได้ จำนวน 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.84 ของเป้าหมาย 176 ราย และหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมระบบแปลงใหญ่ ดำเนินการได้ จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.57 ของเป้าหมาย 140 ราย กิจกรรมส่งเสริมการตลาด หลักสูตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด (ปลายทาง) ดำเนินการแล้ว จำนวน 60 ราย ครบตามเป้าหมาย และกิจกรรมการจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบเพื่อการเพิ่มผลผลิตการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การแปรรูป และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ดำเนินการแล้ว จำนวน 5 แปลง ครบตามเป้าหมาย

ทั้งนี้ ได้มีการปรับเป้าหมายของกิจกรรมส่งเสริมการตลาด หลักสูตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด (ปลายทาง) จากเดิมเป้าหมายเป็นเกษตรกรจังหวัดเชียงราย 80 ราย ที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจังหวัดเชียงราย แต่เมื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมด้วยระบบแปลงใหญ่แล้ว พบว่า มีเกษตรกรที่ผ่านหลักเกณฑ์เพียง 60 ราย จึงปรับเป้าหมายของกิจกรรมดังกล่าวลงเหลือเพียง 60 ราย ส่งผลให้เป้าหมายกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ (กลางทาง) หลักสูตรส่งเสริมและพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐาน และหลักสูตรการเขียนแผนธุรกิจ ซึ่งมีเป้าหมายรวมถึงเกษตรกรในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดต้องมีการปรับลดเป้าหมายลงตามไปด้วย จากเดิมเป้าหมาย 196 ราย ปรับเป็น 176 ราย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการปีงบประมาณ 2567 ค่อนข้างล่าช้าส่งผลให้การดำเนินงานในบางกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าไป ด้วย จึงต้องมีการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ

infographic

โครงการฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบ

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม ของประเทศ สร้างความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกรในเขตพื้นที่ส่งเสริมขององค์การส่งเสริม กิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) และ Smart Dairy Farm ที่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการฟาร์ม และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฟาร์ม รวมถึงเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติในการสร้างบุคลากรมืออาชีพ ด้านการเลี้ยงโคนม เป้าหมาย เปิดฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบให้กับนิสิต นักศึกษา เกษตรกร และบุคลากรด้านกิจการโคนมเข้าเยี่ยมชม (ไม่น้อยกว่า 15,000 ราย ช่วง 3 เดือน และไม่น้อยกว่า 60,000 รายต่อปี)

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานจัดตั้งฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบ ณ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 ฟาร์ม ครอบคลุมเป้าหมาย เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจมาศึกษาความรู้นำไปพัฒนาการผลิต โดยเปิดฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูงต้นแบบให้นิสิต นักศึกษา เกษตรกร และบุคลากรด้านกิจการโคนม ได้เข้าเยี่ยมชม ซึ่งมียอดผู้เข้าเยี่ยมชมสะสมช่วง 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2566 จำนวน 17,909 ราย คิดเป็นร้อยละ 119.39 ของเป้าหมาย 3 เดือนแรก (15,000 ราย) โดยมีจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมสะสมถึงวันที่ 30 กันยายน 2567 จำนวน 54,289 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.48 ของเป้าหมาย 60,000 ราย ตลอดปี และได้จัดทำคู่มือการบริหารจัดการฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง จำนวน 1 ฉบับ ศึกษาองค์ความรู้ ภายในฟาร์มโคนมประสิทธิภาพสูง จำนวน 2 เรื่อง และรายงานสรุปผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จำนวน 1 ฉบับ ครอบคลุมเป้าหมาย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากช่วงเข้าฤดูฝนทำให้จำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมน้อยกว่าปกติ และควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น รวมทั้งเพิ่มการจัดกิจกรรมในพื้นที่ และเปิดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม หรือร่วมกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

infographic

โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

การยางแห่งประเทศไทย หน่วยงาน
รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา
เป็นเศรษฐกิจหมุนเวียน (CIRCULAR ECONOMY)
เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยาง และ
เกษตรกรทั่วไป ในพื้นที่ได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ที่มี
คุณภาพสูงและได้ราคาที่เป็นธรรม เป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้การ
ผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง จำนวน
900 ราย

ผลการดำเนินงาน

ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกร
900 ราย ครบตามเป้าหมาย และสนับสนุนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
ให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อบริการเกษตรกรชาวสวนยาง 1,500
ตันต่อปี ครบตามเป้าหมาย

infographic

โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

ก รมส่งเสริมสหกรณ์ หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ผลิตให้มียอดความรู้การจัดการธุรกิจ จัดทำฐานข้อมูลและตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายตามชนิดสินค้า เพื่อส่งเสริมและยกระดับสถาบันเกษตรกร จากการเป็นผู้ผลิตให้เป็นผู้ประกอบการ เกษตรแปรรูปเพิ่มมูลค่า เพื่อสร้างเครือข่ายตลาดแปรรูปสินค้าเกษตรให้กับสหกรณ์กลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง เป้าหมาย สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 100 แห่ง สินค้าข้าว ประมง นม โคนเนื้อ ปศุสัตว์ กาแฟ ผลไม้

ผลการดำเนินงาน

การจัดเวทีทางการค้าเพื่อเชื่อมโยงตลาดระหว่างสหกรณ์ผู้ผลิตและผู้ซื้อแล้ว 3 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย ประชาสัมพันธ์ส่งเสริม ผลักดัน สินค้าแปรรูปให้เข้าสู่ตลาดออนไลน์แล้ว 100 ผลิตภัณฑ์ ครบตามเป้าหมาย จัดทำฐานข้อมูลการผลิตและการตลาดให้กับสถาบันเกษตรกรแล้ว 100 แห่ง ครบตามเป้าหมาย จัดอบรมหลักสูตรการจัดการจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดให้กับสถาบันเกษตรกรแล้ว 100 แห่ง ครบตามเป้าหมาย จัดอบรมหลักสูตรการจัดการจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดให้กับสมาชิกและเจ้าหน้าที่สถาบันเกษตรกรแล้ว 2,058 ราย คิดเป็นร้อยละ 102.90 ของเป้าหมาย 2,000 ราย ส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกรมีแผนการบริหารจัดการสินค้าตามกลุ่มชนิดสินค้าโดยใช้การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตร่วมกันแล้ว 100 แห่ง ครบตามเป้าหมาย สนับสนุนเงินอุดหนุนให้สถาบันเกษตรกร เพื่อจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์/สิ่งก่อสร้างแล้ว 38 แห่ง เป็นเงิน 66.9099 ล้านบาท ครบตามเป้าหมาย ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรให้กับสถาบันเกษตรกรแล้ว 100 แห่ง ครบตามเป้าหมาย สร้างเครือข่ายการตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป โดยเชื่อมโยงตลาดระหว่างสหกรณ์ผู้ผลิตและผู้ซื้อเพื่อทำแผนการรับซื้อผลผลิตร่วมกันแล้ว 144 คู่ค้า คิดเป็นร้อยละ 180.00 ของเป้าหมาย 80 คู่ค้า ยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์แล้วร้อยละ 6 คิดเป็นร้อยละ 118.00 ของเป้าหมาย ร้อยละ 5 และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสถาบันเกษตรกรแล้ว 25 แห่ง ครบตามเป้าหมาย

ข้อค้นพบ

เจ้าหน้าที่ หน่วยงานในพื้นที่ยังประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปจัดฝึกอบรม อาทิ ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน ให้กับสถาบันเกษตรกร เนื่องจากงบประมาณสำหรับการจัดฝึกอบรมในพื้นที่ครอบคลุมเฉพาะเจ้าหน้าที่และสมาชิกสถาบันเกษตรกรเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบการดำเนินโครงการและหน่วยงานที่เข้ามาร่วมส่งเสริมให้ความรู้และคำแนะนำกับสถาบันเกษตรกร ปัญหาข้อจำกัดเรื่องจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่สามารถรับได้

ส่งผลให้การแบ่งปันข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจากโครงการระหว่างผู้ที่มีและไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการยังทำได้ไม่เต็มที่และอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้

เกษตรกร สถาบันเกษตรกรมีระเบียบด้านการเงินที่กำหนดให้ต้องใช้ชื่อของสถาบันเกษตรกร ซึ่งเป็นนิติบุคคล เป็นชื่อเจ้าของบัญชีเงินฝากเท่านั้น และการฝากถอนเงินต้องใช้ชื่อกรรมการและผู้จัดการสถาบันเกษตรกรอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป ขณะที่ธนาคารมีระเบียบกำหนดให้ต้องใช้ชื่อบุคคลธรรมดาสำหรับสมัครใช้งานแอปพลิเคชันการเงินของธนาคาร และแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์มีระเบียบกำหนดให้การโอนเงินชำระค่าสินค้าต้องทำผ่านแอปพลิเคชันการเงินของธนาคารเท่านั้น จึงส่งผลให้สถาบันเกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแอปพลิเคชันการเงินของธนาคารและแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ และสถาบันเกษตรกรบางแห่งไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญที่จะมาทำหน้าที่ด้านการตลาด และผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย. ส่งผลให้ไม่สามารถจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ เช่น Shopee และ Lazada เป็นต้น จึงจำหน่ายได้เพียงภายในชุมชน อีกทั้งสหกรณ์บางแห่งยังไม่สามารถจัดหาวัตถุดิบเพื่อนำมาแปรรูปได้อย่างเพียงพอ อาทิ ข้าวเปลือกเพื่อนำมาแปรรูปเป็นข้าวสาร ไข่เป็ดเพื่อนำมาแปรรูปเป็นไข่ครอบและไข่เค็ม และการดำเนินโครงการทำให้สถาบันเกษตรกรมีมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น การจัดฝึกอบรมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูล การเจรจา และการเชื่อมโยงการทำธุรกิจมากขึ้นระหว่างสถาบันเกษตรกรด้วยกันเอง และระหว่างสถาบันเกษตรกรและองค์กรอื่น ๆ หรือองค์กรเอกชน ทั้งในและนอกพื้นที่ อาทิ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จังหวัดอื่น สหกรณ์ออมทรัพย์ ร้านค้าสหกรณ์ โรงสีข้าวเอกชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อทั้งสถาบันเกษตรกรและสมาชิก จึงควรมีการขยายผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องในอนาคต อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานโครงการ บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น ควรดำเนินการ ดังนี้

เจ้าหน้าที่ หน่วยงานควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถาบันเกษตรกร ควรมีทำการวิจัยหรือศึกษาข้อมูลของสหกรณ์ เพื่อจัดหลักสูตรการฝึกอบรมได้ตรงตามความต้องการในการพัฒนาของสหกรณ์ และควรจัดให้มีทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการแปรรูปหรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อให้คำปรึกษากับสหกรณ์ และควรมีการส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เกษตรกร ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้านการตลาด เพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้และคำปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกร อาทิ การประชาสัมพันธ์สินค้า การตลาด และการขนส่งกระจายสินค้าทั้งภายในและการส่งออกต่างประเทศ เป็นต้น ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับสถาบันเกษตรกรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงกระบวนการผลิต และผลิตภัณฑ์ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานและสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ในระดับภูมิภาค ควรสนับสนุนเงินทุนเพิ่มเติมให้กับสถาบันเกษตรกรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงกระบวนการผลิต และผลิตภัณฑ์ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานและสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ให้กับสถาบันเกษตรกรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงกระบวนการผลิต และผลิตภัณฑ์ให้ผ่านการรับรองมาตรฐานและสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ในระดับภูมิภาค ควรสนับสนุนเงินทุนเพิ่มเติมให้กับสหกรณ์เพื่อใช้สำหรับจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นเพิ่มเติมและทันสมัยมาใช้ อาทิ เตอบอลาโยขนาดใหญ โรงสีข้าว ควรให้นำแนะนำเพิ่มเติมกับสหกรณ์ว่าสามารถหาซื้อปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบสำหรับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรได้จากที่ใดบ้าง ควรให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาทิ การแปรรูปไข่ขาวเป็นเต้าหู้ไข่ นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการจัดซื้อผลผลิตจากสถาบันเกษตรกรเพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น จัดซื้อข้าวจากสถาบันเกษตรกรเพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัย เป็นต้น

infographic

โครงการโมเดลต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพแบบคาร์บอนต่ำ จังหวัดเชียงใหม่

กรมวิชาการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำแปลงโมเดลต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองแบบ low carbon ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตถั่วเหลืองและตลาดอย่างครบวงจร เป้าหมาย แปลงต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพ ณ ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อ่าเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (พื้นที่ 2 ไร่) จำนวน 1 แปลง เพื่อเป็นต้นแบบการผลิต ถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพแบบ low carbon ได้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 400 กิโลกรัมต่อไร่ และลดการใช้น้ำตลอดฤดูปลูกเหลือ 250 มิลลิเมตรต่อไร่ มีผู้เข้าร่วมงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 100 ราย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงกลุ่มเกษตรกร นักวิชาการ สหกรณ์การเกษตร ผู้ประกอบการ Young Smart Farmer และผู้แทนสมาคมการค้าผู้ผลิตอาหารจากถั่วเหลืองไทยอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิต

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมจัดทำแปลงโมเดลต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพ ณ ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (พื้นที่ 2 ไร่) ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยพบว่า แปลงต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตถั่วเหลืองแบบคาร์บอนต่ำ ข้อมูลผลผลิตถั่วเหลืองจากแปลงต้นแบบ พบว่า ได้ผลผลิตเฉลี่ย 410 กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 5,668 บาทต่อไร่ หรือ 13.82 บาทต่อกิโลกรัม ผลตอบแทนสุทธิ 2,942 บาทต่อไร่ และมีค่า BCR 1.52 ซึ่งการปลูกแบบเกษตรกรรมมีผลผลิต 300 กิโลกรัมต่อไร่ มีต้นทุนการผลิต 5,735 บาทต่อไร่ หรือ 19.12 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าแปลงเรียนรู้ 5.30 บาทต่อกิโลกรัม ได้ผลตอบแทนสุทธิ 565 บาทต่อไร่ และค่า BCR 1.10 โดยเทคโนโลยีที่สามารถลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ การให้น้ำแบบอัตโนมัติ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรและการใช้โดรนพ่นสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูเทคโนโลยีที่สามารถลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ การให้น้ำแบบอัตโนมัติ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรและการใช้โดรนพ่นสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืชเทคโนโลยีที่ช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก

คือการใช้ปุ๋ยชีวภาพโรโซเปียมร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การให้น้ำแบบอัตโนมัติร่วมกับการใส่ปุ๋ย การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรและการใช้โดรนพ่นสารเคมีกำจัดแมลงศัตรู ซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง โดยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำคู่มือการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และจัดทำสื่อวีดิทัศน์เรื่องการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพแบบคาร์บอนต่ำ เพื่อใช้ประกอบการเผยแพร่เทคโนโลยีฯ ให้แก่ เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป ในส่วนกิจกรรมจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินการเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2567 ณ ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแม่แตง ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมงาน ได้แก่ เกษตรกร เจ้าหน้าที่รัฐ และเอกชน จำนวน 150 ราย สูงกว่าเป้าหมาย 100 ราย เนื่องจากมีเกษตรกรบริเวณข้างเคียงในพื้นที่ให้ความสนใจเข้าร่วมงาน รวมถึงมีเจ้าหน้าที่จากบริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด และเกษตรกร Young Smart Farmer ได้เข้าร่วมสาธิตการใช้เครื่องเกี่ยวถั่วเหลืองด้วย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ควรประเมินผลกระทบโครงการ และวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อกำหนดแนวทางในการวางแผนจัดการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลด้านการตลาด รวมทั้งการปรับการใช้ปัจจัยการผลิตในชุมชนให้เหมาะสม เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เกิดความยั่งยืนในการปลูกถั่วเหลือง และเกษตรกรในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และควรขยายผลโครงการในพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองที่สำคัญของประเทศ โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มการผลิต การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร การบริหารจัดการปัจจัยการผลิตและเชื่อมโยงการตลาดอย่างครบวงจร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิต

โครงการพัฒนาพื้นที่ตลาดสินค้าประมงท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต

องค์การสะพานปลา หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพื้นที่ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ตในการสร้างตลาดสินค้าประมง แห่งใหม่ และฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและประเทศไทย เป้าหมาย จัดตั้งตลาดสินค้าประมง ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต เพื่อดึงดูดผู้บริโภคประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว ดำเนินการโดยไม่ใช้งบประมาณขององค์การสะพานปลา (เอกชนดำเนินการ)

ผลการดำเนินงาน

จัดทำผังแม่บท (Master Plan) การใช้ประโยชน์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต (ฉบับปรับปรุง เดือนพฤษภาคม 2566) เสนอคณะกรรมการองค์การสะพานปลาเห็นชอบแล้ว จัดทำขอบเขตการให้เช่าพื้นที่โซนต่าง ๆ ของท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต จำนวน 4 โซน ได้แก่ โซน A,H,X และ W ซึ่งมีผู้สนใจเข้ามาพัฒนาพื้นที่ของท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต จำนวน 4 ราย ครบตามเป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาพื้นที่โซนต่าง ๆ ของท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต ให้เป็นตลาดสินค้าเกษตรและท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ดำเนินการพัฒนาแล้ว จำนวน 1 โซน (โซน H) คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 4 โซน ซึ่งพื้นที่โซน H ดำเนินการเปิดให้บริการโรงน้ำแข็งใช้สำหรับดองสัตว์น้ำเรียบร้อยแล้ว และยกเลิกการประมูลพื้นที่ในโซน A,X และ W เนื่องจากผู้เช่าขาดคุณสมบัติตามขอบเขตการให้เช่า และด้านรายได้ที่เกิดจากการพัฒนาพื้นที่ท่าเทียบเรือประมงภูเก็ตโซน H ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 3.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 311.00 ของเป้าหมาย 1 ล้านบาท

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่โซนต่าง ๆ ของท่าเทียบเรือประมงภูเก็ต มีเพียงพื้นที่โซน H ที่ดำเนินการพัฒนาและเปิดให้บริการโรงน้ำแข็งใช้สำหรับดองสัตว์น้ำ ส่วนพื้นที่ในโซน A,X และ W ยกเลิกการประมูลเนื่องจากผู้เช่าขาดคุณสมบัติตามขอบเขตการให้เช่า

infographic

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หน่วยงาน
รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
ต้นแบบ ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถยกระดับการผลิตที่สอดคล้องตาม
มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวยั่งยืน (มกษ. 4408-2564) พัฒนาระบบ
การตรวจสอบรับรองตามมาตรฐาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์
ความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้และพัฒนาที่ปรึกษา
เกษตรกร/ผู้ตรวจประเมินให้มีความรู้ความเข้าใจ ตามข้อกำหนดของ
มาตรฐาน และสามารถนำองค์ความรู้ไปให้คำปรึกษาเกษตรกร/กลุ่ม
เกษตรกรให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานได้ เป้าหมาย เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
ต้นแบบ ได้รับการพัฒนาต้นแบบ จำนวน 1 แห่ง

ผลการดำเนินงาน

พัฒนาเกษตรกรจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 125.00 ของเป้าหมาย
20 ราย โดยมีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาเกษตรกร
ต้นแบบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องข้าวยั่งยืน (มกษ.4408-2565)
ดำเนินการแล้วในวันที่ 28 มีนาคม 2567 ณ ที่ทำการกลุ่มเกษตรกร ตำบลแสนตอ อำเภอขามเฒ่า
จังหวัดกำแพงเพชร พัฒนากลุ่มเกษตรกรต้นแบบ 1 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย พัฒนากลุ่มเกษตรกร
ต้นแบบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องข้าวยั่งยืน (มกษ.4408-2566) จัดทำเอกสาร/สื่อสิ่งพิมพ์/
การประชุมสัมมนา การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน จัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนา
และยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืน ครั้งที่ 2-1/2567 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2567 และ
ร่างเอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในแบบกลุ่มสำหรับมาตรฐานข้าวยั่งยืน 1 เรื่อง ครอบคลุมเป้าหมาย
และพัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกร/การพัฒนาผู้ตรวจประเมิน จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของ
เป้าหมาย 30 ราย เนื่องจากมีเกษตรกรบางราย ติดภาระกิจไม่สามารถเข้าร่วมพัฒนาได้ตามเป้าหมาย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

มกษ. 4408 เป็นมาตรฐานใหม่ และอยู่ระหว่างจัดทำ
ระเบียบการรับรอง (Certification scheme) ซึ่งมีความ
ซับซ้อนในการใช้ checklist ตรวจสอบและระบบควบคุม
ภายในแบบกลุ่ม (ICS) จึงต้องใช้เวลา
ในการทำความเข้าใจและทดลองใช้
เอกสารมากกว่ามาตรฐานอื่น ๆ
ที่มีการประกาศใช้มานานแล้ว

infographic

การอนุญาตการนำเข้าสารนวัตกรรรมใหม่

กรมวิชาการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตร และลดการแพร่ระบาดของศัตรูพืชเป้าหมาย ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนการออกใบสำคัญและการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่ กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ พ.ศ. ... จำนวน 1 ฉบับ

ผลการดำเนินงาน

ยกร่างและพิจารณาแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนการออกใบสำคัญและการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ พ.ศ.... แล้ว 1 ฉบับ ครบตามเป้าหมาย และดำเนินการประชาสัมพันธ์ ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียแล้ว 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ได้รับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากสมาคมฯ ที่เกี่ยวข้องแล้ว 1 ครั้ง ขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมข้อคิดเห็นเพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาทบทวนกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 ก่อนนำไปประชาสัมพันธ์อีกครั้ง เพื่อให้การพิจารณาปรับแก้ไขร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความสมบูรณ์ ก่อนเสนอร่างประกาศฯ ดังกล่าวไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การแก้ไขประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีขั้นตอนและกระบวนการทางกฎหมาย หลายขั้นตอนส่งผลให้ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนได้อย่างชัดเจน หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ควรเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน

infographic

องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างตลาดกลางเกษตร ภาคเหนือตอนบน เพื่อยกระดับสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตรคุณภาพ เพื่อรวบรวมและเชื่อมโยงตลาด สินค้าเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เพื่อช่วย ขับเคลื่อนนโยบายตลาดนำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสร้างรายได้ให้กับ เกษตรกรและสร้างความยั่งยืนภาคเกษตรกรรม เป้าหมาย ยกย่องสินค้าเกษตร เสริมศักยภาพเกษตรกร สนับสนุน ผลักดัน ส่งเสริม การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้าง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ผลการดำเนินงาน

1) กิจกรรมการศึกษา และวิเคราะห์โครงการตลาด กลางสินค้าเกษตร อ.ต.ก. (จังหวัดพะเยา) โดยสำนักงาน เทศบาลเมืองพะเยา มีหนังสือ เรื่อง การใช้ประโยชน์ จากทรัพย์สินของเทศบาลเมืองพะเยา ดำเนินการเสร็จ เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นที่ดินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของเทศบาล เมืองพะเยา และเป็นพื้นที่ว่างเปล่าและยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ประมาณ 15 ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่ใส อำเภอ เมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งที่ดินดังกล่าวมีที่ตั้งและพื้นที่เหมาะสมที่จะพัฒนาเพื่อจัดตั้งเป็นตลาด กลางสินค้าเกษตรภาคเหนือสามารถเป็นศูนย์กลางในการรับและกระจายสินค้าของเกษตรกร เทศบาล เมืองพะเยา ไม่ขัดข้องหากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 20366 เพื่อนำไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่เป็นตลาดกลางสินค้าเกษตรภาคเหนือ ทั้งนี้โดยมีข้อตกลง ร่วมกันให้เทศบาลเมืองพะเยา ได้รับประโยชน์ตอบแทนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ จัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีและการประกาศองค์การ บริหารส่วนจังหวัดพะเยา เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการตลาดกลางสินค้าเกษตรภาคเหนือ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีการลงนามในประกาศ ณ วันที่ 8 มีนาคม 2567 ในส่วนของการ สสำรวจ ออกแบบ และประมาณราคา ขอความอนุเคราะห์จากกรมชลประทานดำเนินการสำรวจ ออกแบบ และประมาณราคาเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2) การเสนอขอจัดสรรงบประมาณ ปี 2568 สำหรับเงินลงทุนในการก่อสร้าง ใช้งบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 วงเงินงบประมาณ 33.6338 ล้านบาท

3) การจัดซื้อจัดจ้างหาผู้รับจ้างฯ อยู่ระหว่างดำเนินการหาผู้รับจ้างฯ และเริ่มงานก่อสร้าง ในปีงบประมาณ 2568 และจะก่อสร้างเสร็จภายในปีงบประมาณ 2569 โดยจะเริ่มเปิดดำเนินการ

จำหน่ายสินค้า ภายในปีงบประมาณ 2570 - 2572 ซึ่งจะสามารถยกระดับสินค้าเกษตร เสริมศักยภาพเกษตรกร สนับสนุน ผลักดัน ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสร้าง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงาน ปี 2567 ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการได้ เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่กำหนดแผนปฏิบัติงานระยะยาวมากกว่า 1 ปี (ปี 2567 - 2572) และเนื่องจากสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ตำบลแม่ใส อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ส่งผลให้พื้นที่ก่อสร้างเกิดความเสียหายจากน้ำท่วมซึ่งต้องงานก่อสร้าง การดำเนินงานองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานรายปี เพื่อให้สามารถระบุความก้าวหน้าการดำเนินงานได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเร่งรัดการดำเนินงานเป็นไปตามแผน

infographic

โครงการแปลงที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 เป็น “โฉนดเพื่อการเกษตร”

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) เป็นโฉนด เพื่อการเกษตร เป้าหมาย โฉนดเพื่อการเกษตร จำนวน 434,390 ฉบับ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร ผู้มีสิทธิยื่นคำขอต้องเป็นเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว 311,557 ราย หรือร้อยละ 62.11 ของเป้าหมาย 501,581 ราย และกิจกรรมตรวจแปลงที่ดิน ดำเนินการแล้ว 404,543 แปลง หรือร้อยละ 80.65 ของเป้าหมาย 501,581 แปลง ในพื้นที่ 4,640,443 ไร่ และกิจกรรมจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร มีการจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตรแล้ว 252,447 ฉบับ หรือร้อยละ 50.33 ของเป้าหมาย 501,581 ฉบับ และมีเกษตรกรได้รับโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตรแล้ว จำนวน 199,947 ราย หรือร้อยละ 39.86 ของเป้าหมาย 501,581 ราย รวมเนื้อที่ 2,652,282 ไร่

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) กิจกรรมตรวจสอบ โดยเฉพาะกิจกรรมตรวจแปลงที่ดิน ซึ่งดำเนินการโดยนายช่างสำรวจจริงวัด ปัจจุบันพบว่าจำนวนบุคลากรดังกล่าวมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ควรดำเนินการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดจ้างพนักงาน (ตำแหน่งนายช่างสำรวจจริงวัด) เพิ่มเติม

2) กิจกรรมการจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะกิจกรรมการจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร ซึ่งต้องมีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในการจัดทำ อาทิ เครื่องพิมพ์ในการจัดทำโฉนด ตลับหมึกที่ใช้ในการพิมพ์ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว พบว่า เครื่องมือและอุปกรณ์ยังมีปริมาณไม่เพียงพอ ทำให้กิจกรรมการจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตรมีความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ควรจัดซื้อเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อมในการจัดทำโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตรในงบประมาณถัดไป

3) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมส่วนกลาง ควรจัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านกฎหมายและด้านแผนที่ ให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด ในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความถูกต้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ขั้นตอนในการจัดทำโฉนดที่ดินดังกล่าว มีความรวดเร็วมากขึ้น

infographic

โครงการยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสา เพื่อมีส่วนร่วมและศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน

ก รมพัฒนาที่ดิน หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับหมอดินอาสามืออาชีพที่มีความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้าน ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน เพื่อพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการเกษตร โดยให้สามารถเข้าถึงข้อมูล และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเอง เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลหมอดินอาสาในรูปแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาเป็น Big Data รองรับองค์กร 4.0 เป้าหมาย หมอดินอาสาได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 61,367 ราย

ผลการดำเนินงาน

1) กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการแล้ว จำนวน 61,382 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.02 ของเป้าหมาย 61,367 ราย จำแนกตามหลักสูตร ดังนี้ การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานวันดินโลก ดำเนินการครบตามเป้าหมาย จำนวน 1,200 ราย หลักสูตรการอบรมในวันหมอดินอาสา ดำเนินการแล้ว จำนวน 11,085 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.14 ของเป้าหมาย 11,070 ราย หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการพัฒนาที่ดินตามบริบทของท้องถิ่น ดำเนินการครบตามเป้าหมาย จำนวน 46,597 ราย และหลักสูตรการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ดำเนินการครบตามเป้าหมาย จำนวน 2,500 ราย

2) กิจกรรมส่งเสริมข้อมูลทางวิชาการของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ดำเนินการครบตามเป้าหมายแล้ว จำนวน 12 แห่ง ในส่วนของสถานีพัฒนาที่ดิน ดำเนินการครบตามเป้าหมายแล้ว จำนวน 77 แห่ง และศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน ดำเนินการครบตามเป้าหมายแล้ว จำนวน 231 แห่ง

infographic

โครงการสนับสนุนการปลูกพืชที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง โดยการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และการจัดทำแผนที่ดินรายแปลงของเกษตรกร สามารถเพิ่มรายได้และพัฒนา ทักษะการประกอบอาชีพปลูกพืชทางเลือกที่มีมูลค่าสูง ให้แก่เกษตรกร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และขอการรับรองแหล่งผลิตและระบบการผลิตพืชมาตรฐาน GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งระบบการจัดการสุขลักษณะอาหารในโรงคัดสินค้าเกษตร เป้าหมายเกษตรกรมีรายได้ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพการปลูกพืช ที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลผลิตของเกษตรกรมีคุณภาพที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และมีแหล่งผลิตและระบบการผลิตพืชผัก ผลไม้ ไข่ไก่ กุ้ง ปลา และข้าว ได้รับการรับรองตามมาตรฐานอาหารปลอดภัยจากหน่วยตรวจรับรองทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลการดำเนินงาน

เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ กาญจนบุรี ได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้จากการส่งเสริมชนิดพืชที่เหมาะสม เช่น พืชผัก ไม้ผล ไข่ไก่ และกาแฟ พืชไร่ พืชท้องถิ่น ไม้ดอก ผลิตภัณฑ์แปรรูป จำหน่ายผ่านตลาดท้องถิ่น ตลาดข้อตกลง

ตลาดโครงการหลวง ตลาดออนไลน์ ตลาดอุทยานหลวงราชพฤกษ์ และบริโภค สร้างรายได้ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาอาชีพการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่สูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมมูลค่า 410.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 102.69 ของเป้าหมาย 400.00 ล้านบาท และเกษตรกรบนพื้นที่สูงได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานปลอดภัยและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง 6,987 ราย คิดเป็นร้อยละ 104.28 ของเป้าหมาย 6,700 ราย

infographic

การยางแห่งประเทศไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร ชาวสวนยาง เพื่อลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย อย่างยั่งยืน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างแหล่งรายได้ ให้เกษตรกรชาวสวนยาง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของสวนยางควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน เป้าหมาย ศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือภาครัฐ หรือภาคเอกชน เข้าร่วมลงทุน ดำเนินโครงการบริหารจัดการ คาร์บอนเครดิตของการยางแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งศึกษา ระเบียบ การประเมินผล และระบบการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ผลการดำเนินงาน

การพัฒนาความร่วมมือภาครัฐหรือบริษัทเอกชน เข้าร่วมลงทุนดำเนิน โครงการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตของการยางแห่งประเทศไทยดำเนินการได้ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยการยางแห่งประเทศไทยเขต ดำเนินการสำรวจ ติดตาม ประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ดำเนินการได้ รวม 7 เขต ครบตามเป้าหมายจัดทำ หลักเกณฑ์ผู้ร่วมลงทุน ดำเนินการได้ จำนวน 1 ฉบับ ครบตามเป้าหมาย ประกาศสรรหาผู้ร่วมลงทุนตาม หลักเกณฑ์ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย และการพัฒนาระบบการประเมินผล และระบบการซื้อขาย คาร์บอน เครดิต จัดทำ TOR หาที่ปรึกษาพัฒนาระบบการประเมินผล และระบบซื้อขายคาร์บอนเครดิต ดำเนินการแล้ว 1 ฉบับ ครบตามเป้าหมาย และเสนอระบบประเมิน และระบบการ ซื้อ-ขาย คาร์บอนเครดิต ต่อ ผวก. เพื่อพิจารณา ดำเนินการแล้ว ระบบ ครบตามเป้าหมาย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การจัดทำ TOR เพื่อจ้างที่ปรึกษาในการจัดทำแนวทางการซื้อขายและลงทุนคาร์บอนสะสมล่าช้ากว่า แผนที่กำหนด เนื่องจากมีการแก้ไขร่าง TOR หลายครั้ง หน่วยงานการยางแห่งประเทศไทย ยังไม่มี กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่รองรับการออกระเบียบแนวทางการซื้อขายและลงทุนคาร์บอนสะสม ทำให้ ต้องรับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาแนวทาง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินงานค่อนข้างมาก ดังนั้นควรมีการบริหารความ เสี่ยงเรื่องระยะเวลาการดำเนินงาน โดยกำหนดแผนการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่น มีระยะเวลาในการแก้ไข กรณีเกิดปัญหาในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ถึงสิ้นปีงบประมาณ

infographic

โครงการระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม : แก้ปัญหาการเผาและฝุ่นควันบนพื้นที่สูง

สำ

นักพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
หน่วยงานที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการเกษตรวิถีใหม่ ที่ส่งเสริมการผลิตพืชแบบไม่เผา เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กสำหรับสนับสนุนกิจกรรมการปรับระบบเกษตร ตามความเหมาะสมของพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน และเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการปลูก พืชทดแทน และขยายตลาดสินค้าเกษตรไม่เผา เป้าหมาย ชุมชนเกษตรแบบปลอดการเผา 10 ชุมชน ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

สำรวจ และวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กสำหรับสนับสนุนกิจกรรมการปรับระบบเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย 10 ชุมชน ในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ บ้านแม่มู บ้านแม่วาก บ้านสบแม่รวม บ้านแม่มิงค์ บ้านนาฮ่อง บ้านแม่หางาน บ้านทุ่งแก บ้านแม่หลู บ้านอมลาน และบ้านป่ากล้วย และดำเนินการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรเพื่อปรับเปลี่ยนระบบเกษตร โดยการสร้างบ่อขุดปูพลาสติก จำนวน 18 บ่อ และสร้างท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ 28 กิโลเมตร ในพื้นที่เป้าหมาย 10 ชุมชน และจัดทำระบบทวนสอบ และศึกษาช่องทางการสร้างกลไกการตลาดในการรับซื้อผลผลิต จำนวน 1 เรื่อง โดยกรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด(มหาชน) ได้หารือเกี่ยวกับการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ (แอปพลิเคชัน ฟ.ฟาร์ม) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สำหรับการยืนยันการผลิตพืชแบบไม่เผา ตามมาตรฐาน GAP PM 2.5 FREE

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โครงการฯ มีแผนดำเนินงานในกิจกรรมต้นแบบรับรองการปรับเปลี่ยนพืชหรือกลไก/มาตรการควบคุมการเผา จำนวน 10 ชุมชน และพัฒนาเครื่องมือ/เครื่องจักรสำหรับจัดการเศษวัสดุภาคการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ จำนวน 1 ต้นแบบ

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

โครงการมีระยะเวลาดำเนินโครงการ 2 ปี จึงมีการเบิกจ่ายงบประมาณในปี พ.ศ. 2567 คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

infographic

โครงการส่งเสริมการจัดการเพื่อลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 สำหรับภาคเกษตรอย่างยั่งยืน ภายใต้มาตรฐานการผลิตพืช

กรมวิชาการเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อพัฒนามาตรฐาน GAP PM 2.5 Free และขยายผลพื้นที่การรับรอง เพิ่มพื้นที่ปลูกพืชยืนต้นที่มีศักยภาพทดแทนพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาในพื้นที่นอกเขตชลประทาน/ไม่เหมาะสมสำหรับทำนาปรัง เป้าหมาย แปลงผลิตพืชที่ได้รับการตรวจรับรองการผลิตพืชแบบไม่เผา GAP PM 2.5 Free จำนวน 2,200 แปลง (จังหวัดเชียงใหม่ 1,200 แปลง และจังหวัดพะเยา 1,000 แปลง)

ผลการดำเนินงาน

พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีแปลงที่ได้รับการรับรอง GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง มกษ.4402-2553 และพืชอาหาร มกษ.9001-2564 จำนวน 1,472 แปลง คิดเป็นร้อยละ 122.67 เกษตรกรได้รับใบรับรอง 932 ราย คิดเป็นร้อยละ 233.00 พื้นที่ 14,633 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 292.66 ครบตามเป้าหมาย ทั้งนี้ มีแปลงเกษตรกรที่ผ่านการตรวจไม่เผา PM 2.5 Free Plus แล้ว จำนวน 720 แปลง เกษตรกร 585 ราย พื้นที่ 8,125.35 ไร่ (ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างตรวจกระบวนการผลิตข้าวโพดเมล็ดแห้งแบบไม่เผา เพื่อลดปัญหาฝุ่น PM 2.5 (PM 2.5 Free Plus)

พื้นที่จังหวัดพะเยา มีแปลงที่ได้รับการรับรอง GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง (มกษ.4402-2553) จำนวน 606 แปลง คิดเป็นร้อยละ 151.50 เกษตรกรได้รับใบรับรอง 430 ราย คิดเป็นร้อยละ 107.50 พื้นที่ 5,161 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 129.02 ครบตามเป้าหมาย โดยเกษตรกรใช้วิธีการไถกลบ

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

งบประมาณบางรายการไม่ได้ เช่น ค่าจ้างเหมาวิเคราะห์ ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน ควรพิจารณาปรับปรุงรายการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ และในส่วนของการประสานงาน/ติดตามงาน เพื่อขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ยังไม่ได้รับความร่วมมือ ส่งผลให้การรายงานขาดความสมบูรณ์ในบางกิจกรรม

infographic

โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง

กรมประมง หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนองค์การชุมชนประมงท้องถิ่นให้มีส่วนร่วม ในการบำรุงรักษา การอนุรักษ์การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน พร้อมส่งเสริม และสนับสนุนการขึ้นทะเบียนองค์การชุมชนประมงท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง สามารถพัฒนาศักยภาพของสมาชิกองค์การชุมชนประมงท้องถิ่นให้ประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป้าหมาย สมาชิกองค์การชุมชนประมงท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง คัดเลือกองค์การชุมชนประมงท้องถิ่น 200 องค์การชุมชน ครบตามเป้าหมาย โดยแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง ในระดับพื้นที่ มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับองค์การชุมชนประมงท้องถิ่นและแนะนำแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ทั้งนี้ องค์การชุมชนประมงท้องถิ่นจัดทำโครงการ/กิจกรรม พร้อมแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ยื่นต่อสำนักงานประมงจังหวัด และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกรมประมง (FC) พิจารณาอนุมัติโครงการ/กิจกรรม เรียบร้อยแล้ว 200 องค์การชุมชน ครบตามเป้าหมาย โดยสำนักงานประมงจังหวัดโอนเงินงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ให้กับองค์การชุมชนประมงท้องถิ่นแล้ว 200 องค์การชุมชน ครบตามเป้าหมาย และกิจกรรมติดตามผลการพัฒนาอาชีพและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนประมงมีการติดตามผลแล้ว 924 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การจัดสรรงบประมาณ (งบเงินอุดหนุน) แบ่งเป็น 2 งวด ทำให้การดำเนินงานในบางองค์การชุมชนประมงท้องถิ่น ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การชุมชนประมงท้องถิ่น

infographic

โครงการประมงอาสาพาลากกลับบ้าน

กรมประมง หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประชากรสัตว์น้ำรุ่นใหม่ในแหล่งต้นน้ำ 3 พื้นที่ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ หนองหาร จังหวัดสกลนคร และกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา ด้วยชุดเพาะฟัก แบบเคลื่อนที่ (mobile hatchery) เพิ่มแหล่งอาหารโปรตีน จากสัตว์น้ำ และเพิ่มรายได้ให้กับชาวประมง และเกษตรกร และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงของชุมชน เป้าหมาย ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรในแหล่งน้ำสำคัญ 3 แหล่ง รวม 110 ล้านตัว

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำสำคัญ ดำเนินการเพาะพันธุ์ขยายพันธุ์ปลา ด้วยชุดเพาะฟักแบบเคลื่อนที่ (mobile hatchery) รวมทั้งสิ้น 118.28 ล้านตัว คิดเป็นร้อยละ 107.53 ของเป้าหมายทั้งหมด 110 ล้านตัว ประกอบด้วย พื้นที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30.58 ล้านตัว พื้นที่หนองหาร จังหวัดสกลนคร จำนวน 41.20 ล้านตัว และพื้นที่กว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 46.50 ล้านตัว

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การอพยพของพ่อแม่พันธุ์ปลาไม่เป็นไปตามฤดูกาล ควรใช้พ่อแม่พันธุ์ปลาจากบ่อดินของหน่วยผลิต หรือรวบรวม โดยรับซื้อพ่อแม่พันธุ์ปลาธรรมชาติจากชาวประมง และรวบรวมปลาระยะวัยเจริญพันธุ์มาขุน สำหรับเป็นพ่อแม่พันธุ์ และแหล่งอาศัยของลูกปลาวัยอ่อนมีความเหมาะสมน้อย ส่งผลให้ลูกปลามีอัตราการรอดน้อย ควรให้ชุมชนเพิ่มขนาดลูกปลา โดยจัดทำคอกสำหรับอนุบาลลูกปลาวัยอ่อนใน แหล่งน้ำจวนมีขนาดที่เหมาะสม จึงปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อเป็นการเพิ่มอัตราการรอดได้ถึงร้อยละ 10

infographic

โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

กรมชลประทาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานแก่เกษตรกร และราษฎรที่อยู่ใน เขตพื้นที่โครงการ เพื่อสร้างความมั่นคง ด้านน้ำ และรองรับความต้องการใช้น้ำด้านต่าง ๆ รวมถึงใช้เป็น เครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อบรรเทาอุทกภัยอีก ทางหนึ่ง เป้าหมาย พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อสร้างความ มั่นคงด้านน้ำให้แก่เกษตรกร และราษฎรที่อยู่ในเขตพื้นที่ โครงการ

ผลการดำเนินงาน

สามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 54,190 ไร่ โดยมีปริมาณน้ำเก็บกักเพิ่มขึ้น 52.71 ล้านลูกบาศก์เมตร คริวเรือนได้รับ ประโยชน์ 26,471 คริวเรือน และมีแหล่งน้ำชุมชน/ชนบท เพิ่มขึ้น 59 แห่ง โดยกิจกรรมก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ ขนาดกลาง ดำเนินการเพิ่มพื้นที่ชลประทานแล้ว 23,840 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 95.95 ของเป้าหมาย 24,847 ไร่ มีปริมาณน้ำ เก็บกักเพิ่มขึ้น 52.26 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 79.73 ของเป้าหมาย 65.55 ล้านลูกบาศก์เมตร และมี คริวเรือนได้รับประโยชน์แล้ว 5,685 คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.99 ของเป้าหมาย 21,874 คริวเรือน กิจกรรมก่อสร้างแหล่ง น้ำและระบบส่งน้ำเพื่อชุมชน/ชนบท ดำเนินการเพิ่มพื้นที่ ชลประทานแล้ว 30,350 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.93 ของ เป้าหมาย 144,990 ไร่ ก่อสร้างแหล่งน้ำชุมชน/ชนบทเสร็จ แล้ว 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.60 ของเป้าหมาย 301 แห่ง และมีคริวเรือนได้รับประโยชน์แล้ว 16,560 คริวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 24.44 ของเป้าหมาย 67,750 คริวเรือน และกิจกรรม ก่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่รับน้ำ มีปริมาณน้ำเก็บกักเพิ่มขึ้น 0.45 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น ร้อยละ 1.88 ของเป้าหมาย 23.94 ล้านลูกบาศก์เมตร และมีคริวเรือนได้รับประโยชน์แล้ว 4,226 คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของเป้าหมาย 10,565 คริวเรือน ในส่วนของกิจกรรมการปรับปรุงเพิ่ม ประสิทธิภาพงานชลประทาน อยู่ระหว่างดำเนินการ เนื่องจากกรมชลประทานได้ดำเนินการขยายเวลา การเบิกจ่ายงบประมาณอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยในระยะแรกได้ดำเนินการขยายเวลา 6 เดือน ซึ่งหากมีรายการที่ทำข้อผูกพันแล้ว เบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จจะขยายเวลาอีก 6 เดือน รวมเป็น 12 เดือน

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) ในบางพื้นที่มีฝนตกหนัก และเกิดปัญหาอุทกภัย น้ำท่วมในพื้นที่ก่อสร้าง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนดไว้ กรณีพื้นที่เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ควรมีการขยายเวลาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่กรมชลประทานในพื้นที่ควรมีการติดตามงานอย่างใกล้ชิด หากพื้นที่สามารถดำเนินการได้ ควรเร่งรัดการดำเนินงานของผู้รับจ้างงาน โดยมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่แล้วเสร็จอย่างชัดเจน

2) การแก้ไขแบบสัญญา เนื่องจากสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ในที่ดินของราษฎรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ต้องมีการปรับแก้ไขแบบสัญญาในการก่อสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้การปฏิบัติงานมีความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด กรมชลประทานและผู้รับจ้างงานควรร่วมกันพิจารณาแบบสัญญาจ้าง (เดิม) ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งหากพบว่ามีเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร ควรเร่งดำเนินการหารือร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง และข้อกำหนดในการก่อสร้าง รวมทั้งมีการขยายระยะเวลาในการทำงาน โดยมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่แล้วเสร็จอย่างชัดเจน

3) ผู้รับจ้างงานนำเครื่องจักร และเครื่องมือเข้าปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความล่าช้า กรมชลประทาน ควรดำเนินการส่งหนังสือแจ้งเร่งรัดการดำเนินงานไปยังผู้รับจ้าง พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จอย่างชัดเจน ซึ่งหากผู้รับจ้างยังไม่เข้าดำเนินการตามที่กำหนด อาจพิจารณายกเลิกสัญญาจ้างต่อไป

infographic

๔ การยกระดับสินค้าเกษตรเสริมศักยภาพเกษตรกร

ภาพรวม

ขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยอำนวยการขับเคลื่อนโครงการตามกลไกระดับจังหวัด 76 ครั้ง และอำนวยการขับเคลื่อนโครงการตามกลไกระดับอำเภอ 825 ครั้ง ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน 878 แผน จัดทำ Project Idea โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า 1,239 แผน และคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน 1,870 ราย

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เพื่อ ทบทวนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้ง จัดทำแผนงาน/โครงการ ด้านการเกษตรที่มีความเชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งได้มาจากปัญหาและความต้องการ ของประชาชนที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อยกระดับการผลิตสินค้า เกษตรระดับหมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ) เพื่อสร้างเสริมให้อาสาสมัครเกษตรระดับหมู่บ้านสามารถเป็นกลไก หลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อบูรณาการการทำงานด้าน การเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมในระดับหมู่บ้าน เป้าหมาย อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการทบทวนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้ง จัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร อำเภอละ 1 หมู่บ้าน จำนวน 878 หมู่บ้าน ใน 76 จังหวัด และสนับสนุนให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านในหมู่บ้านเป้าหมาย หมู่บ้านละ 3 ราย จำนวนทั้งสิ้น 2,634 ราย

ผลการดำเนินงาน

ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ ให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย แต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ 878 อำเภอ ครบตามเป้าหมาย ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 76 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย ประชุมคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ (หรือคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) 825 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 93.96 ของเป้าหมาย 878 ครั้ง คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ หรือคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ดำเนินการ ดังนี้ 1. ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน 878 แผน ครบตามเป้าหมาย 2. จัดทำ (Project Idea) โครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า 1,239 แผน คิดเป็นร้อยละ 149.12 ของเป้าหมาย 878 แผน 3. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานของหมู่บ้าน 813 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 92.60 ของเป้าหมาย 878 หมู่บ้าน 4. คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) 878 หมู่บ้านได้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน 1,870 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.99 ของเป้าหมาย 2,634 ราย และจัดส่งแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า และสื่อประชาสัมพันธ์หมู่บ้านให้สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ. 878 แผน ครบตามเป้าหมาย และการติดตามและประเมินผล 76 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) การหาและคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทำได้ยาก เนื่องจากในพื้นที่เป้าหมายมีเกษตรกรที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดมีจำนวนน้อยหรือบางส่วนไม่ต้องการที่จะมาเป็นอาสาสมัครเกษตรระดับหมู่บ้าน

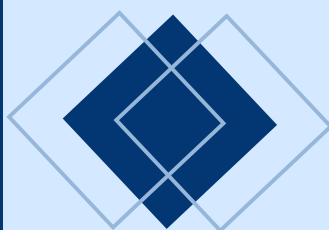
2) เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจในการขับเคลื่อนแผนธุรกิจเพื่อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน/กองทุนต่าง ๆ เนื่องจากไม่ต้องการที่จะมีภาระผูกพันในอนาคต

3) การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเข้าสู่การสนับสนุนของหน่วยงานรัฐขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เนื่องจากต้องใช้เวลาในการของบประมาณ อาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในช่วงเวลานั้นได้

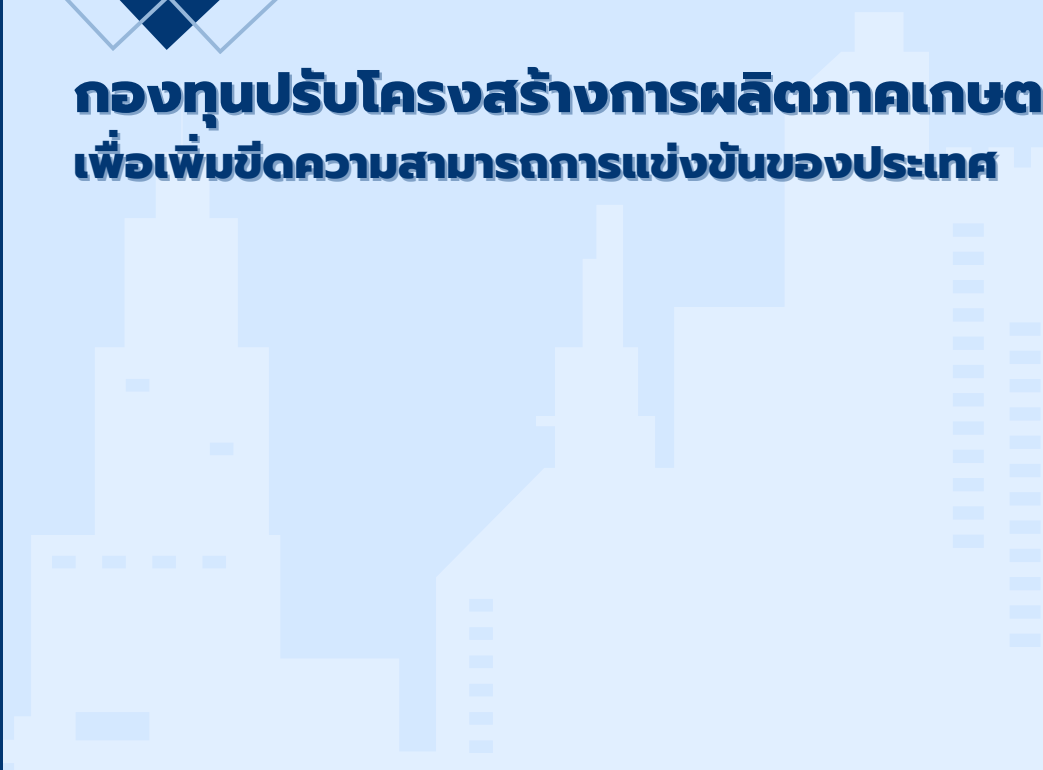

infographic

**กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ**

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA ปี 2567

ศูนย์ประเมินผล ร่วมกับส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตรดำเนินการติดตามโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA ปี 2567 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

สาระสำคัญของโครงการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศอนุมัติโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาดโคเนื้อรองรับ FTA เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2563 ตามที่กรมปศุสัตว์เสนอ โดยกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ สนับสนุนงบประมาณ 161,781,560 บาท ระยะเวลา 8 ปี ต่อมาติดคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2566 ให้มีการปรับแผนการดำเนินงานโครงการเป็นระยะเวลา 10 ปี (วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2573)

ผลการดำเนินงานปีที่ 5 ระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2567 พบว่า

1) กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตโคระบบโลจิสติกส์ครบวงจรห่วงโซ่อุปทานให้วิสาหกิจชุมชนฯ มีเป้าหมายรับซื้อโค 1,947 ตัว ขณะนี้ยังไม่มีการรับซื้อโค

2) กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการแปรรูปและขยายโอกาสทางการตลาด บริษัท พรีเมียมบีฟ จำกัด พบว่า การเลี้ยงโคก่อนขุน และจัดหาปัจจัยการผลิต ดำเนินการได้ 105 ตัว คิดเป็นร้อยละ 10.29 ของเป้าหมาย 1,020 ตัว และการซื้อโคขุนปลายน้ำเพื่อแปรรูปดำเนินการได้ 415 ตัว คิดเป็นร้อยละ 21.61 ของเป้าหมาย 1,920 ตัว

ผลการติดตามโครงการ

ศูนย์ประเมินผล และส่วนบริหารกองทุนภาคการเกษตร ร่วมติดตามผลการดำเนินงานโครงการในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ตาก และเชียงราย ช่วงระหว่างวันที่ 9 - 13 กันยายน 2567 ได้แก่ วิชากิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ วิชากิจชุมชนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาโคเนื้อจังหวัดตาก และเครือข่ายวิชากิจชุมชนโคเนื้อล้านนา จังหวัดเชียงราย สรุปผลการติดตาม ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการ วิชากิจชุมชนฯ ทั้ง 3 แห่ง มีคณะกรรมการวิชากิจชุมชนฯ เป็นผู้ดำเนินการ ดังนี้ 1.1) วิชากิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวนโคของโครงการฯ คงเหลือ 19 ตัว อายุเฉลี่ยประมาณ 2 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 600 กิโลกรัมต่อตัว กระจายอยู่ในคอกกลางของกรรมการวิชากิจชุมชนฯ โดยคาดว่าจะจำหน่ายโคได้ในราคา 100 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 60,000 บาทต่อตัว 1.2) วิชากิจชุมชนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาโคเนื้อตาก จังหวัดตาก มีจำนวนโคของโครงการฯ คงเหลืออยู่ที่คอกกลางของวิชากิจชุมชนฯ 12 ตัว อายุเฉลี่ยประมาณ 2 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 400 กิโลกรัมต่อตัว คาดว่าจะจำหน่ายโคได้ในราคา 60 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 24,000 บาทต่อตัว 1.3) เครือข่ายวิชากิจชุมชนโคเนื้อล้านนา จังหวัดเชียงราย มีการพัฒนาฟาร์มสมาชิกเข้าสู่ระบบ GFM จำนวน 80 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 20.51 ของสมาชิกวิชากิจชุมชนฯ ที่เลี้ยงโค 390 ราย คงเหลือโคขุนของโครงการ ในคอกกลางของวิชากิจชุมชนฯ 64 ตัว อายุเฉลี่ย 2 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 500 กิโลกรัมต่อตัว โดยคาดว่าจะจำหน่ายโคให้กับบริษัทฯ ได้ในราคา 100 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 50,000 บาทต่อตัว

2) แผนการผลิตและแผนการตลาดของวิชากิจชุมชนฯ

2.1) แผนการผลิต วิชากิจชุมชนฯ ทั้ง 3 แห่ง มีการเสนอขอปรับแผนดังนี้ (1) วิชากิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ขอปรับเปลี่ยนแผนการผลิตจากเดิมเลี้ยงโคขุนเป็นเลี้ยงแม่โคเนื้อเพื่อผลิตลูก เริ่มเลี้ยงตั้งแต่ ปี 2567 ซึ่งมีคณะกรรมการ ที่ร่วมเลี้ยงแม่โคเนื้อเพื่อผลิตลูก จำนวน 6 ราย รายละ 8 ตัว รวมแม่โค 48 ตัว อัตราการให้ลูกไม่น้อยกว่ารายละ 5 ตัวต่อปี ปัจจุบันมีการจัดหาแม่โคเข้ามาเลี้ยงแล้ว จำนวน 15 ตัว โดยใช้เงินทุนส่วนหนึ่งมาจากเงินหมุนเวียนของวิชากิจชุมชนฯ (2) วิชากิจชุมชนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาโคเนื้อตาก จังหวัดตาก ขอปรับแผนการผลิตจากเดิมที่เลี้ยงโคก่อนขุน เป็นการซื้อโคมาเลี้ยงขุน จำหน่ายเดือนละ 80 ตัว โดยมีแผนเริ่ม

ดำเนินการตั้งแต่ปี 2567 ถึงปี 2573 หลังจากนั้นในปี 2574 จนถึงปี 2577 จะรับซื้อโคมาเลี้ยงขุน จำหน่ายเพิ่มขึ้นเป็นเดือนละ 100 ตัว ซึ่งจะนำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายมาบริหารจัดการภายในวิสาหกิจชุมชนฯ และนำมาชำระหนี้ต่อไป 3. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อล้านนา จังหวัดเชียงราย ขอปรับแผนการผลิต โดยมีแผนนำโคเข้าขุน เดือนละ 20 ตัว อย่างต่อเนื่องทุกเดือนจนถึงปี 2583 โดยปรับราคาซื้อโคก่อนขุนจากเกษตรกรสมาชิก จากเดิมกิโลกรัมละ 100 บาท คงเหลือ กิโลกรัมละ 80 บาท โดยจำหน่ายให้ตลาดปลายทาง ได้แก่ บริษัท พรีเมียมบีฟ จำกัด และบริษัท ลานนาบีฟ จำกัด เดือนละประมาณ 25 ตัว และบริษัทชำระเงินค่าโคหลังครบกำหนดระยะเวลา ภายใน 60 วัน ตามเงื่อนไขคู่มือปฏิบัติงานโครงการฯ FTA

2.2) แผนการตลาด วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ มีแผนดำเนินการตลาดเอง ซึ่งเป็นตลาดภายในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง และรายได้ส่วนที่เหลือจะนำมาบริหารจัดการภายในวิสาหกิจชุมชนฯ ต่อไป สำหรับวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อตาก จังหวัดตาก ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อหาผู้รับซื้อในพื้นที่ และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อล้านนา จังหวัดเชียงราย ยังคงมีแผนการตลาดตามเงื่อนไขโครงการฯ FTA โดยจะส่งโคขุนให้กับบริษัท พรีเมียม บีฟ จำกัด และบริษัท ลานนา บีฟ จำกัด เป็นหลัก และจะดำเนินการหาตลาดรายใหม่เพิ่ม เพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินงาน

3) ปัญหา/อุปสรรค จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนฯ

3.1) เกษตรกรไม่มีเงินทุนในการปรับปรุงฟาร์มเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม เพราะค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง รวมทั้งการเลี้ยงโคหากเลี้ยงนานจะส่งผลต่อค่าใช้จ่ายอาหารสัตว์ และการบริหารจัดการคอกเพิ่มขึ้น

3.2) ราคาโคตกต่ำ ส่งผลต่อการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน รวมทั้งเนื้อโคที่นำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาสูงกว่า ส่งผลให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนไปบริโภคเนื้อโคจากต่างประเทศมากกว่า

3.3) การจำหน่ายโคให้ปลายทาง บริษัท พรีเมียมบีฟ จำกัด พบว่า ทางบริษัทฯ ค้างชำระเงินค่าโค กับวิสาหกิจชุมชนฯ ส่งผลให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อนำมาบริหารจัดการรับซื้อโคจากสมาชิกเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2567

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) ฟาร์มของวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีตากฟ้า และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อตากฟ้า ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงฟาร์มสูง อีกทั้งกรรมการและสมาชิกเห็นว่า ไม่ส่งผลต่อราคาจำหน่ายโค ดังนั้น กรมปศุสัตว์ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนฯ

2) ผลการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนฯ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากความผันผวนของราคาโค รวมถึงต้นทุนค่าอาหารสัตว์สูง และไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงเตรียมดำเนินการเสนอขอปรับแผนการผลิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละวิสาหกิจชุมชนฯ ทั้งนี้ควรหารือร่วมกับกรมปศุสัตว์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3) การปรับแผนการผลิตและการตลาดของวิสาหกิจชุมชนฯ ควรกำหนดราคารับซื้อโคจากเกษตรกรให้ชัดเจน เช่น กำหนดรับซื้อโคราคา 80 บาทต่อกิโลกรัม

4) ส่วนบริหารกองทุนฯ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมปศุสัตว์ วิสาหกิจชุมชนฯ ทั้ง 4 แห่ง และบริษัท พรีเมียมบีฟ จำกัด ควรร่วมจัดประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

งานประเมินผล

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2564 - 2566

สาระสำคัญของโครงการ

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี 2564 - 2566 จากการดำเนินงานของ 8 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) กรมการข้าว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมประมง และกรมปศุสัตว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

ผลการประเมิน

1) ด้านงบประมาณ ได้รับจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 2,047.92 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายงบประมาณ 2,000.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.70 โดยเจ้าหน้าที่ร้อยละ 78.57 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเหมาะสม ส่วนที่เหลือร้อยละ 21.43 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับไม่เหมาะสมกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกรที่ต้องรับผิดชอบและพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบที่กระจายทั่วทั้งจังหวัด ซึ่งมีระยะทางห่างไกลค่อนข้างมาก

2) ผลผลิตของโครงการ พบว่า การดำเนินงาน ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้เฉลี่ยร้อยละ 120.89 สามารถจำแนกการดำเนินโครงการ การตามหน่วยงาน มีรายละเอียดดังนี้

◆ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เตรียมความพร้อมเกษตรกร และพัฒนา ศักยภาพบุคลากรเพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐาน 2,664 ราย (ร้อยละ 145.57) พัฒนาศักยภาพบุคลากรและ องค์กร 2,489 ราย (ร้อยละ 199.12) เชื่อมโยงการผลิต - การตลาดสินค้า Q ดำเนินการส่งเสริมร้านค้า 947 ร้าน (ร้อยละ 112.07) ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 152.25

◆ กรมส่งเสริมการเกษตร พัฒนาเจ้าหน้าที่ตามระบบการจัดการคุณภาพและมาตรฐาน GAP 1,201 ราย (ร้อยละ 100.08) ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP โดยจัด อบรมให้แก่เกษตรกร 40,040 ราย (ร้อยละ 100.10) และส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP ให้กลุ่มเกษตรกร 18 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 98.61

◆ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สนับสนุนการทำเกษตรปลอดภัยสำหรับสินค้าผักและผลไม้ โดยมีสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วม 2,166 ราย (ร้อยละ 127.41) ส่งเสริมการทำเกษตร ปลอดภัยสินค้าพืชสมุนไพร โดยมีสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วม 100 ราย และดำเนินการส่งเสริมการทำเกษตร ปลอดภัยในพื้นที่นิคมสหกรณ์ มีสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วม 1,200 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ในภาพรวม สามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 105.95

◆ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การ มหาชน) ถ่ายทอดเทคโนโลยีและการเรียนรู้การ ผลิตพืช - สัตว์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้แก่ เกษตรกร 19,306 ราย (ร้อยละ 133.14) พัฒนา พื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง (ร้อยละ 133.33) ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 131.61

◆ กรมการข้าว ตรวจสอบและรับรองระบบ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ข้าวอินทรีย์ และข้าว GAP แบบกลุ่ม 10,699 กลุ่ม (ร้อยละ 103.77) ตรวจสอบติดตาม ควบคุม กำกับ สถานประกอบการ ธุรกิจเมล็ดพันธุ์ควบคุม/สินค้าข้าว Q 3,679 แห่ง (ร้อยละ 294.32) ในภาพรวมสามารถดำเนินงาน ได้ร้อยละ 129.75

♦ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตรวจสอบรับรองสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรฐาน GAP ให้เกษตรกร 1,038 ราย (ร้อยละ 103.80) แต่งตั้งผู้ตรวจประเมินเพื่อเตรียมการ ตรวจสอบประเมิน ตรวจสอบประเมินการรับรอง 94 ราย ครบตามเป้าหมาย ฝึกอบรมผู้ตรวจประเมิน 279 ราย (ร้อยละ 116.25) ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 109.39

♦ กรมประมง พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน โดยพัฒนาผู้ประกอบการ 62,697 แห่ง (ร้อยละ 114.50) พัฒนาระบบคุณภาพการตรวจสอบรับรองสู่มาตรฐานสากล 506 รายการ (ร้อยละ 112.20) พัฒนาผลิตภัณฑ์ประมง ส่งเสริมศักยภาพเกษตรกร 955 ราย (ร้อยละ 124.03) ในภาพรวม สามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 111.65

♦ กรมปศุสัตว์ ตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ ให้แก่สถานประกอบการ 215,470 แห่ง (ร้อยละ 145.37) พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม ฮาลาลด้านปศุสัตว์ โดยตรวจสอบสถานประกอบการ 914 แห่ง (ร้อยละ 115.70) และดำเนินการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน 28,476 แห่ง (ร้อยละ 114.01) ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 115.47

ผลลัพธ์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 99.06 มีการนำความรู้ไปปฏิบัติ เช่น การดูแลรักษาผลผลิตที่ถูกต้องตามหลัก GAP วิธีการจัดเก็บสารเคมี และการใช้สารเคมีในปริมาณที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรร้อยละ 0.94 ไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติ เนื่องจากเกษตรกรบางรายมีการพัฒนากระบวนการผลิตให้เข้าสู่การทำเกษตรแบบอินทรีย์ที่ไม่ต้องใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีอยู่แล้ว

2) การรับรองมาตรฐาน เกษตรกรร้อยละ 99.61 ได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว โดยเกษตรกรที่ได้รับการรับรองร้อยละ 91.50 ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และเกษตรกรร้อยละ 8.11 ได้รับการรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ ยังมีเกษตรกรร้อยละ 0.39 ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากอยู่ในขั้นตอนการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP

3) ด้านการตลาด เกษตรกรร้อยละ 17.14 ได้รับการส่งเสริมด้านการตลาดจากเจ้าหน้าที่โดยมีการสร้างเวทีจัดทำแผนการผลิตและเชื่อมโยงเครือข่าย

ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 82.86 ไม่ได้รับการส่งเสริมด้านการตลาด เนื่องจากเกษตรกรมีตลาดรองรับอยู่แล้วตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการ สามารถหาตลาดด้วยตนเอง และเกษตรกรบางส่วนจำหน่ายผลผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรที่ตนเองเป็นสมาชิกจึงไม่ขอให้เจ้าหน้าที่ประสานงานเรื่องการตลาดให้

4) รายได้สุทธิของเกษตรกร พิจารณาจากรายได้หักกับค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยของเกษตรกร โดยจะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมหลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 13,000.99 บาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.51

5) มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาและปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้และเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยเฉลี่ยของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.93

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) ข้อค้นพบ เกษตรกรมีการยื่นขอรับรองมาตรฐานจำนวนมากเกินเป้าหมายของหน่วยงาน และในอนาคตเกษตรกรส่วนใหญ่คาดว่าจะขอต่ออายุการรับรองมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่มีช่องทางการยื่นขอการรับรองผ่านเจ้าหน้าที่เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังมีเกษตรกรที่ติดปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่จะยื่นขอรับรองฯ ซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์หรือไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ทำให้ไม่สามารถขอรับการรับรองได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการใช้ประโยชน์จากใบรับรองฯ ปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตรดำเนินการตรวจประเมินเบื้องต้นให้กับเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรคัดกรองแล้ว เป็นการช่วยให้มีโอกาสผ่านการรับรองฯ สูงขึ้นกว่าเกษตรกรที่ยื่นขอรับการรับรองกับกรมวิชาการเกษตรโดยตรง ข้อเสนอแนะ หน่วยงานควรเตรียมการรองรับปริมาณความต้องการของเกษตรกร ในการขอรับรองมาตรฐานที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เช่น ประชาสัมพันธ์ แนะนำให้เกษตรกรยื่นขอรับการตรวจรับรองผ่านระบบออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรที่อยู่พื้นที่ห่างไกล ทั้งนี้ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำในรายละเอียดของเอกสารประกอบการยื่นขอรับรองมาตรฐาน

2) รายได้ของเกษตรกร ข้อค้นพบ รายได้จากจำหน่ายสินค้าที่ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) ยังไม่เพิ่มขึ้นจากเดิมมากนัก เนื่องจากราคาสินค้าขึ้นอยู่กับผู้รับซื้อเป็นผู้กำหนด ข้อเสนอแนะ ควรมีการผลักดันราคาสินค้าที่ได้รับการรับรองฯ ให้สูงขึ้นกว่าสินค้าเกษตรที่ผลิตแบบทั่วไป อีกทั้งควรหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าดังกล่าว รวมทั้งควรประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับผู้บริโภค เพื่อให้เห็นความสำคัญและความแตกต่างของการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยกับสินค้าทั่วไป

การบริหารจัดการกลุ่มยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สาระสำคัญของโครงการ

การประเมินผลการบริหารจัดการกลุ่มยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พื้นที่เป้าหมาย 32 จังหวัด จำนวน 337 แปลง จำนวนตัวอย่าง 2,363 ราย ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่หน่วยงานรับผิดชอบกลุ่มยกระดับแปลงใหญ่ 337 ราย ประธานกลุ่มเกษตรกร 337 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1,689 ราย สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

ผลการประเมิน

การประเมินผลต่อเนื่องโดยอ้างอิงข้อมูลจากรายงานการประเมินผลโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยนำเสนอผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่ 5 ด้าน ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานโครงการในปี 2566 เทียบกับผลการดำเนินงานก่อนมีโครงการ ในปี 2564 รายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5.79 เนื่องจากเกษตรกรได้รับผลกระทบจากราคาปัจจัยการผลิตปรับสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าปุ๋ยเคมี ค่าสารกำจัดวัชพืช/ศัตรูพืช ค่าพันธุ์อาหารสัตว์ เกษตรกรบางรายประสบภัยแล้งจึงมีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้น้อย

2) ด้านการเพิ่มผลผลิต เกษตรกรมีผลผลิตต่อหน่วยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.36 เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มบางสินค้า ได้แก่ สับปะรด มังคุด มะขามหวาน ผัก/สมุนไพร ผึ้งพันธุ์ และผึ้งโพรง มีผลผลิตลดลงจากปัจจัยภายนอกอื่นเข้ามากระทบในช่วงเพาะปลูก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคพืช แมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรกลุ่มสินค้าบางชนิดที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้สูงกว่าร้อยละ 20.00 ได้แก่ กลุ่มไม้ผล และกลุ่มพืชผัก/สมุนไพร

3) ด้านการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 47.28 ผลิตสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผล กลุ่มประมง และกลุ่มปศุสัตว์ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสูงกว่าร้อยละ 60.00 ทั้งนี้เกษตรกรที่มีใบรับรองร้อยละ 94.63 มีแนวโน้มต่ออายุใบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสด้านการตลาด และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าของตนเอง

4) ด้านการตลาด/เชื่อมโยงตลาด กลุ่มเกษตรกรยกระดับแปลงใหญ่ร้อยละ 10.46 มีการทำสัญญาซื้อ - ขาย ผลผลิต ที่เหลือจำหน่ายผลผลิตในตลาดทั่วไป ร้อยละ 17.75 มีการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและโอกาสทางการค้า โดยสามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายจากช่องทางออนไลน์ และร้อยละ 20.53 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าจากการใช้เครื่องมือที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการในการพัฒนาและแปรรูปสินค้า

5) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มเกษตรกรยกระดับแปลงใหญ่ร้อยละ 92.83 สามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มและบริหารจัดการเครื่องจักรกลฯ และอุปกรณ์ทางการเกษตร ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ร้อยละ 72.58 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายแปลงใหญ่ โดยส่วนใหญ่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเกษตรกร และมีการรวมกลุ่มเพื่อต่อรองราคาในการจัดซื้อปัจจัยการผลิต และการจำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 84.49 และ 77.42 ตามลำดับ

ข้อค้นพบ

1) การลดค่าใช้จ่ายการผลิต เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิตได้จากการใช้บริการเครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่ม แต่ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากบางกลุ่มคิดค่าบริการไม่แตกต่างจากผู้ให้บริการเอกชนในพื้นที่ ประกอบกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) การเพิ่มผลผลิต เกษตรกรมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากนัก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติในช่วงฤดูการเพาะปลูก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรค แมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตเสียหาย

3) คุณภาพผลผลิต เกษตรกรที่ผลิตเพื่อจำหน่ายมีการผลิตสินค้าได้มาตรฐานมากขึ้น เนื่องจากต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตสินค้าประกอบการจำหน่ายทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น ประกอบกับมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยเพิ่มขึ้น เช่น การผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อให้เหมาะสมกับชนิดพืชที่ปลูก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น

4) กลุ่มเกษตรกรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายน้อย โดยเฉพาะการเชื่อมโยงทางธุรกิจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการหรือแหล่งรับซื้อผลผลิต

5) การให้บริการเครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่ม เกษตรกรบางส่วนใช้บริการเครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่มยังไม่ครบทุกรายการ เนื่องจากบางกลุ่มมีจำนวน และขนาดของเครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตรไม่สอดคล้องกับจำนวนพื้นที่เพาะปลูก และจำนวนเกษตรกรที่ต้องการใช้บริการ รวมทั้งเกษตรกรบางรายมีเครื่องจักรกลฯ และอุปกรณ์ทางการเกษตรเป็นของตนเอง จึงไม่ได้ใช้บริการของกลุ่ม

6) การบริหารจัดการกลุ่ม เกษตรกรยังขาดความรู้เชิงลึกเรื่องการบริหารจัดการในรูปแบบนิติบุคคล การจัดการทรัพย์สิน ภาษี กฎหมาย และการทำบัญชีนิติบุคคล ซึ่งกลุ่มเกษตรกรยังต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลให้คำปรึกษาด้านต่างๆ โดยเฉพาะแนวทางการดำเนินงานในรูปแบบนิติบุคคล การทำบัญชี รวมถึงการบริหารจัดการเครื่องจักรกลฯ ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการดูแล ซ่อมแซมในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะ

➤ หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการ กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ ควรดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1) ในกรณีที่มีการดำเนินโครงการในลักษณะนี้ ควรมีการพิจารณาทบทวนคู่มือ เงื่อนไขหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างเครื่องจักรกลฯ พื้นที่ก่อสร้างอาคาร และการใช้งาน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถจัดซื้อเครื่องจักรกลฯ และอุปกรณ์ ได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2) การสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรหรืออุปกรณ์ทางการเกษตร ควรให้กลุ่มแปลงใหญ่มีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ

3) การส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลการเกษตรหรืออุปกรณ์ทางการเกษตรให้สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ โดยเชื่อมโยงกับโครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทาง

การเกษตร หรือโครงการสร้างเครือข่ายบริการ เครื่องจักรกลทางการเกษตรร่วมกันของชุมชน ซึ่งมีเกษตรกรเป้าหมายเป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่เช่นเดียวกัน และส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำ ความรู้จากการอบรมไปเผยแพร่ต่อไป พร้อม สนับสนุนช่องทางการจัดหาอะไหล่ที่มีราคา เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรสามารถดูแลอุปกรณ์ ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

4) การจัดทำฐานข้อมูลเครื่องจักรกลฯ หรืออุปกรณ์ทางการเกษตรของกลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่ให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย สามารถแลกเปลี่ยน หรือหมุนเวียนการใช้งาน เครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์ทางการเกษตรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งให้บริการกับเกษตรกร ในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อสร้างอาชีพ และสร้าง รายได้ให้กับกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อนำไปเป็น ค่าใช้จ่ายในการดูแลซ่อมแซมเครื่องจักรกลฯ หรืออุปกรณ์ทางการเกษตรของกลุ่มต่อไป

5) การใช้หลักตลาดนำการผลิตสำหรับ สินค้าและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแปลงใหญ่ โดยเร่ง พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้รับการรับรอง มาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรลุ ภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ของตนเอง และขยาย ช่องทางการตลาดให้มากขึ้น ทั้งตลาด Online และ Offline โดยมีหน่วยงานพี่เลี้ยงของกลุ่ม เกษตรกรเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานดังกล่าว

➢ หน่วยงานเจ้าของแปลงในระดับพื้นที่ สำนักงานเกษตรจังหวัด ศูนย์วิจัยข้าว สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานประมง จังหวัด ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ และ ศูนย์วิจัยยาง ควรดำเนินการขับเคลื่อน โครงการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1) ควรเร่งต่อยอดการส่งเสริมองค์ ความรู้ด้านการดำเนินงานในรูปแบบนิติบุคคล (การบริหารจัดการเชิงธุรกิจ การจัดการทรัพย์สิน

การทำบัญชี ภาษี กฎหมาย) ให้กับกลุ่มแปลงใหญ่ โดยบูรณาการกับพาณิชย์จังหวัด และสรรพากรจังหวัด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี และการดำเนินกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบนิติบุคคลให้กับกลุ่มแปลงใหญ่

2) รวบรวมกลุ่มแปลงใหญ่ที่ไม่สามารถจัดทำบัญชีเองได้ และประสานจัดหาบริษัทจัดทำบัญชีที่คิดค่าบริการในราคาไม่สูงมาให้บริการ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการทำบัญชี

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มแปลงใหญ่ที่รับผิดชอบ ใช้หลักตลาดนำการผลิตสำหรับสินค้าและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแปลงใหญ่ โดยเร่งพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้าของตนเอง และขยายช่องทางการตลาด เพื่อให้เกษตรกรสามารถยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร นำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มเกษตรกร

➢ กลุ่มเกษตรกรยกระดับแปลงใหญ่ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรยกระดับแปลงใหญ่สามารถดำเนินการขับเคลื่อนโครงการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

1) ควรประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชนในการเข้ามาสนับสนุนองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบำรุง รักษา ซ่อมแซมเครื่องจักรกลฯ และอุปกรณ์ของกลุ่ม เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดูแล ซ่อมแซมเครื่องจักรกลฯ หรืออุปกรณ์ทางการเกษตรของ

กลุ่มต่อไป โดยปรึกษาลำดับงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรกลฯ ของกลุ่มแปลงใหญ่ในพื้นที่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในรูปแบบนิติบุคคล โดยเฉพาะการจัดการทรัพย์สิน การทำบัญชี ภาษี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินการในรูปแบบนิติบุคคลต่อไปได้ โดยปรึกษากับสำนักงานสรรพากรในพื้นที่ เป็นต้น ทั้งนี้ควรมีการศึกษาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ เพิ่มเติม ในการผลิต การแปรรูปผลผลิต และการเชื่อมโยงตลาด เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตต่อไป และควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ประกอบการในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต และปริมาณผลผลิตตามที่ผู้ประกอบการต้องการ โดยมีการจัดทำแผนการผลิตของสมาชิกรายแปลงเพื่อให้ผลผลิตเป็นไปตามที่ตกลงไว้ ซึ่งจะทำให้การซื้อ - ขาย ผลผลิต เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร และแมลงเศรษฐกิจ ปี 2565

สาระสำคัญของโครงการ

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ ปี 2565 จากการทำงานของ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบและความยั่งยืนของโครงการฯ สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

ผลลัพธ์ของโครงการ

♦ ด้านการนำความรู้ไปใช้ หลังเข้ารับการถ่ายทอดความรู้เกษตรกรมีการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง หลังเข้าร่วมโครงการ ปี 2565 และ ปี 2566 เกษตรกรนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 84.36 และ ร้อยละ 85.71 ตามลำดับ

♦ ด้านประสิทธิภาพการผลิต เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในภาพรวมสินค้าที่สำรวจ 9 ชนิด มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 45.02 มีค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลง ร้อยละ 5.35 เกษตรกรผลิตสินค้าได้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการร้อยละ 70.25 หลังเข้าร่วมโครงการ ปี 2565 และ ปี 2566 ร้อยละ 83.65 และร้อยละ 88.55 ตามลำดับ

♦ ด้านการเข้าเยี่ยมชมจุดเรียนรู้และแปลงขยายพันธุ์ ในปี 2566 มีเกษตรกรเข้าเยี่ยมชมจุดเรียนรู้และแปลงขยายพันธุ์ร้อยละ 80.52

ผลกระทบของโครงการ

♦ ด้านเศรษฐกิจ หลังการเข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ ในปี 2565 และปี 2566 โดยรวมมีมูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.14 และร้อยละ 55.01 ตามลำดับ มีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.33 เมื่อจำแนกเป็นพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.17 และร้อยละ 32.14 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น เช่น จำหน่ายออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Facebook และ TikTok นอกจากนี้มีจำหน่ายนอกพื้นที่ให้กับบริษัท และโรงพยาบาล และมีผลตอบแทนสุทธิ เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร พบว่า หลังการเข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจในปี 2566 ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อหน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 204.30 จำแนกเป็นพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจมูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 198.56 และร้อยละ 207.05 ตามลำดับ

♦ ด้านสังคม หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพรมีการรวมกลุ่มหรือเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาดเพิ่มมากขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการมีการรวมกลุ่มร้อยละ 21.43 หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรในปี 2565 และปี 2566 มีการรวมกลุ่มร้อยละ 60.61 และร้อยละ 84.09 ตามลำดับ และหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรของผู้ผลิตสินค้าแมลงเศรษฐกิจในปี 2565 และปี 2566 มีการรวมกลุ่มร้อยละ 65.08 และร้อยละ 67.65 ตามลำดับ

♦ ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรที่ไม่ใช้สารเคมีร้อยละ 94.26 โดยเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจมีการใช้สารเคมี ร้อยละ 5.26 และร้อยละ 6.15 ตามลำดับ สำหรับการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ใหม่ของเกษตรกร พบว่า มีเกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรนำกลับมาใช้ใหม่ ร้อยละ 57.79 โดยเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ มีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ใหม่ร้อยละ 51.28 และ 62.71 ตามลำดับ

ความยั่งยืนของโครงการ

♦ ความยั่งยืนในการดำเนินงาน เกษตรกรที่ยังคงดำเนินการผลิตอย่างต่อเนื่องร้อยละ 92.81 โดยเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องร้อยละ 96.10 และร้อยละ 89.47 ตามลำดับ ด้านจุดเรียนรู้และแปลงขยายพันธุ์ที่ยังให้บริการความรู้แก่เกษตรกร พบว่า แปลงขยายพันธุ์สมุนไพร แปลงขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจและรวบรวมพันธุ์ยังคงให้บริการอย่างต่อเนื่องร้อยละ 100.00 ด้านการออมเงิน เกษตรกรมีการออมจากการผลิต สินค้าเกษตรชีวภาพ ร้อยละ 27.45 โดยเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ มีการออมเงินจากการผลิตสินค้า ร้อยละ 27.27 และร้อยละ 27.63 ตามลำดับ

♦ การเผยแพร่องค์ความรู้เกษตรกรที่มีการเผยแพร่องค์ความรู้หรือขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น พบว่า เกษตรกรมีเผยแพร่องค์ความรู้ร้อยละ 45.93 โดยเกษตรกรที่ผลิตสินค้าพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจมีการเผยแพร่องค์ความรู้ร้อยละ 41.77 และร้อยละ 51.79 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร

♦ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่ยังคงดำเนินกิจกรรมอยู่ พบว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสังคม คือ การเป็นสมาชิกองค์กรด้านการเกษตร และปัจจัยด้านการส่งเสริมหรือสนับสนุน คือ ความพึงพอใจต่อผลตอบแทนของเกษตรกร ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยข้างต้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลในทิศทางเดียวกับการตัดสินใจของเกษตรกรที่ยังคงดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ หากเกษตรกรเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรด้านการเกษตรมีโอกาสที่จะดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นร้อยละ 357.8 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 หรือหากเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อผลตอบแทนเพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีโอกาสที่จะดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นร้อยละ 127.70 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายงานประจำปี 2567 ศูนย์ประเมินผล

ข้อค้นพบ

1. เกษตรกรต้องการไปศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรรายอื่นที่ประสบความสำเร็จ โดยศึกษาในด้านการผลิต และด้านการตลาด 2. เกษตรกรต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้กลุ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ข้อมูลการผลิต การตลาด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็ง ให้กับกลุ่มเกษตรกรและมีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น 3. เกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพรมีการปลูกพืชสมุนไพรหลากหลายชนิด ในขณะที่เกษตรกรผู้ผลิตแมลงเศรษฐกิจทำการผลิตเพียงชนิดเดียว จึงอาจเกิดความเสี่ยงสูงหากเกิดโรคระบาดของสินค้าที่ทำการผลิตอยู่ 4. ความยั่งยืนเกษตรกรที่เลิกทำการผลิตมีสาเหตุมาจากค่าใช้จ่ายสูง ขาดการดูแลรักษา ประสบปัญหาศัตรูพืชและแมลงระบาด จึงเลิกทำการผลิต แต่ในอนาคตอาจกลับมาดำเนินการต่อ และ 5. การรับรองมาตรฐานเกษตรกรมีความคิดริเริ่มต้องการขอรับรองมาตรฐาน แต่ไม่ทราบขั้นตอนการขอและคิดว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนจึงล้มเลิกความคิดที่จะขอรับรองมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และรับทราบปัญหาอย่างต่อเนื่อง 2. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เพิ่มเติม และเพิ่มช่องทางการเรียนรู้และสื่อสารกับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้และเข้าถึงได้ง่าย ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น 3. ควรพิจารณาเพิ่มการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น 4. ควรส่งเสริมการขอรับรองมาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพิ่มหลักสูตรการขอรับรองมาตรฐานโดยร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง 5. จากผลการวิเคราะห์ Logistic Model พบว่า ความพึงพอใจต่อผลตอบแทนของเกษตรกร และเกษตรกรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรด้านการเกษตร มีผลต่อการดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพอย่างต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ควรมีการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนการผลิตของเกษตรกรก่อนดำเนินการจริงเพื่อให้เกษตรกรมั่นใจว่าได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุน และควรเน้นการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในด้านการผลิต การเรียนรู้ และการตลาดของเกษตรกร

โครงการเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

สาระสำคัญของโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ตามวาระของประเทศ โดยใช้รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของเกษตรกรในการดำรงชีพตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย และเชื่อมโยงธุรกิจ ในสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งโดยการเพิ่มปริมาณการดำเนินธุรกิจ รวมกันซื้อ รวมกันขาย เงินฝาก และการบริการ

ผลการประเมิน

1) ปัจจัยนำเข้า ปี 2561 - 2565 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 36,650 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายงบประมาณ 34,158 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.20 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 412 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.93 ของเป้าหมาย 434 แห่ง สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 5,697 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.53 ของเป้าหมาย 6,363 ราย

2) กิจกรรม ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์โครงการ การรับสมัครและการคัดเลือกสถาบันเกษตรกรและสมาชิกเข้าร่วมโครงการ การจัดทำคู่มือโครงการ การจัดทำฐานข้อมูล การจัดทำแผนการผลิตและการดำเนินการตามแผนการผลิตของเกษตรกร การอบรม/ศึกษาดูงาน การทำแผนการดำเนินธุรกิจ การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และการติดตามและประเมินผล

3) ผลผลิต มีการอบรม/ศึกษาดูงานให้แก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 5,697 ราย ในส่วนของปัจจัยการผลิตได้สนับสนุนเงินอุดหนุนให้แก่สถาบันเกษตรกรเฉพาะที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2562 โดยปี 2561 ได้รับสนับสนุนเฉลี่ยรายละ 6,660 บาท และปี 2562 ได้รับสนับสนุนเฉลี่ยรายละ 6,600 บาท การดำเนินงานโครงการมีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด 52,465 ไร่

4) ผลลัพธ์ การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกร ส่วนใหญ่ทำตั้งแต่ 2 กิจกรรมขึ้นไป (พืช/สัตว์/ สัตว์ระหว่างพืชกับพืช พืชกับสัตว์ และสัตว์ กับสัตว์) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น เฉลี่ย 5,959.06 บาทต่อครัวเรือนหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 52.40 เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยสามารถลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมี ได้เฉลี่ย 6,077.13 บาท หรือลดจ้อยละ 34.77 โดยลดการใช้สารเคมีจากการปรับสภาพดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ปลุกพืชหมุนเวียน/ พืชผสม ใช้จุลินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ และกำจัดศัตรูพืช อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

5) ผลกระทบ

♦ ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรร้อยละ 58.75 มีความมั่นคงทางรายได้จากการทำเกษตรผสมผสาน ทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปีที่เข้าร่วมโครงการจนถึงปี 2567 และสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 1,782.47 บาท ต่อครัวเรือน สำหรับครัวเรือนที่มีหนี้สินสามารถ ลดหนี้สินได้เฉลี่ย 66,089.55 บาทต่อครัวเรือน และมีเงินออมเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ย 15,382.60 บาทต่อครัวเรือน

♦ ด้านสังคม จากการทำเกษตรผสมผสานส่งผลให้เกษตรกรร้อยละ 70.76 มีผลผลิตเพียงพอ สำหรับบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 64.41 มีแรงงานเพียงพอในการทำเกษตรในแปลง มีการใช้ปัจจัยการผลิต ในครัวเรือนเพื่อลดต้นทุนการผลิต และร้อยละ 30.97 มีการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เข้าร่วม โครงการจนถึง ปี 2567

♦ ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตร โดยทำเกษตรแบบปลอดภัย เพิ่มขึ้น โดยร้อยละ 25.94 ทำเกษตรแบบปลอดภัย และร้อยละ 8.91 ทำเกษตรอินทรีย์ จากการทำเกษตร ผสมผสานทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพจากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด และ เกษตรกรร้อยละ 53.88 ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากมีการปรับตัวและ วางแผนจากผลกระทบด้านภูมิอากาศ โดยปรับปรุงระบบน้ำ เพิ่มแหล่งน้ำในการทำเกษตร และเลือกใช้ พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ที่ทนทานต่อสภาพอากาศที่ไม่เหมาะสม

♦ ด้านความยั่งยืน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 83.38 มีการดำเนินกิจกรรมเกษตร ผสมผสานต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น อาทิ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปรับปรุงบำรุงดิน

ข้อค้นพบ

1) การดำเนินโครงการไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ไม่มีงบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตและศึกษาดูงาน

2) กลุ่มเป้าหมายบางรายเป็นผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการรับรู้/เข้าใจในเรื่องที่อบรม สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการอยากให้สนับสนุนองค์ความรู้เพิ่มเติม เช่น การใช้เทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมความรู้การลดต้นทุนการผลิต แนะนำการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพื้นที่

3) สหกรณ์มีการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร แต่ผลผลิตของเกษตรกร มีไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับสมาชิกอยู่กระจายคนละพื้นที่จึงไม่สะดวกนำผลผลิตมารวมที่สหกรณ์ อีกทั้งเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตเองในแปลง และจำหน่ายยังจุดรับซื้อในพื้นที่

4) โครงการเกษตรผสมผสานในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นโครงการต่อยอดจากการสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างระบบน้ำในไร่นา ทำให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำในการทำเกษตร สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ลดต้นทุนการผลิตได้จากการผลิตใช้เอง เกษตรกรจึงอยากให้ดำเนินโครงการต่อเนื่องเพื่อต่อยอดกิจกรรมในแปลงโดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน ได้แก่ สนับสนุนแผงโซลาร์เซลล์ อุปกรณ์การเกษตรประเภทเครื่องสูบน้ำ เพื่อขยายกิจกรรมในแปลง และควรสนับสนุนเกษตรกรรายอื่นผู้ที่สนใจทำเกษตรผสมผสานอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรสนับสนุนแหล่งจำหน่าย/จัดหาแหล่งรวบรวมผลผลิตเกษตรกรให้ทั่วถึง สนับสนุนการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมของเกษตรกร เพื่อรวมกลุ่มผลิต จำหน่าย และสร้างเครือข่ายกลุ่มเพื่อเป็นการเชื่อมโยงธุรกิจภายในสถาบันเกษตรกร และส่งเสริมการผลิตสินค้าแบบปลอดภัย โดยบูรณาการกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตรเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

กิจกรรมเกษตรอินทรีย์

สาระสำคัญของโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมเกษตรอินทรีย์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยในแต่ละหน่วยงานดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การตรวจรับรองมาตรฐาน

ผลการประเมินผล

◆ ผลลัพธ์ (Outcomes)

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ และการใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.74 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การทำปุ๋ยใช้เอง เป็นต้น เกษตรกรร้อยละ 97.63 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนไปใช้ประโยชน์

2) การรับรองมาตรฐาน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี 2563 ร้อยละ 77.16 เคยมีการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand, PGS) โดยเกษตรกรร้อยละ 73.10 ได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรเหล่านี้มีการขอรับรองมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเพียงร้อยละ 22.92 เท่านั้น เกษตรกรให้เหตุผลว่าเป็นการผลิตเพื่อบริโภค และจำหน่ายในชุมชน จึงไม่ขอรับรองมาตรฐาน และในการผลิตผัก ผลไม้ ขอรับรองมาตรฐาน GAP ก็เพียงพอในการทำสัญญากับบริษัทเอกชน

◆ ผลกระทบ (Impact)

1) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายได้ของเกษตรกรจากการจำหน่ายสินค้าอินทรีย์เปรียบเทียบก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 146,932.98 บาทต่อรายต่อปี และหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 228,256.38 บาทต่อรายต่อปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.48 ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าอินทรีย์ก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 38,569.67 บาทต่อไร่ต่อปี และหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 43,233.54 บาทต่อไร่ต่อปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.61

2) ด้านสังคม พบว่า เกษตรกรมีการนำผลผลิตในแปลงมาบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 38,455.66 บาทต่อปี นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 79.19 มีการขยายผลการทำเกษตรอินทรีย์โดยขยายผลไปสู่พี่น้องญาติ มากที่สุดร้อยละ 65.39 และเกษตรกรร้อยละ 95.94 มีการรวมกลุ่มเครือข่ายด้านเกษตรอินทรีย์ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 80.42 มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 70.41 มีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว (สอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ) และมีการนำดัชนีตัวชี้วัดความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Health Index: BHI) มาประกอบการประเมินผล พบว่า ค่า BHI = 3.42 อยู่ในระดับดี นอกจากนี้เกษตรกรทุกรายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

◆ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ แหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) การมีเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เพศชาย (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และทัศนคติต่อการทำเกษตรอินทรีย์ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10)

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) การทบทวนแนวทางการขับเคลื่อน การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายเกษตรอินทรีย์ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ (ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567) โดยมีกรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นผู้ช่วยเลขานุการ แต่ยังไม่มีความชัดเจนในภาพหลักที่ชัดเจน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชุมหารือร่วมกัน เพื่อหาเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อน หรือทบทวนแนวทางหรือมาตรการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ การดำเนินงานกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ของหน่วยงานต่าง ๆ ในช่วงเวลา 4 ปีที่ผ่านมา ไม่มีกิจกรรมการพัฒนา หรือการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ในแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566 - 2570 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มเติมกิจกรรมการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ของหน่วยงาน หรือการพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ในหน่วยงานที่มีการดำเนินการอยู่แล้วให้สามารถรองรับ หรือเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ระยะต่อไป

3) การพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งด้านการส่งเสริม และด้านการตรวจรับรองมาตรฐาน หน่วยงานควรมีการจัดทำ E-learning สำหรับเจ้าหน้าที่ด้านการส่งเสริมเพื่อให้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ได้อย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจประเมิน/ตรวจรับรองมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของเกษตรกร

4) การปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีแนวโน้มลดลง และเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการมีจำนวนน้อย (สนใจเข้าร่วมแต่พื้นที่ไม่เหมาะสม หรือเกษตรกรไม่ขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์) ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการปรับเป้าหมายให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ หรือกิจกรรมที่โครงการกำหนด

5) เพิ่มกิจกรรมการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร พบว่า การสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่องปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ควรพิจารณาเพิ่มกิจกรรมการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ หรือการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรมีเครือข่ายด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ใช้ในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืนต่อไป

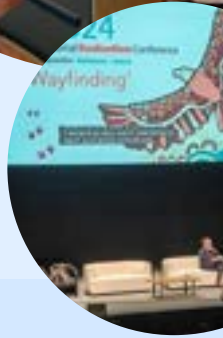

เกษตรอินทรีย์
ปลอดภัย สุขภาพแข็งแรง

งานวิชาการ

การประเมินผล

การพัฒนาบุคลากรในประเทศ

การพัฒนาบุคลากรต่างประเทศ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ "เทคนิคการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสำหรับงานติดตามประเมินผลโครงการ"

ระหว่างวันที่ 21 - 22 ธันวาคม 2566 ศูนย์ประเมินผล จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สำหรับงานติดตามประเมินผลโครงการ ในครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล เป็นประธานในพิธีเปิด และนายสุวิทย์ ศิริโก ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี นายเมธี จันดี ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร เป็นวิทยากร

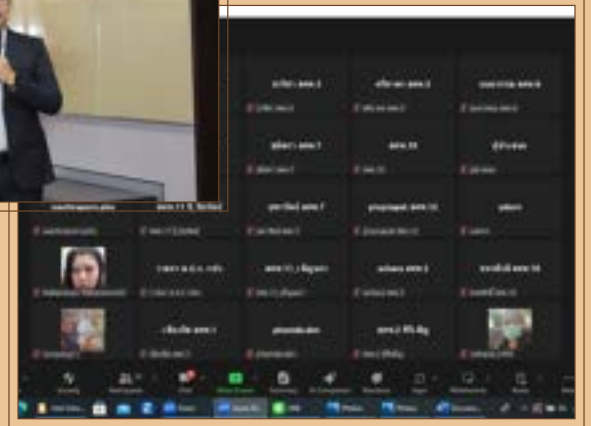
การพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 1 เรื่อง “การใช้โปรแกรม CANVA สำหรับการนำเสนอผลงาน”

เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 1 เรื่อง “การใช้โปรแกรม CANVA สำหรับการนำเสนอผลงาน” ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผ่านระบบ ZOOM CLOUD MEETING ในการนี้ได้รับเกียรติจาก นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิด และ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี นางสาวชมพูนุช พิมพิรัตน์ เศรษฐกรปฏิบัติการ เป็นวิทยากร

การพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 2 เรื่อง “การใช้ ZOOM CLOUD MEETING สำหรับการประชุมและการติดตามประเมินผล”

เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 2 เรื่อง “การใช้ ZOOM CLOUD MEETING สำหรับการประชุมและการติดตามประเมินผล” ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผ่านระบบ ZOOM CLOUD MEETING ในงานนี้ ดร.ชัยพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ได้มอบหมายให้ นางพนิดา โตพ่วง ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิด และนายสุวิทย์ ศิริโท ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี นายสิทธิศักดิ์ ช่างเหล็ก เศรษฐกรปฏิบัติการ เป็นวิทยากร

การพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 3 เรื่อง “การชี้วัดผลการประเมินโครงการ ตัวชี้วัด และแบบสอบถาม”

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 3 เรื่อง “การชี้วัดผลการประเมินโครงการ ตัวชี้วัด และแบบสอบถาม” ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผ่านระบบ ZOOM CLOUD MEETING ในครั้งนี้ นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด และ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ได้มอบหมายให้ นางพนิดา โตพ่วง ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี ดร.อนุวัฒน์ พิวอ่อน ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช เป็นวิทยากร

การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดงาน ทัศนศึกษา มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวถนนสายดอกไม้งามริมกว๊านพะเยา ครั้งที่ 4

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2567 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการจัดงาน ทัศนศึกษา มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวถนนสายดอกไม้งามริมกว๊านพะเยา ครั้งที่ 4 เรื่อง "การบูรณาการติดตามและประเมินผลการจัดงาน ทัศนศึกษา มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวถนนสายดอกไม้งามริมกว๊านพะเยา" ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผ่านระบบ ZOOM CLOUD MEETING ในครั้งนี้ นางธัญธิตา บุญยมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด โดย ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล และนายชวรส นกเดช เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยากร

การพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 5 เรื่อง “แนวทางการจัดทำคำของบประมาณ การบริหารงบประมาณ และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณ ด้านการติดตามประเมินผล”

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2567 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 5 เรื่อง “แนวทางการจัดทำคำของบประมาณ การบริหารงบประมาณ และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณ ด้านการติดตามประเมินผล” ในการนี้ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ให้เกียรติเป็นประธาน ในพิธีเปิด และนายสุวิทย์ ศิริโท เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ เป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี นางพนิดา โตพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร และนางอุดมวรรณ ธาณี เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป เป็นวิทยากร

การพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 6 เรื่อง “แนวคิดการจัดทำดัชนีรวม (COMPOSITE INDEX) สำหรับการประเมินผลในระดับแผน/ยุทธศาสตร์การพัฒนา”

เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567 ศูนย์ประเมินผล จัดการพัฒนาบุคลากรแบบ UNIT SCHOOL ครั้งที่ 6 ประจำปี 2567 เรื่อง “แนวคิดการจัดทำดัชนีรวม (COMPOSITE INDEX) สำหรับการประเมินผลในระดับแผน/ยุทธศาสตร์การพัฒนา” ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผ่านระบบ ZOOM CLOUD MEETING ในครั้งนี้ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล เป็นประธานเปิด โดยนางพนิดา โตพ่วง เศรษฐกรเชี่ยวชาญด้านประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตรเป็นผู้กล่าวรายงาน โดยมี ดร.การา จันทร์สุวรรณ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยากร

การประชุมนานาชาติด้านการประเมินผล ณ เมืองเมลเบิร์น รัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย

ระหว่างวันที่ 17 – 20 กันยายน 2567 นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพร้อมเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล เข้าร่วมการประชุมนานาชาติด้านการประเมินผล ทั้งนี้ การเข้าร่วมประชุมดังกล่าวทำให้ได้รับทราบแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิควิธีการประเมินผลต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานติดตามประเมินผลด้านการพัฒนาการเกษตรของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

การประชุมประจำปีด้านการประเมินผลแห่งทวีปยุโรป ครั้งที่ 15 ณ เมืองริมีนี สาธารณรัฐอิตาลี

ระหว่างวันที่ 24 - 28 กันยายน 2567 นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร นายชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล และเจ้าหน้าที่ เข้าร่วมการประชุมประจำปีด้านการประเมินผลแห่งทวีปยุโรป ครั้งที่ 15 ซึ่งจัดโดยสมาคมการประเมินผลแห่งทวีปยุโรป ณ ศูนย์การประชุมแห่งเมืองริมีนี สาธารณรัฐอิตาลี ทั้งนี้ การเข้าร่วมประชุมดังกล่าวทำให้ได้รับทราบแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิควิธีการประเมินผลต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานติดตามประเมินผลด้านการพัฒนาการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

งานหอการค้า

พิเศษ

โครงการส่งความสุขปีใหม่มอบให้แก่เกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2567

สาระสำคัญของโครงการ

เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2566 คณะรัฐมนตรีได้มีมติขอให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐเร่งพิจารณากำหนดแผนงาน/โครงการในความรับผิดชอบที่เห็นสมควรดำเนินการเพื่อมอบเป็นของขวัญปีใหม่ พ.ศ. 2567 ให้แก่ประชาชน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 1) มอบของขวัญเกษตรกรไทย มีกิน มีใช้ มีรายได้พอเพียง 2) เพิ่มสุขปีใหม่ เทียบทั่วไทย สุขใจไปกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเปิดสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้ประชาชนเข้าชมฟรี/ลดค่าบริการในช่วงเทศกาล และเปิดสถานที่ราชการ/เครือข่ายของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปรับภูมิทัศน์รองรับนักท่องเที่ยว และ 3) เสริมพลังปีใหม่ จำหน่ายสินค้าราคาพิเศษ สินค้าเกษตรคุณภาพ มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ 20 หน่วยงาน ระยะเวลาดำเนินงานระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2567

ผลการประเมิน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รับมอบหมายให้ติดตามและประเมินผลโครงการฯ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 10,203 ตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 9,590 ตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรม 613 ตัวอย่าง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) การบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการใช้จ่ายจากการซื้อสินค้าภายในงานและการเข้าเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 77.48 มีความพึงพอใจต่อโครงการฯ ระดับมากถึงมากที่สุด

2) ช่องทางรับทราบข่าวการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด ร้อยละ 71.70 ทราบข่าวการจัดกิจกรรมจากเจ้าหน้าที่ รองลงมา ร้อยละ 31.41 ทราบข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Line ฯลฯ) และร้อยละ 21.57 ผู้นำท้องถิ่น

3) จำนวนผู้ที่ได้รับประโยชน์ ผลจากการดำเนินงานโครงการฯ มีเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 13,199,878 ราย คิดเป็นร้อยละ 105.86 ของเป้าหมาย 12,469,619 ราย โดยจำนวนนี้ ร้อยละ 45.50 ได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ไปลดต้นทุนการผลิต รองลงมา ร้อยละ 34.81 นำความรู้ไปใช้เพิ่มรายได้ และ ร้อยละ 27.08 ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

4. มูลค่าทางเศรษฐกิจ จากการซื้อขายสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพภายในงานสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ทั้งสิ้น 64,522,971 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 110.04 ของเป้าหมาย 58,634,300 บาท

5) ความพึงพอใจต่อโครงการฯ ภาพรวมผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.09

6) แนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรมในปี 2568 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 90.80 เห็นว่าในปีต่อไปจะมาเข้าร่วมกิจกรรมอีก รองลงมา ร้อยละ 7.75 ยังไม่แน่ใจว่าจะมาเข้าร่วมกิจกรรมอีกหรือไม่ และร้อยละ 1.45 จะไม่มาเข้าร่วมกิจกรรมอีก โดยให้เหตุผลว่าการเดินทางไม่สะดวก สถานที่จัดกิจกรรมตั้งอยู่ไกลจากที่พักอาศัย

7) ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในโครงการ ในปี 2568 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรม ร้อยละ 64.11 เห็นว่ากิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสม ไม่ต้องปรับปรุงในปีต่อไป และร้อยละ 35.89 เห็นว่าควรปรับปรุงการจัดกิจกรรมในปีต่อไป โดยเพิ่มปริมาณ/ความหลากหลายของสินค้า ช่องทาง/ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์/การจัดกิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่จัดกิจกรรม

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์หลายด้านและมีความพึงพอใจในระดับมาก อย่างไรก็ตามเพื่อให้การจัดกิจกรรมดียิ่งขึ้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นว่า การจัดกิจกรรมในปีต่อไปควรปรับปรุงแก้ไขบางประการตามข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเพียงพอ สถานที่คับแคบ อยู่ห่างไกลจากชุมชน เข้าถึงได้ค่อนข้างลำบาก และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ โดยเฉพาะป้ายแสดงเส้นทางมายังสถานที่จัดกิจกรรม ร้านอาหาร/ร้านค้า จุดนั่งพักผ่อน/พัสดุ และสถานที่จอดรถ ดังนั้นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมควรพิจารณาเลือกสถานที่ที่อยู่ใกล้กับถนนสายหลัก มีพื้นที่กว้างขวาง เพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม อาทิ สินค้า OTOP

2) ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม ยังไม่เข้าถึงเกษตรกรและประชาชนที่มีความสนใจ ดังนั้นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมควรพิจารณาดำเนินการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ สื่อหลัก (โทรทัศน์/วิทยุ) เสียงตามสายในชุมชน เครือข่ายเกษตรกร และจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่

3) ด้านระยะเวลาการจัดกิจกรรม ค่อนข้างสั้นเกินไป ดังนั้นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมควรพิจารณาขยายระยะเวลาให้นานมากขึ้น อาทิ ตลอดช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม ส่วนวิธีการจัดกิจกรรม เกษตรกรที่มาร่วมงานต้องการให้หน่วยงานออกให้บริการนอกสถานที่/ตามชุมชน/

บ้านเรือนของเกษตรกรและประชาชนทั่วไปแทนการตั้งจุดให้บริการ ณ บริเวณการจัดงาน

4) ด้านการสนับสนุนความรู้และปัจจัยการผลิต ยังขาดการให้ความรู้ในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องที่มีความสนใจและมีความต้องการขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มเติม ดังนั้นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมควรพิจารณาให้ความรู้เพิ่มเติม อาทิ การทำการเกษตรสมัยใหม่และเทคโนโลยีการเกษตร วิธีการเพาะเลี้ยงปลา วิธีการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ควรให้มีการถ่ายทอดความรู้แบบออนไลน์ รวมทั้งชี้แจงช่องทางที่เกษตรกรสามารถขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มเติม อาทิ พันธุ์ปลาและคู่มือการเพาะเลี้ยง

มหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยว

ถนนสายดอกไม้งามริมกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินผลการจัดงานมหกรรมการเกษตรและท่องเที่ยวถนนสายดอกไม้งามริมกว๊านพะเยาฯ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 10 วัน ทั้งหมด 1,303 ตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 12 บุช จำนวน 1,136 ตัวอย่าง ผู้เข้าร่วมชมงานทั่วไป จำนวน 114 ตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่และผู้จำหน่ายสินค้า จำนวน 53 ตัวอย่าง โดยมียอดผู้เข้าชมงานทุกบุช 200,919 ราย ยอดจำหน่ายสินค้านรวม 7,526,251 บาท ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการจัดงานอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลดำเนินการ 12 บูธ ดังนี้

1) บูธพินิจราช หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมดำเนินการ จุดบริการ One Stop Service ศูนย์รวมทุกช่องทาง การให้บริการเกษตรกร ทั้งรูปแบบ Digital และ Walk In มีเครื่องมือ AI Application Data Center และการบริการ ต่าง ๆ อาทิ ตรวจสอบดิน น้ำ ปุ๋ย วัคซีนที่ดิน ใบอนุญาต ปัจจัยต่าง ๆ มีผู้ให้ความสนใจ 4,287 ราย

2) บูธธุรกิจเกษตร หน่วยงานรับผิดชอบ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กิจกรรมเจรจาธุรกิจ กิจกรรมการค้าออนไลน์ กิจกรรมธุรกิจเกษตร สมัยใหม่ และกิจกรรมจัดจำหน่ายสินค้า โดย สหกรณ์เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และภาคเอกชน ผลการเจรจาธุรกิจ สำเร็จ ทั้งหมด 7 คู่ มีผู้ให้ความสนใจ 53,304 ราย

3) บูธนวัตกรรมเกษตรทันสมัยทางเลือก ใหม่ของเกษตรกร หน่วยงานรับผิดชอบ กรมวิชาการเกษตร กิจกรรมดำเนินการ เพิ่ม รายได้ ด้วยสินค้ามูลค่าสูงและรองรับการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมนวัตกรรมพืชไร่ พืชสวน และไหมพันธุ์ดี กิจกรรมมุ่งสู่ BCG ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ กิจกรรมชีวภัณฑ์กำจัดหนอน ไล่พยาธิ เบริษัทยา และผลิตภัณฑ์ และ พลังงานชีวมวล และกิจกรรมนวัตกรรม เครื่องจักรกลเกษตร มีผู้ให้ความสนใจ 26,874 ราย

4) บูธ Workshops ด้านการเกษตร หน่วยงาน
 รับผิดชอบ กรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมดำเนินการ อบรม
 ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรในทุกสาขาสอนให้คิด
 เป็น ทำได้ ผลิตได้ ขายได้ ฝึกปฏิบัติ อบรมในรูปแบบ
 ออนไลน์และออฟไลน์ ช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ด้าน
 การเกษตรทุกสาขา ได้แนวทางปฏิบัติและแนวคิดใหม่
 เรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ มีการสาธิตให้ฝึกทำจริง
 ผสมผสานรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ สามารถเสริม
 ความสนุกสนานและการรับรู้ ซึ่งในแต่ละวันดำเนินการ
 อบรม 3 หลักสูตร 3 ช่วงเวลา มีผู้ให้ความสนใจ
 13,738 ราย

5) บูธ Cafe/Restaurant & Music
 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมส่งเสริม
 การเกษตร กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่
 กิจกรรม Landmark บ้านเกษตรสมบูรณ์
 นิทรรศการแสดงสินค้าเกษตรปลอดภัย
 (GAP และเกษตรอินทรีย์) ศูนย์แสดงและ
 จำหน่ายสินค้า (MOAC DC Market) และ
 นิทรรศการตลาดเกษตรกรออนไลน์.com
 ชุมเครื่องดื่ม และอาหาร กาดหมั้ว/กาด
 เกษตรกร (Food Safety Market) และ
 ร้านค้า จำหน่ายสินค้าแปรรูป อาหาร
 พร้อมรับประทาน มีผู้ให้ความสนใจ
 28,612 ราย

6) บูธตำนานกว๊านพะเยา หน่วยงานรับผิดชอบ กรมประมง กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ การจัดแสดง พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าสิริบุญมา การจัดแสดงสภาพภูมิประเทศรอบกว๊านพะเยาแบบ 3 มิติ การจัดแสดงโมเดลบันไดปลาโจน และแสดงพันธุ์ปลาที่ผ่านบันไดปลาโจน การจัดแสดงชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ Mobile Hatcher และการจัดตกแต่งสถานที่ให้สวยงามในรูปแบบประมงเชิงอนุรักษ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวถ่ายรูป มีผู้ให้ความสนใจ 22,260 ราย

7) บูธไต้งนาคำ (ทุ่งนาสีทอง) หน่วยงานรับผิดชอบ กรมการข้าว กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ การนำเสนอจุดเด่นข้าวหอมมะลิพะเยา ซึ่งได้รับการรับรอง GI ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปข้าว การแสดงศิลปะวัฒนธรรมประเพณี และการสาธิต ผักอาเซียน จากเชฟที่มีชื่อเสียงมาประกอบอาหารภายในงาน มีผู้ให้ความสนใจ 11,194 ราย

8) บูธพะเยา น้ำ ยั่งยืน หน่วยงานรับผิดชอบ กรมชลประทาน กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ การจัดนิทรรศการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำผ่านสื่อที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย สร้าง Story telling ผ่านการเดินทางของแหล่งน้ำ จากการเริ่มต้นเรื่องจุดกำเนิดของน้ำ ไปจนถึงปลายทางของแหล่งน้ำสู่ประชาชน และสิ่งแวดล้อม มีผู้ให้ความสนใจ 13,678 ราย

9. บูธงานประกวด หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์ กิจกรรมดำเนินการ จัดการประกวด/แสดงพืชผล ประมง สัตว์ เช่น การจัดสวนถาดและกระเช้าปีใหม่ การจัดแสดงปลากัดสวยงาม ไก่พื้นเมืองสวยงาม โคนี้อูกลูกผสมยุโรป/ลูกผสมบราห์มัน 10 รุ่น มีผู้ให้ความสนใจ 7,143 ราย

10. บูธฝนหลวง หน่วยงานรับผิดชอบ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ โรงภาพยนตร์จำลองฝนหลวง Theater นำเสนอเรื่องราวโครงการพระราชดำริฝนหลวงในรูปแบบภาพยนตร์ 3 มิติ การจัดแสดงเครื่องบินฝนหลวง CESSNA TU20G ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานของเครื่องบิน ถ่ายภาพที่ระลึก และการจัดแสดงรถตรวจสภาพอากาศฝนหลวง ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูเรดาร์ตรวจอากาศ มีผู้ให้ความสนใจ 8,706 ราย

11. บูธสละศิลป์ (ช่างศิลป์) หน่วยงานรับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร กิจกรรมดำเนินการ ถ่ายทอดความงดงามของธรรมชาติ ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ผ่านการวาดภาพ เสียงดนตรี โดยศิลปินพะเยา มีผู้ให้ความสนใจ 2,660 ราย

12. บูธโครงการอันเนื่องพระราชดำริน
หน่วยงานรับผิดชอบ สถาบันวิจัยและพัฒนา
พื้นที่สูง (องค์การมหาชน) กิจกรรมดำเนินการ
จัดนิทรรศการการดำเนินงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริน ในภาพรวมของ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้การบูรณา
การกิจกรรมของหน่วยงานภายใต้กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ มีผู้ให้ความสนใจ
8,463 ราย

จุดเด่นในงาน

1) มีการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรอย่างครบวงจร ผ่านรูปแบบการจัดกิจกรรม 12 บูธ เป็นการจัดให้บริการแนวใหม่ ที่ดึงดูดความสนใจในบูธเป็นอย่างดี มีเจ้าหน้าที่และวิทยากรประจำบูธ คอยให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และกิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ Workshops ที่มีความหลากหลายรวม 29 หลักสูตร ประชาชนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มรายได้ ทำอาชีพเสริม ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพผลผลิต วางแผนการผลิตและการตลาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพะเยาให้เป็นที่รู้จัก โดยจัดงานได้ยิ่งใหญ่อยู่หลังการ กิจกรรมแสดงบนเวที ชุด “รุ่มรวยอารยธรรม รุ่งเรือง เกษตรกรรม สุขใจล้ำภูมิกายยาว” และกิจกรรม การจุดพลุดอกไม้ไฟที่สวยงาม ประชาชน นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจจำนวนมาก

3) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี วิถีชีวิตอันดีงาม ของชุมชนด้วยการสร้างมูลค่าจากการเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยว สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยภายในงานมีการให้ความรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างยั่งยืน มีการแสดงศิลปวัฒนธรรม ผ่านพิธี เปิดงาน ขบวนแห่ และการแสดงบนเวทีกลาง โดยในช่วง 10 วัน มีประชาชนสนใจ มากกว่า 2 แสนราย และมีการท่องเที่ยวต่อเนื่องในสถานที่สำคัญ อาทิ วัดศรีโคมคำ กว๊านพะเยา ภูลังกา วัดอนาลโยทิพยาราม และมีการเข้าพัก ใช้จ่ายซื้อสินค้า และบริการ

4) สามารถสร้างช่องทางการตลาดให้ผู้ประกอบการด้านคู่ค้าการลงทุน โดยมีการจับคู่ธุรกิจ ทั้งหมด 7 คู่ โดยมีการทำบันทึกข้อตกลงในสินค้าข้าว ลิ่นจี่ พืชผักสวนครัว และปลาหับทิม

5) ส่งเสริมและเชื่อมโยงการจัดกิจกรรมทางภาคเกษตรในระดับภูมิภาค โดยนำเกษตรกร เครือข่ายในภาคเหนือตอนบน มารับความรู้ฝึกอบรม พัฒนาอาชีพ ผ่าน 12 บูธ การจัดงานของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การประเมินผลการจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 26 - 30 มิถุนายน 2567 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งเป็นคณะทำงานฝ่ายประเมินผล เพื่อดำเนินการประเมินผลการจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 741 ตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมงานทั่วไป 150 ตัวอย่าง ผู้เข้าชมนิทรรศการ 368 ตัวอย่าง ผู้ประกอบการ/ร้านค้า 126 ตัวอย่าง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสาธิต/Workshop 97 ตัวอย่าง โดยมียอดผู้เข้าชมงานรวม 33,114 ราย ยอดจำหน่ายสินค้ารวม 9,893,550 บาท ซึ่งผู้เข้าร่วมงานมีความพึงพอใจต่อการจัดงานระดับมากที่สุด สรุปผลดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมชมงานทั่วไป ยอดผู้เข้าชมงานรวมทั้งสิ้น 33,114 ราย โดยจำนวนผู้เข้าชมงานเฉลี่ยวันละ 6,622 ราย ผู้เข้าร่วมชมงานมีความพึงพอใจต่อการจัดงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านสถานที่ ขนาดพื้นที่ ระยะเวลาการจัดงาน ความหลากหลายของสินค้า คุณภาพของสินค้า ความสนใจของการจัดการบรรยากาศภายในงาน และมีความพึงพอใจระดับมาก ในส่วนของความเหมาะสมของผังการจัดงาน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมชมงานทั่วไปคาดว่าจะมาร่วมงานในครั้งต่อไปร้อยละ 96.00

2. การจำหน่ายสินค้าภายในงาน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และสินค้าอัตลักษณ์ของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ โดยผู้เข้าชมงานให้ความสนใจในการเลือกซื้อสินค้าเป็นอย่างมาก ยอดการจำหน่ายสินค้าภายในงานรวมทั้งสิ้น 9,893,550 บาท โดยสินค้าที่ขายดี 3 อันดับแรก ได้แก่ ทุเรียนภูเขาไฟ ทุเรียนป่าละอู และข้าวมันไก่เบตง ซึ่งจำหน่ายยอดขายตามกลุ่มสินค้า ดังนี้ กลุ่มสินค้าประเภทผัก ผลไม้ ทั้งในรูปแบบสดและแปรรูป รวมทั้งสิ้น 4,227,916 บาท กลุ่มสินค้าประเภทประมงและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสิ้น 964,525 บาท กลุ่มสินค้าประเภทปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสิ้น 1,835,306 บาท กลุ่มสินค้าประเภทผ้า สิ่งทอ และหัตถกรรม รวมทั้งสิ้น 761,957 บาท กลุ่มสินค้าประเภทข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว รวมทั้งสิ้น 685,145 บาท กลุ่มสินค้าประเภทบริการ รวมถึงงานวิจัย รวมทั้งสิ้น 52,451 บาท และกลุ่มสินค้าประเภทอาหารปรุงสุกพร้อมทาน รวมทั้งสิ้น 1,366,250 บาท

3. ผู้ประกอบการ/ร้านค้า มีความพึงพอใจต่อการจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการประชาสัมพันธ์ การจัดงาน ด้านการประสานงาน/อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านการจัดพื้นที่บูธ/จำหน่าย ด้านการจัดระบบไฟฟ้า และระบบน้ำใช้ ด้านระบบการรักษาความปลอดภัย ด้านการจัดห้องน้ำให้เพียงพอต่อการใช้งาน ด้านสถานที่เตรียมอาหารพร้อมทาน ด้านสถานที่ทำความสะอาดอุปกรณ์ปรุงอาหาร ด้านการจัดสถานที่กำจัดขยะ/จุดทิ้งขยะ และด้านการอำนวยความสะดวก ในการขนถ่ายสินค้า ทั้งนี้ผู้ประกอบการ/ร้านค้า ทุกท่านคาดว่าจะมาร่วมงานในครั้งต่อไป

4. การจัดนิทรรศการ ผู้เข้าชมนิทรรศการ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในด้านความเหมาะสมของขนาดพื้นที่จัดนิทรรศการ ความน่าสนใจ และสามารถสื่อให้เข้าใจเรื่องราวที่จัดแสดงได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยผู้เข้าชมนิทรรศการให้ความเห็นว่า หากมีการจัดงานในครั้งต่อไปต้องการให้จัดนิทรรศการเรื่องเกษตรผสมผสาน อาหารเพื่อสุขภาพ เช่น ผัก ผลไม้ สินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ทั้งนี้ภายในงานมีการจัดแสดงทั้งหมด 5 นิทรรศการ ได้แก่ นิทรรศการอัญมณีแห่งผืนดิน สินค้าอินทรีย์จากเกษตรกรไทย โดยกรมส่งเสริมการเกษตร นิทรรศการสร้างรายได้ด้วยไหม โดยกรมหม่อนไหม นิทรรศการ อัญมณีแห่งสายน้ำ ปลาสวยงามของเกษตรกรไทย โดยกรมประมง นิทรรศการสวนผักคนเมือง โดยกรุงเทพมหานคร และนิทรรศการนวัตกรรม พต. สร้างคุณค่าขยะสู่ ZERO WASTE โดยกรมพัฒนาที่ดิน

5. กิจกรรมการสาธิตภายในงาน กิจกรรมการสาธิต/Workshop ของ 12 หน่วยงาน จำนวน 14 กิจกรรม ในการทำอาหาร โดยเชิญร้านอาหารที่มีชื่อเสียงมาร่วมกิจกรรม การรังสรรค์เมนูใหม่ ในการนำวัตถุดิบสินค้าในงานมาประกอบอาหาร อาทิ การทำเมี่ยงข้าวกล้องบุษบา การทำข้าวหมากหลากสี การทำเบอร์เกอร์ปลานิล การทำปาท่องโก๋สอดไส้ชีสดีปชาไทย การฝึกอบรมสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ อาทิ การทำพวงกุญแจสัตว์น่ารัก การเพาะเห็ดด้วยการใช้ฟางข้าวเสริมแร่ธาตุ ซีลีเนียม การตัดเย็บกระเป๋าผ้า นอกจากนี้ยังมีบรรยายและสาธิต เรื่องการพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง เป็นต้น ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมภายในงาน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสาธิต/Workshop มีความพึงพอใจในระดับมาก

ที่สุด ในด้านความเหมาะสมของพื้นที่/สถานที่จัดกิจกรรม รูปแบบการจัดกิจกรรม บรรยากาศภายในงาน ความน่าดึงดูด/น่าสนใจของกิจกรรมวิทยากร ที่ทำการสาธิต/Workshop หลักสูตรกิจกรรมที่สาธิต/Workshop อุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิต/Workshop และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้เข้าร่วมชมการสาธิตคาดว่าจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในการทำอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ และทำไว้ทานเองในครัวเรือน อาทิ การพัฒนาต้นตำรับเครื่องดื่มกาแฟและโกโก้เพื่อการสร้างอาชีพ การเพาะถั่วงอกคอนโด ปลอดภัยและถั่วงอกคลอโรฟิลล์ การจัดทำพวงมาลัยจากกล้วยไม้ การทำปาท่องโก๋สอดไส้ชีสดีปชาไทย การทำข้าวเหนียวทุเรียน/ข้าวเหนียวมะม่วง การทำข้าวแต่น การทำแยมจากหม่อนผลสด การทำมัลเบอร์รี่ชีสเค้ก การทำดกแดดลุยสวน

6. การเจรจาธุรกิจ เพื่อสร้างช่องทางการตลาดให้แก่ ผู้ประกอบการด้านคู่ค้าการลงทุน ภายในงานได้มีการจัดกิจกรรมการเจรจาธุรกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้ร้านค้า/ผู้ประกอบการ และผู้ซื้อได้จับคู่ธุรกิจในการจำหน่ายและซื้อสินค้า โดยผู้เข้าร่วมการเจรจาธุรกิจ มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมากที่สุด ในด้าน รูปแบบการจัดกิจกรรมเจรจาธุรกิจ เจ้าหน้าที่แนะนำให้มีความรู้ในการเจรจา อุปกรณ์/เอกสารในการเจรจาธุรกิจ และช่วงระยะเวลาการเจรจาธุรกิจโดยผลการเจรจาธุรกิจ ทั้งนี้ภายในงานมีการจับคู่เจรจาธุรกิจสำเร็จทั้งหมด 13 คู่ มูลค่าสินค้า 106,696,600 บาท สินค้าที่เจรจาธุรกิจในงาน อาทิ สินค้าสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากนม ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปต่าง ๆ

7. จุดเด่น

7.1 สถานที่จัดงานเป็นศูนย์กลางของเมือง มีประชาชน นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ นักเรียน นักศึกษา ให้ความสนใจเข้าชมงานเป็นจำนวนมาก การจัดงานครั้งนี้เป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรของไทยให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป และโดยเฉพาะชาวต่างชาติ

7.2 ช่วงเวลาการจัดงานเป็นช่วงฤดูกาลผลไม้ของไทยที่มีชื่อเสียง อาทิ ทุเรียน ซึ่งเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคให้ความสนใจ และมียอดจำหน่ายสูงที่สุดภายในงาน

7.3 สินค้าที่นำมาจำหน่ายภายในงานเป็นสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่มีชื่อเสียง

ในแต่ละพื้นที่ เป็นสินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอินทรีย์ และสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น อาทิ ทุเรียนภูเขาไฟ ส้มโอบัปทิมสยาม โกเบตง หมูย่างเมืองตรัง ข้าวหอมมะลิร้อยเอ็ด/สุรินทร์ ฯลฯ ซึ่งผู้เข้าชมงานมีความสนใจเป็นอย่างมาก ทำให้สินค้าดังกล่าวเป็นที่รู้จักมากขึ้น และผู้เข้าชมงานสามารถเลือกซื้อภายในงานได้โดยตรง

7.4 สามารถสร้างช่องทางการตลาดให้ผู้ประกอบการ ร้านค้าภายในงาน ผ่านกิจกรรมเจรจาธุรกิจ โดยสินค้าที่มีการตกลงซื้อขาย อาทิ สินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากนม ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปต่าง ๆ

7.5 กลุ่มผู้เข้าชมงานส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เกษียณอายุแล้ว พ่อบ้าน แม่บ้าน คนวัยทำงาน ซึ่งมีกำลังซื้อสูง สร้างยอดจำหน่ายให้กับร้านค้าได้มาก

7.6 การจัดงานมหกรรมสินค้าฯ มีการบริหารจัดการในรูปแบบ chief of the day ที่มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และส่งต่อให้ทีมงานต่อไป ดูแลอย่างต่อเนื่องในการช่วยยกระดับการจัดงานให้บรรลุเป้าหมาย

7.7 ลักษณะการดำเนินงานของการจัดงาน มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ คณะทำงาน ซึ่งมีการจัดทำและส่งต่อข้อมูลที่มีความรวดเร็วทันต่อการตัดสินใจ ในการปรับปรุง/แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในงานได้อย่างเหมาะสม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ด้านสถานที่จัดงาน ควรเลือกสถานที่ที่สามารถเดินทางมาชมงานได้สะดวก และมีที่จอดรถยนต์ เพื่อให้ผู้บริโภครีบซื้อสินค้าได้มากขึ้น และการจัดงานในฤดูฝนควรจัดงานในที่ร่มที่มีหลังคาหรือหากจำเป็นต้องจัดในที่โล่งแจ้ง นอกจากเต็นท์ร้านค้าแล้วควรมีเต็นท์ระหว่างทางเดิน เพื่อให้ผู้บริโภครีบได้เดินเลือกซื้อสินค้าได้อย่างสะดวก

8.2 ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดงาน ผู้เข้าชมงานส่วนใหญ่ทราบข่าวการจัดงานจากเพื่อน ๆ และลูกหลาน เห็นควรเพิ่มประชาสัมพันธ์การจัดงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะตามป้ายบริการรถสาธารณะหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อให้รับรู้รับทราบการจัดงาน

8.3 ด้านการอำนวยความสะดวกภายในงาน ควรมีรถเข็นสำหรับขนสินค้าบริการผู้บริโภครีบภายในงาน เนื่องจากสินค้าบางชนิดมีน้ำหนักมาก อาทิ ข้าวสาร ผลไม้สด ควรมีบริการจุดนั่งพัก รับประทานอาหาร พักผ่อนให้เพียงพอ เนื่องจากผู้เข้าชมงานส่วนใหญ่ผู้สูงอายุ และจุดทิ้งขยะ ควรมีจุดบริการทิ้งขยะให้เพียงพอ อยู่ในจุดที่เห็นได้ง่าย และมีการเก็บขยะเป็นระยะเพื่อป้องกันขยะล้นถัง

8.4 ด้านสินค้าที่จำหน่าย สินค้าที่มียอดจำหน่ายและได้รับความนิยมมากที่สุด อาทิ ทุเรียน ควรมีการวางแผนบริหารจัดการปริมาณสินค้าให้เพียงพอต่อการจำหน่ายตลอดการจัดงาน และควรเพิ่มปริมาณอาหารปรุงสุกพร้อมทาน ผักผลไม้สดให้มากขึ้น เนื่องจากอาหารหมดในช่วงเย็น ในขณะที่ผู้เข้าชมงานมาเดินในช่วงเย็นมากกว่าช่วงอื่น ๆ ในแต่ละวันร้านค้าควรมีการเตรียมความพร้อมของสินค้าที่จะจำหน่าย และเปิดจำหน่ายโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อดึงดูดใจในการเลือกซื้อสินค้าของผู้เข้าชมงาน กรณีร้านค้าที่จำหน่ายได้น้อยในแต่ละวัน ควรมีการประชาสัมพันธ์

ร้านค้าเพิ่มขึ้น โดยผ่านกิจกรรมส่งเสริมการขายบนเวที การโฆษณาสินค้าผ่านทาง Facebook Live และการจัดโปรโมชั่นต่าง ๆ

8.5 ด้านช่วงระยะเวลาการจัดงาน ผู้บริโภค เห็นว่า ระยะเวลาการจัดงานควรมีอย่างน้อย 7 วัน เนื่องจากผู้บริโภครีบทราบข่าวการจัดงานใน 1 - 2 วันสุดท้าย ซึ่งใกล้เคียงหมดระยะเวลาการจัดงาน ทำให้เลือกซื้อสินค้าได้น้อย บางรายพลาดโอกาสในการเข้ามาชมงาน

ส่วนที่ 3

กิจกรรมในรอบปี

กิจกรรมการร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคล

วันที่ 28 ธันวาคม 2566 คณะเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล นำโดย ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ได้เข้าร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระแก้ว

ACTIVITIES

กิจกรรม

กิจกรรมมอบของขวัญสนับสนุนกิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ ปี 2567

วันที่ 8 มกราคม 2567 ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล ได้มอบวัสดุ อุปกรณ์ และอาหาร อาทิ ของเล่น ตุ๊กตา และขนม เพื่อเป็นของขวัญสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 13 มกราคม 2567 ณ บริเวณกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ

กิจกรรมร่วมบริจาคเงินแก่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น

เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2566 ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล มอบหมายให้ นางพนิดา โตพ่วง ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร พร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล มอบเงินบริจาค เพื่อสมทบทุนในการจัดซื้อของข้วยให้กับเด็กฯ ในความดูแลของมูลนิธิบ้านนกขมิ้นในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และเด็กฯ ด้อยโอกาสในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสุข คุณภาพชีวิต และอนาคตที่ดีของพวกเขาต่อไป

ACTIVITIES

กิจกรรม

กิจกรรมมอบครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567 นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล พร้อมด้วยผู้แทนจากศูนย์ประเมินผล ร่วมส่งมอบครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ให้แก่ นายสุชาติ จำปาโพธิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของทางวิทยาลัยฯ ต่อไป

กิจกรรม 5 ส. ศูนย์ประเมินผล

เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2567 บุคลากรของศูนย์ประเมินผล ได้ร่วมกันทำกิจกรรม 5 ส. ประจำปี 2567 โดยทำความสะอาดบริเวณห้องปฏิบัติงานของแต่ละส่วน และโต๊ะทำงานของตนเอง รวมทั้งบริเวณทางเดิน ชั้น 7 8 และ 9 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อให้เกิดความสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย และสวยงาม พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน และสะดวกต่อบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อราชการ

ACTIVITIES

กิจกรรม

กิจกรรม 5 ส. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567 นางธัญริตา บุญชมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล พร้อมผู้แทนจากศูนย์ประเมินผล ร่วมส่งมอบครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ให้แก่ นายสุชาติ จำปาโพธิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของทางวิทยาลัยฯ ต่อไป

**กิจกรรม : แสดงเจตนาารมณั
ร่วมมือตามนโยบาย
"NO GIFT POLICY"**

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 ดร.ชฎุพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล พร้อมด้วยบุคลากร ร่วมกัน แสดงเจตนาารมณั เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงาน อย่างโปร่งใส" ตามนโยบาย "NO GIFT POLICY" ณ บริเวณโถงชั้น 1 อาคารนวัตกรรม สำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร

ACTIVITIES

กิจกรรม

กิจกรรม : "100 ความดี ปี 3"

เจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผลร่วมทำความดี กับกิจกรรม 100 ความดี ปี 3 ภายใต้โครงการพัฒนาองค์กรคุณธรรมของ ศูนย์ประเมินผล ปี 2567 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2566 ถึง 30 เมษายน 2567 จาก 100 คน สู่ 100 ความดี ช่วยกันทำความดีให้สังคมน่าอยู่ ในรูปแบบที่แต่ละคนสนใจ จะไปทำบุญ บริจาคเงิน ทำงานจิตอาสา ชวนกันไปบริจาค สิ่งของ หรือบริจาคโลหิตก็ยิ่งได้ เพราะทุกเรื่องที่ได้ทำมีแต่ ดีกับดี

**กิจกรรม : โครงการพัฒนา
องค์กรคุณธรรม
ของศูนย์ประเมินผล
ปี 2567**

ศูนย์ประเมินผล รมรณรงค์ให้บุคลากร ทุกท่าน มาปฏิบัติงานตรงตามเวลาที่ ราชการกำหนด เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ อย่างเต็มเวลา งานเกิดผลสัมฤทธิ์ สร้างวินัยต่อตัวเองและองค์กร เป็น แบบอย่างข้าราชการที่ดีต่อไป

กิจกรรมสงฆ์พระเพื่อความเป็นศิริมงคล และรดน้ำดำหัวขอพร

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 11 เมษายน 2567 ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดกิจกรรมสงฆ์พระเพื่อความเป็นศิริมงคล และรดน้ำดำหัวขอพรเนื่องในโอกาสวันสงกรานต์ปีใหม่ไทย ประจำปี 2567 ณ บริเวณโถง ชั้น 7 ศูนย์ประเมินผล อาคารนวัตกรรม สศท.ในการนี้ ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล พี่น้องข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ของ ศปพ. ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วยความอึดใจ

ACTIVITIES

กิจกรรม

กระทรวงเกษตรร่วมใจปลูกหม่อน น้อมถวาย 46 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2567 เจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เข้าร่วมงาน “กระทรวงเกษตรร่วมใจปลูกหม่อน น้อมถวาย 46 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี” โดยมีร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานเปิดงาน ในที่นี้ มีนายอรรถกร ศิริลัทธยากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมกิจกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

LECTURES & SPEAKERS บรรยาย&วิทยากร

บรรยายบทบาท และภารกิจของศูนย์ประเมินผล ให้แก่ข้าราชการบรรจุใหม่

ดร.ชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ได้รับเกียรติเป็นวิทยากรเพื่อบรรยาย "บทบาทและภารกิจของศูนย์ประเมินผล" ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม โครงการอบรมการพัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบถึงบทบาทและภารกิจของศูนย์ประเมินผล ในฐานะ "องค์กรหลักในการติดตามและประเมินผล แบบบูรณาการผลานด้วยนวัตกรรม เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาภาคเกษตร

LECTURES & SPEAKERS บรรยาย&วิทยากร

การบรรยาย

“การประเมินผลโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

ดร.ชัชวาล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “การประเมินผลโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” แก่ผู้อบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรพร้อมขับเคลื่อนภารกิจที่ท้าทายสู่การเป็นผู้นำในการพัฒนาภาคการเกษตร หลักสูตร เหยี่ยว (OAE FALCON) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร ให้มีองค์ความรู้ มีความเชี่ยวชาญเป็นมืออาชีพ สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายในปัจจุบันและในอนาคต ณ ห้องประชุม 3 ชั้น 3 อาคารนวัตกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

LECTURES & SPEAKERS

บรรยาย&วิทยากร

วิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการติดตามและประเมินผล ให้กับบุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

นายสุวิทย์ ศิริโท ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล และ ดร.อนุวัฒน์ พิວ່อ่อน ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลพืช ศูนย์ประเมินผล เป็นวิทยากรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “พัฒนาความรู้เพื่อการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ” โดยมีนายวัฒนา มังธิสาร รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม การฝึกอบรมเป็นการบรรยายให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติด้านการติดตามและประเมินผล ในหัวข้อ มโนทัศน์ของการติดตามประเมินผล การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผล เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำเค้าโครงการประเมินผล และการเขียนรายงานการประเมินผล ผู้เข้าอบรมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. (ส่วนกลาง) และ ส.ป.ก. จังหวัด รวมทั้งสิ้น 74 ราย

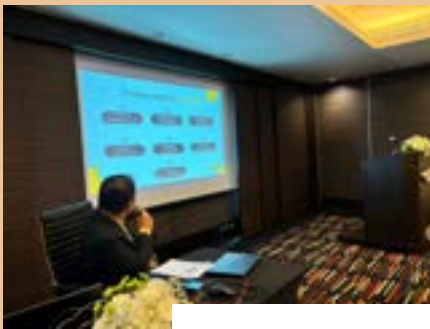
LECTURES & SPEAKERS

บรรยาย&วิทยากร

วิทยากรฝึกอบรมการพัฒนาผู้บริหารจัดการงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัย ด้านสินค้าประมงและอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ แก่บุคลากรกรมประมง

นายเมธี จันดี ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร ศูนย์ประเมินผล ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เรื่อง "การประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อต่อยอดสู่งานวิจัย และการประเมินผลโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมงผ่านองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการฝึกอบรมการพัฒนาผู้บริหารจัดการงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านสินค้าประมงและอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ โดยมีผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของกรมประมง รวมทั้งสิ้น 50 ราย

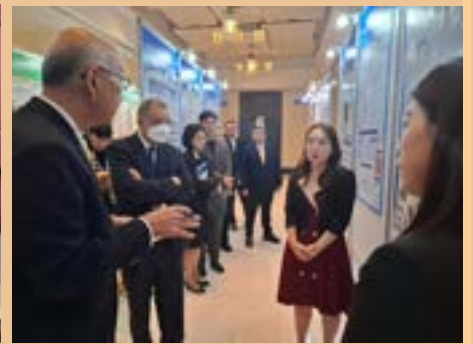
ACADEMICS

งานวิชาการ

ศูนย์ประเมินผลเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ ในเวทีการประชุมวิชาการนานาชาติ

ดร.ภรา จันทรสุวรรณ เศรษฐกรชำนาญการ ศูนย์ประเมินผล ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการในหัวข้อ Enhancing Farmer Groups' Strength: How Effective is Thailand's Project on Strengthening Agricultural Production Group? ในเวทีการประชุมวิชาการนานาชาติ SSHRA 2024 - Social Science and Humanities Research Association International Conference จัดโดย Eurasia Research การประชุมในครั้งนี้มีนักวิชาการจากประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย ยุโรป อเมริกาเหนือ และแอฟริกาเข้าร่วม ได้แก่ ประเทศไทย จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย เซอร์เบีย สหรัฐอเมริกา และมาลาวี โดยนำเสนอผลงานวิชาการในหัวข้อที่น่าสนใจ อาทิ The Impact of Social Capital on Rural Household Welfare in Malawi, Unraveling the Ambiguities in Understanding of CSR in the Business World: A Professional Ethics Perspective และ Malaysia's Millennials' Financial Literacy Post Covid-19 ณ โรงแรมเดอะ แลนด์มาร์ค กรุงเทพฯ

RESEARCH งานวิจัย

ศูนย์ประเมินผลร่วมนำเสนอผลงานวิจัยในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ

วันที่ 27 สิงหาคม 2567 ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยในมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ THAILAND RESEARCH EXPO 2024 กลุ่มเรื่อง “งานวิจัยด้านสังคม คุณภาพชีวิตและความมั่นคง” ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1. เรื่อง “การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนธนาคารปูม้าการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาร้านอาหารปูม้าบ้านท่ามะพร้าว จังหวัดกระบี่” โดย นายเมธี จันดี 2. เรื่อง “การประเมินผลกระทบโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (AGRI-MAP) ปี 2560-2564” โดย นางสาวพัชรินทร์ เกื้อกิจ 3. เรื่อง “การประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนประมง ปี 2565” (POSTER PRESENTATION) โดย นางสาวธัญพร เพชรชูศรี

MEETINGS

ประชุม

การประชุมชี้แจงแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566 นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานการประชุมชี้แจงแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ณ ห้องประชุม 134-135 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีนางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร น.ส.กัลยา สงรอด ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร และ นางพนิดา โตพงษ์ รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลการพัฒนาการเกษตร ศูนย์ประเมินผล พร้อมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 22 หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมประชุมผ่าน ZOOM กว่า 100 ราย การประชุมดังกล่าว มีการติดตามการดำเนินงานโครงการสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แนวทางการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ และพิจารณาโครงการสำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ โครงการสำคัญระยะสั้น (QUICK WIN) โครงการสำคัญระยะกลาง - ยาว การให้บริการข้อมูลการแจกปัจจัยการผลิตและการให้บริการแก่เกษตรกรขอหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านแอปพลิเคชัน "บอกต่อ"

IGNITE THAILAND

" จุดประกายเกษตรกรไทยสู่ศูนย์กลางสินค้าเกษตรและอาหารของโลก "

เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในทีมงานจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อน IGNITE THAILAND " จุดประกายเกษตรกรไทยสู่ศูนย์กลางสินค้าเกษตรและอาหารของโลก " ณ เมืองทองธานี นนทบุรี

SEMINARS

สัมมนา

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ "การเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามประเมินผล โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปี พ.ศ. 2567"

ระหว่างวันที่ 29 - 31 พฤษภาคม 2567 โดยมี นางรัชนีธา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการสัมมนา พร้อมทั้งได้ให้แนวทางการติดตามประเมินผลโครงการฯ ที่เน้นการบูรณาการและมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการติดตามประเมินผลที่ครอบคลุมทุกมิติ ณ โรงแรมลาโตะ เขาใหญ่ เอ ชาเทรียม คอลเลกชัน จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมในการสัมมนาดังกล่าวรวมกว่า 60 ราย

MEETINGS

สัมมนา

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การติดตามประเมินผลโครงการสำคัญ

ภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2567”

ระหว่างวันที่ 19-21 มิถุนายน 2567 โดยมี นางธัญริตา บุญญมณีกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการสัมมนา พร้อมทั้งได้ให้แนวทางการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญฯ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการติดตามประเมินผลเป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์ในการปรับปรุงกิจกรรมโครงการ รวมทั้งร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำงาน ข้อคิด และการนำมาปรับใช้ที่เกี่ยวข้องกับงานติดตามประเมินผล ทั้งนี้ได้มอบรางวัลเกียรติบัตร ให้แก่ส่วนงานที่มีบุคลากรมาปฏิบัติงานตามเวลาที่ทำงานดีเด่น ประจำปี 2567 ณ โรงแรมริเวอร์ตัน จังหวัดสมุทรสงคราม มีผู้เข้าร่วมในการสัมมนาดังกล่าวรวมกว่า 80 ราย

MEETINGS

สัมมนา

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การสร้างแรงบันดาลใจ และการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข”

วันที่ 9 กันยายน 2567 นางรัชริตา บุษยณณกุล รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานเปิดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การสร้างแรงบันดาลใจ และการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข” ณ โรงแรมวิศมา จังหวัดราชบุรี โดยมี นายชัชพล สายะพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล กล่าวรายงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากร สดก. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีแนวคิด มุมมองในการทำที่มีเป้าหมาย เกิดการประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งจะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานเพื่อเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

สำหรับการสัมมนาในครั้งนี้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9 - 10 กันยายน 2567 โดยมีการบรรยาย เรื่อง การสร้างแรงบันดาลใจ และการทำงานอย่างมีความสุข ได้รับเกียรติจาก ดร.สิริวัชร มะโนวัฒนา เป็นวิทยากรให้ความรู้ รวมถึงการลงพื้นที่ศึกษา ดูงาน ณ บริษัท เอ็นซี โค้ดนัก จำกัด (สำนักงานใหญ่) และตลาดเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เป็นแหล่งรองรับสินค้าเกษตรของการพัฒนาเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร

MEETINGS

สัมมนา

ธรรมเนียม เปิดงานสัมมนาแลกเปลี่ยนผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการเกษตรผสานความร่วมมือภาคีขยายผลสำเร็จ ในการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรไทย

วันที่ 7 สิงหาคม 2567 ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานเปิดการสัมมนาผลการติดตามประเมินผล “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2567 โดยมีคณะผู้บริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช บุคลากรทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสื่อมวลชนเข้าร่วม ประมาณ 320 คน ณ ห้องประชุมพื้งบุญฯ อาคารวิสิัยทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อร่วมสร้างเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกันสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริรวมทั้งเผยแพร่ความสำเร็จของโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้เป็นที่ประจักษ์สืบต่อไป

ACTIVITIES

เกียรติบัตร

เกียรติบัตร

รางวัลชนะเลิศ

การประกวดโครงการส่งเสริม
การพัฒนาหน่วยงานระดับ
สำนัก/ศูนย์/กอง ในสังกัด
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567

เกียรติบัตร

รางวัลชมเชย

จากการประกวดผลงาน
การจัดการความรู้ (KM) ดีเด่น
ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ประจำปีงบประมาณ 2567

The background features a stylized city skyline with various building shapes in shades of light blue and white, set against a light blue gradient. A vertical orange bar is on the left, and a dark blue bar is on the right.

ทำเนียบบุคคลากร

ศูนย์ประเมินผล

ชัยพล สายะพันธ์

ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล

พนิดา โตพ่วง

ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล
การพัฒนาการเกษตร

อนุวัฒน์ พิวอ่อน

วิชาการใบไม้แห่งผู้เชี่ยวชาญ
ด้านประเมินผลนโยบายและโครงการพิเศษ

ส่วนประเมินผล แผนพัฒนาการเกษตร

เมรี จันติ
ผู้อำนวยการ
ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร

ธรรมจรรย์ ตulyathong
ทรงวุฒิชำนาญการพิเศษ

กฤษณา กุฑ
ทรงวุฒิชำนาญการพิเศษ

จริยา แสงแก้ว
ทรงวุฒิชำนาญการ

นิตฺฐณา มงคลสุวรรณ
ทรงวุฒิปฏิบัติงาน

สิมิลัน สัจจาพันธ์
ทรงวุฒิปฏิบัติงาน

สิริยากร ตันลาภเจริญ
ทรงวุฒิ

สุภาพร ชามพิทักษ์
ชำนาญการพิเศษ

สุวรรณา ตันติกร
ชำนาญการพิเศษ

ศุภชัย วงษ์ระวีวัฒน์
ชำนาญการพิเศษ

วัชร พูลสุข
ชำนาญการ

จาร์ตณี นกะเวส
ชำนาญการ

ธิตฺฐดา ไทวิวัฒน์
ชำนาญการพิเศษ

ส่วนประเมินผล การพัฒนาด้านพืช

-ว่าง-

ผู้อำนวยการส่วนประเมินผล
การพัฒนาด้านพืช

บรรพต ตรีภักตติบุตร

ทรงวุฒิชำนาญการพิเศษ

สุรศักดิ์ อินอุดม

ทรงวุฒิชำนาญการพิเศษ

ณพฤทธิ์ อรุณรัตน์ติก

ทรงวุฒิปฏิบัติงาน

รณิขพร นาคปทุมสวัสดิ์

ทรงวุฒิปฏิบัติงาน

อภิตยา จันทรพล

ทรงวุฒิปฏิบัติงาน

ชูชาติ นภาค

ทรงวุฒิ

พอณา ประดับศิลป์

ทรงวุฒิ

นภวรรณ ออรุ่งโรจน์

ทรงวุฒิ

สรายุทธ บุญช่วย

นักวิชาการชำนาญการพิเศษ

มาลี บุตตะหะหมัด

นักวิชาการชำนาญการพิเศษ

อาภรณ์ พูนสุก

หัวหน้ากลุ่มประเมินผล

ส่วนวิชาการและ นวัตกรรมการประเมินผล

ส่วนประเมินผล การพัฒนาสถาบันเกษตรกร และเกษตรกร

นิตฺฐาสิตา สังขโสภณ
ผู้อำนวยการ
ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกร
และเกษตรกร

ชวนเพิ่ม สังข์สิงห์
ประจักษ์ชำนาญการพิเศษ

พิชรินทร์ เกื้อกิจ
ประจักษ์ชำนาญการพิเศษ

อาคิฬะ สมิทวงศ์ ณ อยุธยา
ประจักษ์ชำนาญการ

ศรัญญา พันธุ์ดนตรี
ประจักษ์ชำนาญการ

บางริย์ ศรีสารคาม
ประจักษ์ปฏิบัติงาน

นยาตา แซ่เอี้ยว
ประจักษ์

สิทรา จุลดาว
นักวิชาการชำนาญการพิเศษ

เรณู เอี่ยมสะอาด
เจ้าพนักงานสถิติ

มาลี ประนมศรี
เจ้าพนักงานสถิติ

ปานิชชนก ชมเชย
เจ้าพนักงานสถิติ

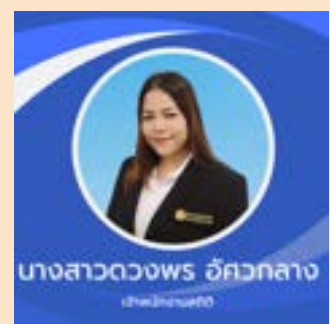

สุปราณี เลียงดี
ผู้อำนวยการประเมินผล

ส่วนประเมินผล การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และทรัพยากรทางการเกษตร

ส่วนประเมินผล การพัฒนาด้านบุคลากร และประมว

ศูนย์ประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ชฎารัต สุขรัตน์

ผู้อำนวยการ

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ชวสร นกเดช

ประจักษ์จำแนกกรมพิเศษ

นิตสิรยานี จามประภาพร

ประจักษ์จำแนกกรม

ภรณ์ยุ ด้วงอินทร์

ประจักษ์จำแนกกรม

จิรัชญา พัฒนาวณิชวงศ์

ประจักษ์จำแนกกรม

วงศ์กร สุวรรณสมณี

ประจักษ์จำแนกกรม

ศุภกตขุภักดิ์ บุญไทย

ประจักษ์

ยุพา ต่ายราณี

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

เทริยงศักดิ์ พุนเท็ด

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ปภาวี พุชรรัตนบณดี

เจ้าพนักงาน

รัตเกล้า บินกามัด

เจ้าพนักงาน

สุกัญญา วิสธรรมจง

ผู้อำนวยการประจำศูนย์

ฝ่ายบริหารทั่วไป

อุดมวรรณ ธานี

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

รัตนมาศ ตั้งหัตถรณานันท์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

วารีย์ ปานภาษี

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

วารากรณี ธานี

พนักงานธุรการชำนาญงาน

นำพร ศรีเรือง

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

โสธยา คำพันธ์

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ศุกรमुख บุ่งทอง

พนักงานระดับ ๓4

พร มงคลรัตน์

พนักงาน

กัศวรรณ พันธุ

นักวิชาความรู้ในหน่วยงาน

กุลนภา จ้อยลี

นักวิชาความรู้ในหน่วยงาน

ชนิษฐา ชื่นคลัง

เจ้าพนักงานระดับ ๓5

สุรี ตั้งใจพิทักษ์

นักวิชาความรู้ทั่วไป

ณัฐพงษ์ เสมอชัย

งานทั่วไป

สำฤทธิ กำมะเร็ง

งานทั่วไป

พิชชี บันคำ

พนักงานวิชาความรู้เฉพาะ

แดง วิมูลชาติ

พนักงานวิชาความรู้เฉพาะ

ฝ่ายบริหารทั่วไป

คณะกรรมการ คณะทำงาน

คณะกรรมการ/คณะทำงานศูนย์ประเมินผล

- คณะกรรมการการตรวจสอบพัสดุประจำปี 2567 (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 103/2567
- แต่งตั้ง Working Team พัฒนางานให้เป็นดิจิทัลของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 109/2567
- แต่งตั้ง Working Team พัฒนาตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 110/2567
- คณะทำงานบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 107/2567
- คณะทำงานดำเนินงาน 5ส ของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 132/2567
- คณะทำงานประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 38/2566
- คณะทำงานวิชาการศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 66/2567
- คณะทำงานพัฒนานวัตกรรมองค์การของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 3/2566
- คณะทำงานเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 42/2565
- คณะทำงานเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 42/2565
- คณะทำงานด้านสื่อสารองค์กรประจำศูนย์ประเมินผล (ทุกส่วน) คำสั่งที่ 32/2564

คณะกรรมการ คณะทำงาน

คณะกรรมการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตงานโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศและบริหารการ
จัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ประจำปีงบประมาณ 2566 (สปพ. ผอ.อนุวัฒน์)
คำสั่งที่ 647/2565
- กองบรรณาธิการจัดทำเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์สารสนเทศการเกษตร (สพพ.)
คำสั่งที่ 232/2565
- คณะกรรมการตรวจสอบรับพัสดุ โครงการจัดทำระบบวิเคราะห์ผลกระทบและเตือนภัย
เศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ (สปพ.) คำสั่งที่ 33/2565 และคำสั่งที่ 815/2565
- คณะกรรมการตรวจสอบรับพัสดุ สำหรับการจ้างพัฒนาเครื่องมือ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบ
จากการใช้นโยบาย/มาตรการทางการเกษตร (สวป.) คำสั่งที่ 368/2564
- คณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยและประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจ
การเกษตร (สวป.) คำสั่งที่ 649/2564 และ คำสั่งที่ 767/2564
- คณะกรรมการร่างขอบเขตของงานสำหรับโครงการจัดทำระบบวิเคราะห์ผลกระทบ
และเตือนภัยเศรษฐกิจพืชเศรษฐกิจหลักแบบอัตโนมัติ (สพพ.) คำสั่งที่ 674/2564
- คณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Working Team)
(สปธ./ศปร.) คำสั่งที่ 1017/2563
- คณะกรรมการกำกับดูแลข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สวป. แทน ผอ. สปพ.)
คำสั่งที่ 481/2563
- คณะกรรมการติดตามการกำกับดูแลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
ภาครัฐ (Steering Committee) (ผอ. สปพ.) คำสั่งที่ 1016/2563
- คณะกรรมการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี สศก. (สพพ. /ผนท.)
คำสั่งที่ 744/2561

คณะกรรมการ คณะทำงาน

คณะกรรมการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- (คำสั่งกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570 (ผอ. สปพ. ผู้แทนหลัก ผอ. สปพ. ผู้แทนสำรอง)
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี (สปร.) คำสั่งที่ 268/2565
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัชรสุธาชวนุรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สปร.) คำสั่งที่ 267/2565
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี (สปร.) คำสั่งที่ 268/2565
- คณะกรรมการบริหารโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ (สปร.) คำสั่งที่ 895/2563 และคำสั่งที่ 001/2564
- คณะกรรมการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (สปอ.) คำสั่งที่ 412/2563
- คณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก (สปร.) คำสั่งที่ 3/2563
- คณะกรรมการบริหารโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (สปป.) คำสั่งที่ 1260/2563
- คณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการของรัฐ (สปป.) คำสั่งที่ 1385/2562
- คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สปร.) คำสั่งที่ 704/2561

สถานที่ตั้งศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ศูนย์ประเมินผล

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 4166
โทรสาร 02 579 5511
Website : <http://www.eva.oae.go.th>

• ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0507
โทรสาร 02 579 0507
Email : prog-eva@oae.go.th
Email : progEva.2022@mail.com

• ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0614
โทรสาร 02 579 0614
Email : crop-eva@oae.go.th

• ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5512
โทรสาร 02 579 5511
Email : dmet.oae@gmail.com

• ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกร และเกษตรกร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 8232
โทรสาร 02 579 8232
Email : farmeva.oae@gmail.com

• ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และทรัพยากรทางการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 0555
โทรสาร 02 579 0555
Email : infraeva2@gmail.com

• ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์ และประมง

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 2670
Email : dlfe3042@gmail.com

• ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 8267
โทรสาร 02 579 8267
Email : rdpcc857@gmail.com

• ฝ่ายบริหารทั่วไป

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 4166
โทรสาร 02 579 5511
Email : ga.cppe@gmail.com

คณะผู้จัดทำหนังสือ รายงานผลการดำเนินงานปี 2567

ศูนย์ประเมินผล

ที่ปรึกษา

ดร. ชัชพล สายะพันธ์
นางพนิดา โทฟ่วง
ดร. อรุวัฒน์ ผิวอ่อน

คณะผู้จัดทำ

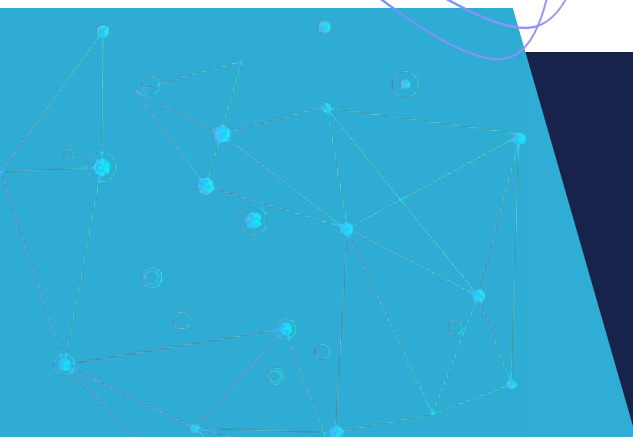
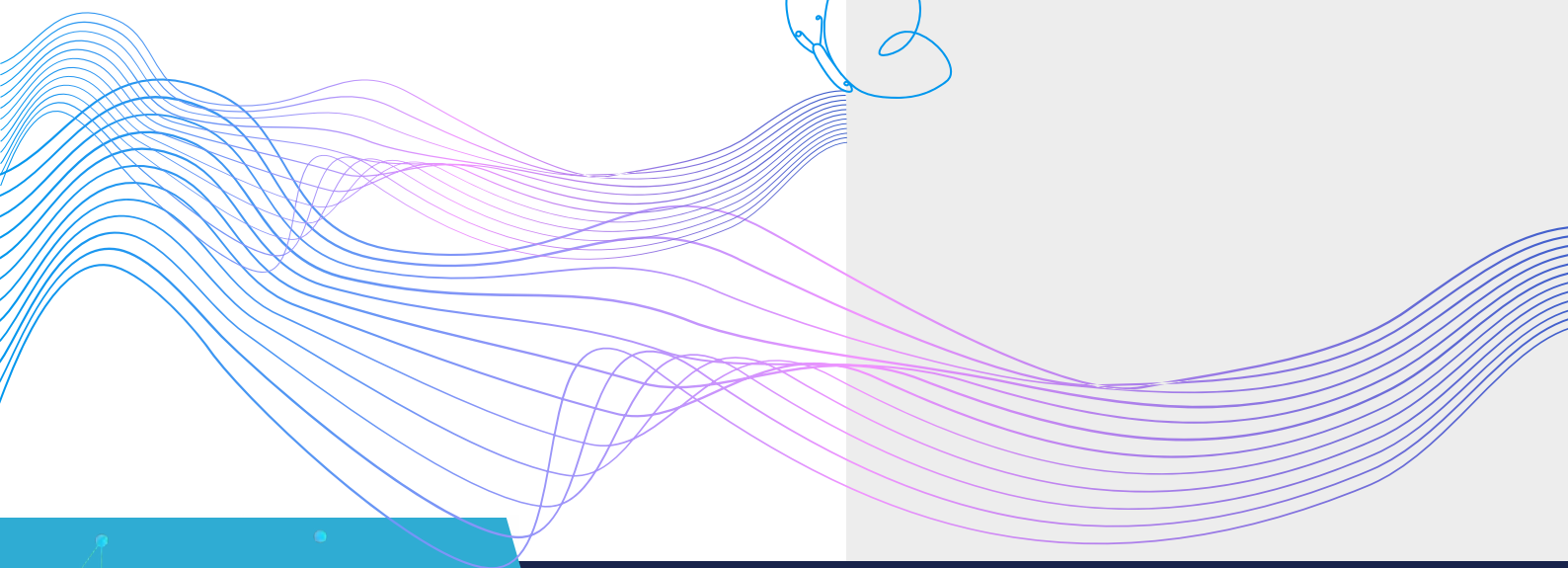
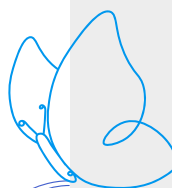
นายเมธี จันຕະ
นายสุวิทย์ ศิริโท
นางสาวณัฐชาสิตา สังขโสภณ
นางลออ จิตต์ชอบ
นางสาวชฎาราร สุขจรรย์
นางทรีสตรี จันຕະ
นางอุดมวรรณ ธานี

จัดทำโดย

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 02 579 0507

www.eva.oae.go.th

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2579 0507
www.eva.oae.go.th

